CATHEDRAL PUBLIC LIBRARY
ST.GEORGE'S FIEF STREET
VICTORIA GOZO
TEL. 2156 0479

BULLETTIN

TAL-ARCIDJOCESI

U

LITURGIJA TAL-KELMA

Nru. 38 Novembru 1983

BULLETTIN TA' L-ARĊIDJOĊESI
U
LITURĠIJA TAL-KELMA

Nru. 38 Novembru 1983

NUMRU TIFKIRA

IX KUNGRESS MARJOLOĠIKU INTERNAZZJONALI

U

XVI-IL KUNGRESS MARJAN INTERNAZZJONALI

8 – 18 ta' Settembru 1983

Stamperija "Il-Ħajja"

ID-IX KUNGRESS MARJOLOĠIKU U S-XVI-IL KUNGRESS MARJAN INTERNAZZJONALI

8—18 ta' Settembru 1983

Jitħabbru l-Kungressi

Kien ir-Rettur tas-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu, Mons. Beneditt Camilleri li xi tliet snin ilu ġieh il-ħsieb li għaċ-ċentinarju tal-manifestazzjoni tal-Madonna ta' Pinu, f'Malta u Għawdex isiru d-IX Kungress Marjoloġiku Internazzjonali u l-XVI-il Kungress Marjan Internazzjonali. Hu avviċina lill-president ta' l-Accademia Mariana internationalis, il-p. Paolo Melada o.f.m. li hu l-organizzatur ta' dawn il-kungressi u qallu bil-ħsieb tiegħu. P. Melada ma qalx le, imma qabel jiddeċiedi ried jiġi Malta u jara b'għajnejh x'joffri l-pajjiż. Sadattant Mons Camilleri avviċina lill-isqfijiet u qalilhom bil-ħsieb tiegħu u huma tawh l-inkoraġġiment tagħhom. P. Melada, flimkien mas-Segretarju tiegħu, P. Dinka Aracic o.f.m. ġew Malta għall-ewwel darba fl-1980 u ħa ħsiebhom Mons. Camilleri; dawwarhom ma' Malta u Għawdex, ħadhom l-Istitut Kattoliku, il-Mediterranean Conference Centre, is-Seminarju f'Tal-Virtù Mount St. Joseph, il-Porzjunkula house f'Baħar iċ-Ċagħaq. Ġew, raw u ddeċidew li pajjiżna setgħu jsiru l-kungressi ippjanati għall-1983, u għalhekk ingħata bidu għall-proċedura kollha meħtieġa.

P. Melada wera x-xewqa li f'xi waħda mill-ġranet li fihom il-kungressisti jkunu Malta, dawn ikunu jistgħu jassistu għal xi ċelebrazzjoni folkloristika, u lilna deħrilna li l-aqwa ċelebrazzjoni li tista' timpressjona lill-barranin hi l-festa titulari ta' xi parroċċa. Iżda l-festi kollha tista' tgħid isiru matul is-sajf li ma tantx hu żmien ta' kungressi, minħabba s-sħana li tagħmel. Min-naħa l-oħra dawn il-Kungressi jridu jsiru fi żmien meta l-universitajiet u l-istituti superjuri ekklesjastiċi ma jkunx hemm tagħlim, biex il-professuri tagħhom ikunu jistgħu jieħdu sehem fihom: żmien il-Milied u żmien il-Għid, minħabba l-ħafna impenji li jitolbu minna, ma tantx huma żminijiet adatti, u għalhekk kellna bilfors nipproponu x-xahar ta' Settembru, l-ewwelnett għax is-sħana tkun bdiet tonqos u f'Settembru jkun għad hemm il-festi titulari tal-parroċċi. Ix-xahar ta' Ottubru kien ikun ukoll tajjeb għall-Kongressisti tant li l-Kungressi li saru f'Saragossa, erba' snin qabel, kienu saru f'dan ix-

xahar, imma għalina, f'Malta u Għawdex, Ottubru ma tantx kien jaqbel. Ipproponejna għalhekk li l-Kungress Marjoloġiku jiftaħ fit-8 ta' Settembru u jagħlaq fit-18 tax-xahar, b'mod li l-Ħadd 11 ta' Settembru l-kongressisti jkunu jistgħu jmorru għall-festi tan-Naxxar jew ta' l-Isla jew ta' Ħaż-Żabbar. P. Melada qabel li l-kungressisti jalloġġjaw fis-Seminarju u, jekk dan il-post ma jkunx biżżejjed, jalloġġjaw ukoll f'Mount St Joseph, waqt li l-laqgħat ta' studju skond il-gruppi ta' l-ilsna jsiru kollha fis-Seminarju, u dawk ġenerali jsiru fil-Mediterranean Conference Centre, li, meta raha, impressjonatu ħafna, kemm għall-faċilitajiet li kienet toffri u kemm għall-ġmiel tagħha u għall-istoriċità tal-post. Il-konklużjoni tal-Kungressi mbagħad issir f'Ta' Pinu fit-18 ta' Settembru, fil-għodu.

Fuq suġġeriment ta' P. Melada, l-isqfijiet għamlu domanda formali lill-Papa biex jagħżel 'il pajjiżna bħala post fejn fl-1983 isiru d-IX Kungress Marjoloġiku Internazzjonali u s-XVI-il Kungress Marjan Internazzjonali. Il-Papa laqa' t-talba ta' l-Isqfijiet Maltin fit-12 ta' Marzu 1981.

Fis-26 ta' April ta' dik is-sena l-*Osservatore Romano* u r-Radju Vatikan imbagħad ħabbru uffiċjalment li l-Kungressi kienu se jsiru Malta u Għawdex fl-1983.

L-Isqfijiet Maltin imbagħad bil-Pastorali tal-10 ta' April 1981 ħabbru l-Kungressi u wrew ir-rieda tagħhom li dawn il-Kungressi jkunu l-bidu ta' tiġdid veru fil-ħajja kollha tagħna bħala nsara: Mal-pastorali ġiet pubblikata t-talba li ġejja biex tingħad kuljum fil-parroċċi wara r-Rużarju:

O Verġni Marija, Omm Alla u Omm il-Knisja, int, bil-qalb bla tebgħa tiegħek, għoġbok tilqa' fi ħdanek il-Verb ta' Alla biex tagħti lid-dinja 'il Dak li ħalaq kollox u hekk tieqaf mal-Knisja fil-bidu tagħha; int ma' ġenb is-Salib ilqajt l-aħħar xewqat ta' mħabba ta' l-Iben ta' Alla għalina biex tħares bħala wliedek il-bnedmin kollha, imnisslin għall-ħajja tas-sema bil-mewt ta' Kristu Ibnek; int isseħibt, bit-talb tiegħek, ma' l-Appostli fiċ-Ċenaklu huma u jistennew il-miġja ta' l-Ispirtu s-Santu imwiegħed lilhom minn Ibnek l-għażiż biex hekk tkun xbieha tal-Knisja titlob; int, imtellgħa s-sema, b'imħabba ta' Omm, tieħu ħsieb il-Knisja fid-dinja, u tħarisha fil-mixi tagħha lejn is-sema sa ma jasal Jum il-Mulej fis-sebħ kollu tiegħu. Dawwar lejna l-għajnejn tiegħek ta' ħniena u wettaqna fil-fidi, fit-tama u fl-imħabba biex niġġeddu fir-ruħ u l-ġisem tul dan iż-żmien ta' tħejjija għaċ-ċelebrazzjoni tal-Kungress Internazzjonali f'egħluq il-mitt sena minn meta semmajt leħnek fis-Santwarju ta' Pinu. B'hekk inkunu nistgħu ngħixu ħajja tassew tixirqilna bħala nsara ħalli t-tifħir, il-ġieħ, il-glorja u r-radd il-ħajr li nagħtuk tul il-ġranet tal-Kungress ikunu għalina għajn ta' barka u ta' grazzji mis-sema. Bi Kristu Sidna. Amen.

It-thejjija għaliha

Malli dan beda x-xogħol ta' l-organizzazzjoni tal-Kungressi. Fil-fehma ta' l-isqfijiet Maltin dawn il-Kungressi kellhom iservu ta' tiġdid sħiħ fil-ħajja reliġjuża kollha ta' pajjiżna u għalhekk lill-isqfijiet deħrilhom li l-aħjar ħaġa għat-thejjija tal-Kungressi qabel kull ħaġa oħra, kienet it-tnedija ta' missjoni Djoċesana tul sena sħiħa.

Saret għalhekk stedina lill-Missjoni l-Kbira u lill-Missjoni ż-Żgħira, biex jagħmlu l-proposti tagħhom. Il-Kunsilli taż-żewġ missjonijiet iltaqgħu flimkien il-Kurja, it-Tnejn 14 ta' Ġunju 1981 u hejjew "working paper", u wara li saret konsultazzjoni mal-membri kollha taż-żewġ missjonijiet.

Mons. A. Deguara, superjur tal-Missjoni ż-żgħira, u Dun Alf Micallef, Superjur tal-Missjoni l-kbira, fl-20 ta' Lulju 1981, għamlu dawn il-proposti:

1a. Twaqqif ta' Kummissjoni Djoċesana 'ad hoc' li jkun fiha rappreżentanti tal-Missjonijiet, Kappillani, Reliġjużi — Rġiel u Nisa — u Lajċi impenjati f'ħidmiet relativi.

1b. Ħatra ta' Segretarjat Organizzattiv għal matul il-Missjoni kollha.

2. Din il-Missjoni tinħadem — sa fejn hu possibbli — fuq is-sistema tad-Distretti (XII) kif inħuma mqassmin fir-riforma tagħhom.

3. Jinstab mezz ta' KOPERAZZJONI SĦIĦA bejn il-Kappillani kollha, il-Kleru tal-Parroċċa u l-Missjunarji.

4. Fil-Missjoni Djoċesana jieħdu sehem flimkien mal-Missjunarji għadd ta' Saċerdoti Djoċesani u Reliġjużi, Sorijiet u Lajċi.

5. PREPARAZZJONI GĦALL-MISSJONI

Din tibda fir-Randan 1982 u possibilment tinkludi:

i. Sejħa mill-Arċisqof b'Ittra Pastorali.

ii. Follow-Up ta' l-istess Ittra matul ir-Randan.

iii. Sondaġġ tal-problemi, opinjonijiet u xewqat tal-Poplu ta' Alla.

iv. Sejħa għal "TALB SPEĊJALI".

v. Missjoni ta' konverżjoni u qawmien tal-Kleru, Djoċesan u Reġulari, u tal-Lajċi fl-Għaqdiet Kattoliċi u Movimenti, u RIFORMA tal-Movimenti u Strutturi djoċesani u parrokkjali li jirrigwardawhom — RAHAN TA' KONTINWITA'.

vi. Preparazzjoni prossima — l-aħħar ġimgħa ta' Settembru 1982 — fuq bażi Djoċesana.

6. IL-MISSJONI TIBDA F'OTTUBRU 1982 u tispiċċa f'Mejju/Ġunju 1983.

7. Għall-Kontinwità Sħiħa ma' tul il-perijodu kollu:

i. Fix-xhur ta' Ottubru u Mejju: ir-Reċita tar-Rużarju tkun parti mill-Missjoni Djoċesana. Manifestazzjoni bid-Driegħ ta' San Pawl fil-ftuħ tal-Missjoni — Kattidral.

ii. L-Eżerċizzi tar-Randan 1983 ikunu wkoll parti minnha.

iii. Ma' tul il-Missjoni Djoċesana r-Relikwija tad-Driegħ ta' San Pawl iddur il-Parroċċi u l-Knejjes.
iv. Ikun hemm Ċelebrazzjoni Penitenzjali Djoċesana — e.g. għas-sezzjonijiet differenti.

8. F'kull Distrett u/jew Parroċċa
i. Laqgħat għas-Sezzjonijiet kollha fuq bażi parrokkjali u/jew Distrettwali (e.g. għarajjes).
ii. Missjoni fost l-Istudenti Skej. Sek. u Terz. u sezzjonijiet oħra skond il-bżonn (teachers, nurses, eċċ).
iii. Isiru żjajjar fil-ħwienet u l-Każini KOLLHA wara preparazzjoni tajba.
iv. Isiru ŻJAJJAR fil-Familji fejn jinħass il-bżonn (Żoni part.)
v. *Preparazzjoni prossima f'kull parroċċa.* Biex il-qalb tal-Poplu titħeġġeġ għas-Smiegħ tal-Kelma ta' Alla, ikun ta' siwi li fil-Parroċċa jsiru devozzjonijiet li huma diġà aċċettati u mfittxija: e.g. ħruġ ta' l-Istatwa Titulari, pellegrinaġġ bi statwa devota, eċċ.
vi. Matul il-Missjoni ssir propaganda qawwija għal QARI TAJJEB u għall-użu aħjar tal-Mezzi tal-Komunikazzjoni Soċjali.
vii. Jiġi pubblikat 'pamphlet' u 'leaflets' b'ġabra ta'talb u ta' tagħlim fil-qosor — ċar u jiftiehem mill-poplu — dwar punti prinċipali fil-ħajja nisranija. Konsagrazzjoni tal-Familja.

9. Il-Missjoni Djoċesana tibni mill-ġdid l-idea tal-Ħajja Parrokkjali bħala assikurazzjoni ta' kontinwità fil-mixja lejn is-Sejħa t'Alla.

10. Nies ta' esperjenza speċifika għal xogħol speċifiku fil-Missjoni.

11. Skopijiet Speċifiċi għall-Missjoni.

12. Manifestazzjoni "Son et Lumiere" fil-Port il-Kbir bħala konklużjoni tal-Kungressi Marjani.

Kummissjonijiet għall-Missjoni Djoċesana

Twaqqfu għalhekk żewġ Kummissjonijiet waħda f'Malta u oħra f'Għawdex bien iħejju l-Missjoni Djoċesana.

Għall - Missjoni Djoċesana Għawdex inqasam fi tliet zoni: l-ewwel zona kienet tiġbor fiha l-Kattidral, San Ġorġ, il-knisja taċ-Ċawla u l-knejjes tal-patrijiet tal-belt Victoria, u l-parroċċi ta' Triq il-Għajn u tal-Munxar. F'din iz-zona l-Missjoni saret mill-24 sat-30 ta' Ottubru 1982.

It-tieni zona kienet tinkludi l-parroċċi ta' l-Għarb, Kerċem, Għasri, Żebbuġ, San Lawrenz u Sannat, u l-Missjoni saret mis-7 sat-13 ta' Novembru. It-tielet zona kienet tħaddan il-parroċċi tan-Nadur, tal-Qala, ta' Għajnsielem, tax-Xewkija u tax-Xagħra, u l-missjoni saret mill-21 sas-27 ta' Novembru 1982.

Matul ir-Randan imbagħad saru ċelebrazzjonijiet penitenzjali għat-tfal, fil-parroċċi kollha għaż-żgħażagħ u għall-morda u l-anzjani fis-Santwarju ta' Pinu minn Mejju sa Awissu saru pellegrinaġġi mill-parroċċi kollha għas-Santwarju ta' Pinu.

Ġew organizzati wkoll (i) kompetizzjoni Marjana għat-tfal u l-istudenti, (ii) Seminar ta' jumejn għaż-żgħażagħ ta' l-għaqdiet kattoliċi u taċ-ċentri parrokkjali fuq is-suġġett: "Ma' Marija Omm Ġesù", (ii) festival ta' kant Marjan fl-Oratorju Dun Bosco, fil-belt Victoria, (iv) mixja tal-fidi miż-żgħażagħ għas-Santwarju ta' Pinu, u (v) laqgħa għall-familjari tas-Saċerdoti organizzata mill-Kummissjoni Kleru u l-Ispigolatriċi.

F'Malta twaqqfet Kummissjoni għat-tħejjija ta' missjoni Djoċesana għal tiġdid spiritwali ta' pajjiżna bi tħejjija għall-Kungressi. Kienet magħmula minn Mons. G. Lupi li ġie nominat mill-Arċisqof biex ikun is-Segretarju organizzattiv tal-Kungressi, mis-Superjuri taż-żewġ missjonijiet Mons. A. Deguara u Dun Alf Micallef, mill-Kan. L. Mifsud, Arċipriet tal-Birgu bħala rappreżentant tal-Kunsill tal-Kappillani, P. Guido Schembri OFM, rappreżentant tal-Kunsill tal-Provinċjali, Sr. Benilde Flores, rappreżentanta tas-sorijiet, Mons. P. Attard, u Dr. J. Delicata, Dr. Jos. Cefai u Miss Mary Puli mistiedna minn fost il-membri tal-Kunsill Pastorali.

Il-programm tal-Missjoni

L-ewwel laqgħa tal-Kummissjoni saret fis-27 ta' Jannar 1982 u nħatar Dun Ġwann Galea bħala Segretarju organizzattiv tal-Kummissjoni u fil-laqgħat ta' wara saru dawn il-proposti:

I. il-Missjoni tiftaħ b'pellegrinaġġ minn Malta kollha għall-knisja tal-Mosta fejn l-Arċisqof jippresiedi ċelebrazzjoni marjana;

II. tul il-Missjoni jsir pellegrinaġġ għall-Kattidral, jekk jista' jkun nhar Lapsi;

III. il-Missjoni tagħlaq malfesta tal-Qalb ta' Ġesù, iżda l-festi titulari tal-parroċċi li jsiru fis-sajf, ikunu marbutin mal-missjoni;

IV. qabel tagħlaq il-missjoni f'Mejju jew Ġunju, isiru laqgħat fuq bażi dHoċesana għaż-żgħażagħ, għall-ħaddiema, għall-professjonisti, għall-industrijalisti, għall-istudenti, għas-sorijiet, għall-kleru;

V. l-għaqdiet ta' l-appostolat u l-movimenti kattoliċi kollha jiġu mitluba biex l-attivitajiet li jagħmlu minn Ottubru 'l quddiem, ikunu ikkoordinati mal-ħidma tal-missjoni;

VI. l-attivitajiet kollha tal-parroċċa (novena tal-Milied, Kwaranturi, eżerċizzi eċċ.) ikollhom bħala għan ewlieni t-tiġdid spiritwali li trid tilħaq il-missjoni;

VII. kull parroċċa, fil-presbiterju parrokkjali u l-kunsill parrokkjali tħejji programm ta' ħidma minn Ottubru sa Ġunju, programm li jilħaq il-qofol tiegħu f'missjoni parrokkjali jew distrettwali;

VIII. il-provinċjali tal-patrijiet, permezz tas-Segretarju tal-Kunsill tagħhom, jiġu mistiedna jagħtu l-ismijiet ta' reliġjużi li jistgħu jgħinu għas-suċċess tal-Missjoni Djoċesana tal-parroċċi bi priedki u bil-qrar;

IX. id-Delegat Djoċesan għal-lajċi jikkuntattja l-għaqdiet ta' l-apostolat u l-movi-

menti tal-Lajċi, biex jaraw x' kontribut jistgħu jagħtu l-lajċi għas-suċċess tal-Missjoni;

X. id-Dekani jħejju programm għal-laqgħa tal-kleru biex jimpenjaw is-saċerdoti attivament fil-Missjoni;

XI. jiġu avviċinati s-superjuri maġġuri tas-Sorijiet biex wieħed jara dawn x'kontribut jistgħu jagħtu.

Matul ix-xhur ta' wara l-Kummissjoni ħadet ħsieb tara x'jista' jsir minn dawn il-proposti.

Il-kleru u l-missjoni

Kien hemm ħsieb li għal-laqgħa tal-kleru jiġi mistieden ikellimhom Carlo Carretto, tal-Moviment Charles de Foucauld li kellu jiġi Malta l-ewwel f' Ġunju tal-1982 u mbagħad f' Settembru, iżda baqa' ma ġiex minħabba f'saħħtu. Kien hemm ħsieb ukoll li jiġi mistieden Don Stefano Gobbi tal-Moviment Sacerdotale Mariano, iżda l-anqas dan il-ħsieb ma rnexxa.

Iżda l-kleru permezz ta' ittra tal-Vigarju Ġenerali ġie mistieden jieħu sehem f'pellegrinaġġ mill-Knisja ta' S. Katerina d' Italia sa San Ġwann, il-Belt, bl-istatwa tal-Madonna ta' Fatima fit-13 ta' Mejju u wara jikkonċelebra ma' l-Arċisqof. L-għan tal-pellegrinaġġ u tal-konċelebrazzjoni kien ir-radd ta' ħajr lil Alla għall-fejqan tal-Papa wara l-attentat fuq ħajtu sena qabel, f'għaqda spiritwali miegħu huwa u jrodd ħajr lill-Madonna f'Fatima u jġedded hemm il-konsagrazzjoni tad-dinja lill-Qalb ta' Marija. Il-pellegrinaġġ kellu jservi wkoll ta' okkażjoni biex l-Arċisqof iħeġġeġ lill-kleru jagħti l-kontribut sħiħ tiegħu għas-suċċess tal-Missjoni.

Is-Superjuri maġġuri tas-Sorijiet, meta ġew avviċinati Sibt il-Għid tal-1982 filgħodu, urew id-dispożizzjoni tagħhom li jgħinu għas-suċċess tal-Missjoni kemm mat-tfal li jmorru fl-iskejjel tagħhom u mal-ġenituri tat-tfal u kemm mal-morda u x-xjuħ fl-Istituti tagħhom u man-nies li magħhom ikollhom kuntatti.

Il-lajċi u l-missjoni

Il-Kap Uffiċċju Lajċi tal-Kurja, fit-30 ta' Ġunju 1982 stieden l-għaqdiet kollha ta' l-appostolat u l-movimenti tal-lajċi biex jipproponu xi nies li jistgħu jgħinu fil-missjoni Djoċesana billi jagħmlu taħditiet fil-każini u fil-postijiet tax-xogħol. Ftit wara l-Kunsill Djoċesan għall-Appostolat tal-lajċi stieden l-għaqdiet kollha membri tal-Kunsill biex iħejju programm dettaljat ta' attivitajiet għal matul il-missjoni djoċesana, u talbu wkoll mill-għaqdiet suġġerimenti dwar dak li jista' jsir fuq bażi djoċesana. Fost is-suġġerimenti li saru kien hemm:

I. Rużarju fil-pubbliku bħala parti mill-kampanja sħiħa favur ir-Rużarju fil-familji;

II. Konkorsi letterarji u artistiċi;

III. Festival taż-żgħażagħ;

IV. Kura ta' niċeċ tal-Madonna fit-triqat;

V. Taħditiet u artikoli fil-ġurnali;

VI. Laqgħa Marjana Nazzjonali;

VII. Pellegrinaġġ bil-lejl e.g. mill-Mosta għall-Mellieħa.

VIII. Wirja devota lejn il-Madonna fuq il-baħar minn Tas-Sliema għall-Imsida.

Il-provinċjali tal-patrijiet kollha bagħtu lis-Segretarju organizzativ tal-Missjoni Djoċesana l-listi mitluba lilhom tar-reliġjużi disposti jippriedkaw u jqarru fil-parroċċi tul il-Missjoni — dawn il-listi kienu ta' għajnuna kbira għall-Kummissjoni.

Il-missjoni fil-parroċċi

Fl-aħħarnett il-kappillani kollha ġew mistiedna jorganizzaw il-missjoni djoċesana fil-parroċċa tagħhom u ntbagħtulhom għadd ta' suġġerimenti permezz ta' tliet ċirkularijiet.

Biċ-ċirkulari tal-25 ta' Marzu 1982, il-kappillani ġew mgħarrfin bil-programm li kien hemm maħsub u ġew mistiedna jlaqqgħu l-presbiterju u l-kunsill parrokkjali biex iħejju l-programm tal-missjoni għall-parroċċa tagħhom.

Biċ-ċirkulari tat-18 ta' April 1982 il-kappillani ġew mistiedna:

I. jagħmlu studju bil-għaqal tal-problemi, tal-ħtiġijiet, tal-fehmiet u tax-xewqat tal-poplu ta' Alla fil-parroċċi tagħhom.

II. biex jilħqu 'l dawk li soltu ma jiġux il-Knisja ħlief forsi nhar ta' Ħadd

a) jorganizzaw aktar minn darba, tul iż-żmien tal-Missjoni, żjajjar fil-ħwienet u l-każini kollha tal-parroċċa minn saċerdoti jew lajċi preparati tajjeb biex jiddiskutu l-problemi reliġjużi tan-nies ħalli juruhom x'inhu t-tagħlim veru tal-Knisja;

b) jagħżlu familji f'kull kwartier tal-parroċċa disposti jistiednu għandhom il-ġirien ħa jiltaqgħu mal-Knisja f'darhom; f'kull kwartier dawn il-laqgħat isiru aktar minn darba, u kull darba għand familja differenti, tul iż-żmien kollu tal-Missjoni;

III. jorganizzaw għadd ta' ċelebrazzjonijiet penitenzjali għall-kategoriji differenti ta' nies;

IV. jagħtu importanza kbira lir-reċita tar-Rużarju fil-familji u fil-knejjes tul ix-xahar ta' Ottubru;

V. jagħmlu propaganda biex il-familji kollha tal-parroċċa jiġu ikkonsagrati jew iġeddu l-konsagrazzjoni tagħhom lill-Qalb ta' Ġesù u 'l Qalb ta' Marija.

VI. jagħtu ħajja ġdida u aktar spiritwali lid-devozzjonijiet popolari aċċettati u mfittxija min-nies;

VII. jiġu organizzati laqgħat għat-tfal, żgħażagħ, ħaddiema, studenti, eċċ. fil-parroċċa bħala tħejjija għal-laqgħat djoċesani ta' Mejju u Ġunju;

VIII. jorganizzaw "competitions", "pageants", xi wirja dwar il-ħajja reliġjuża tal-parroċċa u attivitajiet kulturali oħra.

IX. jagħżlu xi lajċi biex ikunu ta' animaturi tal-parroċċa għall-attivitajiet tal-Missjoni.

Iż-żjarat fid-djar

Iċ-ċirkulari tal-20 ta' Lulju 1982, imbagħad, għamlet insis-

tenza fuq il-ħtieġa tal-kuntatti personali mal-familji kollha tal-parroċċa, kuntatti li ma jkunux darba biss imma jkomplu sejrin ukoll wara li tintemm il-Missjoni. Iċ-ċirkulari kienet tfisser ċar l-iskop ta' dawn il-kuntatti tgħid minn kellu jagħmilhom u turi kif kellhom isiru:

L-ISKOP

A. i. biex jintlaħqu l-aktar dawk li mhux soltu jiġu l-knisja ħlief għall-Quddiesa tal-Ħadd, u forsi lanqas fil-knisja tal-parroċċa;

ii. biex jintlaħqu dawk li, għal xi raġuni jew oħra, tbiegħdu għal kollox mill-Knisja;

iii. biex jintlaħqu dawk li huma residenti f'inħawi 'il bogħod mill-knisja u għalhekk ma jiġux il-knisja, mhux għax ma jridux, imma għax ma jistgħux.

B. biex wieħed jagħraf id-diffikultajiet tagħhom u igħinhom ħa jsolvuhom.

MINN MIN

i. il-kappillan

ii. is-saċerdoti l-oħra tal-parroċċa li huma disposti u huma *kapaċi* jagħmlu dawn il-kuntatti;

iii. saċerdoti oħra djoċesani u reliġjużi li jafu l-parroċċa jew għax residenti fiha, jew għax twieldu hemm, jew għal xi raġuni oħra;

iv. Lajċi impenjati b'sens kbir ta' responsabbiltà nisranija (v.g. il-kbar tal-Legion, eċċ.)

v. l-iskejjel tal-Knisja;

vi. il-gruppi tal-familji nsara, tat-talb, eċċ.

KIF

i. il-kappillan u s-saċerdoti tal-parroċċa jipprofittaw mill-okkażjonijiet speċjali li jkollha kull familja (tieġ, magħmudija, funeral, l-ewwel tqarbina, eċċ.) — l-okkażjonijiet mhux neċessarjament ikunu okkażjonijiet reliġjużi biss.

ii. il-kappillan jista' jagħmel użu mill-gruppi li għandu fil-parroċċa biex joħloq kuntatt mal-familji li ma tantx jersqu lejh. Jista' jitlob ukoll l-għajnuna tal-familji li jersqu regolarment lejn il-knisja biex magħhom jorganizza laqgħat mal-familji li l-aktar huma mbegħdin.

Dawn il-laqgħat jistgħu jsiru billi familja tistieden għandha għadd ta' familji oħra li tafhom jew huma ġirien għal xi 'party' żgħira, u jkun mistieden ukoll is-saċerdot. Għal dawn il-laqgħat ma għandux ikun hemm numru kbir ta' nies (mhux aktar minn 20) u għandu jkun hemm żmien biżżejjed għall-kuntatti personali ma' kulħadd.

Dawn il-laqgħat ta' gruppi ta' familji ma jsirux darba biss, imma jsiru skond il-ħtieġa, u mhux dejjem għand l-istess familja.

iii. ir-Rettur tas-Seminarju, id-diretturi ta' l-iskejjel tal-patrijiet u tas-sorijiet ikollhom ħafna kuntatti mal-familji tat-tfal li jmorru fl-iskejjel tagħhom, u għalhekk jistgħu jgħinu biex ikun hemm kuntatt personali. Id-diretturi ta' l-iskejjel jistgħu jkunu jafu b'familji bi problemi li jkunu jeħtieġu l-interess tal-kappillan, u għalhekk dawn jinfurmawh bihom; min-

naħa l-oħra l-kappillan jista jasal biex jagħraf li d-direttur ta' l-iskola qiegħed f'qagħda aħjar biex igħin lill-familja ssolvi l-problemi tagħha.

Iċ-ċirkulari mbagħad kienet tagħlaq b'dawn il-kelmiet:

"Jista' jkun hemm mezzi oħra biex jinħoloq kuntatt personali mal-familji kollha tal-parroċċa. Dawn huma biss suġġerimenti li wieħed irid jadatta għall-kondizzjonijiet tal-parroċċa tiegħu bi studju flimkien tal-presbiterju parrokkjali.

"L-importanti hu li jseħħ kuntatt personali mal-familji kollha tal-parroċċa b'mod li jgħinhom igħixu ħajja verament nisranija. Bil-mod il-mod mingħajr ma naqtgħu qalbna, u b'fiduċja sħiħa fl-għajnuna ta' Alla, għandna naslu, u l-Missjoni Djoċesana twassal verament għall-qawmien spiritwali ta' pajjiżna."

Il-kappillani fil-kotra l-kbira tagħhom, ħadu bis-serjetà l-Missjoni Djoċesana fil-parroċċi tagħhom u organizzaw għadd ta' attivitajiet li setgħu wasslu għat-tiġdid spiritwali tan-nies tal-parroċċi tagħhom.

In-Novena tal-Milied u r-Randan

Il-Kummissjoni ħadet ħsieb ukoll it-thejjija ta' skemi ta' priedki għan-Novena tal-Milied li ġew pubblikati fil-Bulettin ta' l-Arċidjoċesi. Ħasbet ukoll biex thejji dawn is-suġġerimenti għall-priedki ta' l-eserċizzi tar-Randan:

1. *Sejħa għat-tiġdid spiritwali u għall-konverżjoni*

(jistgħu jkunu ta' għajnuna:

i. l-ittra tal-Papa lill-isqfijiet Maltin tad-29 ta' Settembru (Bulletin n. 35 p. 115).

ii. id-diskors tal-Papa lill-Kardinali dwar il-Ġublew (Bulletin n. 36 p. 234).

iii. il-bolla tal-Ġublew tal-Fidwa (Bulletin n. 36 p. 320).

2. *It-tiġdid spiritwali jintlaħaq bi spirtu ta' Talb u b'fedeltà sħiħa lejn Kristu u l-Knisja tiegħu*

(jistgħu jgħinu:

i. id-diskors tal-Papa liż-żgħażagħ f'Wales (Bulletin n. 34 p. 506)

ii. l-ittra tal-Papa *Virtutis exemplari:* it-talb (Bulletin n. 34 p. 10)

iii. id-diskors tal-Papa f'Avila: "għajn ta' talb" (Bulletin n. 36 p. 175-9)

iv. *Lumen gentium* spec. kap. IV p. 74 (edizz. Malti) u *Gaudium et Spes* spec. kap. V, 42-43 (pp. 352 (edizz. Malti).

3. *Dan għandu jwassalna f'konsistenza fil-ħajja, fil-familja u fuq ix-xogħol biex hekk inħarsu l-wirt tal-valuri nsara li jagħmluna nazzjon nisrani*

(jistgħu jkunu ta' għajnuna:

i. id-diskors tal-Papa lill-familji f'Madrid (Bulletin n. 36 p. 204)

ii. id-diskors tal-Papa lill-ħaddiema f'Barċellona (Bulletin n. 36 p. 212)

iii. l-esortazzjoni *Familiaris consortio,* taqs. III kap IV, pp. 60-75 ta' l-edizz. bil-Malti)

iv. l-enċiklika *Laborem exercens,* kap. V, pp. 55-62 tal-ediz. Maltija)

4. *Meta nqisu kemm l-imġiba tagħna għadha 'l bogħod mill-*

ideal nisrani, inħossu l-ħtieġa ta' tiġdid sħiħ f'ħajjitna li għandha twassalna għal rikonċiljazzjoni sħiħa ma' Alla, bl-għajnuna tal-Verġni Marija.

(jistgħu jkunu ta' għajnuna:

i. it-tieni librett katekistiku: Marija Omm il-ħniena (Bullettin n. 35 p. 149 u t-tielet librett katekistiku: Marija omm ilmaħfra u r-rikonċiljazzjoni (Bulletin n. 36 p. 347)

ii. it-tagħrif ta' qabel ta' l-ORDNI GĦALL-PENITENZA pp. 9-14

5. *Quddiem id-deni kollu li hawn fid-dinja ma għandniex naqtgħu qalbna: nirbħuh bl-imħabba u bl-għajnuna ta' Alla l-Missier — nafdaw fl-interċessjoni ta' Marija*

(jistgħu jkunu ta' għajnuna:

i. id-diskors tal-Papa liż-żgħażagħ f'Madrid (Bulletin n. 36 p. 185)

ii. id-diskors tal-Papa lill-għaqdiet ta' l-apostolat f'Toledo (Bulletin n. 36 p. 197)

iii. id-diskors tal-Papa f' Lourdes (Bulletin n. 30 p. 527)

iv. id-diskors tal-Papa f'Fatima (Bulletin n. 34 p. 526)

Kateķeżi

Il-Kummissjoni stiednet ukoll lill-Kummissjoni Kateketika Nazzjonali biex tħejji Katekiżmu fuq il-Madonna fuq it-tema tal-Kungress Marjan: *Marija Omm il-ħniena u r-rikonċiljazzjoni.*

Il-Kummissjoni Kateketika ħejjiet erba' libretti Kateketiċi:

i. Marija fil-misteru ta' Kristu u l-Knisja

ii. Marija Omm il-ħniena

iii. Marija Omm il-maħfra

iv. Id-devozzjoni lejn Marija

Dawn il-libretti, permezz tal-K.D.A.L. tqassmu lill-għaqdiet kollha ta' l-appostolat f'Malta u Għawdex biex isir studju fuqhom fl-għaqdiet bi tħejjija għall-Kungressi.

Il-Kummissjoni Kateketika ħejjiet ukoll ktieb fuq *Id-devozzjoni lejn Marija tal-Vanġelu* bħala proġett ta' kateżi għaż-żgħażagħ u l-adulti.

Il-Kummissjoni għall - Missjoni Djoċesana ħatret ukoll sottokummissjoni biex torganizza laqgħat għall-professjonisti u sottokummissjoni oħra għat-tfal, waqt li stiednet lil P. Pawl Chetcuti jieħu ħsieb l-organizzazzjoni ta' attivitajiet għaż-żgħażagħ bi tħejjija għall-Kungress u lill-Caritas Malta torganizza laqgħat ta' tħejjija għax-xjuħ u l-inkapaċitati.

Il-Kummissjoni ħadet ħsieb ukoll l-innu uffiċjali tal-Kungress u ġie mistieden Dun Ġorġ Deguara jikteb il-kliem: Sar imbagħad konkors biex jiġi mużikat l-innu u daħlu 38 kompożizzjoni: kummissjoni ad hoc għażlet il-kompożizzjoni tal-Mro. Abela li mbagħad ġiet stampata u mqassma fil-parroċċi. Kien hemm ħsieb li l-innu jitkanta għall-ewwel darba fil-ftuħ tal-Missjoni, iżda l-ħsieb ma seħħx. Għalkemm saru ħafna sforzi biex l-innu jinxtered man-nies u jsir popolari, ftit kienu dawk li saru jafuh.

L-Arċisqof, meta qorob iż-żmien biex tiftaħ il-Missjoni Djoċesana, bagħat ittra personali lill-komunitajiet kollha tas-

Sorijiet, u b'mod speċjali lis-Sorijiet tal-klawsura biex jirrakkomanda s-suċċess tal-Kungressi għat-talb tagħhom.

Il-ftuħ tal-Missjoni

Lejliet il-ftuħ tal-Missjoni Djoċesana fid-29 ta' Settembru waslet ittra lill-isqfijiet mingħand il-Papa li biha wriehom fuq liema linji kellha sseħħ il-ħidma għat-tiġdid spiritwali ta' pajjiżna bi tħejjija għall-Kungressi. Il-Papa semma dawn il-punti:

It-Talb
Sejħa għall-Fedeltà lejn Kristu u l-Knisja
Il-wirt Malti tal-valuri nsara
Sejħa għall-konsistenza
Rikonċiljazzjoni
Fiduċja sħiħa fl-għajnuna tal-Verġni Marija

L-ittra ġiet malajr maqluba għall-Malti u wara li tħabbret lin-nies waqt iċ-ċelebrazzjoni tal-ftuħ tal-Missjoni djoċesana, ġiet imbagħad stampata u, permezz tal-kappillani, imqassma lill-familji kollha.

Il-ftuħ tal-Missjoni f'Malta sar f'pellegrinaġġ għall-Knisja tal-Mosta, waqt li f'Għawdex il-pellegrinaġġ sar għall-Kattidral. Sa wara nofs in-nhar ta' l-ewwel ta' Ottubru, il-jum li fih kellu jsir il-pellegrinaġġ konna għadna ma nafux jekk hemmx permess mill-pulizija, iżda dan ħareġ fl-aħħar mument u l-pellegrinaġġi saru kif kien maħsub. F'Malta l-pellegrinaġġ telaq minn tarf il-Mosta u mexa tul it-Triq Kungress Ewkaristiku sal-knisja fejn is-saċerdoti kollha li ħadu sehem ikkonċelebraw ma' l-Arċisqof. Il-kappillani organizzaw 'privates' mill-parroċċi kollha għall-pellegrinaġġ, u tant kien hemm nies, li l-knisja ma wesgħathomx u ħafna ssieħbu fil-Quddiesa minn fuq iz-zuntier u mit-triq. L-istess ħaġa ġara f' Għawdex. Kien bidu tajjeb għall-Missjoni minkejja n-nuqqasijiet kollha fl-organizzazzjoni li tfaċċaw fl-aħħar mument.

Wara li fetħet il-Missjoni Djoċesana l-Kummissjoni kompliet il-ħidma tagħha biex iseħħu l-proġetti li kien hemm, iżda wara Jannar tal-1983 ma ltaqgħetx aktar u daħal għaxxogħol il-Kumitat Organizzattiv tal-Kungressi.

IL-KUMITAT ORGANIZZATIV TAL-KUNGRESS

Dan kien twaqqaf fit-23 ta' Marzu 1982 u kien magħmul minn dawn in-nies: l-Arċisqof ta' Malta u l-isqof ta' Għawdex presidenti; Mons. Ġ. Lupi, segretarju; Mons. B. Camilleri, assistent segretarju; Membri ta' l-Arċidjoċesi ta' Malta: Mons. C. Xuereb, vigarju ġenerali, Mons. Ph. Calleja, Mons. A. Depasquale, P. Guido Schembri, Mons. C. Muscat, Mons. V. Borg, l-Arċipriet L. Mifsud, Rev. Joe Borg, Rev. Joe Magro, Dr. Victor Mercieca, Dr. Charles Delicata, Miss Mary Puli, Sur Alfred P. Farrugia.

Membri tad-djoċesi ta' Għaw-

dex: Mons. C. Borg Attard, P. Ferdinand Mercieca O.F.M. Cap. Sur Franco Masini, Sur Lorenzo Camilleri, Miss Carmen Gatt.

L-ewwel laqgħa tal-kumitat organizzattiv saret fis-Santwarju ta' Pinu, Għawdex, fl-20 ta' April 1982: kien hemm preżenti wkoll P. Melada u P. Aracic. Wara li s-saċerdoti preżenti kkonċelebraw ma' l-isqfijiet fuq l-altar tal-Madonna, bdiet il-laqgħa b'relazzjoni ta' Mons. Lupi fuq dak li kien sar sa dak in-nhar. Wara li semma x-xogħol li kien sar dwar il-Missjoni djoċesana, qal li se jitwaqqfu xi kummissjonijiet biex jieħdu ħsieb l-attivitajiet ewlenin tal-Kungressi.

A. *Kummissjoni propaganda*, li tkun fdata f'idejn Dun Joe Borg;

B. *Kummissjoni kultura* biex tieħu ħsieb wirja ta' Arti Marjana u kunċert ta' Mużika Marjana Maltija: din il-kummissjoni tkun fdata lil Mons. V. Borg;

C. *kummissjoni għal-laqgħa tal-barranin:* is-St. Paul's Tourist Council tal-kummissjoni Emigranti se jiġi mitlub biex jieħu ħsieb; Dr. V. Mercieca wiegħed li jipproponilhom xi nies li jistgħu jgħinu;

D. *kummissjoni għal-laqgħat ta' studju* u

E. *kummissjoni finanzjarja* li tieħu ħsiebha s-Segreterija Amministrativa tal-Kurja ta' Malta.

F. *kummissjoni liturġika* sabiex tieħu ħsieb iċ-ċelebrazzjonijiet liturġiċi fil-granet tal-Kungressi.

P. Melada mbagħad żied ħafna tagħrif ieħor dwar dak li kien mistenni li jsir minn dawn il-kummissjonijiet, u ppropona li l-kummissjonijiet imsemmija jiġu ridotti għal erbgħa: *propaganda, ekonomija, liturġija-kulturali* u *alloġġi*, u li twaqqaf segreterija fil-Kurja magħmula mis-Segretarju, mill-viċi-segretarju, mill-assistent segretarju u rappreżentant minn kull waħda mill-erba' kummissjonijiet.

F'din l-ewwel laqgħa ġie deċiż ukoll li l-motto tal-Kungress ikun *Reconciliationis Mater — Omm il-Ħniena u l-Maħfra* u li jiġi avviċinat il-Kav. Envim Cremona biex iħejji l-manifest tal-Kungress u l-medalja kommemorattiva.

Fil-laqgħa ġie propost ukoll programm proviżorju li mbagħad Padre Melada fassal kif jidher fil-paġna ta' wara. Dan il-programm ġie mbagħad rivedut kemm-il darba.

IX CONGRESSO MARIOLOGICO E XVI MARIANO INTERNAZIONALE

(Malta — Ta' Pinu: 9-18 settembre 1983)

I. IX Congresso Mariologico Internazionale

Malta 9-15 settembre 1983

Tema: IL CULTO MARIANO NEI SECOLI 17-18

Venerdi — 9.9.83:
h. 18.00: Inaugurazione (Mediterranean Centre)

Sabato — 10.9.83:
h. 9.00-12.30: Gruppi di studio secondo le lingue — Rabat
h. 16.30-19.30: Sessione plenaria (Mediterranean Centre).

Domenica — 11.9.83:
Mattina: Escursione turistica (spettacolo folkloristico?)
Sera: Concerto

Lunedi — 12.9.83:
h. 9.00-12.30: Gruppi di studio secondo le lingue — Rabat
16.30-19.30: Sessione plenaria — (Mediterranean Centre).

Martedi — 13.9.83:
h. 9.00-10.30: Gruppi di studio secondo le lingue — Rabat
10.45-12.30: Sessione Ecumenica — Rabat
16.30-19.30: Sessione plenaria — (Mediterranean Centre).

Mercoledi — 14.9.83:
h. 9.00-12.30: Gruppi di studio secondo le lingue — Rabat
16.30-19.30: Sessione plenaria — (Mediterranean Centre).

Giovedi — 15.9.83:
h. 9.00-11.00: Relazioni dei segretari dei gruppi di studio
11.15-12.15: Sessione ecumenica — Rabat
12.15- Conclusione mariologico — Rabat

II. XVI Congresso Mariano Internazionale

Malta — Ta' Pinu 15-18 settembre 1983

Tema: MARIA MADRE DELLA RICONCILIAZIONE

Giovedi — 15.9.83:
h. 18.00: Arrivo del Legato Pontificio, Inaugurazione del XVI Congresso Mariano (Concatedrale S. Giovanni e ricevimento offerto dall'Episcopato Maltese

Venerdi — 16.9.83:
h. 9.00-12.30: a) Programma speciale gruppi pellegrini
b) Programma speciale nelle chiese delle isole (con intervento Cardinali, Vescovi)
h. 16.30-19.30: Sessione plenaria (The Mediterranean Centre)

Sabato — 17.9.83:
h. 9.00-12.30: a) Programma speciale Gruppi pellegrini
b) Programma speciale chiese delle isole
h. 16.30-19.30: Sessione plenaria (Mediterranean Centre)

Domenica — 18.9.83:
h. 11.00: Nel Santuario di Ta' Pinu Solenne conclusione del XVI Congresso Mariano Internazionale.

Orario:

h. 7.00 — Sveglia
h. 7.30 — Concelebrazione
h. 8.30 — Collazione
h. 9.00 — 12.30 Gruppi di studio
h. 13.00 — pranzo
h. 14.00 — 15.30 Riposo
h. 16.30 — 19.30 Sessione plenaria
h. 20.30 — cena
h. 22.30 — riposo

Gruppi di studio previsti: croato, francese, inglese, italiano, maltese, portoghese, spagnolo, tedesco.

Traduzione simultanea: francese, inglese, maltese

Residenza degli oratori: Seminario diocesano, Rabat e Casa esercizi S. Giuseppe, Mosta.

Segreteria del Congresso: Curia Arcivescovile — Tel. 605350.

Riservare Aula Grande THE MEDITERRANEAN CENTRE

Venerdi:	9.9.83	— h. 16.30 — 19.30
Sabato:	10.9.83	— h. 16.30 — 19.30
Lunedi:	12.9.83	— h. 16.30 — 19.30
Martedi:	13.9.83	— h. 16.30 — 19.30
Mercoledi:	14.9.83	— h. 16.30 — 19.30
Venerdi:	16.9.83	— h. 16.30 — 19.30
Sabato:	17.9.83	— h. 16.30 — 19.30

Koperazzjoni bejn id-djoċesijiet

Wara din l-ewwel laqgħa x-xogħol ta' preparazzjoni beda miexi pass pass ma' l-attivitajiet tal-Missjoni djoċesana għalkemm mhux kollox mexa bl-istess ritmu u mhux kulħadd wera l-interess li wieħed kien jistenna. Xi wħud, il-Kungressi rawhom ħaġa żejda, u wisq aktar żejda mbagħad meta tħabbar il-Ġublew straordinarju tal-Fidwa: ma ntebħux li l-Papa stess fil-bolla li biha ħabbar il-Ġublew semma' s-sehem li l-Madonna kellha fl-opra tal-fidwa u r-rikonċiljazzjoni: anzi nistgħu ngħidu li l-għażla tal-motto tal-Kungress kienet providenzjali għax qablet perfettament mal-ħsieb tas-Sena Mqaddsa mnieda mill-Papa.

Il-kuntatti bejn iż-żewġ djoċesijiet kienu dejjem regolari u hekk il-preparazzjoni għall-Kungressi kienet tista' tgħid l-istess fiż-żewġ djoċesijiet, u kien hemm almenu żewġ okkażjonijiet li fihom dehret sewwa l-kooperazzjoni bejn iż-żewġ djoċesijiet; dawn kienu l-pellegrinaġġ tat-tfal Maltin għas-Santwarju ta' Pinu u l-miġja tal-kwadru tal-Madonna ta' Pinu f'Malta.

Hidma tas-Segreterija

Il-ħidma tas-segreterija f' Malta mxiet pass sewwa 'l quddiem meta Dun Frans Schembri ġie nominat ass. segretarju ġenerali: ix-xogħol kollu tas-segreterija ma' l-Arċidjoċesi ta' Malta u mad-djoċesi ta' Għawdex u l-kuntatti kollha meħtieġa f'Malta u Għawdex kienu fdati f'idejh u mexxihom sewwa.

Malli s-Segreterija tal-Kungressi bdiet taħdem regolarment, l-Arċisqof kiteb personalment lill-Onor. Prim Ministru biex jinfurmah bil-Kungressi u talbu l-ħruġ ta' bolla kommemorativa.

Laqgħa għall-gradwati

Sa dan it-tant is-sotto-kummissjoni li kellha taħseb għal-laqgħat tal-professjonisti bi ftehim ma' l-Azzjoni Kattolika bi ħsieb li jingħata ħajja ġdida għall-moviment gradwati ta' l-Azzjoni Kattolika organizzat laqgħa fil-knisja ta' Sarria, il-Furjana, u ntbagħat 1000 invit lill-gradwati kollha: wieġbu għall-invit u ħadu sehem fil-laqgħa, li ġiet indirizzata minn Mons. Carmelo Muscat, ·mal-50 gradwat. Kien bidu tajjeb, iżda ma sar xejn aktar minħabba li ħadd ma kien hemm biex jidħol għall-ispejjeż ta' l-organizzazzjoni.

Għaż-żgħażagħ

P. Pawl Chetcuti wkoll minnufih beda l-ħidma tiegħu biex iqanqal interess ukoll fost iż-żgħażagħ u ippropona li fl-okkażjoni tal-Kungressi bħala tifkira tingħata kopja b'xejn ta' l-Evanġelji. Inkiseb il-permess ta' l-Għaqda Biblika għall-istampar ta' "pocket edition" ta' l-Evanġelji, kull kappillan kien lest joħroġ parti mill-ispiża tal-kopji il jitqassmu liż-żgħażagħ tal-parroċċa tiegħu, iżda mbagħad il-proġett kollu waqaf minħabba l-ispiża li kien jitlob. Iżda P. Chetcuti ma qatax qalbu għax ra rnexxilux dan il-pro-

ġett u ħaseb attivitajiet oħra għaż-żgħażagħ, fosthom ir-"rock mass" li saret nhar Ħadd il-Għid, 3 ta' April 1983, fis-santwarju ta' S. Tereża, B'kara. L-organizzazzjoni kollha kienet f'idejn iż-żgħażagħ u kemm il-"lyrics" u kemm il-mużika kienu kompożizzjoni taż-żgħażagħ stess. Ir-"rock mass" għalkemm qajmet għadd ta' protesti, ir-nexxiet fil-għan li tressaq lejn il-knisja u tlaqqa' ma' l-Arċisqof ħafna żgħażagħ u tħajjarhom ifittxu fil-Knisja tweġiba għall-problemi tagħhom.

Għat-tfal

Għat-tfal, il-missjoni djoċesana kellha tikkonsisti f'ċelebrazzjoni kull xahar fil-parroċċi għat-tfal kollha, u ġie mhejji dan il-programm:

Il-Ġimgħa 22 ta' Ottubru — Ma' Marija Missjunarji ta' Kristu.

Il-Ġimgħa 26 ta' Novembru — Inhejju ruħna għall-Avvent ta' Sidna Ġesù Kristu ma' Marija Omm Ġesù

16-24 ta' Diċembru — Novena tal-Milied — Fil-*Bulletin ta' l-Arċidjoċesi* se jkun hemm pubblikati skemi għaċ-ċelebrazzjoni tan-novena għal kull ġurnata.

Il-Ġimgħa 23 ta' Jannar — Ma' Marija Omm il-Knisja nitolbu għall-għaqda flimkien ta' dawk kollha li jemmnu fi Kristu

Il-Ġimgħa 18 ta' Frar — Inhejju ruħna għar-Randan Imqaddes

Il-Ġimgħa 22 ta' April — Nitolbu għall-vokazzjonijiet ma' Marija Omm il-Knisja

Fit-8 ta' Mejju jew fl-aħħar Ġimgħa ta' Mejju — *Ċelebrazzjoni Marjana*

F'Mejju — Pellegrinaġġ ta' tfal mill-parroċċi kollha għas-santwarju tal-Madonna ta' Pinu.

Skema ta' kull ċelebrazzjoni ntbagħtet lill-parroċċi u lill-iskejjel kollha, u f'ħafna parroċċi kull ċelebrazzjoni ħadu sehem għadd sabiħ ta' tfal. L-iskejjel tal-Knisja barra li ħajru t-tfal tagħhom jieħdu sehem fiċ-ċelebrazzjonijiet parrokkjali; organizzaw ċelebrazzjonijiet ukoll fl-iskejjel tagħhom. Iċ-ċelebrazzjoni ta' April ma saritx.

Il-pellegrinaġġ tat-tfal sar fit-28 ta' Mejju, u ħadu sehem mas-sitt mitt tifel u tifla, għaxart itfal minn kull parroċċa ta' Malta, u l-vapur "Mġarr" ġie mikri apposta.

Malli l-pellegrinaġġ wasal fis-Santwarju ġie milqugħ bid-daqq tal-qniepen, waqt li l-knisja kienet imżejna b'ħafna fjuri.

Qaddes Mons. Cauchi, l-Isqof ta' Għawdex, u fl-omelija ħeġġeġ lit-tfal għat-talb, għad-devozzjoni lejn il-Madonna u għall-qima lejn Ġesù Sagramentat: "jekk nitqarbnu kuljum" qal l-isqof lit-tfal, "ikollna l-qawwa biex ngħixu ħajja nisranija, jekk inkunu devoti tal-Madonna hi ma tħalliniex nitbegħdu mit-triq li twassalna għand Ġesù.

Waqt l-offertorju it-tfal telgħu xama, fjuri u ittri għall-Madonna, u wara l-Quddiesa t-tfal irċevew domna u "book-mark" bix-xbieha tal-Madonna ta' Pinu.

Wara l-Quddiesa lit-tfal sarielhom trattament fl-Oratorju Don Bosco, ir-Rabat.

Il-ħidma tal-K.D.A.L. — Żjara tal-kwadru tal-Madonna ta' Pinu f'Malta

Il-Kunsill Djoċesan għall-appostolat tal-lajċi, wara li bdiet il-Missjoni Djoċesana, ħa ħsieb jorganizza laqgħat ta' talb fuq tema Marjaan għall-Membri kollha ta' l-għaqdiet kull tielet Ġimgħa tax-xahar ta' Marzu, fi knejjes differenti tal-Belt. Kull laqgħa kienet tispiċċa bil-Quddiesa, u l-ewwel laqgħa, ta' Jannar, saret fil-Konkattidral ta' S. Ġwann; fi Frar il-laqgħa saret San Pawl, f'April San Duminku, f'Mejju l-Ġiżwiti u f' Ġunju f'tal-Karmnu.

F'Marzu, fil-festa tad-Duluri, saru pellegrinaġġi fil-parroċċi kollha, biex jissieħbu mal-Papa fiċ-ċelebrazzjoni tal-ftuħ tas-Sena Mqaddsa tal-Fidwa. Fil-Belt il-pellegrinaġġ ħareġ bil-Kurċifiss mirakoluż ta' Ġieżu u l-kleru tal-Belt u l-Furjana ġie mistieden jissieħeb ma' l-Arċisqof fil-pellegrinaġġ li ntemm quddiem il-Konkattidral ta' S. Ġwann, fejn l-Arċisqof ikkonċelebra l-Quddiesa mas-saċerdoti li ħadu sehem fil-pellegrinaġġ. Wara l-Quddiesa l-proċessjoni bl-istatwa tad-Duluri u l-Kurċifiss baqgħet sejra lejn il-Knisja ta' Ġieżu.

Barra dawn il-laqgħat ta' talb għall-membri kollha ta' l-għaqdiet, il-K.D.A.L. laqgħet bil-ferħ l-istedina li saritilha biex jorganizza żjara f'Malta tal-kwadru tal-Madonna ta' Pinu u stiednet il-K.D.A.L. ta' Għawdex biex iħabirku flimkien ħa sseħħ il-proposta li kienet saret mir-Rettur stess tal-Bażilika ta' Pinu, Mons. Beneditt Camilleri. F'Marzu t-tħejjija għall-miġja tal-kwadru f'Malta kienet imxiet ħafna u seta' jsir dan il-komunikat stampa fl-4 ta' Marzu 1983:

"Fil-pastorali ta' April 1981, meta l-Isqfijiet ħabbrulna li l-Q.T. il-Papa Ġwanni Pawlu II kien laqa' l-istedina biex isiru żewġ Kungressi Internazzjonali fuq il-Madonna fil-gżejjer tagħna fl-okkażjoni ta' egħluq il-100 sena minn meta l-Verġni Marija kellmet lit-twajba Karmni Grima, huma qalulna li jeħtieġ li l-lajċi jifhmu sewwa li huma wkoll il-Knisja ta' Kristu u huma wkoll għandhom id-dmir li jkunu xhieda ta' Kristu f'kull mument tal-ħajja tagħhom.

"Dan ma jistax iseħħ jekk mhux bl-għajnuna ta' l-Ispirtu s-Santu, u din l-għajnuna rridu nitolbuha bħall-Appostli miġburin fit-talb ma' Marija, Omm Ġesù.

"Biex jintlaħaq dan, fost affarijiet oħra, issa li qegħdin f'nofs iż-żmien tal-Missjoni Djoċesana, żmien ta' bidla u rikonċiljazzjoni ma' Alla u sħabna, il-Kunsill Djoċesan ta' l-Apostolat tal-Lajċi fil-Laqgħa tiegħu tat-28 ta' Jannar 1983 approva mozzjoni tal-Eżekuttiv tiegħu sabiex *il-Kwadru nkurunat tal-Madonna Ta' Pinu jinġieb Malta* għal ftit ġranet fil-bidu ta' Lulju 1983.

"Għalhekk fis-26 ta' Frar 1983 ltaqgħu l-Eżekuttiv tal-K.D.A.L. ma' dak Għawdxi fil-Bażilika ta' Pinu u ssieħbu fiċ-ċelebraz-

zjoni ta' l-Ewkaristija li kienet immexxija minn Mons. Alwiġ Deguara, Konsultur Ekkleżjastiku. Wara flimkien mar-Rettur tal-Bażilika, Mons. Beneditt Camilleri, iddiskutew fid-dettal il-programm tal-miġja tal-Kwadru inkurunat tal-Madonna ta' Pinu fostna l-Maltin.

"Fit-2 ta' Lulju kmieni wara nofs-in-nhar il-Kwadru jħalli l-Bażilika ta' Pinu u jittieħed b"pellegrinaġġ sal-Knisja ta' Loreto, Għajnsielem, fejn issir quddiesa. Wara jingħata f'idejn il-Kunsill Malti li jwasslu bil-baħar sal-Port il-Kbir, minn fejn jasal proċessjonalment sal-Kon-Katidral ta' San Ġwann.

"Hawn Malta l-Kwadru jżur diversi knejjes għad-devozzjoni tal-fidili, fosthom dik ta' Kristu Re, Raħal Ġdid, dik ta' San Pawl, ir-Rabat, il-Katidral ta' l-Imdina u l-Mellieħa. Jingħata f'idejn il-Kunsill Għawdxi fil-11 ta' Lulju il-Mellieħa, minn fejn jittieħed Għawdex bil-baħar u jasal b'pellegrinaġġ lura fil-Bażilika ta' Pinu. Il-qofol ikun it-Tnejn 4 ta' Lulju, meta jkun hemm konċelebrazzjoni fil-Kon-Katidral ta' San Ġwann immexxija miż-żewġ isqfijiet u li fiha jieħdu sehem ħafna saċerdoti u lajċi miż-żewġ gżejjer."

Il-kwadru tal-Madonna ta' Pinu ġie Malta mit-2 sal-11 ta' Lulju, u l-K.D.A.L. ħejja dan il-programm:

Is-Sibt, 2 ta' Lulju — Wasla tal-Kwadru fuq vapur fil-Port il-Kbir fis-6.15 p.m. Tluq ta' PELLEGRINAĠĠ NAZZJONALI minn ħdejn id-Dwana l-Qadima għall-pjazza ta' quddiem il-Kon-Katidral ta' San Ġwann, il-Belt Valletta. Quddiesa fil-pjazza fit-8.00 p.m.

Il-Ħadd, 3 ta' Lulju — Il-Kwadru jibqa' fil-Kon-Katidral ta' San Ġwann. Laqgħat ta' talb.

It-Tnejn, 4 ta' Lulju — Fis-6.00 p.m. konċelebrazzjoni mill-Isqfijiet ta' Malta u Għawdex u l-kleru. Wara l-Kwadru jittieħed fil-Parroċċa tal-Karmnu tal-Balluta.

It-Tlieta, 5 ta' Lulju — Filgħaxija l-Kwadru jasal fil-Parroċċa ta' Kristu Re r-Raħal il-Ġdid.

L-Erbgħa, 6 ta' Lulju — Il-Kwadru tal-Madonna Ta' Pinu jibqa' Raħal il-Ġdid.

Il-Ħamis, 7 ta' Lulju — Filgħaxija l-Kwadru jittieħed f'Ħal Qormi; pellegrinaġġ mill-Knisja Arċipretali ta' San Ġorġ għall-Knisja Parrokkjali ta' San Bastjan.

Il-Ġimgħa, 8 ta' Lulju — Filgħaxija l-Kwadru jasal fil-Knisja Kolleġġjali ta' San Pawl, ir-Rabat.

Is-Sibt, 9 ta' Lulju — Fis-7.00 p.m. tluq ta' PELLEGRINAĠĠ NAZZJONALI għall-pjazza ta' quddiem il-Kattidral ta' l-Imdina, fejn fit-8.00 p.m. issir quddiesa konċelebrata. Velja Ewkaristiku/Marjana fl-10.00 p.m. Quddiesa f'nofs il-lejl.

Il-Ħadd, 10 ta' Lulju — Fl-4.00 il-Kwadru jħalli l-Kattidral; wasla fil-Parroċċa ta' San Pawl il-Baħar fl-4.30 p.m. u ċelebrazzjoni Marjana bil-quddiesa. Fis-6.30 p.m. jitlaq għall-Mellieħa fejn isir pel-

legrinaġġ għall-Knisja Parrokkjali. Velja Marjana sa nofs il-lejl.

It-Tnejn, 11 ta' Lulju — Fil-5.30 p.m. proċessjoni għas-Santwarju fejn issir konċelebrazzjoni mmexxija mill-Isqfijiet ta' Malta u Għawdex. Fis-7.15 p.m. il-Kwadru jitwassal iċ-Ċirkewwa fi triqtu lura lejn Għawdex.

Aktar tard sar tibdil fil-programm tas-Sibt, 9 ta' Lulju u ta' l-għada l-Ħadd. Il-Velja Ewkaristika Marjana tas-Sibt saret fil-Knisja tal-Mosta, fejn ittieħed il-kwadru wara l-konċelebrazzjoni tal-Kattidral u l-għada mbagħad il-kwadru telaq mill-Mosta għal San Pawl il-Baħar.

Ċirkulari tal-Vigarju Ġenerali tat-22 ta' Ġunju wriet ix-xewqa ta' l-Arċisqof li l-kleru u l-poplu jieħu sehem sħiħ fiċ-ċelebrazzjonijiet li kienu se jsiru, u l-poplu u l-kleru wieġeb bil-ħerqa għall-istedina li saritilhom.

Fit-2 ta' Lulju l-Membri tal-K.D.A.L. ma nies oħra marru Għawdex biex jikkumpanjaw il-kwadru f'Malta. Mis-Santwarju l-kwadru twassal b'*carcade* sa fuq iz-zuntier tal-knisja ta' Għajnsielem fejn saret ċelebrazzjoni Marjana qasira, immexxija mill-isqof ta' Għawdex. Wara l-funzjoni l-kwadru tniżżel ix-xatt ta' l-Imġarr biex jiġi trasportat Malta, fil-Port il-Kbir, fejn għadd kbir ta' nies kien qed jistennih ħdejn id-dwana l-qadima.

Il-ħsieb tal-K.D.A.L. kien li l-pellegrinaġġ bil-kwadru tal-Madonna mid-Dwana jitla' t-telgħa tal-Kurċifiss għall-Furjana, biex jidħol minn Bieb il-Belt għal San Ġwann, fejn kellha ssir il-Quddiesa. Iżda l-permess ġie fl-aħħar mument u l-ewwel il-permess kien li l-kwadru jidħol il-Belt min-naħa ta' Sant'Iermu għat-Triq ir-Repubblika, iżda wara nbidel u l-pellegrinaġġ għadda minn Victoria Gate. Ma ngħatax permess "for reasons of policy" biex issir Quddiesa fil-beraħ quddiem San Ġwann, u l-anqas quddiem il-Kattidral u fiz-zuntier tas-Santwarju tal-Mellieħa.

Il-miġja tal-kwadru tal-Madonna ta' Pinu qanqlet entużjażmu kbir fin-nies: wara l-pellegrinaġġ mid-Dwana għal San Ġwann, ħafna nies kellhom jibqgħu barra mill-knisja; f'kull knisja fejn il-kwadru kien espost għall-qima tan-nies, il-folol ma nqatgħux, u minn kull fejn għadda l-kwadru biex imur minn parroċċa għall-oħra n-nies inġabret ma' tul it-triq tant li kullimkien il-kwadru wasal tard ħafna aktar milli kien ippjanat.

Il - pellegrinaġġ nazzjonali mir-Rabat għall-Katt'dral ġibed ħafna nies, u l-velja Marjana fil-knisja tal-Mosta ħalliet tifkira mill-isbaħ f'kull min ħa sehem. Il-qofol taċ-ċelebrazzjonijiet kienu mbagħad it-tliet pontifikali li saru f'San Ġwann il-Belt, fil-Kattidral ta' l-Imdina u fis-Santwarju tal-Mellieħa

Il - Mellieħa, il-konċelebrazzjoni ma tmexxietx mill-isqfijiet, li kellhom isiefru ħin bla waqt għal Ruma. Mal-Maltin il-Mellieħa ngħaqdu għadd kbir ta' nies li ġew minn Għawdex. Wara l-Quddiesa n-nies, fil-kotra l-

kbira tagħhom wasslu l-kwadru saċ-Ċirkewwa u baqgħu hemm, sa l-għaxra ta' bil-lejl meta l-vapur telaq għall-Imġarr, fejn għadd kbir ta' karozzi kienu jistennewh biex iwassluh fis-Santwarju fejn saret ċelebrazzjoni qasira ta' radd il-ħajr.

IL-KUMMISSJONIJIET

Sa dan it-tant l-erba' kummissjoni li kien ippropona P. Milada twaqqfu u bdew jaħdmu sewwa.

Kummissjoni Propaganda

Sa minn qabel is-sajf tal-1982 il-president tal-Kummissjoni Mass Media ippreżenta proġett dwar propaganda għall-Kungressi f'pajjiżna u barra minn Malta: kien proġett ta' wieħed professjonista u forsi seta' jkun ta' siwi biex jiġbed għadd mhux żgħir ta' pellegrini iżda billi l-persuna li kienet riedet tweġiba malajr, u għax il-Kumitat organizzativ ma kellux fondi u d-djoċesi ma kellhiex minn fejn toħroġ fondi għall-ħlas tal-"professional fees" li ġew mitluba, il-proġett ma seħħx.

Il-propaganda ma' barra mbagħad saret mis-Segreterija stess permezz ta' żewġ bulletini ta' informazzjoni li ntbagħtu lill-konferenzi episkopali kollha, lill-ġurnali kattoliċi kollha ta' l-Ewropa, u lil xi aġenziji tal-vjaġġi kattoliċi. L-Accademia ta' Ruma wkoll ħadet ħsieb tibgħat lill-konferenzi episkopali kollha u lill-għadd kbir ta' nies tagħrif ieħor dwar il-Kungressi.

Fil-bidu tas-sajf tal-1983 is-Segreterija tal-Kungressi, f'isem l-isqfiijet ta' Malta u Għawdex bagħtet invit għall-Kungressi lill-isqfijiet kollha ta' l-Ewropa. Ġew biss erba' isqfijiet, l-isqof awżiljarju ta' Paderborn, Mons. Paul Nordhaus li kien hawn għall-ftuħ tal-Kungress Marjoloġiku, l-isqof awżiljarju ta' Olzstyn Mons. Julian Wojtkowski u Mons. Elias Yanes Alvarez, Arċisqof ta' Saragossa u Mons Domenico Vacchiano, delegat pontifiċju għas-Santwarju ta' Pompej.

Dan wieħed kien jistennih, għaliex tul il-ġimgħa tal-Kungressi, il-Papa żar l-Awstrja u għadd kbir ta' isqfijiet marru hemm, u immedjatament wara kien hemm il-laqgħa tal-Konferenza tal-isqfijiet tal-Ewropa fil-Jugoslavja.

Jekk il-kummissjoni Mass Media tad-djoċesi ma setgħetx tagħti l-għajnuna għall-propaganda għall-Kungress, tat kontribut mill-aqwa matul il-ġranet tal-Kungress fis-sala stampa u fis-segreterija tal-Kungressi, fit-tħaddim tas-"simultaneous translation", fis-servizz fotografiku, eċċ.

Kummissjoni ekonomika

Meta saret l-ewwel laqgħa tal-Kumitat organizzattiv kien ġie propost li l-ġbir tal-fondi għall-ispejjeż tal-Kungress ikun f'idejn l-Uffiċċju Amministrattiv tal-Kurja ta' Malta. Dan ma sarx minħabba l-ħafna impenji tal-amministrazzjo-

ni tal-Kurja u din ma setgħetx tidħol għal ħidma oħra, u mbagħad għadda żmien sewwa qabel ġie nominat il-kumitat finanzjarju. Il-membri nominati kienu s-Sur Peter Cassar Torreggiani bħala chairman, is-Sur V. Spiteri Staines, is-Sur Neville Curmi u s-Sur Demaria, li aktar tard ma kompliex jieħu sehem fil-laqgħat tal-Kumitat. Aktar tard ġew mistiedna biex ikunu membri s-Sur Frans Frendo u s-Sur Paul Galea tal-Kummissjoni Emigranti u s-Sur Dumink Borg.

Għal-laqgħat ta' dan il-Kumitat kienu jieħdu sehem ukoll Mons. Philip Calleja, Mons. G. Lupi u Dun F.X. Schembri.

Għall-ewwel kien maħsub li ħafna mill-ispejjeż tal-Kungressi se jinġabru mill-barranin li kienu mistennija jiġu Malta, iżda meta mbagħad deher ċar li minħabba ħafna ċirkostanzi, ma stajniex nistennew li jiġu ħafna nies minn barra, il-Kumitat beda jaħseb biex ifittex għejjun oħra minn fejn jinġabu l-ispejjeż.

Il-Kumitat għamilha ċara mill-ewwel illi kull organizzazzjoni li kellha fdata f'idejha xi attività tal-Kungressi, kellha tieħu ħsieb hi l-fondi għall-ispejjeż ta' l-attività li tkun, biex il-Kumitat finanzjarju jikkonċentra fuq l-ispejjeż kbar ta' l-alloġġ tal-Kongressisti, tal-laqgħa lill-Kardinal u taċ-ċelebrazzjoni fuq il-Fosos.

Għall-ispejjeż tal-Kongressisti kien mistenni li jagħmlu tajjeb ġabra fil-knejjes kollha ta' Malta u l-bejgħ tas-souvenirs tal-Kungressi, waqt li għal-laqgħa tal-Kardinal u għaċ-ċelebrazzjoni fuq il-Fosos tagħmel tajjeb il-ġabra li ssir waqt iċ-ċelebrazzjoni.

Fil-fatt id-dħul kollu li kien hemm għalkemm laħaq mal-Lm14,000 ma kienx biżżejjed biex ikopri l-ispejjeż kollha li kienu wisq aktar mill-previst, u l-Kumitat finanzjarju għandu quddiemu deficit ta' Lm11,000 minkejja li sar minn kollox biex l-ispejjeż jinżammu baxxi kemm jista' jkun.

Kummissjoni liturġika kulturali

Il-Kummissjoni liturġika-kulturali kellha żewġ sezzjonijiet: iċ-ċerimonjier djoċesan mgħejjun minn erba' kappillani ħa ħsieb il-programm taċ-ċelebrazzjonijiet liturġiċi li saru Malta fil-ġranet tal-Kungress. Dawn kienu l-pontifikal fil-Kattidral nhar it-8 ta' Settembru, li bih ingħata bidu għall-Kungress Marjoloġiku, il-pontifikal f'San Ġwann il-Ħamis 15 ta' Settembru għall-ftuħ tal-Kungress Marjan u l-purċissjoni u l-Quddiesa ta' fuq il-Fosos is-Sibt 17 ta' Settembru. Is-sezzjoni ħadet ħsieb ukoll tħejji kalendarju liturġiku biex jiġi mħares fil-knejjes kollha tul il-ġranet tal-Kungressi.

Is-sezzjoni kultura, taħt il-presidenza ta' Mons. V. Borg, ħadet ħsieb kemm il-Wirja ta' Arti Marjana fil-Mużew tal-Kattidral u kemm il-laqgħat tas-sezzjoni Maltija tal-Kungress Marjoloġiku.

Il-Kumitat Organizzattiv tal-Kungressi avviċina lill-"Friends of the Cathedral Museum" dwar wirja ta' devozzjoni Marjana fis-sekli 17 u 18, u fuq suġġeriment tagħhom innominat lill-membri ta' din l-assoċjazzjoni bħala sotto-kumitat għall-organizzazzjoni tal-Wirja Marjana. Kien hemm ħsieb li jiġu mistiedna pitturi u skulturi Maltin biex jibagħtu xi xogħlijiet tagħhom

b'suġġett Marjan għall-Wirja, iżda mbagħad fuq dan ma sar xejn, kif ma sar xejn ukoll dwar Wirja ta' fotografija b'suġġett Marjan.

Saret ukoll stedina lill-Provinċjali ta' l-Ordnijiet reliġjużi Maltin biex jinteressaw lir-reliġjużi tagħhom kemm dawk f'Malta u kemm dawk barra biex jagħtu l-kontribut tagħhom fil-laqgħat ta' studju tal-Kungress Marjoloġiku u l-Fakultà tat-Teoloġija aċċettat li tieħu ħsieb l-organizzazzjoni tal-laqgħat ta' l-istudju tal-grupp Malti.

Din il-Kummissjoni kellha tkun ukoll responsabbli tal-Kunċert ta' mużika reliġjuża Maltija li kellu jsir fl-okkażjoni tal-Kungressi. Ġie mistieden Dun Ġwann Galea biex jieħu ħsieb u, bl-għajnuna ta' Dun Ġwann Azzopardi, Direttur tal-Mużew tal-Kattidral, ifittex fl-Arkivju tal-Kattidral mużika reliġjuża adatta għall-Kunċert.

Kummissjoni alloġġi

Il-Kumitat Organizzattiv ħalla f' idejn is-St. Paul's Tourist Council l-organizazzjoni kollha tat-trasport bejn airport u Seminarju tal-Virtù u Mount St. Joseph, fejn kienu se jalloġġjaw il-kongressisti, u t-trasport tal-kongressisti kuljum għal-laqgħat ġenerali l-Furjana. Is-St. Paul's Tourist Council kellu wkoll jorganizza eskursjoni tal-kongressisti dwar Malta u għal xi festa l-Hadd filgħaxija, u t-trasport għal Għawdex għaċ-ċelebrazzjoni ta' l-egħluq tal-Kungress Marjan.

IT-THEJJIJA TAL-PROGRAMM

Waqt li dawn il-Kummissjonijiet kienu mpenjati bil-ħidma li ġiet fdata f'idejhom, il-Kumitat organizzativ beda jaħseb bil-programm tal-Kungressi u jaġġornah skond ma jkun meħtieġ. L-abbozz tal-programm tal-Kungressi mfassal mill-*Academia Mariana* ġie rivedut kemm-il darba fil-laqgħat tal-Kumitat organizzativ.

Il-membri ta' dan il-Kumitat mill-ewwel ma qablux li l-laqgħat ġenerali jsiru fil-Mediterranean Conference Centre minħabba l-ispiża kbira tal-kiri tal-post, għalkemm P. Melada baqa' sa l-aħħar jinsisti għal dan il-post; iżda mbagħad ftit qabel il-ftuħ tal-Kungressi ikkonvinċa ruħu li l-Istitut Kattoliku kien post aħjar għax aktar milħuq.

Bidla oħra fil-programm proviżorju kienet li l-laqgħat plenarji jsiru filgħodu fl-Istitut Kattoliku, u l-laqgħat ta' studju jsiru wara nofsinhar f'tal-Virtù.

Fil-programm imbagħad ġew imdaħħla għadd ta' attivitajiet djoċesani u kienu dawn l-attivitajiet li kellhom jiġu riveduti kemm-il darba.

Barra l-wirja marjana u l-kunċert li kienu ssemmew fl-ewwel laqgħa ma' P. Melada, f'Għawdex, ġew proposti laqgħat għall-ħaddiema, għall-għarajjes ġodda, għall-morda, għax-xjuħ, għall-inkapaċitati, għassorijiet tal-klawsura, għat-tfal, għall-ġenituri bi trabi. Issemmew ukoll pellegrinaġġ tażżgħażagħ, pellegrinaġġ nazzjonali l-Mellieħa, reception għal-

Legat tal-Papa, pranzu tal-legat ma' l-istudenti reliġjużi u s-seminaristi fis-Seminarju u pranzu tal-Legat mal-personalitajiet tal-gżira.

L-organizazzjoni ta' dawn il-laqgħat tħalliet f'idejn għadd ta' kumitati speċjali li kollha ħadmu b'interess kbir.

Il-laqgħa tal-ħaddiema saret fil-parroċċa ta' Bormla u kellhom sehem fl-organizzazzjoni tagħha l-kapitlu ta' Bormla u ż-Ż.Ħ.N.: kien hemm il-ħsieb li ssir Quddiesa b'feature qabilha fuq il-Knisja u l-ħaddiem, iżda mbagħad saret biss il-Quddiesa li qaddisha l-Arċisqof. Il-laqgħa ta' l-għarajjes u l-miżżewġin ġodda tħalliet f'idejn il-Moviment ta' Kana u saret l-Erbgħa 13 ta' Settembru fis-Santwarju tal-Mellieħa.

Il-laqgħa tax-xjuħ tħalliet f'idejn il-Caritas (Malta) u saret kif kien ippjanat fil-knisja tad-Dumnikani r-Rabat, iżda mhux fil-ġurnata li kienet ġiet proposta l-ewwel darba. Għal din il-laqgħa kien hemm tweġiba tajba minn ħafna parroċċi u kien hemm wisq aktar xjuħ milli kien mistenni, għaliex barra dawk li ġew mid-djar tax-xjuħ, ħafna parroċċi organizzaw privates għall-anzjani tagħhom. Qaddes Mons. Salv Sammut. Kien hemm ħsieb li jagħlaq iċ-ċelebrazzjoni l-Kard Renard, iżda dan baqa' ma ġiex Malta għax marad u ftit wara miet. Il-patrijiet dumnikani ħadu ħsieb imbagħad li jagħmlu trattament żgħir lix-xjuħ fil-kunvent tagħhom.

Kien hemm ħsieb li jsiru għadd ta' **laqgħat għall-morda** f'postijiet differenti, iżda mbagħad ġie deċiż li ssir laqgħa waħda għall-morda kollha fil-Bażilika ta' Birkirkara fejn kien hemm ħsieb li jinġieb il-kwadru tal-Madonna tal-Ħerba, u oħra għall-inkapaċitati fil-knisja tal-Konventwali, ir-Rabat, fejn hemm miqjuma x-xbieha tal-Madonna tas-Saħħa. Inqalgħu xi diffikultajiet dwar din iċ-ċelebrazzjoni, iżda mbagħad kollox irranġa ruħu u saret ċelebrazzjoni waħda għall-morda u l-inkapaċitati quddiem il-knisja tal-Kappuċċini il-Furjana: il-patrijiet Konventwali tar-Rabat ħadu ħsieb iniżżlu l-Furjana l-kwadru tal-Madonna tas-Saħħa.

Il-laqgħa għas-sorijiet tal-klawsura — quddiesa mil-Legat tal-Papa għand il-Klarissi f'San Ġiljan — kienet tħassret, għax mit-tweġib li wasal fis-segreterija għall-istedina li saret lis-sitt monasteri tal-klawsura, kien deher li mhux se tirnexxi, iżda mabgħad id-diffikultajiet li kien hemm ġew megħluba u s-sorijiet tal-klawsura, is-Sibt, 17 ta' Settembru, fit-8 ta' filgħodu nġabru San Ġiljan għand il-Klarissi għall-Quddiesa konċelebrata, ippresseduta mill-Kard. Pappalardo, u li fiha ikkonċelebraw ukoll l-isqfijiet Maltin.

Il-laqgħa għaż-żgħażagħ saret fil-Knisja tal-Mosta, il-Ġimgħa 9 ta' Settembru fil-5.30 p.m. u tħejjiet minn għadd kbir ta' żgħażagħ immexxija minn P. Pawl Chetcuti S.J., u kellha bħala suġġett: *Il-mixjiet ta' Marija fil-ħajja tagħha bħala mudell fil-ħajja taż-żgħażagħ.*

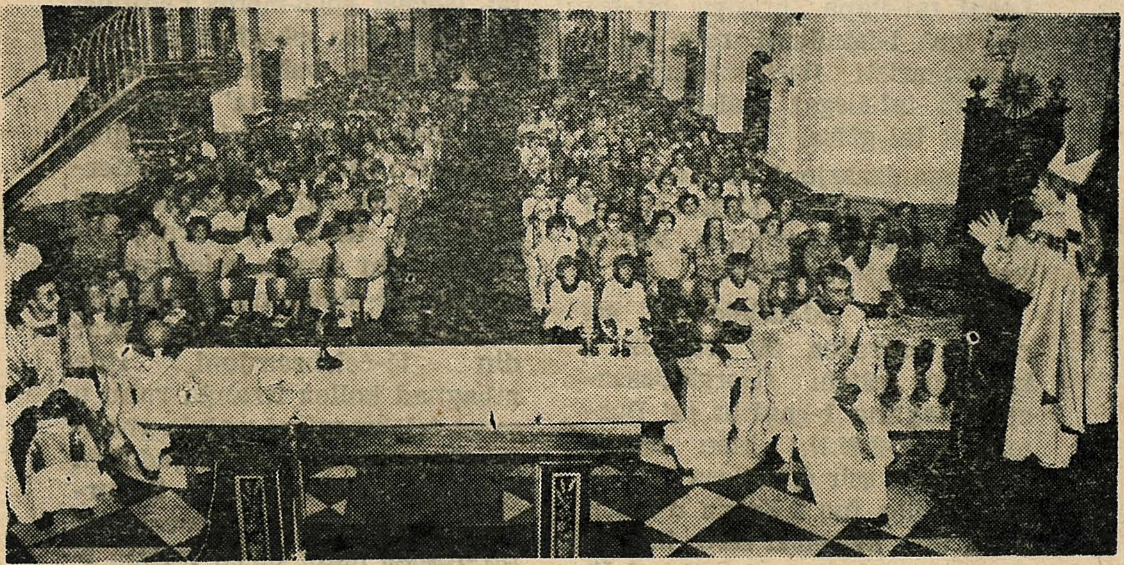

L-Arċisqof f'Bormla għall-Quddiesa tal-ħaddiema.

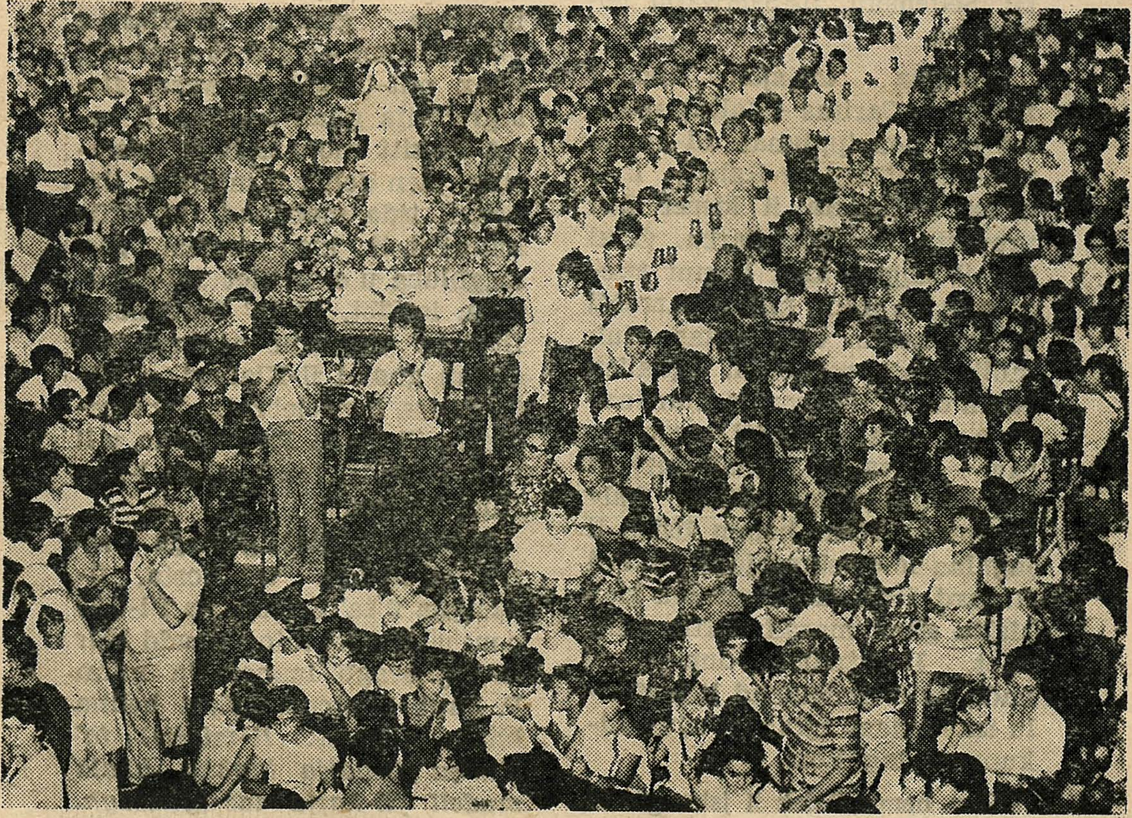

Iċ-ċelebrazzjoni għat-tfal fid-Dar Ċentrali tal-M.U.S.E.U.M.

L-Arċisqof fost it-tfal fiċ-ċelebrazzjoni li saret għalihom fis-Santwarju ta' Santa Tereża, B'Kara.

It-tfal miġburin fis-Santwarju ta' Santa Tereża.

Introduċa s-suġġett Mons. Victor Grech u P. Chetcuti fisser kif fl-Evanġelju naraw lil Marija miexja wara Ġesù u lejn Ġesù biex aħna wkoll, fuq l-eżempju tagħha, nistgħu nimxu wara Ġesù. Iż-żgħażagħ imbagħad inġabru fi gruppi biex jitħaddtu bejniethom fuq is-suġġett u jhejju 'posters' u kartelluni biex bihom iżejnu l-Knisja u jkunu juru t-talb tagħhom waqt il-Quddiesa li bdiet fis-7 p.m. u qaddisha l-Arċisqof flimkien ma' għadda ta' saċerdoti li jaħdmu fost iż-żgħażagħ. Il-kant tal-Quddiesa kien akkompanjat mill-grupp popolari *Stratkast.*

Il-pellegrinaġġ taż-żgħażagħ Maltin għal Għawdex sabiex, flimkien maż-żgħażagħ Għawdxin jagħmlu velja fis-Santwarju ta' Pinu bil-lejl tas-17 ta' Settembru, ma sarx, iżda ż-żgħażagħ Għawdxin il-velja għamluha waħedhom.

Flok **il-pellegrinaġġ nazzjonali** għall-Mellieħa sar pellegrinaġġ miċ-Ċirkewwa għas-santwarju ta' Pinu, immexxi mill-isqfijiet u organizzat mill-K.D.A.L.

Ir-"reception" għall-Kardinal u l-pranzu mal-personalitajiet Maltin, ma sarux minħabba li l-Kardinal ma ġiex il-Ħamis kif ippjanat, imma l-Ġimgħa: sar biss **il-pranzu fis-Seminarju** fejn flimkien mal-kongressisti kien hemm mistiedna l-istudenti kollha tat-teoloġija reliġjużi u seminaristi flimkien mas-superjuri u l-professuri tagħhom.

Qabel il-pranzu l-Kardinal bierek statwa tal-Madonna, Omm il-Vokazzjonijiet li ġiet imtellgħa fil-ġonna tas-Seminarju b'tifkira tal-Kungress. Preżenti għat-tberik kien hemm numru mhux żgħir ta' ġenituri tal-istudenti tas-Seminarju taż-żgħar, u ta' tfal li jattendu l-*Vocation Guidance Courses* tas-Seminarju.

Għal-laqgħa tat-tfal ukoll kien hemm ħafna proposti. L-ewwel ħsieb kien li jsiru żewġ laqgħat, waħda għat-tfal ta' l-ewwel tqarbina u l-oħra għat-tfal tal-Griżma, u l-qofol tal-laqgħa jkun "pageant" fuq il-Madonna mtellgħa mill-Oratorju tal-Mosta: saru ħafna suġġerimenti dwar il-post tal-laqgħa, iżda fl-aħħar kien jidher li kulħadd qabel li ż-żewġ laqgħat isiru De La Salle College, fil-Kottonera. Qabel din il-proposta kienet ġiet diskussa l-opportunità ssirx Quddiesa fuq il-Fosos għat-tfal kif kien sar tliet snin qabel fis-Sena Marjana, iżda l-Arċisqof ma kienx favur il-Quddiesa. Fl-aħħar ġie deċiż li t-tfal jinqasmu f'żewġ gruppi, skond il-parroċċi, u jsiru żewġ laqgħat għalihom.

Il-laqgħa ta' l-ewwel grupp saret il-Ġimgħa, 9 ta' Settembru bejn is-6.00 u s-7.30 p.m. fil-Headquarters tal-Museum, il-Blata l-Bajda. Dawn il-parroċċi kienu ma' l-ewwel grupp:- Fleur de Lys — Floriana — G'Manġa — Gżira — Hamrun S.G. — Hamrun K. — Marsa M.R. — Marsa Tr. — Msida — S. Ġiljan — S. Ġwann — Sliema S.M. — S.C. — S.G. — G.N. — Vittoriosa — Valletta S.P. — S.D. — S.W. — Siġġiewi — Balluta — Kalkara — Tarxien — Attard — Żurrieq — Kirkop.

Il-laqgħa Marjana għat-tieni grupp saret l-Erbgħa, 14 ta' Settembru bejn is-6.00 u s-7.30 p.m.

fil-Knisja ta' Sta. Teresa, B'Kara u għaliha kien hemm preżenti l-Arċisqof.

F'dan il-grupp kien hemm it-tfal mill-parroċċi ta': Balzan — B'Kara S.E. — S.Ġ.H. — B'Buġa — Burmarrad — Cospicua — Dingli — Fgura — Għargħur — Għaxaq — Gudja — Ta' Xbiex — Lija — Luqa — M'Xlokk — Mellieħa — Mġarr — Mosta — Mqabba — Naxxar — Paola K.R. — Lourdes — Qormi S.Ġ. — S.B. — Qrendi — Rabat — Safi — Sta. Luċija — San Pawl il-Baħar — Sta. Venera — Senglea — M'Scala — Żabbar — Żebbuġ — Żejtun.

It-tfal imbagħad ġew mistiedna wkoll biex il-Ġimgħa 16 ta' Settembru, jinġabru qrib il-Monument ta' Kristu Re, il-Furjana, ħalli jagħtu merħba lill-Kardinal.

Il-kumitat li ħa ħsieb l-attivitajiet tat-tfal, organizza wkoll Drama Festival u Song Contest, li saru fit-28 ta' Settembru fl-Istitut Kattoliku.

Għas-**Song Contest** daħlu 13-il kanzunetta b'tema Marjana kantati minn 13-il tifel jew tifla taħt it-12-il sena u akkompanjati fil-kant mill-**Young People's Orchestra** taħt id-direzzjoni ta' Mrs. Helen Degabriele.

Il-panel li ġġudika l-kanzunetti kien magħmul mis-Surmast Sammy Galea, minn P. Anton Briffa OFM Cap u minn Sr. Salvina Cauchi tas-Sorijiet Agostinjani.

Il-kanzunetta rebbieħa, li ħadet l-ewwel premju ta' Lm30, kienet IL-ĠNEJNA TAT-TFULIJA, versi ta' Dr. Ġ. Zammit, mużika tas-Sra Carmelina Zammit, kantata minn Romina Grima. It-tieni premju ta' Lm20 ingħata lill-kanzunetta GRAZZI MARIJA, versi ta' Miss Mary Vella, mużika ta' Mro. Carmelo Zammit, kantata minn Nathalie Zammit. Hadet it-tielet premju ta' Lm10 l-kanzunetta TALBA TA' L-ORFNI versi u mużika ta' Edward Tagliaferro, kantata minn Stephanie Caruana. Lit-tfal li kantaw il-kanzunetti rebbieħa ngħata "trophy".

Għad-**Drama Festival** daħlu seba' gruppi, iżda mbagħad tnejn minnhom irtiraw. Il-ġurija tad-Drama Festival magħmula minn Miss Lina Ciarlo' u s-Sinjuri J. Zammit Cordina, T. Cutajar u J. Scerri, minkejja l-interess tat-tfal u ta' dawk li għallmuhom, dehrilha li ebda produzzjoni ma ħaqqha l-ewwel premju, u qieset bħala l-aħjar il-produzzjonijiet imħejjija minn St. Francis School ta' B'Kara, u minn St. Francis School ta' Bormla. Iż-żewġ produzzjonijiet ġew preżentati fl-Istitut Kattoliku, u t-tieni premju ġie assenjat lil St. Francis School ta' B'Kara għad-dramm KARMNI U L-MADONNA miktub minn Sr. Celina Cini u dirett minn P. Mark Enriquez, waqt li t-tielet premju ngħata lil St. Francis School ta' Bormla għad-dramm IŻ-ŻERNIQ TAD-DEVOZZJONI MARJANA F'BORMLA. Barra l-premju li ngħata liż-żewġ drammi ngħata wkoll "trophy" lill-aħjar żewġ atturi, li kienu **Joseph Galea** ta' l-iskola ta' Bormla u **Elaine Meli** ta' l-iskola ta' B'Kara.

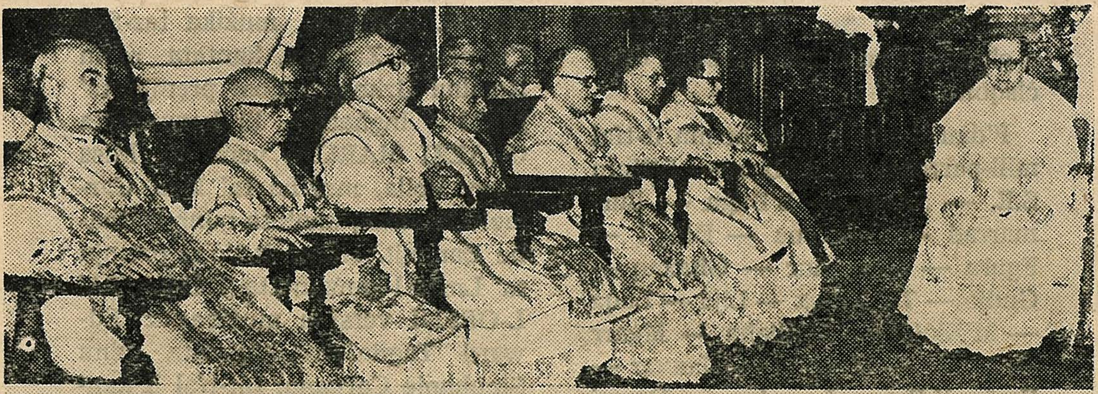

Waqt il-Pontifikal ta' l-inawgurazzjoni tal-Kungress Marjoloġiku fil-Kattidral ta' l-Imdina fit-8 ta' Settembru.

L-Arċisqof waqt l-omelija fit-8 ta' Settembru.

L-Arċisqof ibierek il-Wirja Marjana fit-8 ta' Settembru.

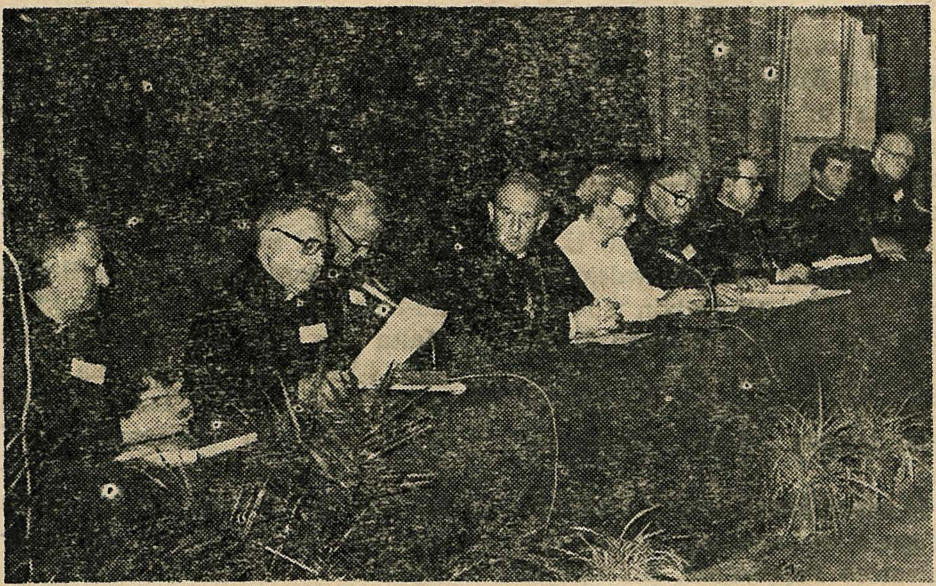

Fir-ritratt Mons. Lupi, Rev. Charles Molette huwa u jaqra l-messaġġ tal-Kardinal Renard, l-isqof Wojtkowski, l-Arċisqof ta' Malta, il-President tar-Repubblika, P. Melada, l-isqof ta' Għawdex, Mons. F. Canalini Chargé d'Affaires tal-Vatikan, u P. Radic O.F.M.

Parti mill-mistednin li attendew għall-ftuħ tal-Kungress Marjoloġiku

L-AĦĦAR ĠRANET QABEL IL-KUNGRESS

Meta qorob sewwa ż-żmien tal-ftuħ tal-Kungressi, fl-okkażjoni tal-festa ta' S. Marija, l-isqfijiet ħarġu pastorali li fiha tennew ix-xewqa tagħhom li bħala frott tal-Kungressi Marjani, ikun hemm tiġdid sħiħ fil-familja Maltija. U aktar tard l-isqof ta' Għawdex stieden lill-familji Għawdxin u l-aktar l-irġiel u n-nisa li żżewġu f'dawn l-aħħar snin biex fil-31 ta' Awissu jinġabru fis-Santwarju ta' Pinu u jikkonsagraw ruħhom lill-Madonna.

Fl-istess żmien waslet l-aħbar li l-Papa kien innomina lill-Kardinal Salvatore Pappalardo, Arċisqof ta' Palermo, bħala l-invjat speċjali tiegħu għall-Kungress Marjan.

Imbagħad il-Ħadd 4 ta' Settembru, qabel it-talba ta' l-**Angelus**, il-Papa ħabbar il-ftuħ tal-Kungressi u stieden lil kulħadd jitlob biex joħroġ ħafna ġid minnhom billi l-poplu Malti jasal biex igawdi paċi reliġjuża u għaqda sħiħa fl-istqarrija tal-fidi nisranija li xandar San Pawl u hekk il-Knisja Maltija, megħlubin id-diffikultajiet ta' issa tkun tista' taqdi bla xkiel il-Missjoni tagħha, ukoll fl-oqsma ta' l-assistenza u ta' l-edukazzjoni għall-ġid ta' kulħadd.

Xi għaxart ijiem qabel il-ftuħ tal-Kungressi P. Melada ġie jumejn Malta biex jara kienx kollox sew ħalli l-Kungressi jibdew bla ebda tfixkil ta' xejn, imbagħad reġa' kien Malta fil-5 ta' Settembru ma' membri oħra ta' l-Academia Mariana Internationalis biex jieħdu ħsieb l-organizzazzjoni tal-Kungressi.

Mit-Tlieta 6 ta' Settembru bdew ġejjin il-Kongressisti u l-ewwel gruppi kienu l-pollakki, immexxijin mill-isqof ta' Olzstyn, Mons. Julian Wojtkowski u l-kroati. Wasal ukoll l-isqof awżiljarju ta' Paderborn, Mons. Paul Nordhaus li qagħad biss għall-ftuħ tal-Kungress Marjoloġiku.

IL-FTUĦ TAL-KUNGRESS MARJOLOĠIKU

Il-Kungress Marjoloġiku nfetaħ nhar it-8 ta' Settembru b'Pontifikal fil-Kattidral ta' l-Imdina. Ippresieda l-konċelebrazzjoni l-Arċisqof ta' Malta u ikkonċelebraw miegħu l-isqfijiet ta' Għawdex, ta' Paderborn u ta' Olzstyn, il-Kapitlu tal-Kattidral, P. Melada u l-presidenti tas-sezzjonijiet lingwistiċi tal-Kungress waqt li l-Kongressisti assistew għall-Pontifikal fil-knisja.

Qabel il-Pontifikal, fl-4.30 p.m. l-Arċisqof bierek il-wirja ta' Arti Marjana tas-sekli XVII u XVIII li thejjiet fil-Mużew tal-Kattidral. Dr. Edward Sammut, li kien il-president tal-kummissjoni li hejjiet il-wirja għamel diskors ta' merħba lill-Arċisqof u lill-Kongressisti li kienu mistiedna għall-ftuħ. L-Arċisqof imbagħad, fid-diskors tiegħu, qal li l-wirja kienet xhieda ħajja ta' l-imħabba u tad-devozzjoni lejn il-Madonna li l-poplu Malti dejjem rawwem u ħeġġeġ f'qalbu. Parti mill-wirja kienet dedikata għall-wiri ta' ex-voto minn għadd ta' Santwarji Marjani Maltin. Għall-

okkażjoni tal-wirja l-kummissjoni hejjiet katalogu li ma kienx biss lista ta' oġġetti u pitturi li kien hemm għall-wiri. Aktar minn katalogu, hu studju fuq l-Arti Marjana f'Malta, imqassam f'erba' kapitoli: a) **Late medieval art in Malta** ta' Mario Buhagiar; b) **Seventeeth and Eighteenth Century Art in Malta** ta' Dominic Cutajar; u c) **The Madonna in the Maltese Art of the Nineteenth Century** ta' Antonio Espinosa Rodriguez; d) **The ex-voto as a reflection of folklore and social history** ta' Mario Buhagiar. Dawn il-kapitoli jservu bħala introduzzjoni għad-deskrizzjoni ta' kwadri u oġġetti oħra li kien hemm fil-wirja.

L-inawgurazzjoni solenni tal-laqgħat plenarji tal-Kungress Marjoloġiku saret il-Ġimgħa, 9 ta' Settembru fl-11.00 a.m. fl-Istitut Kattoliku fil-preżenza tal-President tar-Repubblika, is-Sinjorina Agatha Barbara u għadd kbir ta' mistednin u kongressisti.

Wara l-kant ta' l-innu Malti u ta' l-innu uffiċjali tal-Kungress, kantati mill-kor "Shalom" ta' l-Oratorju tal-Mosta, il-President tat il-merħba lill-Kongressisti b'dan il-kliem:

Bħala President tar-Repubblika ta' Malta, għandi pjaċir nagħtikom ilkoll merħba f'pajjiżna fl-okkażjoni tal-Kungress Marjoloġiku u tal-Kungress Marjan.

Huwa ta' sodisfazzjon għalija li ninnota illi għal dawn il-Kungressi ġejtu numerużi minn bosta pajjiżi diversi, u li fostkom hawn rappreżentanti ta' madwar ħamsin Università mid-dinja kollha.

Partikolarment sinjifikanti fil-kuntest sħiħ ta' dawn il-Kungressi, huwa l-fatt illi hawn fostkom rappreżentanti minn Reliġjonijiet oħra barra dik Kattolika. Ġejtu lkoll hawn Malta bil-għan li tistudjaw u li tkabbru d-devozzjoni lejn il-Madonna Omm Alla u Ommna.

Jiena nittama u nawgura li ż-żjara tagħkom f'pajjiżna, tħalli l-frott mixtieq minna lkoll.

Għalkemm pajjiżna huwa ċkejken fid-daqs tiegħu, il-kobor ta' qalb il-Maltin u l-Għawdxin huwa magħruf ma' kulħadd, u għalhekk inħossni ċerta illi kemm iddumu fostna, idduqu intkom ukoll l-ospitalità tradizzjonali tal-Maltin u ta' l-Għawdxin.

Nittama wkoll li tul iż-żjara tagħkom issibu l-ħin biex taraw xi ftit mill-Wirt Storiku kbir ta' pajjiżna. Mill-ġdid intenni l-awgurju tiegħi għal suċċess sħiħ fix-xogħol tagħkom matul iż-żewġ Kungressi, u nawgura illi tmorru lura lejn pajjiżkom b'tifkiriet sbieħ tal-miġja tagħkom fostna — fir-Repubblika ta' Malta.

Wara nqara messaġġ tal-Kardinal Alexander Renard, ex-Primat ta' Franza. Il-messaġġ inqara minn Fr. Charles Molette, President tas-Soċjetà Franċiża ta' l-Istudji Marjani.

Il-Kardinal Renard wera d-dispjaċir kbir tiegħu li minħabba l-istat ta' saħħtu hu ma setax jingħaqad mad-delegati fil-Kungress Marjoloġiku kif kien għamel f'Saragossa.

Fil-messaġġ tiegħu l-Kardinal wera x-xewqa li waqt il-Kungress

tiġi diskussa l-possibiltà li San Luigi-Maria Grignon de Montfort jiġi dikjarat Duttur tal-Knisja. Qal ukoll li riċentement huwa kiteb lill-Papa fejn urieh ix-xewqa tiegħu biex issir din id-dikjarazzjoni fuq dan il-Qaddis Franċiż li beda l-Leġjun ta' Marija.

L-Arċisqof tkellem wara li nqara l-messaġġ tal-Kardinal Franċiż u qal li "huwa ta' pjaċir kbir għalija li nsellimilkom f'isem il-Knisja li qegħda f'Malta.

Mons. Arċisqof qal ukoll:-

"Aħna nħossu li l-Qdusija Tiegħu l-Papa ta unur kbir lill-Knisja f'Malta meta għoġbu jagħżel iż-żewġ gżejjer tagħna bħala l-post ta' dan il-Kungress u aħna ma ħlejna l-ebda sforz biex nagħmlu lilna nfusna denji ta' dan l-unur. Persuni minn aktar minn 20 nazzjon qed jonorawna bil-preżenza tagħhom hawnhekk u qed jingħaqdu magħna fiċ-ċelebrazzjonijiet li aħna qed nagħmlu fl-okkażjoni ta' dan il-Kungress u tas-16-il Kungress Marjan Internazzjonali li se jkun presjedut mill-Mibgħut Speċjali tal-Papa, il-Kardinal Salvatore Pappalardo, Arċisqof ta' Palermo.

"Il-Verġni Marija se tkun magħna tul dawn il-jiem tal-Kungress kif hi kienet ma' l-Appostli u maddixxipli tal-Mulej fil-kamra ta' fuq waqt li kienu qed jistennew issehh il-wegħda ta' l-Ispirtu s-Santu li kien għamlilhom il-Mulej; hi se tkun magħna fit-talb tagħna, fid-diskussjoni tagħna, fl-istudji tagħna biex dak kollu li nagħmlu u naħsbu u ngħidu tul dawn il-ġranet ikun għall-ikbar glorja ta' Alla."

Tkellem ukoll Mons. Nikol Cauchi, Isqof ta' Għawdex, li wara li sellem lill-kongressisti, qal li "għalkemm il-gżejjer tagħna huma żgħar, huma kburin li huma fost dawk in-nazzjonijiet li waslitilhom il-Bxara t-Tajba permezz ta' San Pawl, l-Appostlu tal-Ġnus; huwa hu li xeħet fuq artna l-ewwel żerriegħa tal-Kristjaneżmu, li minn żerriegħa żgħira ħafna kibret f'siġra kbira ħafna."

Mons. Cauchi qal ukoll li "minn dawk iż-żminijiet imbiegħda, il-poplu tagħna ħares bħala teżor prezzjuż, il-kult lejn il-Verġni Santissima, b'devozzjoni qawwija".

Kelliem ieħor fil-ftuħ tal-Kungress Marjoloġiku kien Mons. Francesco Canalini, Chargé d'Affaires fin-Nunzjatura Apostolika ta' Malta.

Mons. Canalini, wara li semma d-devozzjoni kbira li għandu l-Papa Ġwanni Pawlu II għall-Madonna qal li d-dawl li se jixħtu dawn il-Kungressi Marjani, "dawl li jiddi permezz tas-Salib ta' Malta, se jixgħel b'mod partikolari f'dawn il-jiem u li, nittamaw, iwassal għal dak li l-Papa fl-Ittra Tiegħu lill-Isqfijiet is-sena l-oħra, sejjaħ sforzi akbar għar-rikonċiljazzjoni biex b'hekk tinkiseb l-għaqda nazzjonali, li hija tant prezzjuża, l-għaqda bejn l-aħwa fil-libertà, fil-ġustizzja, u fl-imħabba".

L-aħħar kelliem fl-ewwel parti taċ-ċerimonja tal-ftuħ tal-Kungress kien Patri Nikola Radic, Kunsillier Ġenerali tal-Franġiskani Minuri, li jmexxu l-Akkademja Pontifiċja Marjana Internazzjonali, li qed torganizza dawn il-Kungressi f'Malta.

Patri Radic fakkar il-Kapitlu Ġenerali Franġiskani tal-1621, li fil-bidu tal-perijodu li se jiġi studjat waqt dan il-Kungress, kien ittieħed

vot biex il-patrijiet ixerrdu d-duttrina u d-devozzjoni lejn l-Immakulata Kunċizzjoni ta' Marija fost il-poplu nisrani. Hu semma lil San Leonardu da Porto Maurizio li kien appostlu ħabrieki għat-tixrid ta' din id-devozzjoni.

Fi tmiem l-ewwel parti taċ-ċerimonja nqara telegramm li ntbagħat lill-Papa Ġwanni Pawlu II f'din l-okkażjoni. It-telegramm, li huwa bil-Latin, jgħid hekk: "L-Ispeċjalisti fuq l-Imqaddsa Verġni Marija, minn 24 pajjiż, miġbura fil-Kungressi Marjoloġiku u Marjan Internazzjonali f'Malta mit-8 sat-18 ta' Settembru f'sessjoni ġenerali, fil-preżenza tal-President tar-Repubblika, ta' l-Isqfijiet Maltin, tad-Diretturi u Moderaturi ta' l-Akkademja Pontifiċja Marjana Internazzjonali, u tal-kumitati lokali tal-Kungress, il-kleru djoċesan u regulari, numru kbir ta' sorijiet u ta' fidili, jesprimu lill-Qdusija Tiegħek id-devozzjoni u l-fedeltà tagħhom għall-Maġisteru tal-Konċilju Vatikan it-tieni u Tiegħek, u jitolbu b'mod ħerqan il-Barka Appostolika Tiegħek fuq ix-xogħol tagħhom."

Fit-tieni parti taċ-ċerimonja tal-ftuħ tal-Kungress Marjoloġiku inqraw messaġġi mill-Presidenti tal-gruppi speċjali skond il-lingwi.

Mons. V. Borg, President tas-sezzjoni Maltija u Praeses tal-Fakultà tat-Teoloġija ta' Malta, qal li bix-xogħol ta' tiftix li għamlu kull membru tas-sezzjoni Maltija sar magħruf l-iżvilupp storiku tal-qima Marjana f'Malta kemm fis-sekli 17 u 18 kif ukoll qabel. Dan ix-xogħol ma kienx ikopri biss id-Djoċeżi Maltija imma wkoll l-Ordnijiet Reliġjużi ta' l-Irġiel kollha li kienu twaqqfu fil-gżejjer Maltin sa dak iż-żmien. "Hija xi ħaġa ovvja," kompla jgħid Mons. Borg, "li b' hekk ingħatat kontribuzzjoni eċċellenti u soċjali tal-Gżejjer tagħna."

Fl-aħħar taċ-ċerimonja tal-ftuħ tal-Kungressi tkellem Patri Paolo Melada, OFM, President ta' l-Akkademja Pontifiċja Marjana Internazzjonali. Fr. Melada, li ddikjara miftuħ ix-xogħol tal-Kungress, qal li l-intenzjoni ta' dawn il-Kungressi kienet dejjem li jaqdu l-kawża ta' l-għarfien Kattoliku f'dawk il-kwistjonijiet li għandhom x'jaqsmu ma' Omm Alla.

Hu qal li fil-fatt, l-intenzjoni tal-promotur tal-Kungressi Marjoloġiċi Internazzjonali, Patri Carlo Balic, kienet li "jirreferi fuq il-progress li jkun sar fil-laqgħat nazzjonali għalihom, jivvaluta r-riżultat u jdaħħalhom fil-patrimonju komuni tal-Marjoloġija".

Lejn tmiem id-diskors tiegħu, Patri Melada qal dan il-kliem bil-Malti bħala tislima lill-Kongressisti Maltin. Hu qal: "F'isem il-Pontifiċja Akkademja Marjana Internazzjonali nirringrazzjakom tal-merħba li tajtu lil dawn il-Kungressi u nixtieq li Malta lil Għawdex li jsiru dejjem iżjed devoti lejn il-Madonna, Omm Ġesù".

Fost il-mistednin attendew Dr. Eddie Fenech Adami, Kap tal-Partit Nazzjonalista, Membri Parlamentari, membri tal-Korp Diplomatiku u personalitajiet oħra.

IS-SESSJONIJIET TAL-KUNGRESS MARJOLOĠIKU

Wara nofs in-nhar fis-Seminarju tal-Virtù bdew is-sessjonijiet ta' studju mqassmin f'seba' gruppi skond l-ilsien ta' kull grupp: kroati, ingliżi, franċiżi, ġermaniżi, taljani, polakki u portugiżi u spanjoli. Kull sessjoni kienet iddum xi erba' sigħat għax wara kull relazzjoni li kienet tinqara — u kien ikun hemm erba' jew ħames relazzjonijiet kull darba — kienet issir diskussjoni bejn dawk preżenti.

Dawn is-sessjonijiet saru kuljum, barra l-Ħadd, mill-Ġimgħa 9 ta' Settembru sa l-Erbgħa 14 ta' Settembru, u barra l-istudjużi li ġew minn barra 'l fuq minn 300 Maltin, saċerdoti, sorijiet u lajċi, inkitbu biex jieħdu sehem f'dawn il-laqgħat. Il-kotra l-kbira tal-Maltin ħadu sehem fil-laqgħat tal-grupp bil-Malti, li saru l-Ġimgħa, it-Tnejn u t-Tlieta fl-Istitut Kattoliku mill-5 p.m. 'il quddiem. Ir-relazzjonijiet li nqraw fis-sezzjoni Maltija kienu dwar id-devozzjoni lejn il-Madonna f'Malta fis-sekli XVII u XVIII. Dawn ir-relazzjonijiet ġew pubblikati bl-ingliż fi ktieb jismu MARIAN DEVOTION IN THE ISLANDS OF ST. PAUL.

Għadd ta' Maltin ukoll issieħbu mal-kongressisti barranin, li laħqu mal-190, fil-gruppi ta' l-ingliż, tat-taljan u tal-franċiż. Fil-grupp taljan, fl-ewwel ġurnata, tkellem Malti, is-Sur Ġerard Bugeja, mir-Rabat, li qara relazzjoni fuq "Un poema alla Madonna del Conte Ciantar scrittore Maltese del Settecento".

Is-Sibt filgħodu, fl-Istitut Kattoliku, mit-8.30 a.m. san-nofs siegħa, saru s-sessjonijiet ġenerali, u tkomplew it-Tnejn, it-Tlieta u l-Erbgħa. It-tema ġenerali tal-konferenzi ta' l-ewwel ġurnata kienet id-devozzjoni Marjana fl-ambjent kulturali tas-sekli XVII u XVIII u l-polemiki li nħolqu dak iż-żmien. Fit-tieni ġurnata t-tema kienet id-devozzjoni marjana fost l-insara mhux kattoliċi fis-sekli XVII u XVIII.

It-Tlieta ġie studjat il-kontribut li taw it-teoloġi kbar u l-mistiċi kattoliċi f'dak iż-żmien, u fl-aħħar ġurnata, wara żewġ konferenzi fuq l-Arti Marjana fis-sekli XVII u XVIII, Mons. V. Borg, il-president tal-Fakoltà tat-Teoloġija f'Malta tkellem fuq id-devozzjoni tal-Maltin għall-Madonna u l-Prof. Giovannella Bertè tkellmet fuq id-devozzjoni tal-Kavallieri ta' Malta lejn il-Madonna, l-aktar dik ta' Filermo.

Fit-tieni laqgħa ġenerali tal-Kungress Marjoloġiku nqara l-messaġġ li l-Papa għoġbu jibgħat lill-isqfijiet Maltin, messaġġ li fih sellem lill-poplu Malti bħala wieħed mill-aktar nazzjonijiet insara antiki li dejjem ta xhieda li laqa' bil-qalb l-Evanġelju ta' Kristu u kellu dejjem devozzjoni kbira lejn Marija. Il-messaġġ inqara minn P. Paolo Melada O.F.M. il-president ta' l-**Academia Mariana Internationalis li organizzat il-Kungressi**

Fl-istess laqgħa Fr. Theodore Koehler, Direttur tal-Librerija Marjana ta' Dayton, Ċentru Internazzjonali ta' riċerka u studji Marjani ta' l-Università ta' Dayton, Ohio, fl-Istati Uniti, ippreżenta medalja tad-deheb lil Patri Stefano De Fiores, tal-Patrijiet Montfortjani.

P. De Fiores, li huwa teologu Taljan u studjuż kbir fil-Marjoloġija, kiteb ħafna xogħlijiet fuq il-Madonna u għallem ukoll għal ħafna snin fil-Fakultà Pontifiċja "Marianum" ta' Ruma.

Il-Librerija Marjana ta' Dayton fl-Istati Uniti ilha toffri għal diversi snin din il-medalja ta' mertu għal studjużi fil-Marjoloġija. Fost dawk li kienu rebħuha kien hemm ukoll Patri Balic OFM, fundatur tal-Kungressi Marjani.

F'diskors qasir li għamel P. De Fiores qal li hu kien qed jaċċetta din il-medalja mhux tant għal dak li għamel fil-passat, imma iktar bħala inkoraġġiment u mpenn għalih fil-futur. Hu semma wkoll l-importanza tal-Marjoloġija fid-dinja tal-lum, b'mod partikolari, fil-Knisja tal-lum.

P. De Fiores ippreżenta l-medalja tiegħu lil ommu li toqgħod qrib Catania, fi Sqallija, li sfat armla ta' 35 sena. Hu qal li ommu kienet rappreżentata hawn Malta minn ħuh flimkien ma' martu. P. De Fiores qal ukoll li jixtieq iqiegħed din il-medalja tiegħu "qrib il-benniena ta' tifla żgħira li twieldet elfejn sena ilu u li ispirat, tul is-sekli, rġiel u nisa, qaddisin, poeti, tħeġġilhom qalbhom f'opri ta' ħniena u ta' mħabba — lil Marija ta 'Nazaret fl-elfejn sena minn twelidha nqiegħed din il-medalja fil-benniena tagħha."

Fil-laqgħat tat-Tlieta, imbagħad, inqara t-Telegramm li l-Kardinal Casaroli, f'isem il-Papa bagħat tweġiba għat-telegramm li kien intbagħat minn Malta fi ftuħ il-Kungress Marjoloġiku. It-telegramm kien igħid:

BEATISSIMUS PATER NUNTIUM TELEGRAPHICUM FIDELITATIS TESTEM MELITA HUC MISSUM GRATISSIMO QUIDEM ANIMO SUSCIPIENS RESALUTAT BENEVOLE CONGRESSUM MARIOLOGICUM MARIANUM ISTIC EIUSQUE MODERATORES ET PARTICIPES OMNES DUM EOS AD MARIALEM PIETATEM AUGENDAM AC DOCTRINAM PROVEHENDAM HORTATUS APOSTOLICA SUA BENEDICTIONE LARĠITER CUMULAT CAELESTIUM PIGNORE LUMINUM ROBORUMQUE

AUGUSTINUS CARDINALIS CASAROLI SECRETARIUS STATUS

L-Erbgħa, is-sessjonijiet ta' studji f'Tal-Virtù, kienu biss ta' sagħtejn għaliex dak in-nhar saret ċelebrazzjoni ekumenika f'**St. Paul's Anglican Pro-Cathedral,** il-Belt. Din iċ-ċelebrazzjoni saret bħala konklużjoni ta' żewġ laqgħat ekumeniċi li saru f'Tal-Virtù bejn 29 studjużi kattoliċi, anglikani, protestanti, luterani u ortodossi li kienu qed jieħdu sehem fil-Kungress Marjoloġiku. Frott ta' dawn iż-żewġ laqgħat ekumeniċi kien rapport dwar fehmiet komuni fuq ix-xirka tal-Qaddisin u l-qima lejn il-Madonna ta' dawk li ħadu sehem fid-diskussjonijiet. Dawk li ffirmaw id-dikjarazzjoni kienu qed jitkellmu f'isimhom biss u mhux f'isem il-Knisja tagħhom. Il-kattoliċi dwar ix-xirka tal-Qaddisin u l-qima lejn il-Madonna jemmnu wisq aktar milli hemm fid-dikjarazzjoni, li turi biss il-qbil li hemm fuq ix-xirka tal-qaddisin fost l-insara kollha, kattoliċi u mhumiex.

Fil-Kattidral Anglikan, il-Ven. John Evans, b'kelmtejn f'waqthom laqa' bil-ferħ il-kongressisti fil-knisja tiegħu, u wara l-kant tal-Magnificat, inqrat silta mill-**Marialis cultus** tal-Papa Pawlu VI, li fuqha

għamel riflessjoni qasira. Fr. Eamon Caroll O.Carm., president tas-sezzjoni ingliża tal-Kungress. Inqrat imbagħad silta mill-Evanġelj u ta' San Ġwann u għamel riflessjoni fuqha, wieħed mill-kongressisti anglikani. Il-laqgħa spiċċat b'għadd ta' talbiet spontanej u bl-ilsna differenti u bil-Missierna.

Wara din iċ-ċelebrazzjoni ekumenika l-Kongressisti marru fil-Konkattidral ta' San Ġwann għall-kunċert ta' mużika reliġjuża Maltija mhejji mill-Kor ta' San Ġiljan, taħt id-direzzjoni tad-direttur tiegħu Dun Ġwann Galea.

Il-kunċert, fil-qofol tiegħu, kien kunċert ta' mużika reliġjuża Maltija tas-sekli XVII u XVIII li ġiet traskritta mill-manuskritti li jinsabu fil-Mużew tal-Kattidral, iżda kien hemm ukoll biċċiet ta' mużiċisti Maltin tas-seklu XIX u ta' żmienna.

Il-kunċert kellu suċċess li qatt ma stennejna: San Ġwann kien mimli bin-nies u l-kongressisti baqgħu impressjonati ħafna.

Il-Ħamis filgħodu, fl-Istitut Kattoliku, saret il-konklużjoni tal-Kungress Marjoloġiku fil-preżenza ta' l-isqfijiet ta' Malta u Għawdex, ta' l-isqof awżiljarju ta' Olzstyn u ta' l-Arċisqof ta' Saragozza Mons. Elias Yanes Alvarez, li ġie Malta biex jieħu sehem fil-Kungress Marjan.

Wara li l-presidenti tas-sezzjonijiet kollha taw ir-rapport tagħhom, P. Melada rringrazzja lil kull min ta sehmu għas-suċċess tal-Kungress u ħabbar li Kungress ieħor, erba' snin oħra, se jsir fil-Ġermanja. joloġiku saru ħafna ċelebrazzjonijiet kemm f'Malta u kemm f'Għawdex.

ĊELEBRAZZJONIJIET WAQT IL-KUNGRESS MARJOLOĠIKU

Il-Ħadd, in-Naxxar, l-Isla u Ħaż-Żabbar kien hemm il-festi titolari tal-parroċċi, u filgħaxija għadd kbir ta' kongressisti ttieħdu Ħaż-Żabbar għall-festa u baqgħu hemm sa ma spiċċa kollox. Kollha kienu impressjonati bl-entużjażmu tan-nies u bl-atmosfera ta' ferħ li sabu u li kienu ħaġa għal kollox ġdida għalihom.

Il-Ħadd filgħodu l-kongressisti kellhom eskursjoni turistika madwar Malta.

Dak in-nhar filgħaxija f'San Ġwann saret **il-professjoni solenni tas-sorijiet** waqt li ħdejn il-Kappuċċini, il-Furjana, saret ċelebrazzjoni għall-morda u l-inkapaċitati.

Għaxar sorijiet — tlieta agostinjani, tnejn dumnikani, tnejn orsolini, waħda soru tal-Bon Pastur, oħra soru franġiskana tal-Qalb ta' Ġesu' u oħra soru missjunarja ta' Ġesu' Nazzarenu għamlu l-professjoni solenni tagħhom quddiem l-Arċisqof. Kienet l-ewwel darba f'Malta li għadd ta' kongregazzjonijiet reliġjużi ta' sorijiet ingħaqdu flimkien biex jagħmlu funzjoni waħda tal-professjoni solenni, kif hi x-xewqa tal-Knisja skond l-ordni l-ġdid tal-Professjoni Reliġjuża.

Tliet mija u ħamsin **morda u inkapaċitati** ħadu sehem f'ċelebrazzjoni organizzata mill-Kummissjoni

Hidma għall-Morda u għall-Inkapaċitati ta' l-Azzjoni Kattolika.

Mons. Mikiel Azzopardi, Direttur tal-Familja tal-Morda — li tiġbor fiha madwar 900 marid — flimkien ma' Patri Edward Bezzina, O.P., iċċelebraw quddiesa għall-morda li nġiebu minn djar privati madwar Malta u mid-Dar tal-Provvidenza, fis-Siġġiewi.

Għall-okkażjoni ttieħed ukoll il-Kwadru tal-Madonna tas-Saħħa meqjum fil-Knisja tal-Patrijiet Franġiskani Konventwali fir-Rabat, Malta.

Wara l-Quddiesa kien hemm programm ta' varjeta' li fih ħa sehem il-kor 'Shalom' tal-Mosta taħt id-direzzjoni ta' Dun Alfred Camilleri. Dan il-kor tat-tfal kanta wkoll waqt il-Quddiesa.

Fl-aħħar tal-Quddiesa l-morda u l-inkapaċitati preżenti ngħataw rikordju tal-Madonna tas-Saħħa.

Fil-ġurnata ta' qabel, is-Sibt sar **pellegrinaġġ nazzjonali għas-Santwarju ta' Pinu** organizzat mill-K.D.A.L. L-Arċisqof ingħaqad ma' madwar elf pellegrini minn Malta u fuq il-vapur ħafna nies — tfal, żgħażagħ u xjuħ, nisa u rġiel — kellhom okkażjoni jkellmuh. Il-pellegrinaġġ beda l-mixja tiegħu lejn is-Santwarju ta' Pinu minn xi żewġ kilometri 'il bogħod u fit-triq intqal ir-Rużarju. Malli l-pellegrini waslu l-Knisja, saret Quddiesa li fiha, flimkien ma' l-isqfijiet ikkonċelebraw għadd ta' saċerdoti. Fl-omelija, l-Arċisqof tkellem fuq il-miġja tal-kwadru tal-Madonna ta' Pinu f'Malta bejn it-2 u l-11 ta' Lulju ta' din is-sena. Hu qal li l-Maltin ħadu pjaċir jaraw il-kwadru tal-Madonna jimxi fit-toroq ta' Malta. "Kienet xewqa kbira tagħna", qal Mons. Arċisqof, "li dan il-kwadru li għandna f'dan is-Santwarju Bażilika jiġi Malta".

Mons. Mercieca kompla jgħid li "m'hemmx Malti jew Maltija li ma ġewx, għallinqas bil-ħsieb, ġewwa dan is-Santwarju; ma hemmx Malti jew Maltija, li għallinqas bix-xewqa, ma ntefgħux f'riġlejha, f'riġlejn il-Madonna ta' Pinu biex jitolbuha, biex igħidulha li huma wliedha u li jinħtieġu l-għajnuna tagħha. U żgur li kull Malti u Maltija li ressqu lejn il-Madonna ħarġu mfarrġa".

Mons. Mercieca qal ukoll li, għalhekk, "kienet ħaġa sabiħa min-naħa tagħna, il-Maltin, li tlabna lill-Isqof, Mons. Cauchi, Isqof ta' Għawdex, u lir-Rettur biex jagħtuna l-kwadru għal ftit granet biex ikun magħna fostna Malta. U nħoss li għandna nirringrazzjaw pubblikament lil Mons. Cauchi, Isqof ta' Għawdex, kif ukoll lir-Rettur, Mons. Beneditt Camilleri u lis-saċerdoti Għawdxin u l-Għawdxin kollha għaliex huma tawna l-aktar ħaġa għażiża li Għawdex għandu għal qalbu: il-Kwadru tal-Madonna Ta' Pinu. Nirringrazzjawkom".

Mons. Arċisqof kompla jgħid: "Il-Madonna tgħidilna bil-ħajja tagħha, li mhux biżżejjed li nifirħu u nċapċpu, għad li l-Madonna tieħu pjaċir. Tieħu pjaċir bina l-Madonna sakemm lilna tarana nġibu ruħna bħala wliedha. U dan ifisser, sakemm aħna ngħinuha biex il-Bambin li hija ġġorr f'idejha u kellha għal disa' xhur fi ħdanha, aħna ngħinuha ġġorru fit-toroq tagħna, nuruh, tpoġġih fil-familji tagħna, fuq il-bank tax-xogħ-

Laqgħat tal-Kungress Marjoloġiku

P. Melada jaqra l-messaġġ tal-Papa.

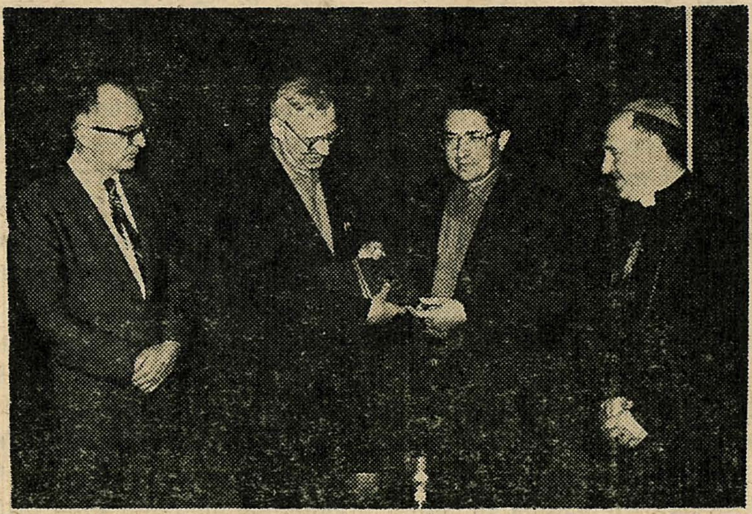

Fr. Theodore Koehler, Direttur tal-Librerija Marjana ta' Dayton, Ohio, jippreżenta midalja tad-deheb lil P. Stefano de Fiores, tal-patrijiet Montfortjani għall-ħidma tiegħu fil-Marjoloġija.

Il-professjoni solenni tas-Sorijiet f'San Ġwann fil-11 ta' Settembru

L-Arċisqof assistit minn Mons. G. Lupi u Mons. Ph. Calleja

Is-Sorijiet qed jagħmlu l-professjoni perpetwa tagħhom.

ol, u tpoġġih fuq pajjiżna, biex pajjiżna, Malta u Għawdex, jibqa' dejjem ikkonsagrat lill-Qalb ta' Marija".

Mons. Arċisqof, imbagħad żied igħid li "fil-qalb tagħna għandu jkollna fidi f'Alla bħalma kellha l-Madonna u, fidi f'Alla tfisser li ma naqtgħux qalbna mill-ħniena ta' Alla. Ifisser li fid-diffikultajiet li niltaqgħu magħhom, lil Alla ma npoġġuh qatt fil-ġenb, ma nibdluh ma' xejn, ma nibdluh ma' ħadd għax Alla huwa kollox, għax Alla huwa l-għajn ta' kull ġid. Ma nistgħux nagħmlu kontijiet tajba jekk inħallu barra lil Alla, jew lil Alla ma ntuhx l-ewwel post. U dan qed ngħidu llum għax aħna, il-poplu tagħna, qed jitniġġes ħafna bil-materjaliżmu, li jfisser jemmen f'dak li jmiss b'idejh u jara b'għajnejh".

"Hemm bżonn li jemmen", kompla jgħid Mons. Arċisqof, "li hemm Alla li jmexxi kollox u li Hu Missierna u li għandna l-Madonna bħala Ommna. Ma jonqosna xejn".

Mons. Mercieca staqsa: "Min minna, ibda minni. . . iħossu mbeżża' li jersaq lejn Alla minkejja n-nuqqasijiet tiegħu? Min minna jħossu mbeżża' li jersaq lejn il-Madonna għax jibża' li l-Madonna mhix se terġa' tħaddnu magħha? Hadd. Anzi, aktar ma nkunu mgħobbijin bin-nuqqasijiet — u dan qalu l-Papa Ġwanni Pawlu II, u jien smajtu b'widnejja — aktar nagħtu privileġġ lill-Madonna li turina kemm tħobbna. Dan qed ngħidu biex ħadd minna ma jibqa' lura, ikunu x'ikunu d-dnubiet tiegħu, li ma jersaqsx lejn il-Madonna".

Mons. Arċisqof żied igħid: "Iżda, il-Madonna trid li nħobbu wkoll il-proxxmu tagħna. U hemm bżonn li aħna, bħala poplu, inkunu poplu ta' karita', ta' mħabba bejnietna u bħala tifkira, inħeġġiġkom, il-Poplu Malti u Għawdxi, illi aħna nwasslu lil kulħadd lil Ġesu' li hu mħabba. U għalhekk, inwegħdu lill-Madonna llum li kull wieħed minna, bħala tifkira ta' dan il-Kungress, bħala ringrazzjament lill-Madonna Ta' Pinu, li lil kulħadd tagħmel il-ġid u tieqaf magħna, nitolbuha li aħna nġibu l-paċi kull fejn inkunu u ma' kulħadd — ma nħallu barra lil ħadd".

Mons. Arċisqof temm id-diskors tiegħu hekk: "Nirringrazzjaw lill-Madonna Ta' Pinu u nwegħduha li l-Poplu ta' Malta u Għawdex jibqa' dejjem ħaġa waħda ma' Alla permezz tal-Madonna u permezz tal-Knisja li hija l-Papa, l-Isqfijiet u s-saċerdoti kollha u kull min hu mgħammed, li tagħha l-Madonna hija l-Omm".

Fi tmiem il-Quddiesa Mons. Arċisqof Ġużeppi Mercieca, flimkien ma' Mons. Isqof Nikol Cauchi, kixfu lapida kommemorattiva bħala tifkira taż-żjara tal-kwadru mirakoluż tal-Madonna Ta' Pinu fl-Arċidjoċesi ta' Malta mit-2 sal-11 ta' Lulju, 1983 organizzata mill-K.D.A.L. ta' Malta u Għawdex f'egħluq il-mitt sena minn meta l-Madonna sejħet lil Karmena Grima.

Il-Ġimgħa folla kbira ta' żgħażagħ miġbura għal **Lejla Marjana** fil-Knisja tal-Mosta, wieġbet 'iva' għal mistoqsija ta' Mons. Arċisqof jekk iridux li jiftħu paġna ġdida fl-istorja ta' Malta.

Fl-omelija li għamel Mons. Arċisqof beda biex jitkellem fuq

l-imħabba ta' Ġesu' lejn iż-żgħażagħ. Hu qal li "biex tkunu tafu kemm iħobbkom ħarsu lejn il-Madonna li hija Ommu u li Hu taħielna bħala Ommna. Ma setax Ġesu' jurina iktar kemm iħobbna billi jagħtina dik il-ħaġa l-iktar għażiża għalih: ommu".

L-Arċisqof qal li biex iż-żgħażagħ juru li jħobbu lill-Madonna jridu jagħmlu bħalha. Mons. Arċisqof qal li l-Madonna qalet 'iva' lil Ġesu' f'kollox. "Emmnet, kienet ċerta li Ġesu' jħobbha", kompla jispjega Mons. Arċisqof, "u allura kienet ċerta li wkoll jekk kienet tbati u kellha tbati, kif batiet, kien għall-ġid tagħha għaliex kienet ċerta li Ġesu' jħobbha. Ferħet fit-tbatija".

L-Arċisqof kompla jgħid hekk:

"Lill-Madonna rridu ngħidulha 'iva'. Tafu xi tfisser 'iva'? U hawnhekk qabel tibdew iċċapċpu ngħidilkom 'aħsbuha'. 'Iva', tafu xi tfisser? Li ngħidulha: aħna nħobbu lil Ġesu' u għax inħobbu lil Ġesu', inħobbu lil kulħadd. Aħsbuha! Jekk tridu twegħdu lill-Madonna, jekk irridu nwegħdu lill-Madonna li nħobbuha naraw aħniex lesti wkoll li bħall-Madonna nbatu, imma nbatu għax inħobbu ħafna. . .

"Il-Madonna tistenna ħafna minn għandkom biex nagħmlu Malta post tal-ħniena t'Alla, ta' l-imħabba t'Alla. Lill-Madonna lesti li ngħidulha 'iva'? Qed insaqsikom! Dan ifisser, maħbubin tiegħi, li bħalma l-Madonna bdiet, jew aħjar, Alla permezz tal-Madonna, beda paġna ġdida fl-istorja talbniedem hekk aħna llum, il-Maltin, aħna llum li qegħdin niċċelebraw il-Kungressi Marjani f'Malta, hemm bżonn li nwegħdu li niftħu paġna ġdida fl-istorja ta' Malta. Triduha?

"Paġna ġdida tfisser, maħbubin tiegħi, li aħna nkunu nixbhu lil Missirijietna — Maltin iħobbu lil xulxin għax jemmnu f'reliġjon waħda, għax iħobbu lil Ġesù u t-tagħlim tiegħu.

"Bħala rikordju tal-Kungressi Marjani u bħala wegħda tagħna l-Maltin, speċjalment iż-żgħażagħ lill-Madonna nwegħduha li aħna nbegħdu l-mibegħda minn fostna billi, ibdew intom, żommu minnaħa tagħkom ħbiberija ma' kulħadd. Neħħu l-mibegħda minn qalbkom, ħobbu lil kulħadd, hu min hu. Għaliex il-Madonna lilna, li aħna tfal tagħha tgħidilna 'iva' dejjem li tfisser tħobbna dejjem. U aħna bħalha rridu nħobbu dejjem lil kulħadd. U għalhekk, għinu biex it-tgħajjir jinqata' minn fostna; għandna ngħinu lil xulxin.

"Għandna nħollu l-problemi tagħna bl-imħabba ta' bejnietna, għax fejn m'hemx imħabba ma narawx ċar u fejn ma narawx ċar naħbtu ma' xulxin.

"U għalhekk biex nagħlaq fil-waqt li nirringrazzjakom inħeġġiġkom biex lill-Madonna twegħduha li tiftakru fiha. Li nitolbuha biex hija tressaqna dejjem lejn Ġesù li huwa ħuna, u hekk tgħinna biex fis-seklu li se nibdew, intom iż-żgħażagħ tkunu l-missirijiet ta' għada, in-nies li tmexxu lil Malta ta' għada. Intom tkunu tistgħu tagħmlu Malta pajjiż l-għaxqa tal-Madonna u l-post ta' paċi fejn aħna l-Maltin ngħixu ta' aħwa u nkunu glorja għalina nfusna u eżempju għal kulħadd. Viva l-Madonna", temm igħid Mons. Arċisqof.

L-Arċisqof maż-żgħażagħ fil-Knisja tal-Mosta waqt il-lejla Marjana. Ma' l-Arċisqof ikkonċelebraw Mons. V. Grech,

Il-pellegrinaġġ għas-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu

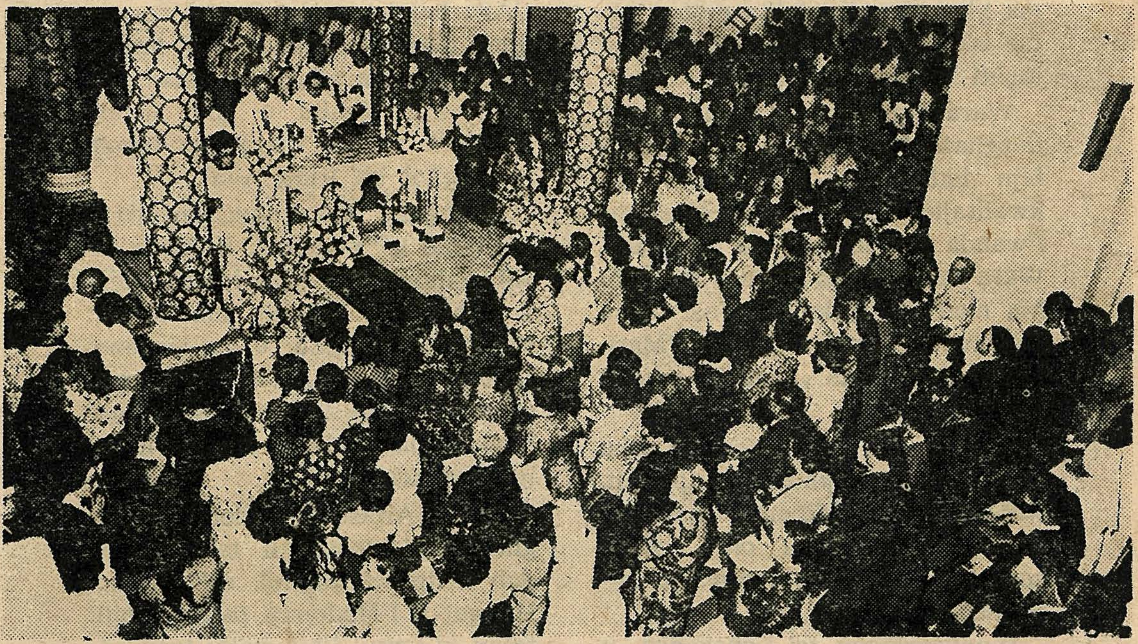

Waqt il-Quddiesa.

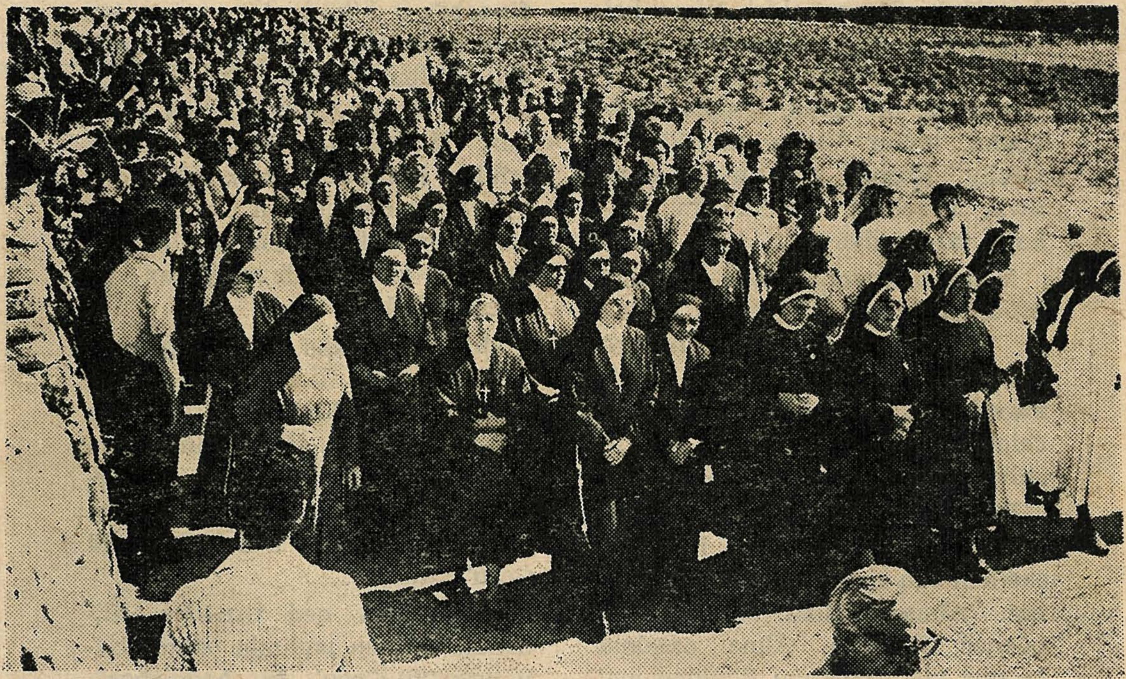

Lejn is-Santwarju.

Qabel il-Quddiesa, Mons. Victor Grech qal liż-żgħażagħ li "Aktar ma l-bniedem jitlef lilu nnifsu, aktar isib lil Alla, aktar ikun jista' jagħti 'l Alla lill-oħrajn".

Wara d-diskors ta' Mons. Grech iż-żgħażagħ inqasmu fi gruppi fejn iddiskutew bejniethom il-kwalitajiet li kellha l-Madonna f'waħda mill-mixjiet ta' ħajjitha. Wara huma kitbu slogans li twaħħlu madwar il-knisja. Fost dawn kien hemm uħud li jgħidu "Marija tibqa' tħobbna", "Marija mudell taż-żgħażagħ".

It-Tlieta, 13 ta' Settembru saru żewġ ċelebrazzjonijiet speċjali: waħda għall-ħaddiema fis-Santwarju ta' Bormla u oħra għall-koppji żgħażagħ fis-Santwarju tal-Mellieħa.

Il-pellegrinaġġ ta' l-għarajjes u koppji żgħażagħ organizzat mill-Moviment ta' Kana fetaħ b'kant b'tema reliġjuża mill-grupp popolari Malti 'Greenfields'. Wara kelmtejn ta' merħba minn Dun Louis Camilleri, Assistent Direttur tal-Moviment ta' Kana, koppja żagħżugħa, is-Sur Victor u s-Sinjura Cecily Rizzo, għamlu diskors dwar is-sehem tal-Madonna fil-ħajja tal-familja.

Wara li ntwera 'slide feature' bit-tema 'Marija u Ġużeppi fil-ħajja tagħna', il-koppji żgħażagħ marru f'pellegrinaġġ lejn il-Knisja Parrokkjali tal-Mellieħa fejn saret ċelebrazzjoni Ewkaristika. Tul il-pellegrinaġġ ingħad ir-Rużarju.

F'Bormla, l-Arċisqof qaddes **għall-ħaddiema,** u waqt l-omeilja tkellem fuq is-sens tax-xogħol. Hu qal: "Aħna naħdmu. Aħna bħal bċejjeċ f'magna. Aħna naħdmu tassew meta naħdmu flimkien ma' Alla. U allura aħna tassew nies ħaddiema meta jkollna l-ispirtu t'Alla bejnietna, ġo fina u fostna, għax inkella kulħadd jibqa' msammam, jaħdem għal rasu, ma jaħdimx ma' sieħbu u għal sieħbu u allura xogħol ma jkunx hemm — xogħol kif iridu Alla".

Imbagħad Mons. Arċisqof kompla jgħid li "x-xogħol, fil-ħsieb ta' Alla mhux ħaġa oħra ħlief il-ħajja li ngħixu ta' kuljum ma' xulxin f'kull ma nagħmlu; u ma ninsewx li meta nkunu naħdmu, spalla ma' spalla ma' dak li jkun, inkunu naħdmu għal xulxin, biex wieħed igħin lil ieħor".

Mons. Arċisqof tkellem, imbagħad, fuq l-eżempju li tagħti, dwar dan it-tip ta' xogħol, il-Madonna. Hu qal li l-Madonna taħdem billi tgħin lil Ġesu' l-ħin kollu biex jiġbed lill-bnedmin lejh. Hu kompla jgħid li fil-ħajja tagħha l-Madonna għexet dejjem ma' Ġesu', fis-sabiħ u l-ikraħ. Hi aċċettatna b'uliedha, meta l-bnedmin kienu qed isallbu lil Ġesu'. Dan għamlitu, qal Mons. Arċisqof, biex tħobbna. Il-Madonna "dejjem sejra, taħdem il-ħin kollu biex tgħin lilna l-bnedmin nersqu lejn Ġesu' għax taf li jekk il-bniedem ma jkollux lil Ġesu' ġewwa fih ma jistax jaħdem tajjeb".

Mons. Arċisqof qal li għandu jkollna fiduċja fil-Madonna għaliex "jekk nibqgħu lura minn Ġesu' ma nistgħux ngħixu ta' bnedmin, ma nistgħux nagħmlu ġid lil ħaddieħor u hi taf li biex wieħed jagħmel il-ġid lil ħaddieħor irid li jkollu lil Ġesu' f'qalbu".

Il-Madonna qed tistieden lill-ħaddiema biex jagħmlu bħalha billi juru "lil Ġesu' lil ħaddieħor".

Dan isir billi ma nidgħux, vizzju tal-Maltin "ħafna drabi għax ma naħsbux fuqu". Dan isir ukoll billi "l-imħabba li l-Madonna għandha lejna naqsmuha ma' sħabna".

"Hemm bżonn," qal Mons. Merciecà, "li aħna fil-familji tagħna, fuq il-post tax-xogħol, f'pajjiżna, inħarsu 'l quddiem, ninsew il-ħajja l-imgħoddija tagħna u nibdew ħajja ġdida nħobbu lil xulxin." Dan ifisser, kompla jispjega Mons. Arċisqof, li "min għamilli xi ħaġa naħfirlu, u nħobbu. Ma ngħid kontra ħadd. U wkoll jekk xi ħadd jiżbalja u jgħid kontra xi ħadd, naħfrulu, u nħobbuh. Jekk ma nagħmlux hekk, la hemm għalfejn nċapċpu lill-Madonna u lanqas nersqu biex nitqarbnu".

"Għandna nħobbu lil kulħadd u dejjem," kompla jgħid Mons. Arċisqof, "għaliex bl-imħabba li niġbdu lil dak li jkun. U ma hemmx raġunijiet, mhemmx skużi ta' xejn."

Hu kompla jgħid: "Aħna rridu nirbħu l-ħażin bit-tajjeb! U din qed ngħidha għax għandna bżonnha f'pajjiżna. Għandna bżonn naħsbu f'kulħadd bl-imħabba u mhux bil-mibegħda. U mhux għax ma jew niġġieldu jew nibdew ngħidu ħafna affarijiet. Le. Ġesu' għandu bżonn li qalbna nħalluha tiġi mmexxija mill-Ispirtu t'Alla, mill-imħabba, mill-karita'; altrimenti nkunu nagħżqu fl-ilma u nagħmlu deni u ħsara fuq ħsara".

Mons. Arċisqof qal li din l-imħabba lejn xulxin għandha tibda fil-familji tagħna, ir-raġel mal-mara; mal-ġirien; u fuq il-post tax-xogħol. Hawnhekk Mons. Arċisqof qal li ħadd ma għandu jgħid: "Se noqgħod naħdem għal dak? Ħa nitnikker jiena wkoll. Le. Kulħadd għandu jagħti sehem fix-xogħol. Huwa dmir."

Lejn tmiem id-diskors tiegħu, Mons. Arċisqof stieden lil dawk preżenti biex ikellmu — fil-familji tagħhom — lit-tfal fuq il-Madonna; dwar kemm tħobbhom u biex igħidu r-Rużarju. Hu talab ukoll lill-Madonna, "li qatt ma tlabniha xejn u ma semgħetniex", "li fostna jerġa' jikber l-ispirtu tal-maħfra; naħfru lil xulxin, nagħdru lil xulxin u nħobbu lil xulxin".

Huwa temm id-diskors tiegħu b'talba lill-Madonna: "Għinna biex il-messaġġ li qed twassilna permezz ta' dan il-Kungress jibqa' jidher fil-ħajja tagħna — tagħna l-Maltin — biex nistgħu nibqgħu ngħidu matul ħajjitna kollha: Malta hija ta' Marija u Marija tħobb lil Malta għax jidher fl-egħmil tagħna l-Maltin".

Ma' Mons. Arċisqof ikkonċelebraw il-kleru tal-Parroċċa ta' Bormla, il-Patrijiet Tereżjani ta' l-istess Parroċċa u għadd ta' saċerdoti mill-parroċċi tal-qrib.

L-Erbgħa mbagħad saret it-tieni **laqgħa għat-tfal** fis-Santwarju ta' S. Tereża, B'Kara. L-ewwel laqgħa kienet saret il-Ġimgħa fid-Dar Ċentrali tal-M.U.S.E.U.M., il-Blata l-Bajda.

Il-laqgħa bdiet bir-reċita tar-Rużarju u kant reliġjuż; wara ntwera l-film "The Annunciation" u mbagħad sar "tableau" fuq it-tema "Viva Marija Omm il-Maltin". Għal din il-laqgħa l-Arċisqof ma setax ikun preżenti għax kien maż-żgħażagħ il-Mosta, imma kien preżenti għat-tieni laqgħa li saret Birkirkara.

ĊELEBRAZZJONIJIET F'GHAWDEX

F'Għawdex ukoll kien hemm għadd ta' ċelebrazzjonijiet li bdew b'Pontifikal solenni fil-Kattidral, it-Tnejn, 12 ta' Settembru.

F'omelija li għamel waqt Pontifikal, Mons. Isqof Nikol Cauchi tkellem fuq il-ħtieġa ta' l-għaqda u qal li "dak li jgħaqqadna huwa wisq iktar importanti minn dak li jifridna."

Fil-bidu tad-diskors tiegħu Mons. Cauchi qal li dak in-nhar ma kienx l-ewwel darba li ltaqgħu biex jagħtu bidu għal xi ċelebrazzjonijiet ad unur u qima ta' l-Imqaddsa Verġni Marija. "Imma llum hija għalina okkażjoni speċjali l-għaliex qegħdin nagħtu bidu għal ċelebrazzjoni fil-kontest tal-Kungress Marjoloġiku u l-Kungress Marjan Internazzjonali, li qegħdin jiġu ċċelebrati fil-gżejjer tagħna bħala parti mill-festi li fihom qegħdin infakkru ċ-ċentinarju tad-dehra tal-Madonna ta' Pinu".

L-Isqof Cauchi qal li tajjeb li fl-okkażjoni wieħed jistaqsi lilu nnifsu fejn waslet id-devozzjoni tiegħu lejn il-Madonna. Hu staqsa: X'valur għandha din id-devozzjoni fil-ħajja tal-poplu tagħna?

Mons. Cauchi qal li forsi għadu kmieni wisq biex wieħed ikun jista' jistudja bir-reqqa l-konklużjonijiet tal-Kungress Marjoloġiku u tal-Kungress Marjan. Għadu kmieni biex wieħed jista' jiżen dak li ntqal jew li se jgħidu l-esperti tal-Marjoloġija f'dawn il-kungressi. Imma wieħed jista' jagħmel diġa' ir-riflessjonijiet tiegħu. Għaliex hekk kif wieħed jagħmel paragun bejn id-devozzjoni tal-poplu Malti u Għawdxi lejn il-Madonna fiż-żmenijiet tal-lum u d-devozzjoni li kellu l-poplu ta' dawn il-gżejjer fiż-żmenijiet imgħoddija, wieħed diġa' jsib xi ħaġa x'jitgħallem: "xi ħaġa li nistgħu nirriflettu fuqha, xi ħaġa li tista' tiswielna għall-ħajja spiritwali tagħna".

Mons. Cauchi qal li hu xtaq jitkellem fuq tliet punti:

"Minkejja l-ħafna difetti li aħna għandna bħala poplu, aħna nistgħu niftaħru u nħossuna kburin li l-poplu tagħna huwa devot lejn l-Imqaddsa Verġni Marija. U din id-devozzjoni għandha għeruq profondi ħafna fil-qalb tal-Maltin u ta' l-Għawdxin. Mhix devozzjoni li bdiet riċentement, imma li tmur 'il bogħod ħafna fl-istorja ta' pajjiżna biex aħna nsibu l-bidu ta' din id-devozzjoni.

"Din hija ħaġa pożittiva, hija ħaġa li tagħmlilna unur, li aħna nistgħu nissejħu poplu devot ta' l-Imqaddsa Verġni Marija. Imma wieħed irid iżomm quddiem għajnejh ukoll illi d-devozzjoni lejn il-Madonna għandha diversi livelli, kif jiġri fil-fidi tal-bnedmin. Aħna kollna kemm aħna ngħidu li aħna nsara. Kull wieħed u waħda minna ngħidu li aħna għandna l-fidi. Iżda l-grad ta' din il-fidi mhux ugwali f'kulħadd. Hemm min għandu fidi qawwija. Hemm min għandu fidi li wasslitu għal grad għoli ta' qdusija. U hemm min il-fidi tiegħu hija żgħira daqs iż-żerriegħa li semma Kristu fl-Evanġelju. Imma żgħira kemm hi żgħira l-fidi tista' tkun il-bidu tas-salvazzjoni tal-bniedem. U hekk ukoll id-devozzjoni lejn l-Imqaddsa Verġni Marija", qal l-Isqof ta' Għawdex.

Wara, Mons. Cauchi qal li riflessjoni oħra, li wieħed jislitha

mill-istorja tad-devozzjoni Marjana taż-żmenijiet imgħoddija, hija sabiex id-devozzjoni lejn il-Madonna tiġi mħaddma għal ħidma pastorali; "jiġifieri, l-qima lejn il-Madonna għandha tkun strument f'idejna biex insalvaw l-erwieħ".

Bħala t-tielet punt tiegħu Mons. Isqof tratta kif wieħed ikun jaf li d-devozzjoni tiegħu hija awtentika. Hu qal li din id-devozzjoni, jekk tkun awtentika, għandha twassal lil dak li jkun lejn Kristu.

Lejn il-konklużjoni tiegħu Mons. Cauchi sejjaħ għal talb lill-Madonna "biex iżżommna f'għaqda waħda bejnietna". Hu qal: "Hemm ħafna affarijiet li jifirduna u jżommuna bogħod minn xulxin. Jista' jkun li l-interessi tagħna ma jaqblux flimkien. Imma hemm ħafna affarijiet oħra li għandhom jorbtuna flimkien, li jagħmlu minna poplu wieħed. U dak li jgħaqqadna hu wisq iktar importanti minn dak li jifridna."

Hu qal li għandu jgħaqqadna flimkien il-Kredu li aħna nistqarru. Għandhom jgħaqqduna flimkien u jagħmlu minna poplu wieħed ir-reliġjon nisranija li aħna nipprofessaw; il-Vanġelu li aħna ngħidu li nemmnu u naċċettaw; u t-tagħlim ta' Ommna l-Knisja Mqaddsa.

"Kollna kemm aħna, ta' l-inqas bil-kliem, nistqarru li aħna wliedha.

"Għandhom jgħaqqduna wkoll flimkien, il-qima, id-devozzjoni lejn l-Imqaddsa Verġni Marija. Aħna poplu devot tal-Madonna. Jalla din id-devozzjoni tiswa biex fostna jkun hawn l-għaqda, biex fostna jkun hawn il-paċi, il-vera mħabba lejn Alla u lejn il-proxxmu. Halli b'hekk aħna nagħtu xhieda lid-dinja kollha li aħna tabilħaqq poplu nisrani; poplu li jħobb lil Sidtna Marija," qal l-Isqof Cauchi.

Pellegrinaġġ tal-ħaddiema u l-bdiewa

L-Erbgħa, 14 ta' Settembru sar pellegrinaġġ għas-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu mill-ħaddiema u bdiewa Għawdxin, irġiel u nisa, u qaddes l-Isqof ta' Għawdex.

Waqt il-Quddiesa ġew offerti lill-Madonna l-għodda tax-xogħol u wara saret il-konsagrazzjoni tal-ħaddiema u tal-bdiewa Għawdxin lill-Madonna.

Fl-omelija, Mons. Cauchi qal: "Kristu għallimna l-verità ta' Alla u anke l-verità dwar il-ħajja tal-bniedem, dwar dak li jiswa ħafna fil-ħajja tagħna u dak li ma jiswa xejn. U Kristu mhux biss għallem il-verità imma ried li l-Knisja li hu waqqaf tkompli tgħallem u tfittex il-verità li huwa għallimna."

Imbagħad Mons. Isqof qal li messaġġ ieħor li Kristu jrid iwassal lill-ħaddiema huwa l-messaġġ tal-ġustizzja, li tfisser "tagħti lil kulħadd dak li ħaqqu, tirrispetta dawk li huma jeddijiet veri".

Mons. Cauchi qal: "Il-ħaddiema għandhom il-jeddijiet tagħhom u dawn il-jeddijiet tagħhom hemm bżonn li jkunu rispettati u mħarsin. U dan il-kliem miniex qiegħed ingħidu jien l-ewwel wieħed hawn il-lejla għall-ewwel darba anke fis-seklu l-ieħor qalu l-Papa Ljun XIII.

"Imma dan ifisser," kompla jgħid Mons. Isqof, "li l-ħaddiema, imbagħad, għandhom jirrispettaw il-jeddijiet tal-bnedmin l-oħra. Mhux biżżejjed nieħdu ħsieb li nħarsu l-jeddijiet tagħna. Dan

għandu jkun u huwa importanti. Imma mbagħad irridu nkunu rġiel biżżejjed biex nirrispettaw il-jeddijiet ta' l-oħrajn, għax ħafna drabi nsibu min hu attentissmu biex il-jeddijiet tiegħu jiġu mħarsin u mbagħad ma jħabbat xejn rasu biex iħares id-drittijiet ta' ħaddieħor".

L-Isqof ta' Għawdex qal li allaħares kellna nfittxu dejjem u kullimkien il-ponta tas-sejf. Mal-ġustizzja rridu wkoll il-karità. U l-messaġġ ta' Kristu huwa fuq kollox messaġġ tal-karità nisranija.

Mons. Cauchi qal ukoll: "hemm bżonn nitgħallmu wkoll il-lezzjoni diffiċli tal-maħfra ta' l-għedewwa tagħna. In-nisrani ma għandux ikollu għedewwa. In-nisrani ma għandux ikollu post għall-mibegħda fil-qalb tiegħu. Din hi l-lezzjoni li jgħallimna Kristu. Diffiċli kemm tridu intom, lezzjoni li titlob sagrifiċċju kbir biex nistgħu nwettquha. Imma hekk għallimna Kristu: 'Ħobbu lil kulħadd, anki lill-għedewwa tagħkom'."

L-Isqof tkellem ukoll fuq il-messaġġ tal-fraternità. Huwa qal li Kristu għallimna din il-verità hekk sabiħa illi fis-sema hemm Alla, Missier ta' kulħadd u aħna kollna kemm aħna familja waħda, il-bnedmin kollha aħwa bejnietna. U hawn l-kbir huwa s-Sinjur tagħna Ġesù Kristu.

Mons. Isqof qal li "dan huwa l-messaġġ ta' Kristu. Intkom aħwa bejnietkom ħobbu lil xulxin, għadru lil xulxin, aħfru lil xulxin, għinu wieħed lill-ieħor, żommu bejnietkom dik ir-rabta ta' l-għaqda u tal-karità. Dan hu l-messaġġ ta' Kristu, dan hu l-Vanġelu, messaġġ ta' ġustizzja, ta' karità u messaġġ ukoll ta' fraternità."

"Aħna l-kattoliċi," qal Mons. Cauchi fi tmiem id-diskors tiegħu, "inħarsu wkoll lejn is-sema, lejn Ommna Marija Santissima u ngħidulha: urina li inti ommna. Hemm bżonn nuruha li aħna wliedha billi nirrispettaw lil xulxin u nħobbu lil xulxin bħal aħwa."

Kunċert u laqgħa għaż-żgħażagħ

Il-Ħamis imbagħad fis-Santwarju ta' Pinu sar kunċert vokali minn disa' korijiet minn għadd ta' parroċċi ta' Għawdex, taħt il-patroċinju ta' l-isqof ta' Għawdex. Tkantaw għadd ta' innijiet marjani ġodda li nkitbu fl-okkażjoni taċ-ċentinarju tal-Madonna ta' Pinu.

Fl-aħħarnett is-Sibt saret laqgħa għaż-żgħażagħ f'ta' Pinu li bdiet b' Quddiesa konċelebrata minn għadd ta' saċerdoti żgħażagħ. Il-kor magħmul minn numru kbir ta' tfajliet mill-parroċċi kollha ta' Għawdex kien akkompanjat minn orkestra ta' żgħażagħ immexxija mill-Mro. Colin Attard, li flimkien ma' ħuh Stephen, immużika għadd ta' innijiet għall-Quddiesa. Wara l-Quddiesa kien hemm 'Rock Concert' min 'The Tramps' u mbagħad festa bi żfin folkloristiku u simboliku, mima u kant dwar feature "Marija". Fi tmiem il-festa, saret Velja Biblika fis-Santwarju li ntemmet qrib nofs il-lejl.

Wirja Marjana

Tul il-ġranet tal-Kungressi kien hemm wirja ta' Arti Marjana f'Ta' Pinu, inawgurata minn Mons. Nikol Cauchi, l-isqof ta' Għawdex, fl-1 ta' Settembru.

Il-wirja kellha żewġ sezzjonijiet ewlenin: fl-ewwel sezzjoni kien hemm esposti kwadri tal-Madonna

tas-sekli XVII u XVIII u ngabu minn diversi parroċċi u mill-Mużew tal-Kattidral. Fost dawn il-kwadri kien hemm wieħed tal-Madonna bil-Bambin ta' Guido Reni, u ieħor, 'stucco' fuq l-injam li aktarx kien il-kwadru titulari tal-Kappella ta' l-Assunta fuq l-għolja ta' Dbiegi, l-ogħla waħda ta' Għawdex. Fit-tieni sezzjoni kien hemm kwadri ta' pitturi ta' żminijietna; xogħlijiet ta' Caffaro Rore u ta' Ġużeppi Briffa, kif ukoll il-kwadri ta' Emvin Cremona li fuqhom saru l-mużajċi tas-Santwarju.

IL-KUNGRESS MARJAN

Il-ftuħ tal-Kungress Marjan Internazzjonali sar b'Pontifikal solenni f'San Ġwann, fejn wara diskorsi ta' merħba mill-Arċisqof ta' Malta, minn Mons. Elias Yanes Alvarez, arċisqof ta' Saragossa, u minn P. Paolo Melada, ma' l-Arċisqof ta' Malta, ma' l-Arċisqof ta' Saragossa, ma' l-isqof Mons. Domenico Vacchiano, Delegat Pontifiċju għas-santwarju ta' Pompej, u ma' Mons. Julian Wojtkowski, isqof awżiljarju ta' Olsztyn, ikkonċelebraw mal-170 saċerdot, fosthom ħafna minn dawk li ġew għall-Kungress Marjoloġiku u baqgħu għall-Kungress Marjan.

Fl-omelija l-Arċisqof tkellem fuq xi tfisser għall-poplu tagħna t-tema tal-Kungress "Marija, Omm ir-Rikonċiljazzjoni" Hu qal li l-Kungress Marjan Internazzjonali għandu jkun okkażjoni biex iktar ningħaqdu m'Alla permezz ta' Marija. Fi kliem ieħor għandhom ikunu, dawn il-granet li ġejjin, granet ta' ġabra, ġabra billi nirriflettu fuq Marija, taħt it-titolu: Omm tar-Rikonċiljazzjoni, biex imbagħad nitolbuha ħalli bl-għajnuna tagħha u bil-grazzja ta' Binha Ġesù, li huwa Huna l-Kbir inkunu nistgħu nagħtuha dak li hi trid, li hi qegħdha titlob minna."

Hu qal li "għalhekk hija okkażjoni għalina ta' eżami ta' kuxjenza biex noħorġu nies ġodda, nies kif tridna Marija."

Mons. Arċisqof imbagħad spjega xi tfisser il-kelma 'omm' u kif din tapplika għal Marija. Hu qal li "Marija Omm tfisser li Marija lejna għandha mhux biss ġibda imma għandha rabta speċjali. Il-kelma omm tqanqal teżor kbir, li ma nistgħux nifhmuh għaliex l-omm hija dik il-kreatura li ħadd daqsha ma jagħraf u jaf lil uliedha. L-omm hija dik il-kreatura li m'hawnx bħalha, illi taqsam ħajjitha ma' wliedha, anzi taqra l-qalb ta' wliedha u taf tifhem magħhom u taqsam l-inkwiet magħhom."

L-omm mhux biss għandha kommunikazzjoni speċjali ma' wliedha imma għandha disponibiltà mill-iktar kbira għalihom. Hi tkun lesta li tagħmel kollox, tgħix għal uliedha. "L-omm, iktar minn ħsieb, hija esperjenza irrepetibbli, li ma timmultiplikax ruħha."

Mons. Mercieca qal li Ġesù, "li ried ukoll li jkollu ommu," għalkemm kellu rabta kbira magħha, "hu ma żammhiex għalih, bħalma nżommuha aħna bi dritt, imma dik li hija tiegħu taħielna bħala rigal. U nistgħu ngħidu li s-sbuħija ta'

ommu hija s-sbuħija ta' omnna."

Mons. Arċisqof kompla jgħid li, pero', "dan il-kliem ma għandux biss iqanqal fina sentiment li jsir sentmentaliżmu, jiġifieri nieħdu pjaċir biss. L-Omm, il-kelma omm, għalkemm tqanqal fina sentimenti ħelwin sbieħ, tfakkarna wkoll li l-missjoni tagħha hija missjoni iebsa u titlob kuraġġ, titlob deċiżjonijiet. Għax min bħall-omm għandu l-kuraġġ li jħobb lil uliedha anke meta dawn ikasbruha? L-omm għandha l-kuraġġ u l-qawwa li tħobb lit-tfal tagħha, iżda jekk hemm xi ħadd li mhux tant kif tixtieq hi, tħobbu iktar mill-oħrajn bex tiġbdu."

Meta tkellem fuq xi trid minna l-Madonna, bħala omm tar-rikonċiljazzjoni, Mons. Mercieca qal li "Marija trid lilna li ma nkunux mifrudin minn ma' xulxin, imma li nkunu familja waħda."

Mons. Arċisqof qal li "ma hemmx dispjaċir daqshekk kbir għall-omm daqskemm meta tara l-firda fost uliedha."

Żied igħid li aħna għandna nitolbu "biex dan il-Kungress iħalli fid-dinja kollha u jħalli wkoll f'pajjiżna l-ispirtu ta' Marija, l-imħabba ta' Marija fost uliedha. Għandna naħdmu aħna biex il-qalb ta' Marija ma nweġġgħuha qatt, għax meta nweġġgħu qalb Marija nkunu nweġġgħu qalb Ġesù. Għalhekk aħna għandna naħdmu biex fostna nibnu r-rikonċiljazzjoni."

Neħtieġuh ħafna l-ispirtu ta' l-imħabba, qal l-Arċisqof. "U meta ngħid 'imħabba' tfisser nemmnu li hemm it-tajjeb f'kulħadd u għalhekk għandna nħobbu lil kulħadd, u nirrepeti, ma nħallu barra lil ħadd. Għax kulħadd huwa maħluq xbieha t'Alla u f'kulħadd hemm il-potenzjalità illi t-tajjeb jirbaħ għax Alla l-Imbierek ma jħallihx. U Marija qatt ma tistmerr it-tifel l-imqareb."

Mons. Arċisqof stieden lil kulħadd biex jitlob lil Marija ħalli "naċċettaw il-qawwa li jagħtina Ġesù biex inħarsu 'l quddiem, ninsew dak kollu li jifridna wieħed mill-ieħor u nħobbu lil xulxin filverità u l-ġustizzja, jiġifieri ma nħobbux il-ħażin. Ma jfissirx li naqbel mal-ħażin jew ngħinu jew noqgħod fommi sieket quddiem il-ħażin. Le. Il-ħażin ma għandi ngħinu qatt u għandi nsejjaħlu dejjem b'ismu, imma nagħmel dan fi spirtu ta' karità".

Mons. Arċisqof qal ukoll li hemm bżonn li "nkunu lesti dejjem li ngħidu 'iva' quddiem dak li titlobna l-Madonna. U rridu nħobbu biex naħfru. Għax jekk ma nħobbux ħafna, ma naħfrux. U jeħtieġ li din l-okkażjoni tal-Kungress Marjan ma tgħaddix minn fuq il-pajjiż tagħna bla ma tħalli l-frott tagħha. Din hija grazzja li Alla qed jagħtina."

Hu qal li b'hekk "Malta tkun tista' dejjem tibqa' l-art ta' Marija billi aħna, il-poplu Malti nibnu fuq it-tradizzjoni reliġjuża li għandna, fuq ir-reliġjożità popolari li għandna, u nkunu xhieda li aħna mhux biss ngħidu li Marija hija Omm il-Maltin imma nuru bl-għemil tagħna, fir-relazzjonijiet tagħna ma' kulħadd u f'kull okkażjoni li aħna nfittxu l-għaqda anke jekk dan jitlob minna sagrifiċċju u umiljazzjoni."

Is-sessjonijiet tal-Kungress

Il-Ġimgħa filgħodu u s-Sibt filgħodu fl-Istitut Kattoliku saru s-

Iċ-ċelebrazzjoni għall-morda u l-inkapaċitati, ħdejn il-Kappuċċini, il-Furjana, fil-11 ta' Settembru

Il-morda fil-pjazza quddiem il-Knisja tal-Kappuċċini.

Mons. M. Azzopardi waqt il-Quddiesa.

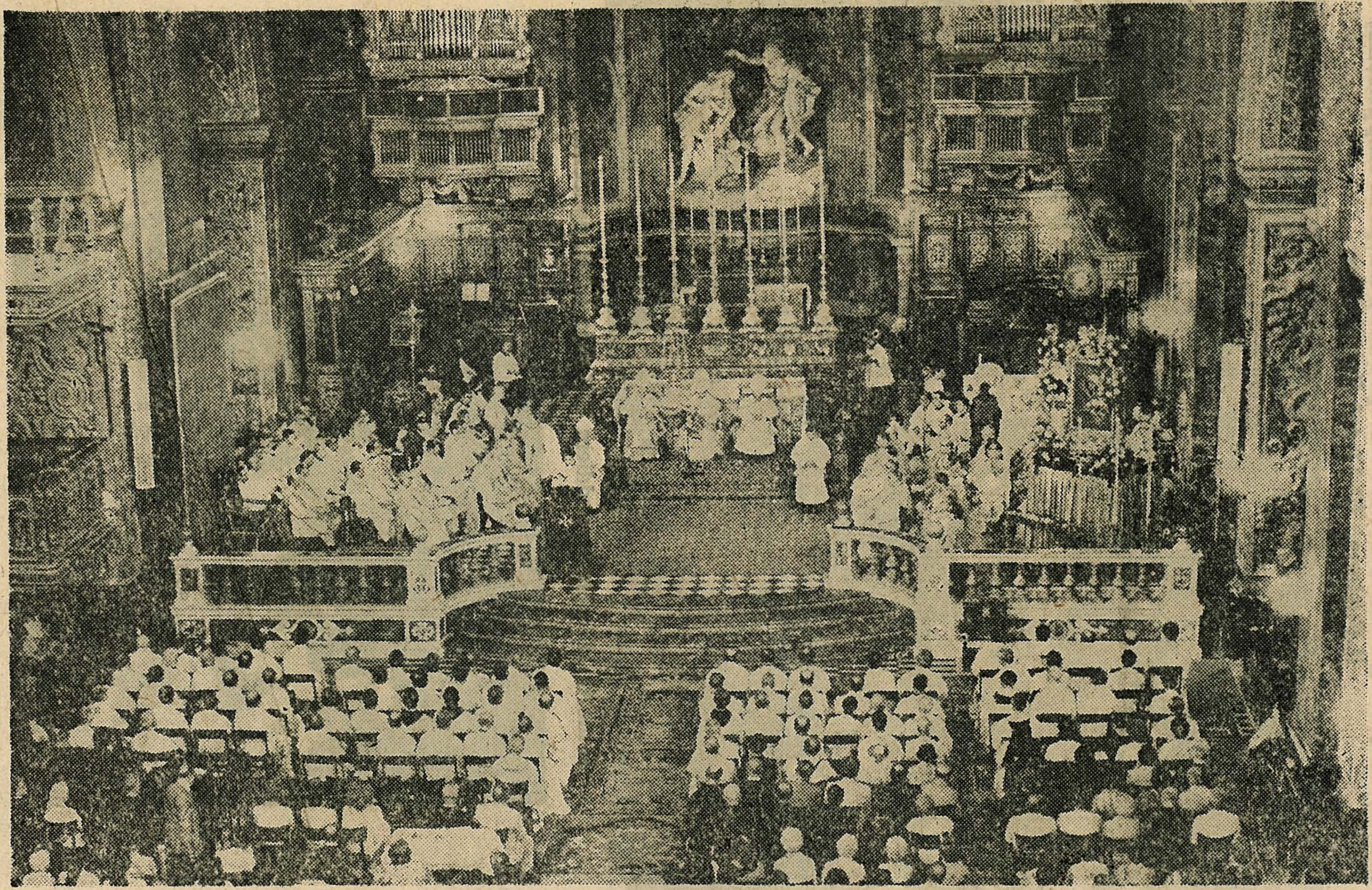

Il-ftuħ tal-Kungress Marjan — Il-Pontifikal f'San Ġwann, il-Belt.

sessjonijiet ġenerali tal-Kungress Marjan, waqt li wara nofs in-nhar, f'tal-Virtù saru l-laqgħat għall-gruppi skond l-ilsien li jitkellmu.

Fl-Istitut Kattoliku l-Ġimgħa tkellmu Mons. C. Cassar fuq ir-**Rikonċiljazzjoni fi Kristu u Marija, Omm u Rikonċiljazzjoni** u l-isqof ta' Saragossa fuq il-**Madonna u r-Rikonċiljazzjoni fil-libertà, il-ġustizzja u l-imħabba**. L-għada tkellmu r-Rev. Rene' Laurentin fuq il-**Verġni Marija, sinjal ta' Rikonċiljazzjoni u l-feminiżmu**, u P. Enrique Llamas O.C.D. fuq **Il-missjoni ta' Marija għat-tiġdid u r-rikonċiljazzjoni tal-poplu ta' Alla fil-bini ta' soċjetà fejn isaltnu l-ftehim, ir-rispett għall-aħwa u l-imħabba nisranija.**

Is-sessjoni tal-Ġimgħa ntemmet ftit qabel nofs in-nhar biex l-isqfijiet u P. Melada jkunu jistgħu jmorru l-'airport' ħa jilqgħu l-Kardinal li kellu jasal għall-ħabta tas-siegħa.

Il-wasla tal-Kardinal

Għadd kbir ta' Maltin bi bnadar sofor u bojod tal-Papa, flimkien mad-daqq tal-qniepen kollha ta' Malta u Għawdex, taw merħba kbira lill-Kardinal Salvatore Pappalardo, Arċisqof ta' Palermo, magħżul mill-Papa Ġwanni Pawlu II bħala l-Mibgħut Speċjali tiegħu għall-Kungressi Marjani, mal-wasla tiegħu fl-Ajruport ta' Ħal Luqa.

Jilqgħu lill-Kardinal Pappalardo kien hemm Mons. Arċisqof Ġużeppi Mercieca; Mons. Isqof Nikol Cauchi; Dr. Alex Sceberras Trigona, Ministru ta' l-Affarijiet Barranin; Mons. Isqof Julian Wojtkowski; Mons. Isqof Domenico Vacchiano; Mons. Francesco Canalini, Charge' d'Affaires fin-Nunzjatura Appostolika; Patri Paolo Melada, President tal-Akkademja Pontifiċja Marjana Internazzjonali; membri tal-Korp Diplomatiku mmexxija mill-Ambaxxatur Franċiż Gabriel Lecomte; membri tal-Korp Diplomatiku; u rappreżentanti tal-Kapitlu Metropolitan, tal-Kunsill Djoċesan ta' l-Appostolat tal-Lajċi, tal-Kappillani, tal-Camera Pontifiċja u tal-Provinċjali

Kienu s-1.10 p.m. preċiżi meta l-Ajruplan ta' l-Air Malta wasal fl-Ajruport ta' Ħal Luqa. Malli niżel l-Ajruplan il-Kardinal Pappalardo ġie milqugħ minn Mons. Francesco Canalini. Imbagħad ħa b'idejn Mons. Arċisqof Mercieca, Mons. Isqof Cauchi u l-Ministru ta' l-Affarijiet Barranin, li ntroduċieh mal-membri tal-Korp Diplomatiku.

Il-Kardinal Pappalardo mbagħad mar isellem lil għadd kbir ta' Maltin li kienu miġburin fil-gallerija ta' l-Ajruport biex jagħtuh merħba.

Il-Mibgħut Speċjali tal-Papa, wara li ħareġ mill-VIP Lounge, flimkien ma' Mons. Arċisqof u ma' Mons. Isqof Cauchi, tela' f'karrozza mikxufa li ħaditu lejn in-Nunzjatura Appostolika, fejn kien alloġġjat. Fi triqtu lejn in-Nunzjatura l-Kardinal sab folol ta' nies jistennew minn kull fejn għadda, u ħafna baqgħu sejrin warajh san-Nunzjatura.

Fil-5 p.m. il-Kardinal, akkumpanjat mill-isqfijiet Maltin, telaq min-Nunzjatura u wara li għadda minn Ħal Lija, Ħal Balzan, B'Kara u l-Ħamrun, wasal il-Furjana fejn ħdejn il-monument ta' Kristu Re, kien hemm għadd kbir ta' tfal jistennewh.

Hekk kif wasal il-Kardinal ġie

IŻ-ŻJARA TAL-KARDINAL

Il-Ġimgħa 16 ta' Settembru

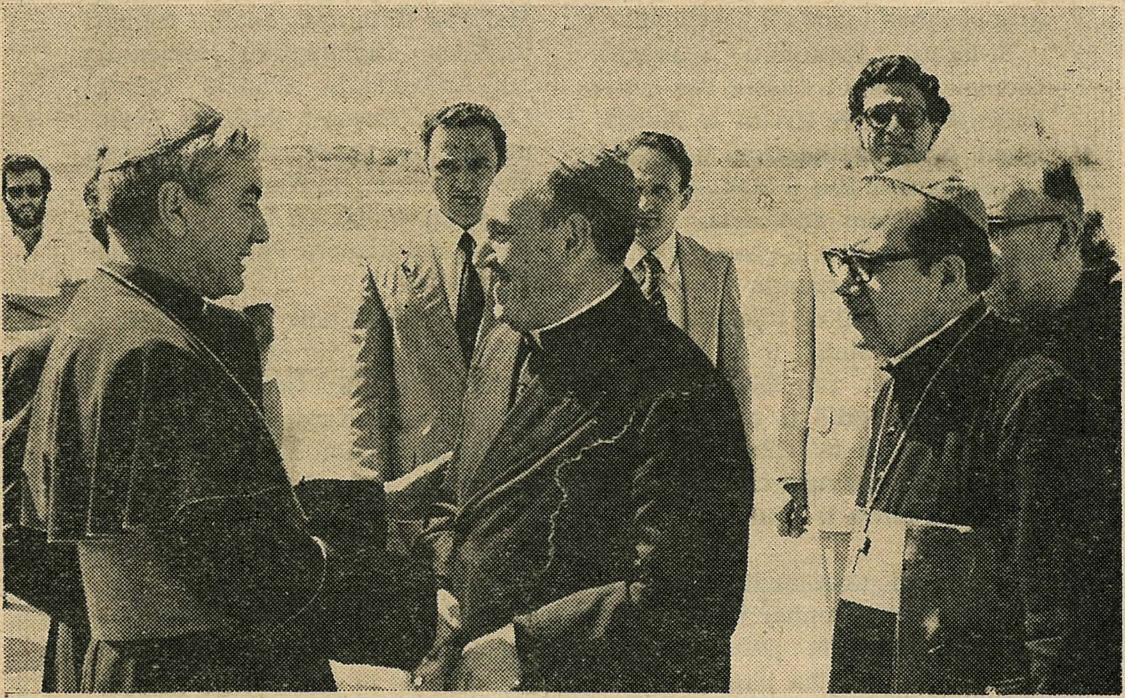

L-isqfijiet isellmu lill-Kardinal mal-wasla tiegħu Ħal Luqa.

In-nies issellem lill-Kardinal huwa u ħiereġ mill-ajruport.

Il-Kardinal riesaq lejn il-Monument ta' Kristu Re biex iqiegħed il-bukkett fjuri li offrewlu t-tfal.

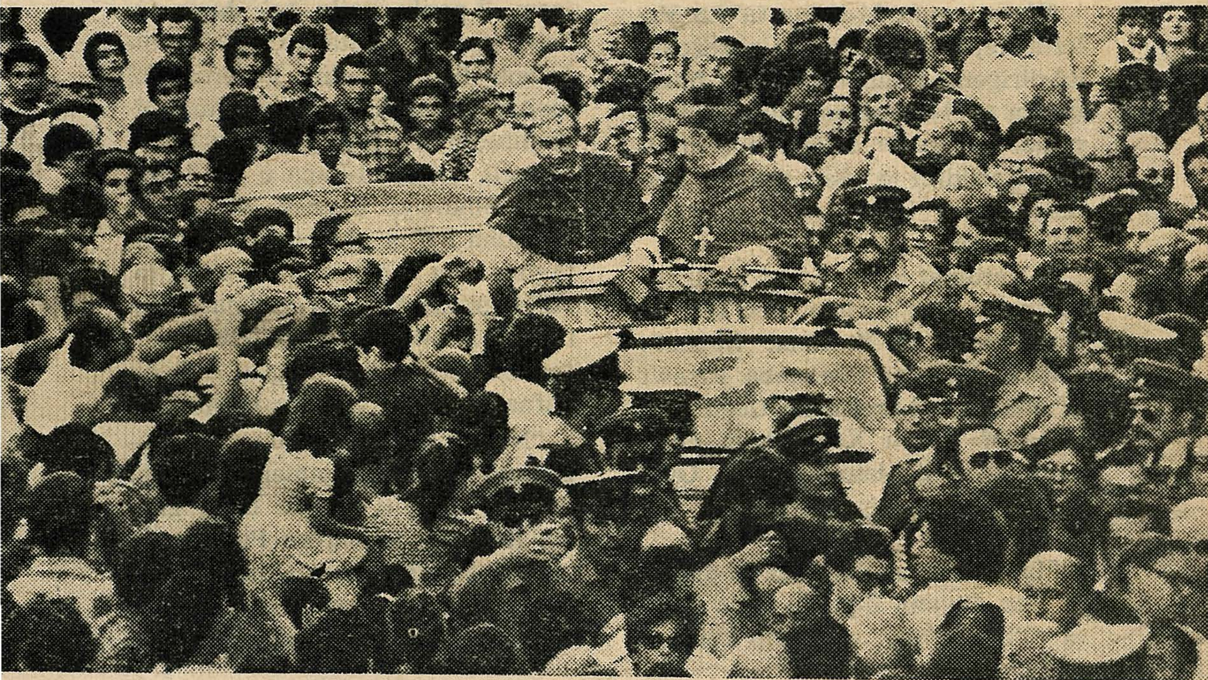

Il-Kardinal, huwa u għaddej minn Triq ir-Repubblika, il-Belt.

milqugħ mill-Arċipriet tal-Furjana Dun Salv Fenech waqt li t-tifla Romina Zammit minn tas-Sliema pprezentatlu bukkett fjuri.

Il-Kardinal flimkien ma' l-Arċisqof Mercieca u l-Isqof Cauchi, imxew fost it-tfal miġbura quddiem il-Monument ta' Kristu Re u qiegħed il-bukkett tal-fjuri f'riġlejn l-istatwa.

Imbagħad hu u l-Isqfijiet, telgħu f'vettura mikxufa li daħħlithom il-Belt.

F'Bieb il-Belt il-Mibgħut Speċjali tal-Papa ġie milqugħ mill-banda La Vallette li daqqet l-Innu tal-Papa u l-Innu Malti. Il-poplu kanta. U baqa' jkanta wkoll it-tieni strofa ta' l-Innu Malti anke meta l-banda kienet waqfet.

Bil-mod il-mod, fost folla kbira, il-karrozza li fuqha kien hemm il-Kardinal u l-isqfijiet għaddiet minn Triq ir-Repubblika. Ħafna ġenituri refgħu lil uliedhom iż-żgħar biex jippreżentawhom lill-Kardinal li ħaddan u bies it-tfal kollha li seta'.

Wara waqfa fil-Każin ta' La Valette fejn il-Kardinal ippreżenta lid-diriġenti l-kallotta tiegħu bħala tifkira ta' l-okkażjoni, huwa u l-Isqfijiet komplew triqthom lejn il-Kon-Kattidral ta' San Ġwann fejn tistennihom kien hemm miġbura folla kbira.

Il-Kardinal kellu jieqaf ukoll fil-każin tal-King's Own, iżda din iż-żjara qasira tal-Kardinal fil-każin kellha titħassar minħabba l-mewt ta' malajr tal-president tiegħu, l-Imħallef Ċensu Xerri; kien għalhekk ukoll li l-banda King's Own ma ħadetx sehem fil-laqgħa tal-Kardinal.

Mal-wasla tal-Kardinal fil-pjazza ta' San Ġwann il-poplu beda jkanta "Viva l-Papa" u ċapċip kbir.

Fid-dħul tiegħu f'San Ġwann il-Kardinal Pappalardo ġie milqugħ mill-Kapitlu tal-Kattidral immexxija minn Mons. Carmelo Xuereb, Vigarju Ġenerali.

Wara ż-żjara lis-Sagrament hu tela' fil-Gallerija tal-Kon-Kattidral.

Il-wasla tiegħu ġiet imħabbra minn fanfara.

Malli feġġ fil-gallerija l-poplu għajjat "Viva l-Papa" u spontanjament reġa' qabad ikanta l-Innu Malti.

Kif Mons. Arċisqof resaq lejn il-mikrofonu biex jintroduċi l-Kardinal Pappalardo, il-folla bdiet tgħajjat "Viva l-Arċisqof" u ngħaqad f'ċapċipa.

L-Arċisqof qal:

"Issa se nindirizza lill-Kardinal. Se nkellmu, se nurih, se nesprimilu għan-nom tal-poplu Malti kollu r-ringrazzjament tagħna. L-ewwel inkellmu bit-Taljan u mbagħad nesprimi lilkom bil-lingwa tagħna.

'Eminenza reverendissima, f'isem il-poplu kollu ta' dawn iż-żewġ gżejjer, Malta u Għawdex nitolbok li tilqa' din l-espressjoni tagħna popolari imma ġenwina tal-gratitudni li aħna għandna għall-Qdusija Tiegħu l-Papa u għall-persuna eminenti tiegħek li nafu li għandha ħafna għal qalbha l-gżira tagħna tant li ġejt anke drabi oħra. Nirringrazzjak minn qalbna u nitolbuk li inti twassal il-gratitudni tagħna lill-Qdusija Tiegħu li jħobb ħafna lil Malta, il-gżira tagħna.

"Nitolbuk li twassallu u tippreżentalu r-ringrazzjamenti tagħna dwar li xtaq li jibgħat lilek, għażiż Kardinal Salvatore Pappalardo bħala l-Mibgħut Speċjali tiegħu. U bħala ringrazzjament nitolbu lill-Eminenza Tiegħek li tgħid lill-Papa

li l-preżenza tiegħu fil-preżenza tal-Kardinal ma tqanqalx biss ferħ u ċapċip imma timpenjana biex ngħidu lill-Papa li aħna għandna fedeltà għat-tagħlim tiegħu; fedeltà li aħna rridu nwettquha fl-għaqda tagħna, filli naċċettaw l-appell ta' l-Omm tar-Rikonċiljazzjoni, li aħna poplu li nħobbu l-paċi, li rridu ngħixu ta' aħwa. U, Eminenza, ippermettili nfakkrek li, bħala impenn tal-fedeltà tagħna għall-Knisja int rajt l-ommijiet u l-missirijiet tagħna jippreżentawlek it-tfal tagħhom biex jiggarantixxu l-fedeltà u l-imħabba tagħhom għall-Knisja li titwettaq billi npoġġu fil-prattika dak kollu li l-Papa jgħidilna għall-paċi fostna u biex imexxina fil-ħajja tagħna fl-aspetti kollha tagħha.

"F'isimkom u f'isem l-Eċċellenza Tiegħu Mons. Cauchi, Isqof ta' Għawdex, u fl-isem tagħkom ilkoll nixtieq nirringrazzja lill-Eminenza Tiegħu l-Kardinal li diġà qiegħed iħossu bħala wieħed minna."

Fl-aħħar ta' dan id-diskors tiegħu l-Arċisqof qal: "Ġesù biss jgħallimna kif għandna nħobbu lil xulxin, u nirbħu d-diffikultajiet li niltaqgħu magħhom bl-imħabba. Ngħidu: Viva l-Papa, Viva l-Madonna, Viva l-Madonna ta' Pinu. Viva l-Kardinal.

Wara tkellem il-Kardinal Salvatore Pappalardo. Il-Mibgħut Speċjali tal-Papa qal li hu kien ipprepara d-diskors tiegħu bl-Ingliż, imma kien se jitkellem bit-Taljan għax ra li l-Maltin jifhmu tajjeb il-lingwa tiegħu.

Huwa kompla jgħid hekk:

"B'hekk fil-lingwa tiegħi stess, bħalkom, bil-lingwa tagħkom, il-Malti, inkun nista' nesprimi aħjar is-sentimenti tiegħi. U dawn huma sentimenti ta' ammirazzjoni kbira għalikom, il-lejla. Kien hekk opportun li ntgħażlet din il-pjazza għax l-ebda knisja, kbira kemm hi kbira, ma setgħet tilqa' ġo fiha din il-folla kbira, dan il-poplu ta' Malta. Poplu Fidil ta' Malta. Poplu nisrani ta' Malta. Poplu Kattoliku ta' Malta. Li jrid li jesprimi lill-Papa l-fedeltà lejh. Dik li jiena qiegħed nammira u ammirajt tul it-triq, u nammira hawnhekk quddiemi l-lejla hija l-fidi Maltija tal-Passat; tal-passat nisrani ta' Malta. U l-fidi tal-qlub, il-fidi tagħkom il-Maltin. U hi anke, nispera, anzi jiena ċert li hi wkoll il-fidi tal-fundatur ta' Malta, kienu sinjal dawk it-tfal kollha li bist. Xtaqt li nbushom kollha, it-tfal tagħkom kollha."

"Il-ġenerazzjoni ġdida li tiela' u li se tiltaqa' f'età żagħżugħa masseklu l-ġdid, l-elf sena l-ġdida — l-insara ta' għada. Iffurmawhom tajjeb".

"Jien nixtieq nagħti l-qima tiegħi, il-lejla, lill-maħbub Ragħaj tagħkom, l-Arċisqof Mercieca u lill-Isqof l-ieħor, Mons. Cauchi. Huma, l-Isqfijiet, is-sinjal ta' Kristu preżenti fil-Knisja tiegħu. U Kristu qal lill-Appostli — u l-kelma tiegħu tgħodd ukoll għall-Isqfijiet — "Min jisma' lilkom, jisma' lili."

"Nixtieq nagħti wkoll il-qima tiegħi lill-Eċċellenzi tagħhom, l-Isqfijiet li ġew hawn f'Malta fl-okkażjoni tal-Kungress Marjoloġiku u Marjan. Merħba. U nsellem ukoll, bħal aħwa, lis-saċerdoti, reliġjużi, sorijiet. Kemm rajt, patrijiet u sorijiet!

"U nsellem lil dawk li ġew mill-bogħod u li huma interessati għal dan l-avveniment kbir, internazzjonali, dinji, kattoliku, għal dawn

Is-Sibt 17 ta' Settembru

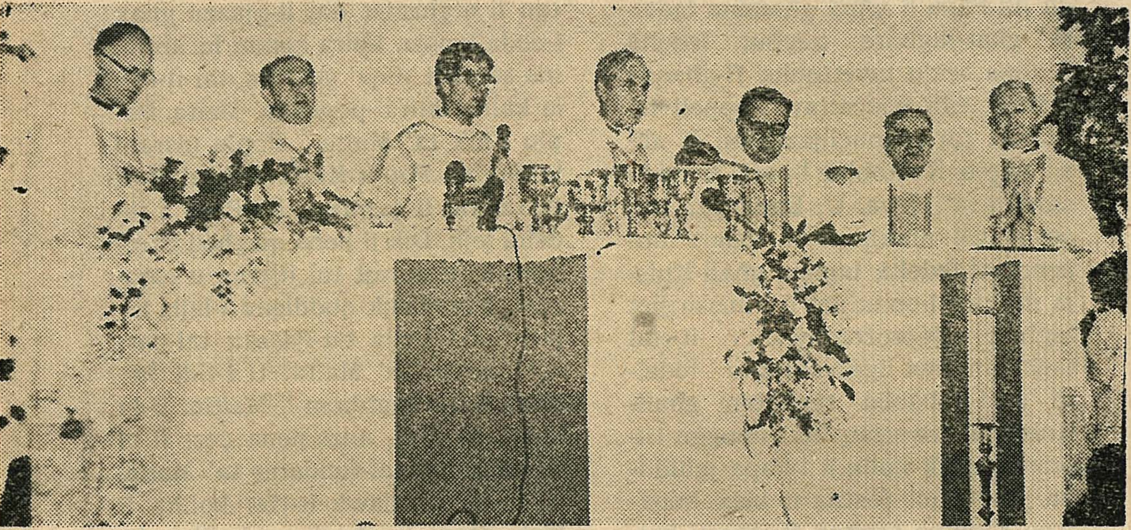

Il-Quddiesa għas-Sorijiet tal-klawsura fil-Monasteru tal-Klarissi, S. Ġiljan

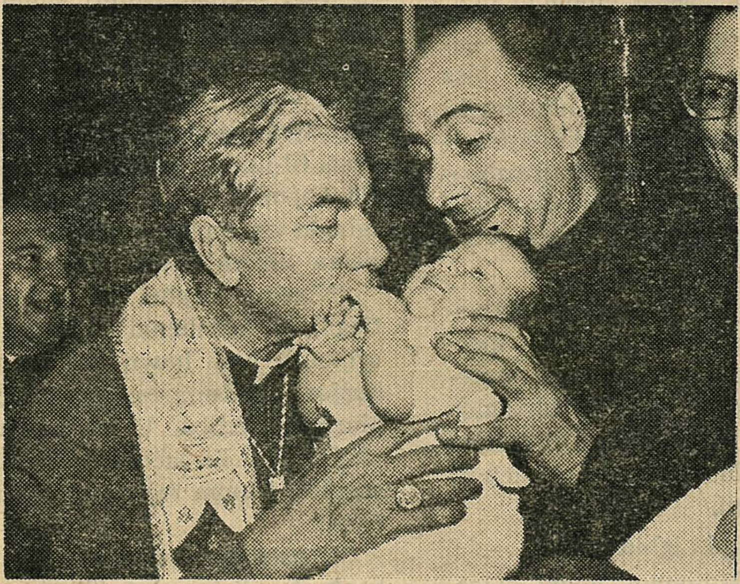

Mat-trabi fil-knisja tal-Karmnu, il-Belt

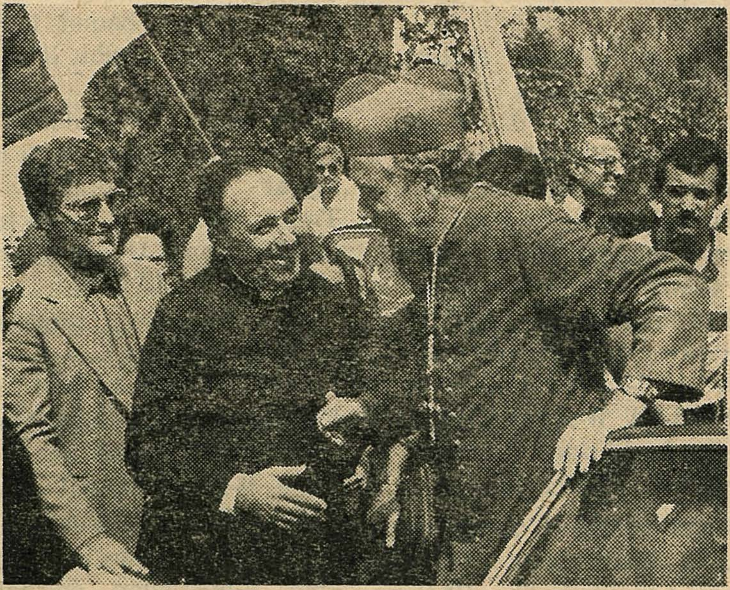

Milqugħ mir-Rettur tas-Seminarju.

Ibierek l-istatwa tal-Madonna fil-ġonna tas-Seminarju.

iż-żewġ Kungressi Marjani hawn f' Malta.

"Kellu raġun il-Papa, fl-Ittra li bagħatli fejn innominani bħala r-rappreżentant tiegħu f'dawn il-Kungressi, li ried li jenfasizza d-devozzjoni u l-fidi kbira tradizzjonali ta' Malta u tal-Poplu Malti. Il-fatt il ġiet magħżula Malta bħala l-post ta' dawn iż-żewġ kungressi jġiegħel li d-dinja kollha kattolika tħares lejn dawn il-gżejjer u b'hekk issir aktar taf l-ispirtu nisrani u l-kontenut tal-fidi li ngħixu daqshekk fil-fond l-insara fin-nofs ta' dan il-Baħar Mediterran.

"Il-Madonna hija verament magħkom. Hi, bħala Omm Kristu, hija Omm ta' l-Insara kollha. Għalhekk aħna nfaħħruha, għalhekk aħna nħobbuha, għalhekk aħna nagħtuha ġieh, għalhekk aħna nduru lejha b'fiduċja kbira ta' wlied. Jalla jsiru rejaltà x-xewqa u wegħda li l-Papa stess esprima fl-Ittra tiegħu li wara dan il-Kungress l-istudji Marjani, it-teoloġija Marjana li hi magħquda daqshekk mal-Kristoloġija min-naħa l-oħra, tkun tista' tinftiehem aħjar u ppriedkata b' mod iktar kostanti u diskussa bħala frott ta' dan il-Kungress Malti.

"Nirringrazzjakom għall-mod kif intom ilqajtuni. Mhux lill-persuna umli tiegħi, imma lill-Papa, li jiena nirrappreżenta. U iktar mill-messaġġ, għat-telegramm li se jintbagħat għada lill-Papa, huwa dover tiegħi, anzi nassigurawkom li ninforma lill-Papa bil-fidi ta' dan il-poplu, bl-imħabba ta' dan il-poplu, il-qalb ta' dan il-poplu. U naħseb li din l-assikurazzjoni tkun għalikom ta' konsolazzjoni kbira u ta' faraġ kbir. Il-Papa wkoll għandu bżonn li jkun imfarraġ, hu li jieħu sehem fid-diffikultajiet kollha tad-dinja, għandu bżonn li jisma' li hemm l-ulied tiegħu li jħobbuh u li jitolbu għalih.

"Nitolbu lill-Madonna barka speċjali għall-Papa, hu li hu kkonsagrat għall-Madonna. "Totus Tuus"; il-Papa hu kollu kemm hu tal-Madonna. U aħna nirrakkomandawh lilha."

Wara l-Kardinal, flimkien ma' l-Isqfijiet preżenti taw il-Barka Appostolika tagħhom u l-Banda La Valette daqqet l-Innu Pontifiċju u l-Innu Malti u qabel daħal mill-gallarija, il-Kardinal, qal lin-nies bil-Malti: "Niltaqgħu għada."

Filgħaxija l-Kardinal Pappalardo kien il-mistieden speċjali f'ikla mogħtija f'San Anton mill-President tar-Repubblika s-Sinjorina Agatha Barbara.

Mal-Kardinal Pappalardo kienu mistiedna wkoll Mons. Arċisqof G. Mercieca u Mons. F. Canalini, Chargé d'Affaires tas-Santa Sede f' Malta.

Għall-ikla attendew ukoll il-Ministri tal-Kabinett immexxija minn Dr. Karmenu Mifsud Bonnici, Deputat Prim Ministru Anzjan; Dr. Eddie Fenech Adami, Kap tal-Partit Nazzjonalista u Dr. G. De Marco, Viċi Kap tal-P.N.

Il-laqgħa mas-sorijiet tal-klawsura u mat-trabi

Is-Sibt filgħodu l-Kardinal akkumpanjat mill-isqfijiet mar fil-monasteru tal-Klarissi, San Ġiljan, fejn ingabru s-sorijiet tal-monasteri tal-klawsura li hawn Malta, għall-Quddiesa tal-Kardinal. Wara l-Quddiesa, il-Kardinal telaq għall-Belt, għall-Knisja tal-Karmnu fejn kien hemm jistennewh għadd kbir

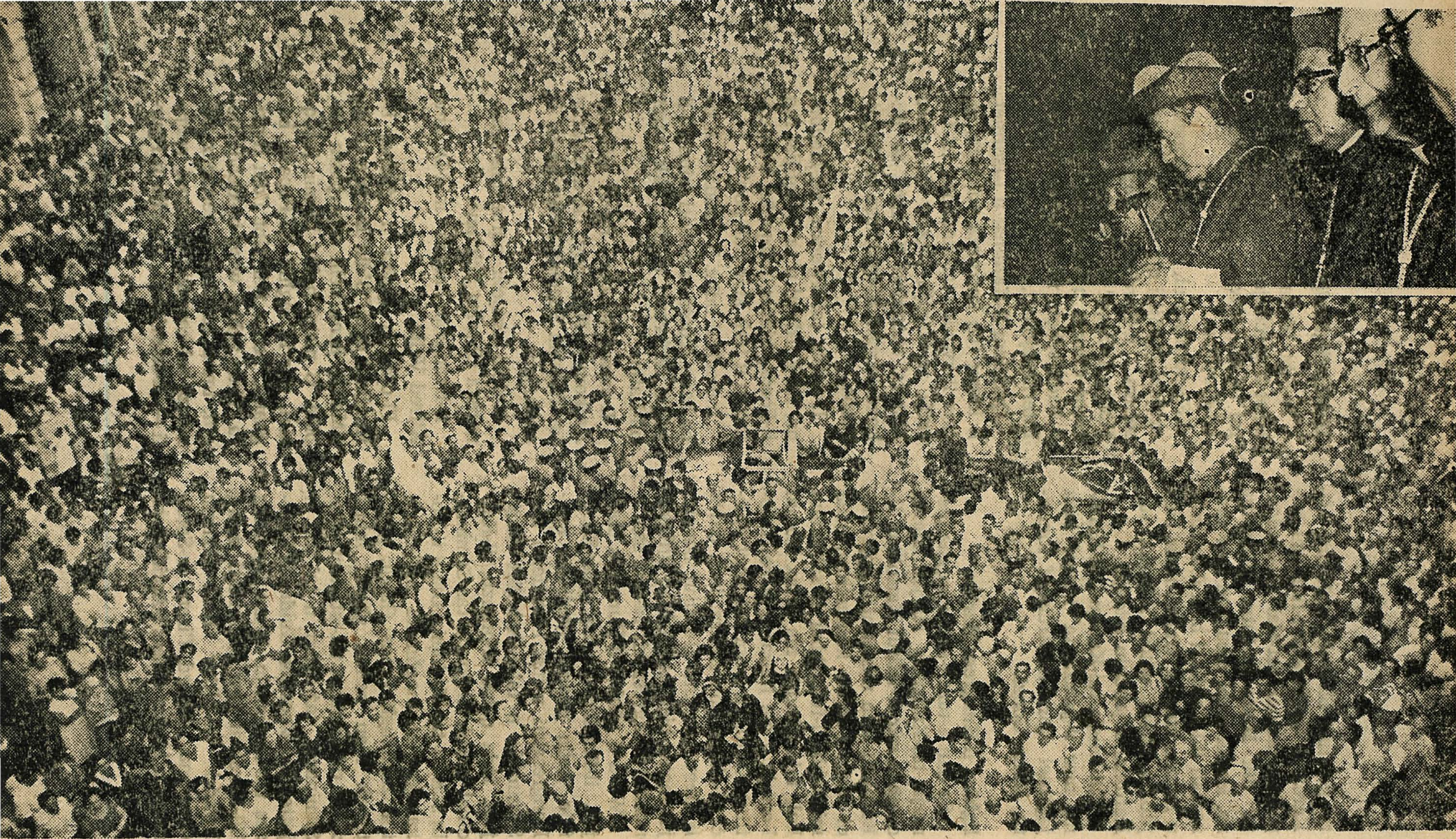

Il-folla miġbura quddiem San Gwann biex issellem lill-Kardinal li, flimkien mal-isqfijiet, jidher ikellem lin-nies mill-gallarija tal-Konkattidral.

ta' ġenituri bit-trabi tagħhom. Il-Kardinal ippresieda l-funzjoni tal-preżentazzjoni tat-tfal lill-Madonna' dik Malta tal-futur li tagħha na. Hafna trabi mbagħad ġew preżentati lill-Kardinal biex iberikhom u numru kbir ta' tfal iffullaw biex jitolbu huma wkoll il-barka tal-Kardinal u jeħdulu b'idejh.

Mill-knisja tal-Karmnu, il-Kardinal mar il-palazz ta' l-isqof biex jagħmel żjara lill-Arċisqof Emeritu, Mons. Gonzi.

Egħluq il-Kungress Marjan

Sa dan it-tant l-aħħar laqgħa plenarja tal-Kungress Marjan kienet qiegħda ssir fl-Istitut Kattoliku. Il-Kardinal kien mistenni li jippresiedi waqt l-aħħar konferenza, iżda minħabba l-folol kbar li sab minn kull fejn għadda ma setax iżomm l-orarju li ġie ffissat u wasal fl-Istitut Kattoliku wara li kienet spiċċat l-aħħar konferenza, iżda dawk li kienu preżenti fl-Istitut baqgħu jistennew biex hu jagħlaq uffiċjalment il-Kungress kif fil-fatt sar.

Wara li għalaq il-Kungress Marjan, il-Kardinal telaq għar-Rabat fejn kellu jiltaqa' għall-ikel mal-Kongressisti u ma' l-istudenti tas-Seminarju u ta' l-Ordnijiet Reliġjużi. Iżda qabel il-pranzu, il-Kardinal bierek fil-ġonna tas-Seminarju statwa tal-Madonna Omm il-Vokazzjonijiet magħmula mill-iskultur żagħżugħ Frans Galea; għattberik kien hemm għadd mhux żgħir ta' ġenituri tal-istudenti tas-Seminarju taż-żgħar u ta' tfal li jattendu l-**Vocation Guidance Courses** tas-Seminarju. Waqt il-pranzu lill-Kardinal ġew preżentati żewġ kwadri tal-pittur Kav. Emvin Cremona, wieħed f'isem is-Seminarju u l-ieħor f'isem l-Arċidjoċesi.

Is-Sibt filgħaxija

Is-Sibt filgħaxija ċ-ċelebrazzjoni bdiet b'purċissjoni mill-Kon-Kattidral ta' San Ġwann sa fuq il-Fosos tal-Furjana.

Fil-purċissjoni, li kellha organizzazzjoni speċjali u partikolari, ħadu sehem il-Kardinal Pappalardo, Mons. Arċisqof G. Mercieca, Mons. Isqof Cauchi u l-Isqfijiet barranin li ħadu sehem fil-Kungress Marjan Internazzjonali.

Quddiem il-Kardinal u l-Isqfijiet, li kienu fuq karrozza mikxufa, inġarr il-kwadru tal-Madonna ta' Caraffa u warajh imxew in-numru kbir ta' saċerdoti li kienu se jikkonċelebraw fil-quddiesa ta' fuq il-Fosos.

Il-wasla tal-Kwadru tal-Madonna, tal-Kardinal u ta' l-Isqfijiet fuq il-Fosos, kienet milqugħa b'entużjażmu u ferħ kbir mill-poplu.

Imbagħad bdiet il-Quddiesa li fiha ħadu sehem saċerdoti minn 19-il pajjiż differenti u għalhekk saret bil-Latin.

L-ewwel lezzjoni nqrat mis-Sur Anthony Mahoney, id-disinjatur tat-Tribuna Speċjali Artistika ta' l-okkażjoni.

It-tieni lezzjoni nqrat mis-seminarista Charles Scicluna.

L-Evanġelju nqara mid-Djaknu Alfred Vella.

Fl-omelija qasira li għamel il-Kardinal qal: "B'din iż-żjara tiegħi f'Malta, jiena kelli esperjenza sabiħa. U nista' ngħid lil min jistaqsini, u rrid ingħid lill-Papa li bagħatni, liema fidi sibt f'din il-gżira. Tkun żgħira wisq ix-xiehda tiegħi, imma nittama li permezz tal-mezzi tal-kommunikazzjoni soċjali — it-televiżjoni, ir-radju u l-ġur-

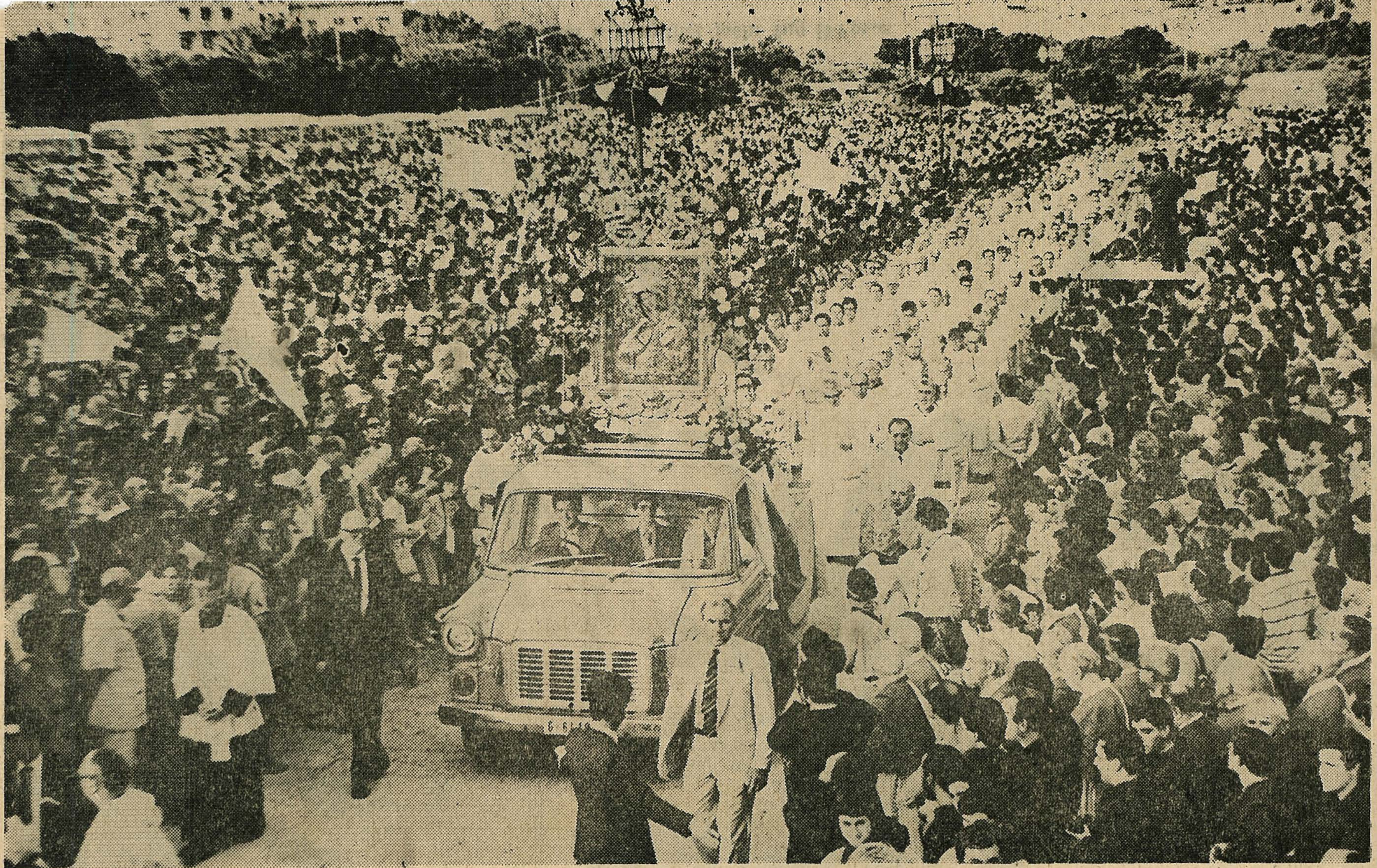

Il-wasla tal-kwadru tal-Madonna ta' Carafa fuq il-Fosos.

Il-Kardinal u l-isqfijiet jaslu fuq il-Fosos.

nali, l-aħbar ta' dan il-Kungress f' Malta tkun tista' tilħaq fid-dinja".

L-invokazzjonijiet tat-Talba tal-Fidili ntqalu bl-ilsna tal-Kongressisti li ħadu sehem fil-Quddiesa, u l-offerti ġew imtella' minn persuni ta' nazzjonijiet diversi: żewġ saċerdoti Pollakki tellgħu kwadru bix-xbiha tal-Madonna ta' Jasna Gora; żewġ pellegrini mill-Kroazja tellgħu xbiha tal-Madonna ta' Bistrica u medaljun; u żewġ żgħażagħ pellegrini Ġermaniżi tellgħu nbid minn għeneb Ġermaniż.

Is-Sur Frank Busuttil, President tal-Kunsill Djoċesan Appostolat tal-Lajċi li ħa ħsieb l-organizazzjoni ta' l-attività fuq il-Fosos, tella' kallotta li huwa ppreżenta lill-Kardinal Pappalardo. Min-naħa tiegħu l-Mibgħut Speċjali tal-Papa ta l-kallotta li kellu lis-Sur Busuttil bħala tifkira.

It-tqarbin sar minn 150 saċerdot li marru fost il-poplu.

Fi tmiem il-Quddiesa Solenni, Mons. Arċisqof Ġużeppi Mercieca għamel talba lill-Madonna u wara għamel diskors qasir fejn qal: "Qabel ma nirċievu l-Barka, inħoss illi għandi, f'ismi u f'isem l-Isqof Mons. Cauchi u f'isimkom, f'isem il-poplu Malti kollu nirringrazzja lill-kardinal, lill-Isqfijiet li ġew magħna minn barra, lill-kongressisti kollha u lill-Papa".

Hu għamel dawn ir-ringrazzjamenti bit-Taljan. Imbagħad, Mons. Mercieca stieden lill-Kardinal Pappalardo biex iwassal lill-Qdusija Tiegħu l-Papa s-sentimenti kollha tal-Poplu Malti ta' qima u ta' ubbidjenza filjali.

Wara Mons. Arċisqof kellem lill-folla bil-Malti:

"Wara li rringrazzjat lil dawn inħoss li hu dmir tiegħi li nirringrazzja lill-Poplu Malti kollu, għaliex kulħadd għen u ta sehmu biex dan il-Kungress jirnexxi. Nirringrazzja lilkom ilkoll u lill-Poplu Malti kollu. Nirringrazzja lill-Poplu Malti kollu għaliex f'dawn il-ġranet ta prova ta' kemm il-Poplu Malti għandu qalbu ħajja.

"Bħala Arċisqof tagħkom, jiena nħobbkom ilkoll. Inħobbkom ilkoll. Inħobbkom ilkoll b'imħabba ta' missier. U bħala Malti bħalkom li nħobb lil għażiża art twelidi, Malta, jiena nħossni kultant imħasseb bil-firda ta' bejnietna. Madankollu, il-Poplu Malti ta xiehda, qiegħed jgħid li hu jħobb, u sakemm il-poplu Malti jħobb, għalija, bħala Arċisqof u bħala Malti, hija konsolazzjoni kbira li rrid naqsam magħkom il-lejla.

"Il-għaliex, maħbubin tiegħi, m' hawn l-ebda xkiel li ma nistgħux nirbħuh dment li nħobbu. Illum qegħdin ngħidu li l-Poplu Malti jħobb lill-Papa, li jħobbna. Il-Poplu Malti llum, il-Poplu Malti kollu kemm hu, iħobb lill-Madonna, u sakemm il-Poplu Malti jibqa' maħkum mill-imħabba lejn il-Papa u lejn il-Madonna aħna nibqgħu poplu sħiħ u magħqud. Nibqgħu magħqudin daqskemm nibqgħu poplu nisrani, poplu ta' San Pawl, li hu Missierna.

"Inħeġġiġkom, għalhekk, maħbubin tiegħi, biex il-lejla mhux biex nifirħu, imma, bħalma għamlet il-Madonna, li hija l-Omm tal-Ħniena u tar-Rikonċiljazzjoni, aħna bħalha ngħidu 'iva' lil kulħadd, u nħobbu lil kulħadd. Biex Alla jkun fuq kulħadd u l-ħarsa ħelwa tal-Madonna tmexxi lil kulħadd, tmexxi lilna saċerdoti u lili, Isqof, u sieħbi, Mons. Cauchi, biex aħna nwasslu

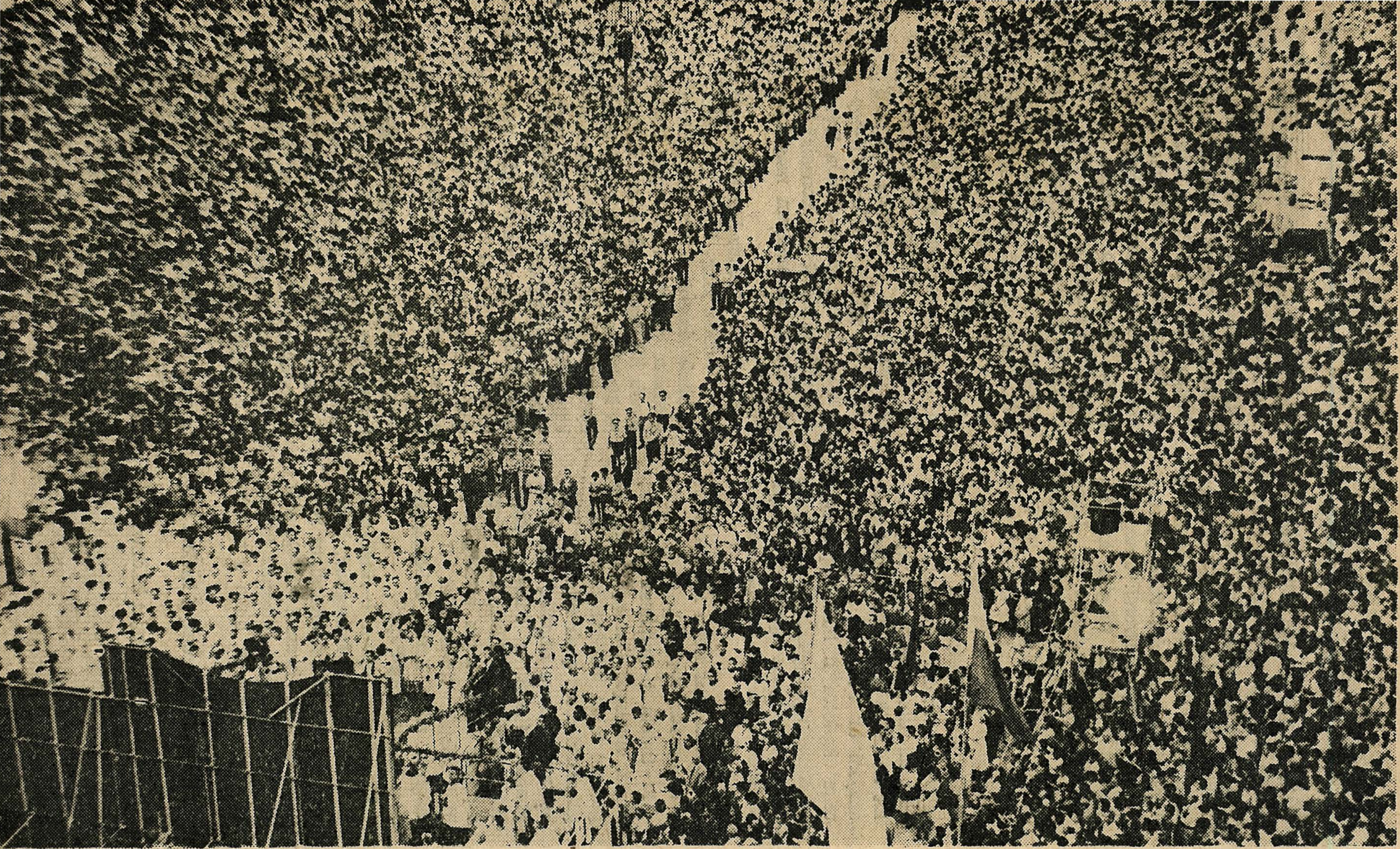

Dehra tal-folla fuq il-Fosos.

Dehra oħra tal-folla.

l-verità sħiħa kif tridna l-Knisja fl-imħabba. Biex hekk l-imħabba ta' Alla u d-dehen ta' Alla jinżel fil-familji tagħna, fl-ommijiet twajba tagħna, fil-missirijiet għaqlin Maltin, jinżlu fuq il-morda, fuq it-tfal tagħna u fuq min qiegħed imexxina, biex hekk inkunu poplu wieħed. U kif bagħat igħidilna l-Papa nkunu Insara tajba daqskemm inkunu ċittadini tajba. Għaliex it-tagħlim ta' Kristu, li jwassalulna l-Papa għamilna nsara tajba li nagħtu glorja lil Alla u ġieh lil Malta tagħna, Viva l-Madonna."

Wara tkellem ukoll, din id-darba bit-Taljan, il-Kardinal Pappalardo:

"Anke jekk ma fhimtx, jiena ħadt pjaċir xorta nassisti għal dan id-djalogu bejn l-Isqof tagħkom li jitkellem u intom li weġibtuh. Huwa sabiħ dan il-kuntatt bejn ir-Ragħaj u l-fidili. U hekk għandu jkun mas-saċerdoti kollha, ma' dawk kollha li flimkien ma' l-Isqof, jaqsmu l-kura pastorali tal-Poplu. F' nofs il-Poplu. Mal-Poplu. Għall-Poplu.

"B'din iż-żjara tiegħi f'Malta, jiena kelli esperjenza sabiħa. U nista' ngħid lill-Papa li bagħatni, liema fidi sibt f'din il-gżira. Tkun żgħira wisq ix-xiehda tiegħi, imma nittama li permezz tal-mezzi tal-kommunikazzjoni soċjali, it-televiżjoni, ir-radju u l-ġurnali, l-aħbar ta' dan il-Kungress f'Malta tkun tista' tilħaq fid-dinja.

"U Marija twasslilkom dejjem raġġ ta' tama u ta' paċi, hi li hi l-Omm il-maħbuba, Omm tar-Rikonċiljazzjoni, Sultana tal-paċi, Għajnuna ta' l-Insara, Marija tikseb għalikom fi tmiem dan il-Kungress iddedikat lilha, barka kbira.

Tbierek lilkom ilkoll li qegħdin hawn imma wkoll lil dawk li m'humiex hawn.

"Tbierek il-ħafna tfal; kemm tfal stajt nara, insellem, inħaddan. Tbierek it-tfal li qed jikbru, tbierek iż-żgħażagħ, il-missirijiet, l-ommijiet, l-anzjani. Tbierek il-familji kollha ta 'Malta. Huwa importanti ħafna li kull wieħed minna ma jħossux nisrani għal rasu imma jrid ikun nisrani fil-familja; il-familja kollha trid tkun nisranija, missier, omm, tfal. kuġini, nanniet, nies jiġu minnek, nies miżżewġin għandek... kulħadd.

"U fuq kulħadd issa se nitolbu l-Barka tal-Mulej."

Il-Kardinal Pappalardo, Mibgħut Speċjali tal-Papa, flimkien ma' l-Isqfijiet taw il-Barka tagħhom lill-poplu kollu, "lill-gżira viċina ta' Għawdex, biex ikunu għonja fil-prosperità umana u nisranija għal dejjem."

Fl-aħħar tal-Quddiesa, il-Kardinal Pappalardo qal bil-Malti "MORRU FIL-PAĊI TA' KRISTU". U tkanta l-Innu Malti.

Imbagħad il-Kardinal Pappalardo esklama: "Viva Malta, Viva l-Papa. Viva Marija."

Wara l-funzjoni l-Kardinal flimkien ma' l-isqfijiet li kkonċelebraw miegħu marru fl-Istitut Kattoliku fejn iltaqgħu mal-membri tal-Kumitat organizzattiv.

Il-Hadd f'Għawdex

Il-Hadd filgħodu l-Kardinal mar Għawdex b'yacht privat miċ-Ċirkewwa, waqt li ħafna mill-Kongressisti u għadd kbir ta' nies telqu għall-ħabta ta' nofs in-nhar minn Sa Maison fejn kien hemm il-vapur

Egħluq tal-Kungress Marjan quddiem is-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu.

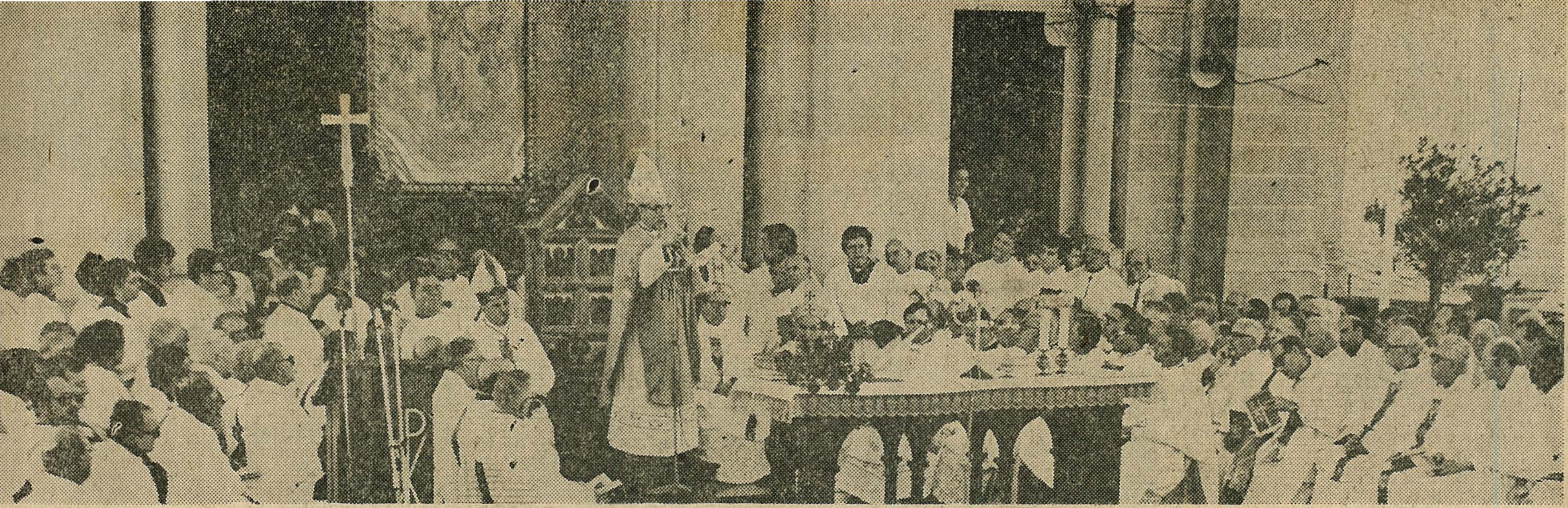

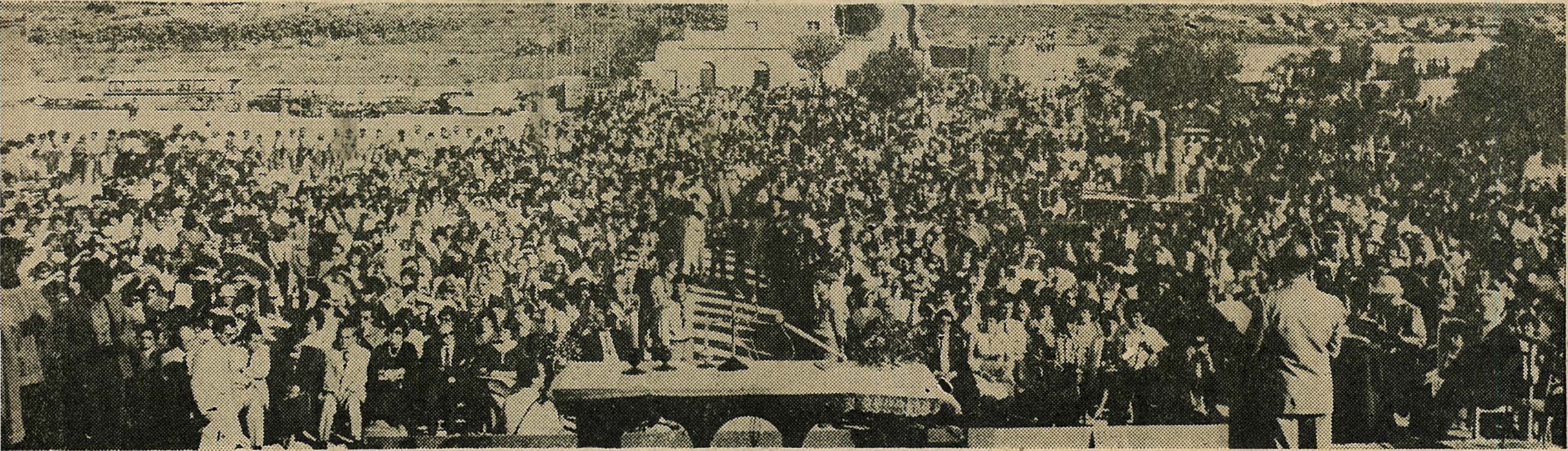

Fuq: Waqt l-omelija tal-Kardinal. Taħt: Il-folla qed tassisti għall-Quddiesa.

Il-Kardinal isellem lil Għawdex.

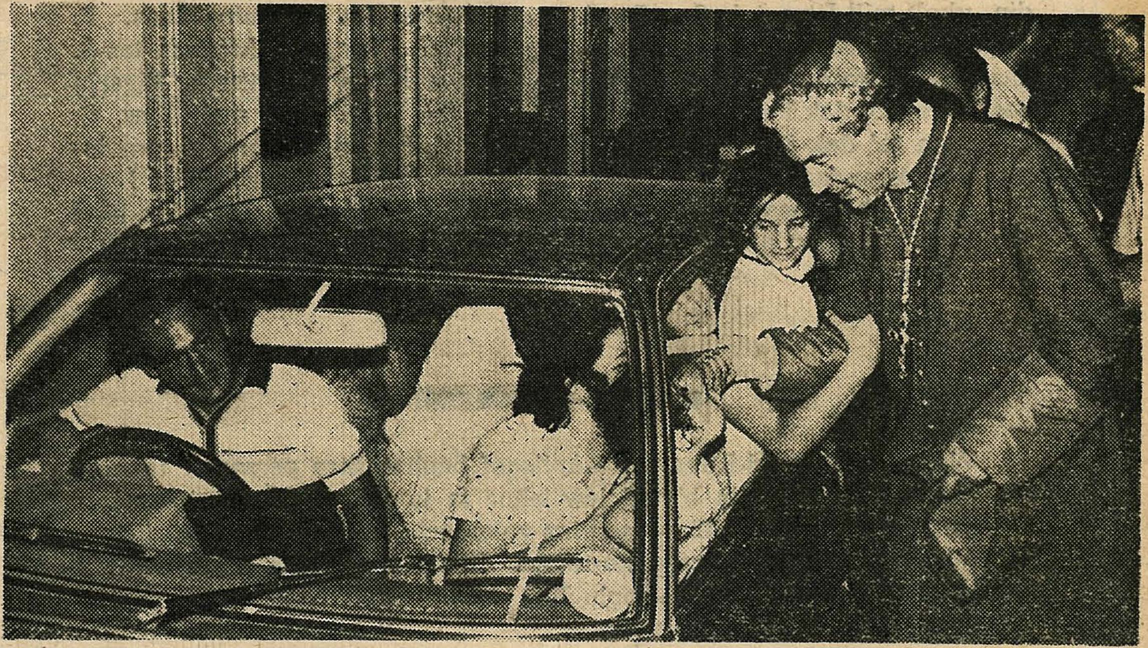

Il-Kardinal man-nies fuq il-vapur fi triqtu lura lejn Malta.

li nkera apposta għalihom.

Wara żjara lill-Kattidral u l-parroċċi kollha ta' Għawdex, il-Kardinal mar fis-Santwarju ta' Pinu biex jagħlaq il-Kungress Marjan b' konċelebrazzjoni solenni ma' l-isqfijiet Maltin u għadd kbir ta' saċerdoti u kongressisti.

Fl-omelija l-Kardinal stieden lil kulħadd biex ikun appostlu tal-paċi: "nitilqu minn hawn", qal, "bħala veri appostli tal-paċi".

Hu żied igħid: "Aħdmu għall-paċi, bit-talb veru u mingħajr waqfien u b'kull mezz li għandkom għad-dispożizzjoni tagħkom, waqt li tiftakru dejjem fl-eżortazzjoni ta' l-Appostlu San Pawl, Missier dan in-nazzjon Malti, biex tagħmlu dejjem dak li hu kiteb fl-ittra lir-Rumani ħalli l-paċi tiġi 'l quddiem u ngħinu 'l xulxin. Imma ftakru wkoll fil-kliem li qrajna fit-tieni lezzjoni tal-liturġija tal-lum, meħudin ukoll mill-Ittra ta' San Pawl Appostlu lill-Efesin, ir-rakkomandazzjonijiet kollha li għamel l-Appostlu Pawlu, dak Pawlu tagħkom, lill-insara ta' dak iż-żmien — l-istess rakkomandazzjonijiet li huwa jagħmel għall-insara tal-lum, għalikom li tinsabu miġbura hawn, anke f'ismu.

"Dan hu l-frott li jeħtieġ niġbru mill-festi kommemorattivi taċ-ċentinarju tal-Madonna Tagħna ta' Pinu. Jekk irridu nonoraw lil Marija, kif qed iseħħ bħalissa u għalina, ngħixu l-ħajja nisranija."

Għall-Quddiesa Għawdex kien hemm preżenti l-President tar-Repubblika, is-Sinjorina Agata Barbara u d-Deputat Prim Ministru Dr. C. Mifsud Bonnici.

Wara l-funzjoni f'Ta' Pinu, il-Kardinal reġa' lura Malta bil-vapur Mġarr, u waqt il-vjaġġ lejn Malta tkellem ma' ħafna min-nies li kienu jivvjaġġaw miegħu.

It-Tnejn, wara li dar għadd ta' parroċċi oħra f'Malta, il-Kardinal mar l-ajruport fi triqtu għal Ruma fejn kellu jieħu sehem fil-laqgħa tal-Konferenza ta' l-isqfijiet Taljani. Isellmulu kien hemm l-Arċisqof, Dr. A. Sciberras Trigona, Ministru ta' l-Affarijiet Barranin, Mons. F. Canalini, Charge' d'Affaires tas-S. Sede u Mons. C. Xuereb, Vigarju Ġenerali li flimkien ma' Mons. C. Muscat, P. Guido Schembri, provinċjal tal-Patrijiet Minuri u Dun Lawrenz Sciberras minn Għawdex, kien jifforma parti mill-'entourage" tal-Kardinal tul iż-żjara tiegħu f'Malta.

WARA L-KUNGRESSI

Wara l-egħluq tal-Kungress l-Arċisqof bagħat ittra personali ta' ringrazzjament lil kull min b'mod jew ieħor ta kontribut għas-suċċess tal-Kungressi u lil dawk li offrew servizz volontarju fis-Segreterija tul il-granet tal-Kungressi tahom medalja-tifkira. Barra dan fil-21 ta' Settembru bagħat din l-ittra miftuħa lill-poplu Malti kollu u radd ħajr tas-sehem sħiħ li kulħadd ħa fiċ-ċelebrazzjonijiet:

Irrid li bħala Missier Spiritwali nuri s-sodisfazzjon kbir tiegħi għall-mod apert li bih il-poplu Malti għaraf jistqarr il-fidi kattolika tiegħu u l-imħabba speċjali li għandu lejn Marija, Omm l-Knisja, f'dawn il-jiem tal-

Kungressi Internazzjonali Marjoloġiku u Marjan.

Nirringrazzja minn qalbi lill-poplu Malti għall-merħba spontanja u mimlija mħabba li ta lill-Kardinal S. Pappalardo, li l-Q.T. il-Papa għoġbu jibgħatilna bħala l-Mibgħut Speċjali tiegħu matul il-jiem li dam fostna. Il-poplu wera bis-sħiħ kemm għandu għal qalbu u jixtieq li tinżamm rabta sħiħa mal-Knisja, mal-Papa u mat-tagħlim tiegħu.

Nirringrazzja b'mod speċjali lil dawk kollha li ħadmu biex dawn iċ-ċelebrazzjonijiet ikunu jistgħu jsiru u lil dawk kollha li ħadu sehem fihom.

Jalla dawn il-Kungressi li aħna għażilna bħala motto tagħhom, **Marija Omm ir-rikonċiljazzjoni** jiġbdu fuqna l-barka ta' Marija Ommna, biex nagħarfu nżommu l-għaqda bejnietna li tiġi biss mill-fidi vera.

Il-Kardinal Mibgħut tal-Papa li ra b'għajnejh is-sentimenti ta' fidi li għandu l-poplu tagħna xtaqni nwassal lill-poplu Malti kollu l-apprezzamenti tiegħu għall-ispirtu ta' mħabba li bih laqgħu u riedni nwassal il-barka speċjali tiegħu fuq dawk ukoll li għal raġuni ta' mard jew raġunijiet oħra ma setgħux jiltaqgħu miegħu.

Il-paċi tal-Mulej tkun magħkom ilkoll.

† ĠUŻEPPI MERCIECA,
Arċisqof ta' Malta.

L-Arċisqof bagħat ukoll din l-ittra ta' radd il-ħajr lill-Qdusija Tiegħu l-Papa.

Floriana, 23 settembre, 1983

Beatissimo Padre,

Alla felice conclusione dei Congressi Mariologico e Mariano Internazionali, il mio pensiero grato, come pure quello di Mons. Cauchi, Vescovo di Gozo, va alla Santità Vostra per le parole di saluto e di incoraggiamento rivolte ai Vescovi, ai Congressisti e alla popolazione Maltese, per l'interesse che ha manifestato anche pubblicamente, in particolare all'Angelus, la Domenica precedente all'apertura dei Congressi.

Un ringraziamento del tutto speciale voglio esprimere per la felice scelta del Signor Cardinale Salvatore Pappalardo come Inviato Speciale di Vostra Santità. Il Porporato è entrato in contatto cordiale con la popolazione Maltese che Gli ha manifestato entusiastica accoglienza e calorosi applausi diretti al Papa che Egli rappresentava.

Ho il piacere e la sodisfazione di comunicare il successo pastorale delle celebrazioni che hanno contribuito enormemente a ravvivare la filiale devozione alla Madonna ed il sincero attaccamento al Santo Padre.

Nelle numerose parrocchie visitate non mancherà d'esser sottolineato l'impegno preso di favorire la riconciliazione a ogni livello della vita sociale.

Rinnovando i miei sentimenti di profonda devozione, mi confermo,

di Vostra Santità,
devmo

† GIUSEPPE MERCIECA,
Arcivescovo di Malta.

Il-Papa, permezz tal-Kardinal Casaroli, bagħat lill-Arċisqof din l-ittra ta' radd il-ħajr:

Your Grace,

The Holy Father was pleased to receive, through the good offices of the Vicar General, various gifts offered by the members of the Maltese National Pilgrimage.

His Holiness has asked me to convey his thanks for these donations, expressing as they do the devoted sentiments of the Catholics of Malta. He wishes me to assure you once more that the local Church over which you preside and which you serve has a special place in his prayers. With affection in the Lord he imparts his Apostolic Blessing.

With fraternal best wishes, I remain

Yours sincerely in Christ,
R. CARD. CASAROLI,
Secretary of State.

The Most Reverend Joseph Mercieca
Archbishop of Malta
Archbishop's Curia
Floriana

Jumejn wara egħluq il-Kungress Marjan tela' Ruma l-pellegrinaġġ nazzjonali organizzat mill-K.D.A.L. u mmexxi minn Mons. C. Xuereb, Vigarju Ġenerali. Waqt l-udjenza li saret l-Erbgħa 21 ta' Settembru, Mons. Vigarju, ippreżenta lill-Papa album bil-fotografiji tal-Kungressi u rigali oħra.

L-aħħar att tas-Segreterija tal-Kungressi, imbagħad, kienu dawn is-suġġerimenti li ntbagħtu lill-kappillan biex mill-Kungressi joħroġ frott li jibqa':

1. Permezz tal-Bullettin parrokkjali nagħtu tagħrif lill-familji fuq is-Sena Mqaddsa u nuruhom kif jistgħu jgħixuha; għal dan biżżejjed siltiet mill-Bolla li biha l-Papa nieda s-Sena Mqaddsa (Ara **Bullettin ta' l-Arċidjoċesi**).

2. Norganizzaw irtiri għall-familji fil-parroċċi, v.g. tliet nofs ta' nhari wara xulxin ta' xi sagħtejn jew tliet sigħat, b'istruzzjoni, meditazzjoni, waqtiet ta' talb, ċelebrazzjoni penitenzjali eċċ.

3. Inħabirku għall-paċi u r-rikonċiljazzjoni fi ħdan il-familji v.g. il-ġenituri wara xi inkwiet bejniethom juru 'l xulxin sinjali ta' maħfra u paċi quddiem uliedhom, l-aħwa jagħmlu l-istess ma' xulxin, etc, inħajru n-nies jitolbu maħfra u, huma u jitolbu, juru sinjali ta' maħfra eċċ.

4. Nippruvaw inressqu lejn xulxin dawk il-familji tal-parroċċa li huma miġġieldin jew egħdewwa ta' xulxin.

5. Infittxu li jkun hemm faċalitajiet kbar għall-qrar kuljum u nħajru n-nies jersqu għall-qrar fil-ġranet li ma tantx ikun hemm nies biex il-qrara tagħhom ma tkunx imgħaġġla.

Ngħinu n-nies jitgħallmu jagħmlu sewwa l-eżami tal-kuxjenza biċ-ċelebrazzjoni ta' spiss ta' ċeleb-

razzjonijiet penitenzjali.

Nitkellmu ta' spiss man-nies fuq il-ħtieġa tal-konverżjoni, ta' l-indiema, tal-maħfra, tal-ħniena u tarrikonċiljazzjoni; nuru lin-nies x' inhu verament id-dnub.

6. Norganizzaw Quddies għall-gruppi ta' familji. Inħajru t-tfal u liż-żgħażagħ għal tisħib sħiħ fil-Quddies b'ċelebrazzjonijiet speċjali għalihom tul il-ġimgħa, flimkien mal-familji tagħhom.

7. Inwasslu lin-nies tal-parroċċa biex jintebħu bil-qagħda mwiegħra ta' xi wħud u nħajruhom juru magħhom imħabba nisranija: il-morda, l-inkapaċitati, ix-xjuħ, il-fqar, dawk waħedhom, jeħtieġu min igħinhom u jżurhom. Kull familja jmissha tieħu ħsieb lil xi ħadd minn dawn u tkun "l-anġlu" tagħhom li jżurhom u jgħinhom.

8. Inħajru l-familji jżommu f'post ta' ġieħ fid-dar Kurċifiss u xbieha tal-Madonna u ta' xi qaddis, biddawl dejjem jixgħel quddiemhom.

9. Inħajru l-familji biex iżommu qawwi fi ħdanhom l-ispirtu tat-talb; billi

— jitolbu qabel l-ikel

— il-ġenituri jgħallmu 'l uliedhom, malli jibdew jitkellmu, ilissnu l-ismijiet ta' Ġesù u Marija, iroddu s-salib, jgħidu l-ewwel talbiet żgħar qabel l-irqad

— xi drabi matul il-ġimgħa jsir xi qari mill-Iskrittura — għal dan jiswa ħafna l-ktejjeb KLIEM IL-HAJJA; il-qari jista' jsir minn wieħed jew waħda skond min imissu

— jgħidu r-Rużarju kuljum

— jikkonsagraw il-familja lill-Qalb ta' Ġesù u ta' Marija.

10. Inħajru lill-familji jgħixu fi djarhom is-sena liturġika flimkien mal-Knisja billi

— fl-Avvent jarmaw il-girlanda ta' l-Avvent

— fi żmien il-Milied jarmaw il-presepju

— ir-Randan igħixuh fi spirtu ta' ċaħda u ta' penitenza

— il-festi tal-parroċċa jkunu għalihom ġranet ta' ferħ spiritwali u tiġdid fir-ruħ.

11. Inġibu 'l quddiem fi ħdan il-familji l-ispirtu ta' sagrifiċċju u ta' solidarjetà ma' ħutna fil-bżonn biex nagħtu bil-ferħ

mhux biss iżżejjed li għandna — ilbies, kotba, ġugarelli, flus, eċċ. — lil min ma għandux,

imma wkoll niċċaħħdu minn xi spiża kbira biex ngħinu lil min hu fqir u nkunu nixbhu lil Ġesù, li kien għani u ftaqar biex nistagħnu aħna.

12, Insaħħu u nkattru fil-parroċċa tagħna l-Gruppi ta' Familji Nsara biex dejjem aktar jikber l-appostolat tal-familji għall-familji.

DOKUMENTAZZJONI

IT-TALBA TA' L-ISQFIJIET LILL-PAPA

Beatissimo Padre,

Ricorrendo nel 1983 il primo centenario del santuario mariano "ta' Pinu", consci dell'utilità pastorale dei Congressi Mariologici e Mariani internazionali, abbiamo pensato che sarebbe una buona occasione per celebrare il prossimo Congresso Mariologico-Mariano nella provincia ecclesiastica maltese.

Il Congresso sarà certamente un'occasione veramente propizia per rinsaldare la fede cattolica nel popolo di Dio e per intensificare la devozione verso la santissima Madre di Dio, oltre che promuovere un colloquoi ecumenico sul culto mariano.

Ci siamo messi in contatto con la Pontificia Accademia Mariana internazionale, che ha l'incarico dalla S. Sede di organizzare questi Congressi Mariologici-Mariani, e dopo un sopraluogo a Malta, ci ha assicurato che la provincia maltese ha tutti i requisiti necessari per un tale Congresso.

Pertanto noi, vescovi di Malta e di Gozo, supplichiamo la Santità Vostra degnarsi designare ufficialmente la città della Valletta, capoluogo dell'isola di Malta e il santuario Mariano "ta' Pinu" nella isola di Gozo come sedi del IX Congresso Mariologico internazionale e del XVI Congresso Mariano internazionale che si terranno nel mese di settembre dell'anno 1983.

Et Deus...

† GIUSEPPE MERCIECA,
Arcivescovo di Malta.

† NIKOL CAUCHI,
Vescovo di Gozo.

IT-THABBIRA UFFIĊJALI TAL-KUNGRESSI

In data di 12 marzo 1981 la Santa Sede ha favorevolmente accolto la proposta dell'Episcopato Maltese, dell'Eccellentissimo Arcivescovo di Malta, e dell'Eccellentissimo Vescovo di Gozo da una parte, e della Pontificia Accademia Mariana Internazionale di Roma, d'altra parte e il Santo Padre ha designato ufficialmente la città della Valletta e il Santuario mariano "Ta' Pinu" nell'isola di Gozo come sedi del IX Congresso Mariologico Internazionale e del XVI Congresso Mariano Internazionale, che si svolgeranno nell'anno 1983.

Il IX Congresso Mariologico Internazionale, riallaciandosi ai convegni precedenti, prenderà come tema l'esame dello stato della dottrina e della devozione mariana nlla Chiesa nei secoli diciattesimo e diciottesimo.

Il XVI Congresso Mariano Internazionale tratterà, come di consuetudine, un tema pastorale collegato al mistero mariano nel mistero di Cristo e della Chiesa, con riferimento alla vita attuale della Chiesa.

Questi incontri internazionali si svolgeranno dal 9 al 18 settembre 1983, mariologico dal 9 al 14 e mariano dal 15 al 18.

PASTORALI TA' L-ISQFIJIET LI THABBAR ŻEWĠ KUNGRESSI

B'ferħ kbir ta' qalbna nixtiequ nħabbrulkom li l-Qdusija tiegħu l-Papa Ġwann Pawlu II, fl-istess żmien li ħabbar lill-Knisja kollha l-ħsieb tiegħu li jfakkar b'ċelebrazzjonijiet solenni f'Ruma żewġ ġrajjiet kbar fl-istorja tal-Knisja, għarrafna wkoll li laqa' bil-qalb l-istedina tagħna li fl-1983, f'Settembru, f'Malta u Għawdex, jiġi ċelebrat id-IX Kungress Marjoloġiku Internazzjonali u s-XVI Kungress Marjan Internazzjonali, fl-okkażjoni ta' egħluq il-mitt sena minn meta l-Verġni Marija kellmet lit-twajba Karmena Grima minn kappella żgħira li dak iż-żmien kien hemm f'għalqa qrib l-Għarb, kappella li llum hi s-Santwarju ta' Pinu u ċentru ewlieni tad-devozzjoni u ta' l-imħabba tagħna għall-Verġni Omm Alla u Omm il-Knisja.

Il-Papa f'Ruma, din is-sena, nhar Għid il-Ħamsin, flimkien marrappreżentanti tal-Konferenzi episkopali kollha tad-dinja, irid ifakkar is-16-il mitt sena ta' l-ewwel Konċilju ta' Kostantinopli meta l-Knisja stqarret il-fidi tagħha fl-Ispirtu s-Santu, "il-Mulej li jagħti l-ħajja", u l-1550 sena tal-Konċilju ta' Efesu, meta l-Knisja stqarret li Kristu hu tassew veru Alla u veru bniedem u għalhekk, bir-raġun kollu, il-Verġni Marija nsejħulha Omm Alla.

Parti mill-ħajja tal-Knisja

Dawn iż-żewġ ġrajjiet importanti mhumiex biss ġrajjiet ta' l-imgħoddi imma huma parti mill-ħajja tal-Knisja f'kull żmien, u fi żmienna wkoll. Il-ħsibijiet u l-qlub ta' l-insara kollha, f'kull żmien, għandhom ikunu ċċentrati fi Kristu, għaliex Kristu, kif igħidilna l-kittieb ta' l-ittra lil-Lhud, "huwa dak li kien fl-imgħoddi, issa, u għal li ġej": iżda dan jista' jseħħ biss jekk qlubna u ħsibijietna jkunu wkoll fl-Ispirtu s-Santu, li bil-qawwa tiegħu l-Iben ta' Alla sar bniedem, u f'Marija Verġni, li nisslet l-Iben ta' Alla fi ħdanha u twieled minnha.

F'dan il-mument tal-ħajja tal-Knisja u tad-dinja, hija u toqrob lejn it-tmiem tat-tieni elf sena mill-miġja ta' Kristu fid-dinja, aħna neħtieġu ħafna l-għajnuna ta' l-Ispirtu s-Santu biex igħinna "nġeddu l-wiċċ ta' l-art" u hekk iseħħ dak li talab il-Konċilju Vatikan II. Biex dan iseħħ, jeħtieġ li nkunu qalb waħda fit-talb flimkien ma' Marija, Omm Ġesù, kif kienu l-Appostli fil-ġranet ta' qabel Għid

il-Ħamsin, meta kienu miġburin flimkien fiċ-Ċenaklu jistennew il-miġja ta' l-Ispirtu s-Santu.

Tiġdid nisrani

Aħna qegħdin nagħmlu tagħna dawn il-ħsibijiet tal-Papa u nwassluhom lilkom, għaliex irridu li ż-żewġ Kungressi li se jsiru f'pajjiżna fl-1983 f'ġieħ il-Verġni Marija, ma jkunux biss ċelebrazzjonijiet kbar li jħallu, fost il-barranin li jiġu biex magħna jagħtu ġieħ lill-Verġni Marija, l-impressjoni ta' kemm ninqalgħu biex nagħmlu festi sbieħ u solenni, ta' kemm nafu nżejnu, u ta' kemm aħna mimlijin b'entużjażmu reliġjuż. Aħna rridu li dawn iż-żewġ Kungressi jkunu l-bidu ta' tiġdid veru fil-ħajja kollha tagħna *bħala nsara*. Il-veru tiġdid, igħidilna l-Papa, ifisser mhux biss taġġorna u tadatta għaż-żminijiet ta' llum dak li hu ta' dejjem u jibqa' għal dejjem fil-Knisja, għaliex hu parti mill-istess natura tagħha; ifisser ukoll li ssaħħu u turih f'dawl aktar ċar biex wieħed jifhem li huwa l-qofol tal-ħajja nisranija, u, jekk wieħed jiċħdu jew iwarrbu fil-ġenb, ma jistax ikun li jibqa' nisrani.

Passi fit-triq tal-ġustizzja

Jeħtieġ li r-rabta tagħna bħala nsara, bejnietna u mal-Knisja kollha, tissaħħaħ dejjem aktar, u li nkunu tassew u nidhru bħala "l-poplu ta' Alla miġbur flimkien fl-għaqda tal-Missier u ta' l-Iben u ta' l-Ispirtu s-Santu", b'rabta liema bħalha ta' fedeltà sħiħa mal-Papa u ma' l-isqfijiet, rabta li tfisser li nilqgħu dejjem, bla tlaqliq, it-tagħlim ta' Kristu kif iwassluhulna huma.

Jeħtieġ li nagħmlu passi ġodda fit-triq tal-ġustizzja, is-sliem u l-paċi u nbegħdu minna kull ma jifridna, kull sura ta' materjaliżmu, kull mentalità li ma taqbilx jew tmur kontra l-Evanġelju ta' Kristu, biex ngħixu flimkien bħal aħwa u nibnu dinja aħjar fejn isaltnu t-tjieba, il-verità u l-ġustizzja.

Jeħtieġ li l-vokazzjonijiet reliġjużi u saċerdotali ma jonqsu qatt fostna imma joktru dejjem; il-Mulej ma jehda qatt isejjaħ qlub ġenerużi minn fostna, imma ħafna mhumiex jagħtu widen għas-sejħa tal-Mulej, għaliex il-ħajja edonistika kollha għatx tal-pjaċiri li ħafna qegħdin igħixu llum mhux qed tħalli leħnu jasal għand uliedna.

Jeħtieġ li l-lajċi jifhmu sewwa li huma wkoll il-Knisja ta' Kristu, u huma wkoll għandhom id-dmir li jkunu xhieda ta' Kristu, mhux biss meta jkunu fil-knisja, imma f'kull mument tal-ħajja tagħhom, bħala nisa u rġiel, responsabbli ta' kull ma jagħmlu.

Dan kollu ma jistax iseħħ jekk mhux bl-għajnuna ta' l-Ispirtu s-Santu, u din l-għajnuna rridu nitolbuha bħalma talbuha l-Appostli qabel xterdu mad-dinja jħabbru l-Bxara t-Tajba lill-ħolqien kollu: miġburin fit-talb ma' Marija, Omm Ġesù.

Bit-talb ma' Marija Omm Ġesù jista' jseħħ tiġdid sħiħ fil-Knisja f'pajjiżna, u dan għandu jkun il-għan taż-żewġ Kungressi internaz-

zjonali li l-Papa jixtieq li jsiru f'pajjiżna fl-1983. Biex dan isehh jeħtieġ nibdew nitolbu mil-lum. Għalhekk mill-bidu tax-xahar ta' Mejju

i. fil-knejjes kollha, kuljum, wara r-Rużarju, tingħad it-talba lill-Verġni Marija, li qegħdin nibagħtu ma' din il-pastorali;*

ii. fil-knejjes kollha, darba fil-ġimgħa, kemm jista' jkun nhar ta' Sibt, meta jippermettu r-rubriki, titqaddes il-Quddiesa votiva tal-Madonna, Omm il-Knisja (Ara Sagramentarju Malti p. 951).

iii. aktar 'il quddiem ikunu jistgħu jinkisbu santi tal-Madonna ta' Pinu bit-talba msemmija biex jitqassmu lill-familji kollha ħa jgħiduha kuljum flimkien mar-Rużarju.

Maħruġa nhar l-10 ta' April 1981, festa tad-Duluri.

† ĠUŻEPPI,
Arċisqof ta' Malta

† NIKOL,
Isqof ta' Għawdex

It-talba tinsab paġ. 644 ta' dan il-ktieb.

L-ITTRA TA' L-ARĊISQOF LILL-PRIM MINISTRU DWAR IL-KUNGRESSI

Valletta, 6 ta' Lulju, 1982

Lill-Onor. s-Sur Dom Mintoff,
Prim Ministru,
Kastilja,
Il-Belt.

Onorevoli Prim Ministru,

Għandi pjaċir ninfurmak li l-Qdusija Tiegħu l-Papa għoġbu jagħżel pajjiżna bħala post fejn jiġi ċelebrat id-IX Knugress Marjoloġiku u s-XVI-il Kungress Internazzjonali Marjan f'Settembru tal-1983.

Is-Santa Sede tħalli f'idejn il-Pontificia Accademia Mariana ta' Ruma, l-organizzazzjoni ta' dawn il-Kungressi, u l-President ta' din l-Accademia, P. Paolo Melada O.F.M. ġie darbtejn Malta biex jara x'faċilitajiet hawn u jħejji l-Kungressi.

Għall-Kungress Marjoloġiku, mid-9 sal-15 ta' Settembru, 1983, hu maħsub li jiġu bejn 100 u 150 studjużi u esperti fil-Marjoloġija mid-dinja kollha, u l-laqgħat ta' studju, fi gruppi skond l-ilsien li wieħed jitkellem, se jsiru filgħodu f'Tal-Virtù, waqt li l-laqgħat ġenerali, filgħaxija, se jsiru f'Dar il-Mediterran.

Għall-Kungress Marjan, li se jsir bejn il-15 u t-18 ta' Settembru, 1983, jiġu għadd ta' pellegrinaġġi mill-Ewropa u l-Amerika, skond ma għarfitna l-Pontificia Accademia Mariana.

L-aħħar Kungress Marjoloġiku-Marjan sar erba' snin ilu f'Sa-

ragossa u l-Pontificia Accademia Mariana tittama li l-Kungressi f'Malta jkollhom l-istess suċċess li kellhom fi Spanja. Għall-okkażjoni l-Gvern Spanjol kien ħareġ bolla kommemorattiva, u f'dan mexa fuq l-eżempju ta' pajjiżi oħra fejn saru dawn il-Kungressi.

Imqanqal mill-eżempju ta' l-Isqfijiet ta' dawn il-pajjiżi, jiena wkoll inħoss li għandi nitlob il-Gvern Malti biex ifakkar din l-okkażjoni mportanti bi ħruġ ta' sett bolli kommemorattivi.

Jiena żgur li l-Gvern jilqa' bil-qalb din it-talba tiegħi u li jagħti kull għajnuna biex dawn iż-żewġ Kungressi jirnexxu.

Bit-tama li jkolli tweġiba favorevoli, nirringrazzjak bil-quddiem, waqt li nitolbok tgħoddni,

dejjem tiegħek,

† ĠUŻEPPI MERCIECA,
Arċisqof ta' Malta u
President tal-Konferenza Episkopali

Fit-2 ta' Awissu 1982, l-Arċisqof irċieva nota mill-Uffiċċju tal-Prim Ministru li t-talba tiegħu kienet qiegħda tiġi mistħarrġa.

ITTRI PASTORALI TA' L-ISQFIJIET

IL-MESSAĠĠ TAL-MADONNA TA' PINU

Fl-imgħoddi mhux biss kienet issir ta' kull sena l-festa tal-Madonna ta' Pinu fit-22 ta' Ġunju, iżda saru wkoll ċelebrazzjonijiet speċjali f'għeluq il-ħamsin u l-ħamsa u sebgħin sena tad-Dehra tagħha.

50 Sena

F'egħluq il-ħamsin sena tad-Dehra l-E.T. Mons. Mikiel Gonzi, dak inhar Isqof t'Għawdex, fiċ-ċirkulari tiegħu tat-13 ta' Ġunju 1933 kiteb: "Jaqbel li dan iċ-ċinkwantinarju jkun ċelebrazzjoni straordinarja waqt li niftakru fil-ħafna għajnuniet meraviljużi, li matul dan l-intervall twil ta' żmien, il-Verġni Marija tat lil dawk il-bnedmin, li rrikorrew għandha kemm minn dawn il-gżejjer imbierka kif ukoll minn artijiet oħra. Dawn iċ-ċelebrazzjonijiet jixirqu u huma meħtieġa, għaliex huma jqanqlu l-qlub, isaħħu l-fiduċja tal-bnedmin f'Marija u bl-interċessjoni tagħha ta' omm, jiksbu għajnuniet ġodda minn għand Ġesù Kristu."

F'għeluq il-ħamsa u sebgħin sena ta' l-istess ġrajja, l-E.T. Mons. Ġużeppi Pace fiċ-ċirkulari tiegħu tat-2 ta' Ġunju 1958, kiteb: "Matul dawn is-snin kollha, il-fidili, meta saru jafu bl-istedina ta' Marija, ma naqsux li jiġu f'riġlejn Marija Assunta 'Ta' Pinu' u b'devozzjoni l-iktar kbira u b'fidi l-iktar qawwija jitolbuha fil-bżonnijiet tagħhom.

"Marija, mill-parti tagħha kompliet il-wegħda tagħha, u kull min ġie quddiemha ġie dejjem ikkonslat u qala' minn għandha dak li talabha. Minn hawn żdiedet ta' kull jum il-venerazzjoni lejn is-Santwarju "Ta' Pinu", b'tali mod u manjera li mhux biss l-ulied ta' din il-Gżira tagħna, imma anki kull min jiġi Għiritna jħoss il-bżonn li jmur għand Marija Santissima "Ta' Pinu" u jesponilha dak li minnha jixtieq. Huma bla numru l-pellegrini u l-pellegrinaġġi li ta' kull sena jiġu jżuru hawn lil Marija, li għoġobha twaqqaf hawnhekk it-tron tal-grazzji tagħha.

"F'għeluq għalhekk tal-75 sena minn mindu l-Verġni 'Ta' Pinu' indenjat ruħha tagħmel magħna grazzji bħal dawn inħossu li huwa dmir tagħna li nagħmlu tifkira speċjali."

Ċentinarju

Din iċ-ċelebrazzjoni jixraq wisq iżjed li ssir f'din is-sena li fiha qegħdin infakkru ċ-ċentinarju ta' dawk il-ġrajjiet li bdew, fl-istorja reliġjuża tal-Gżejjer tagħna, tqanqila ta' ħeġġa ġdida li hija xhieda ċara tar-rabtiet ta' mħabba li jeżistu bejn il-Madonna u l-poplu tagħna. Hu għalhekk li l-kwadru tal-Madonna ta' Pinu se jżur Malta x-xahar id-dieħel għal tmint ijiem sħaħ mit-2 ta' Lulju; u huwa għalhekk li, f'Malta u Għawdex, f'Settembru, se jsiru d-disa' Kungress Marjoloġiku Internazzjonali u s-sittax-il Kungress Marjan Internazzjonali.

Iżda barra milli nistednukom tieħdu sehem kif imiss u bl-ikbar qima fil-funzjonijiet li huma pprogrammati għal dawn l-okkażjonijiet nixtiequ li tirriflettu bis-serjetà dwar il-qofol tal-messaġġ li l-Madonna ta' Pinu għoġobha tagħtina.

Nibdew biex nistaqsu lilna nfusna: "Liema hu l-messaġġ li ħallitilna l-Madonna? U aħna qegħdin inwettquh jew le?"

Il-Messaġġ tal-Madonna Ta' Pinu nistgħu niġbruh fi ftit kliem. Il-Madonna fakkritna fil-mewt tagħha u talbitna ngħidu bid-devozzjoni s-sliema u l-qaddisa għal tliet darbiet, f'ġieh it-tlett ijiem li Ġisimha dam fil-qabar qabel ma ġiet meħuda fis-sema.

Jiġifieri, il-Madonna fakkritna fil-verità tal-mewt, li hija verità mportanti ħafna. In-novissmi huma veritajiet li għallimhomlna Kristu fl-Evanġelju tiegħu, jibqgħu meħtieġa f'kull żmien, u jekk aħna ninsewhom nitbegħdu mit-triq it-tajba.

Il-Madonna fakkritna wkoll fil-glorja tal-ġenna. Bħala nsara għandna mhux biss nemmnu f'Alla, imma għandna nemmnu wkoll fl-immortalità tar-ruħ, li wara din il-ħajja hemm ħajja oħra, illi jekk aħna rridu nsibu ruħna fit-tgawdija, fil-ħajja li għad trid tiġi, hemm bżonn

li naħdmu għaliha minn issa.

Il-Messaġġ tal-Madonna fih ukoll parti oħra. Hija semmitilna l-Pjaga l-Moħbija li kellu Kristu fuq spalltu bit-tagħbija tas-Salib. U l-ewwelnett riditna niftakru li Kristu huwa s-Salvatur tagħna. U Kristu biss, li kien l-Iben t'Alla, u kellu merti nfiniti, seta' jeħles lill-bnedmin mill-jasar tad-dnub. Biex fdiena huwa bata meta refa' s-salib u ġarrab it-tbatijiet tal-passjoni u l-mewt tiegħu. Imma dan l-irfiegħ tas-salib illi Kristu ġarr għall-fidwa tagħna jiġbor fih ukoll il-programm tal-ħajja tagħna bħala nsara. Difatti Kristu qalilna: "Min irid jiġi warajja, jiċħad lilu nnifsu, jerfa' salibu kuljum u jimxi warajja" (Luqa, 9,23).

Fil-ħajja nisranija t-twemmin huwa meħtieġ, imma waħdu mhux biżżejjed, jekk ma jkunx twemmin illi jbiddel u jinfluwenza l-imġieba tagħna ta' kuljum. Irridu nerfgħu s-salib tagħna ta' kuljum u nimxu wara Kristu; ma għandna l-ebda dritt li dak is-salib nirreżistu għalih, inwarrbuh 'il bogħod minna.

Messaġġ Attwali

Il-messaġġ tal-Madonna ta' Pinu huwa messaġġ l-iktar attwali, għax illum hawn tant nies li jgħidu li ma jemmnux f'dinja oħra. Għalhekk wisq aktar minn qabel għandna bżonn illi mhux biss niftakru fil-mewt, imma niftakru wkoll fil-ġenna li aħna maħluqin għaliha, u li hemm bżonn naħdmu għaliha biex nirbħuha. Din tintrebaħ bl-opri tajba li nagħmlu, billi nimxu wara Kristu, saħansitra fit-tbatija.

Aħna qegħdin ukoll fis-Sena Mqaddsa tal-Fidwa. Fiha niftakru fil-Fidwa li ġabilna Kristu, fit-tbatija, il-passjoni u l-mewt tiegħu. Għalhekk nistgħu ngħidu illi ċ-ċentinarju ta' Pinu u l-Ġublew tal-Fidwa ma humiex żewġ tifkiriet għal kollox mifrudin minn xulxin u ma għandhom x'jaqsmu xejn bejniethom, iżda hemm rabta kbira bejniethom.

Għax il-Madonna stess fil-messaġġ li ħallitilna ġibditilna l-attenzjoni fuq il-pjaga li kellu Kristu bit-toqol tas-salib, fuq it-tbatija ta' Kristu, fuq din l-opra tal-Fidwa li wettaq Kristu.

Għalhekk mela dan iċ-ċentinarju li qegħdin niċċelebraw, u l-Ġublew tal-Fidwa illi fih kollha kemm aħna nieħdu sehem m'hijiex xi ħaġa tal-qoxra biss, xi ħaġa minn barra. M'hijiex xi festa bħal festi l-oħra li tiġi u tmur, imma hija appell, sejħa, lill-kuxjenzi tagħna, ilkoll kemm aħna, kleru u lajċi, biex inqumu min-ngħas tagħna, biex infarfru t-telqa tagħna, l-indifferenza, l-insensibiltà, u nibdew ngħixu ħajja iktar mimlija bil-ħeġġa. Nagħmlu l-impenn kollu tagħna għalhekk sabiex ngħixu ħajja illi biha nogħġbu lil Alla u li biha nuru li aħna tabilħaqq ulied spi-

ritwali tal-Imqaddsa Verġni Marija u xhieda ta' Kristu quddiem il-bnedmin.

Bil-Barka Pastorali tagħna.

Illum 5 ta' Ġunju, Solennità tal-Ġisem u d-Demm Għażiż tal-Mulej.

† ĠUŻEPPI
Arċisqof ta' Malta

† NIKOL
Isqof ta' Għawdex

L-GHAN TAL-KUNGRESSI

Kif ħabbarna fil-pastorali tagħna tal-10 ta' April 1981, mit-8 sat-18 ta' Settembru f'pajjiżna se jsiru żewġ Kungressi internazzjonali f'egħluq il-mitt sena minn meta l-Verġni Marija kellmet lit-twajba Karmela Grima, fil-kappella ta' Pinu: id-9 Kungress Marjoloġiku u s-XVI-il Kungress Marjan. Din hija okkażjoni tajba għalina biex naħsbu ftit dwar id-dmirijiet tagħna ta' nsara lejn il-Verġni Marija, Omm Alla u Omm tagħna l-bnedmin.

Il-Maltin u l-Għawdxin huma magħrufin ħafna għall-imħabba u l-qima kbira tagħhom lejn Sidtna Marija, kif jixhdu l-ħafna knejjes u kappelli dedikati lilha u l-festi li jiġu ċelebrati f'ġieħha; għal ħafna mill-ulied spiritwali tagħna huma ġranet li fihom jersqu għall-qrar u t-tqarbin.

Hwejjeġ li jnikktu

Iżda ma nkunux sinċieri magħkom jekk ma nsemmulkomx ħwejjeġ li jnikktuna, għax qegħdin jagħmlu ħsara lill-ħajja reliġjuża ta' pajjiżna; dawn huma ħwejjeġ li forsi wkoll ixejnu l-qima ta' xi wħud lejn il-Verġni Marija. Insemmu l-ewwelnett id-dagħa bil-Madonna li tisimgħu kullimkien u mhux biss mill-kbar. Ta' spiss dan id-dagħa huwa frott l-injoranza għax min iħobb tabilħaqq il-Madonna jirgħex meta jisma' min jidgħi biha kif kull bniedem jirgħex meta ommu tiġi mżebilha quddiemu.

Spiss ukoll niltaqgħu ma' nies li jemmnu fi Kristu imma dwar il-Madonna għandhom twemmin li ma jaqbilx ma' tagħna u l-fehmiet reliġjużi tagħhom huma 'l bogħod ħafna minn dak li tgħallem il-Knisja. Jekk ma jkollniex tagħlim ċar u sod dwar il-Verġni Marija, jista' jiġri li l-kuntatti ma' nies ta' twemmin ieħor, inisslu fina dubbji u/jew fehmiet mgħawġa li jistgħu jkunu ta' tfixkil serju għall-ħajja spiritwali tagħna. Għalhekk ikunu ta' għajnuna kbira għalina l-laqgħat ta' tagħlim dwar il-Madonna li se

jsiru fl-okkażjoni tal-Kungressi, u minn qalbna nistednukom tmorru għalihom.

Aktar ma nitgħallmu dwar il-Madonna aktar insiru nafu l-verità u aktar insiru nafuha u nħobbuha, u l-qima li nagħtuha tkun tassew tixraq lilha bħala Omm Alla u lilna bħala nsara mdawlin bit-tagħlim tal-fidi u tar-raġuni.

Rikonċiljazzjoni

F'din is-sena tal-Ġublew tal-Fidwa l-qima lejn il-Verġni Marija għandha twassalna għar-rikonċiljazzjoni sħiħa ma' Alla u bejnietna. Kif qalilna l-Papa fil-Bolla li biha nieda l-Ġublew tal-Fidwa: "Il-Knisja kollha għandha, bħal Marija, taħseb bla heda, b'imħabba sħiħa, f'Ġesù Kristu Sidna, hija u tixhed bit-tagħlim u l-ħajja tagħha, li xejn ma jista' jkun mingħajru, għax f'ħadd ħliefu ma hemm is-salvazzjoni. U kif Marija, għax aċċettat il-Kelma ta' Alla, saret Omm Ġesù, u kkonsagrat lilha nfisha kollha kemm hi għall-persuna u l-ħidma ta' Binha u hekk qdiet il-misteru tal-Fidwa, hekk ukoll il-Knisja, illum u dejjem, għandha xxandar li ma taf xejn fost il-bnedmin ħlief lil Kristu Msallab li sar għalina għerf, ġustizzja, qdusija u fidwa."

Il-Kungressi li se niċċelebraw f'Settembru u l-Ġublew tal-Fidwa għandhom għalhekk ikunu għalina okkażjoni ta' tiġdid sħiħ fil-ħajja kollha tagħna bħala nsara.

Dan it-tiġdid fil-qofol tiegħu għandu jseħħ fi ħdan il-familji tagħna kif hi x-xewqa tal-Papa, xewqa li wrihielna permezz tal-Kunsill Pontifiċju għall-Familja.

Bħala frott tal-Kungressi Marjani u tas-Sena Mqaddsa, nixtiequ għalhekk naraw fil-familji tagħna jibda jseħħ mill-ġdid dak l-ispirtu nisrani li kellhom fl-imgħoddi, meta kull filgħaxija l-familja kollha kienet tinġabar flimkien għar-Rużarju, u f'kull dar ma kinitx tkun nieqsa xi xbieha jew statwa tal-Madonna u ta' Kristu msallab, bid-dawl jixgħel quddiemhom. Nixtiequ nerġgħu naraw l-ommijiet kollha jgħallmu 'l uliedhom ilissnu, malli jibdew jitkellmu, l-ismijiet għeżież ta' Ġesù u Marija, juruhom kif iroddu s-salib, igħallmuhom igħidu l-ewwel talbiet tagħhom qabel l-irqad u l-mistrieħ u jkellmuhom fuq Alla u fuq Ġesù.

Nixtiequ naraw dejjem aktar fostna sentimenti ta' tjieba, ħniena, u ħlewwa, ħalli nkunu dejjem lesti nistabru b'xulxin, nagħdru 'l xulxin u naħfru 'l xulxin kif irridu li Alla jaħfer lilna biex fejn hemm il-mibegħda jkun hemm il-għaqda, fejn hemm il-ġlied jidħol is-sliem, u fejn hemm l-inkwiet issaltan il-paċi.

Nixtiequ naraw 'l uliedna lkoll mixgħulin b'imħabba għal Ġesù fl-Ewkaristija, imħabba li twassalhom biex ta' spiss jilqgħu l-istedina tal-Mulej ħa jieħdu sehem mill-mejda tal-Kelma tiegħu u mill-mejda tal-Ewkaristija billi

jissieħbu fil-Quddiesa ta' spiss, u, jekk jista' jkun, kuljum.

Nixtiequ naraw dejjem aktar tikber fostna s-sogħba għal kemm-il darba nqasna mill-imħabba ta' Alla u ta' għajrna bi dnubietna, ħalli ta' spiss nersqu għas-Sagrament tal-Penitenza biex ninħabbu mill-ġdid ma' Alla u mal-Knisja tiegħu.

Nixtiequ naraw lil kulħadd iqaddes Jum il-Mulej, mhux biss bil-mistrieħ mix-xogħol u bit-tisħib fil-Quddiesa, imma wkoll billi l-familja kollha tinġabar flimkien għal rikreazzjoni xierqa u għall-meditazzjoni tal-Kelma ta' Alla li tkun tħabbret waqt il-Quddiesa, huma u jaħsbu wkoll fl-aħwa, fil-qraba u fil-ħbieb li huma fil-bżonn jew li huma waħedhom u qegħdin jistennew il-faraġ taż-żjara ta' ħuthom fi Kristu.

Il-Kotba Mqaddsa

Nixtiequ naraw f'kull familja Maltija u Għawdxija almenu kopja tal-Kotba Mqaddsa tat-Testment il-ġdid, jekk mhux l-Iskrittura kollha, biex il-familja kollha tinġabar ta' spiss flimkien u kull wieħed jew waħda kif imissu, jaqra għall-oħrajn silta mill-Kotba mqaddsa.

Nixtiequ naraw tissaħħaħ fil-familji tagħna d-devozzjoni lejn il-Qalb ta' Ġesù u lejn il-Madonna; jikber l-ispirtu ta' ċaħda u ta' penitenza kull nhar ta' Ġimgħa b'tifkira tal-Passjoni tal-Mulej u matul il-ġranet tar-Randan imqaddes; titwettaq l-imħabba għall-festi kbar tal-Knisja billi nqaddsuhom bit-tisħib fil-Quddiesa; u tit-qawwa l-għożża għall-qdusija tar-rabta taż-żwieġ li twassalna biex inbegħdu minna kull fehma li tista' ddgħajjifha u tfarrakha, u kull ħaġa li tista' thedded jew tfixkel l-għoti tal-ħajja b'kull att taż-żwieġ.

Nafu li maħniex nitolbukom xi ħaġa ħafifa, għax dak li qegħdin nitolbu jmur kontra l-kurrent tad-dinja tal-lum, imma nafu wkoll li kull ma qegħdin nitolbukom tistgħu tagħmluh bl-għajnuna tal-grazzja ta' Alla.

Nersqu għalhekk, b'qalbna qawwija, lejn it-tron tal-grazzja biex nitolbu għajnuna f'waqtha, bl-interċessjoni tal-Verġni Marija, li llum, flimkien ma' l-Anġli tas-sema, qegħdin nifirħu għat-tlugħ glorjuż tagħha fis-sema. Bil-ħarsa tagħna merfugħa 'l fuq, lejn Marija fil-glorja tas-smewwiet, aħna mexjin il-mixja tagħna f'din id-dinja, żguri li għad naslu ħdejha fis-sema jekk nibqgħu taħt il-ħarsien tagħha u nafdaw fit-talb tagħha.

Il-mara fil-pjan tal-ħolqien

Hi l-mara ġdida li fiha Alla ried jurina liema hi l-vera dinjità u liema hi s-sejħa tal-mara fil-pjan tal-ħolqien u tal-fidwa: jekk il-mara trid tkun tassew dak li hi bħala mara, jekk trid timxi 'l quddiem fil-ħajja tar-ruħ, għandha tħares lejn Marija fil-ħajja tagħha f'Nazaret, f'Betle-

hem, f'Kana u fuq il-Kalvarju: trid tħares lejn Marija fil-hena tagħha bħala omm, fin-niket tagħha taħt is-salib, fil-ferħ tagħha fil-qawmien ta' Binha mill-mewt, fil-glorja li qiegħda tgawdi fis-sema.

Marija hi l-omm tagħna lkoll jekk aħna lesti nilqgħu l-kelma li tgħidilna hija u turina 'l Binha Ġesù: "Agħmlu dak li jgħidilkom", kif qalet lill-qaddejja fit-tieġ ta' Kana. Dak li Ġesù jgħidilna hu li nisimgħu l-Kelma tiegħu u nagħmluha, kif dejjem għamlet Marija. F'Nazaret, meta dehrilha l-Anġlu u ħabbrilha li kellha tkun Omm Alla; fil-mixi tagħha lejn Betlehem, fejn twieled Binha f'għar barra l-belt; fil-ħarba lejn l-Eġittu, meta Erodi kien qed ifittex it-tarbija Ġesù biex joqtlu; f'Ġerusalem, meta tilfitu; fuq il-Kalvarju, meta ratu msallab: Marija dejjem għamlet dak li Alla ried minnha. U jekk aħna lkoll nagħmlu bħalha, inkunu tassew ulied Alla.

Nitgħallmu għalhekk minnha biex, fost it-taqlib u t-taħwid kollu tal-ħajja tal-lum, qlubna jkunu dejjem fi Kristu u fit-tagħlim tiegħu, imwassal lilna mill-Knisja li hu waqqaf għas-salvazzjoni tagħna.

Illum, 2 ta' Awissu 1983, festa tal-Madonna ta' l-Anġli, tal-Porzjunkula.

† ĠUŻEPPI,
Arċisqof ta' Malta

† NIKOL,
Isqof ta' Għawdex.

IL-MADONNA U L-ĦAJJA TAL-FAMILJA

Bħala thejjija għall-Kungress Marjan li ser isir ix-xahar id-dieħel, nhar l-Erbgħa, 31 ta' Awissu fil-għaxija fis-Santwarju ta' Pinu ser ikun hemm laqgħa ta' talb għall-familji speċjalment għar-rġiel u għan-nisa li żżewġu f'dawn l-aħħar snin. F'din il-laqgħa jsir ukoll l-Att tal-Konsagrazzjoni tal-familji lill-Madonna. Fil-ġranet ta' qabel jiġifieri fid-29 u fit-30 ta' Awissu, fil-parroċċi jsiru wkoll laqgħat għall-miżżewġin sabiex jiġu mħeġġa ħalli jieħdu sehem fil-laqgħa djoċesana li semmejna. Nistiedinkom għalhekk sabiex bi spirtu ta' fidi u ta' qima lejn il-Madonna, tinġabru fis-Santwarju tagħha u tqegħdu taħt il-ħarsien tagħha lilkom infuskom u lil uliedkom fil-waqt li bl-interċessjoni tagħha titolbu minn għand Alla dak li teħtieġu għall-familja tagħkom.

Iżda fl-isless ħin, din hija okkażjoni tajba sabiex mill-eżempju tal-Imqaddsa Verġni Marija nitgħallmu dawk il-veritajiet li huma tant meħtieġa fil-ħajja tal-familja ħalli din tkun tista' tissejjaħ tabilħaqq nisranija.

Il-Madonna dejjem u f'kollox kienet lesta sabiex twettaq ir-rieda t'Alla. Din kienet ir-regola ta' ħajjitha u għalhekk bis-sinċerità kollha setgħet twieġeb lil Anġlu li ħabbrilha l-misteru tal-Inkarnazzjoni "Hawn hi l-qaddejja tal-Mulej; ikunli skond kelmtek" (Lq 1:38). Hekk ukoll il-membri tal-familja nisranija jeħtieġ li josservaw il-liġi tal-Mulej, anke meta dan ikun jiswielhom xi sagrifiċċju u jfittxu li jwettqu dejjem il-pjan li kellu Alla l-Imbierek meta ħalaq il-familja.

Sidtna Marija hija xempju l-iktar sabiħ ta' għaqda m'Alla l-imbierek fit-talb u fil-kontemplazzjoni. Id-dar tagħha ta' Nazaret kienet għaliha bħal tempju mqaddes li fih tadura u titlob lil Alla. Id-dar tal-insara wkoll jeħtieġ li tkun bħal santwarju li fih jirċievi l-qima li tisthoqqlu. Il-membri tal-familja nisranija għalhekk għandhom isibu ftit tal-ħin ta' kuljum sabiex jiltaqgħu flimkien ħalli jitolbu. Dik il-familja li tittraskura dan l-att ta' qima lil Alla ma jisthoqqilhiex li tissejjaħ familja nisranija.

Il-Madonna kienet imħeġġa mhux biss bl-imħabba lejn Alla, iżda wkoll lejn il-proxxmu tagħha u għalhekk aċċettat li tkun Omm il-Feddej tal-bniedem għad li dan swielha sagrifiċċju kbir għax "is-sejf ta' niket ħifed il-qalb tagħha" (Lq 2:35). Din il-karità tal-proxxmu jeħtieġ li tikber u tissaħħaħ dejjem iżjed fost il-membri tal-familja nisranija, għaliex din hija komunità ta' mħabba. Hija r-rabta tal-imħabba li ixxierek flimkien il-ħajja tar-raġel u l-mara miżżewġin fil-ferħ u fin-niket, f'għaqda sħiħa li tibqa' sal-mewt. Hija l-imħabba li tgħin lill-ġenituri biex jilqgħu bil-ferħ l-ulied li Alla jibgħatilhom u jrabbuhom fil-għożża u b'sens ta' responsabbiltà jagħtuhom edukazzjoni nisranija. Hija l-imħabba wkoll li ssaħħaħ il-familja sabiex tirbaħ id-diffikultajiet li tiltaqa' magħhom.

Fil-Madonna kien hemm ukoll spirtu ta' servizz u għalhekk ma rat-hiex bi kbira li tagħmel vjaġġ twil u tmur għand il-qariba tagħha biex tista' taqdiha. Fil-membri tal-familja wkoll jeħtieġ li jkun hemm dik id-dispożizzjoni li wieħed igħin lill-ieħor. Tajjeb li kull wieħed minnhom ma jfittixx biss dak li jaqbel lilu iżda jara wkoll il-ħtiġijiet tal-membri l-oħra u jmidd idejh biex jgħinhom mill-aħjar li jista'. Dan l-ispirtu ta' servizz huwa meħtieġ fil-ġenituri sabiex jieħdu paċenzja b'uliedhom meta dawn ikunu żgħar, jieqfu magħhom meta jkunu morda u ma jitilquhomx għal rashom jekk dawn fiż-żgħożija tagħhom isibu ruħhom f'xi kriżi. Il-paċenzja, l-imħabba u l-mogħdrija tal-ġenituri li kapaċi jifthu djalogu sinċier ma' wliedhom meta jkunu fuq l-għatba taż-żgħożija, huwa att ta' karità mill-aqwa, u l-isbaħ rigal li jistgħu jagħmlulhom, għaliex l-atmosfera ta' serenità fil-familja hija għajnuna kbira sabiex iż-żgħażagħ jaffrontaw bil-kuraġġ il-problemi tal-ħajja.

Mill-banda l-oħra dan l-ispirtu ta' servizz huwa meħtieġ ukoll fl-ulied sabiex jissaportu l-ġenituri tagħhom meta dawn jikbru fl-età u jibqgħu dejjem jirrispettawhom, jgħinuhom u jagħmlu ħilithom biex jarawhom hienja fi xjuħithom. L-ulied m'għandhom qatt jinsew l-obbligi li għandhom lejn

il-ġenituri li ġabuhom fid-dinja u rabbewhom; iżda anke b'sagrifiċċju personali tagħhom, jeħtieġ li jieħdu ħsiebhom, li jżuruhom u jaqduhom f'dak kollu li jkollhom bżonn.

J'Alla l-familji kollha ta' pajjiżna jitgħallmu mill-Madonna l-lezzjoni tal-virtujiet sbieħ li Hija tagħtihom għal ħajja tagħhom, sabiex iħossu li għandhom fuqhom il-barka t'Alla u li huma mwieżnin mill-għajnuna talgrazzja tiegħu.

Fl-aħħarnett ma jistax jonqos li f'dawn il-ġranet aħna niftakru f'dawk il-familji li huma mġarrbin bil-hemm tal-ħajja, familji fejn hemm il-mard jew l-inkwiet u dawk li l-mewt ħasditilhom xi ħadd mill-għeżież tagħhom. Huma qabel kulħadd għandhom il-jedd għat-talb u għal karità attiva tagħna.

Nirrikmanda għalhekk li f'riġlejn il-Madonna ta' Pinu, nitolbu bil-ħerqa għall-familji kollha u b'mod partikuari għal dawk li għaddejjin minn xi prova diffiċli. Nistedinkom ukoll biex tirreċitaw ta' spiss it-talba lill-Madonna għal familja li qiegħda tiġi mqassma fid-djar.

Nitlob fuqkom il-barka tal-Mulej.

Mogħtija mis-Seminarju tal-Qalb ta' Ġesù, Victoria, Għawdex, illum 22 ta' Awissu, festa tal-Imqaddsa Verġni Marija Reġina.

KAN. BENEDITT CAMILLERI
Kanċellier

† NIKOL G. CAUCHI
sqof ta' Għawdex

IL-MISSJONI DJOĊESANA

LETTERA DEL SANTO PADRE AI VESCOVI DI MALTA

To my venerable and dear Brothers JOSEPH MERCIECA Archbishop of Malta and NICHOLAS J. CAUCHI Bishop of Gozo

As the Church in Malta prepares to enter upon its *year-long observance* which will cultimate in the Ninth International Mariological Congress, it is a joy for me to write you this Letter and, through you, to send greetings to the whole beloved Maltese people. With the Apostle Peter I say: "Peace to all of you that are in Christ" (1 Pt 5:14).

It is particularly gratifying to know that on October next you will inaugurate throughout Malta the Diocesan Mission, the aim of which is the *spiritual renewal of the Maltese people.* As Pastor of the universal Church of Christ, I am pleased to be associated with you, the local Ordinaries, in this solemn call of the People of God to ever greater holiness of life. At this propitious moment and acceptable time may the words of Saint Paul echo throughout your land: "Be renewed in the spirit of your minds and put on the new nature, created after the likeness of God in true righteousness and holiness" (Eph 4:23-24).

By its very nature, a call to spiritual renewal is *an invitation to prayer*. And so the Maltese people are invited to open their hearts to God, to turn their minds to his Son, our Lord and Saviour Jesus Christ, and to implore the purifying action of the Holy Spirit in their lives. It is through prayer — both personal and liturgical — that all the members of the community will attain the strength needed for authentic Christian living.

In prayer they will deeply perceive that a call to renewal means *a call to fidelity to Christ* as he lives on in the communion of his Church. This communion is a communion of one faith — a communion of truth and life, of holiness and grace, of justice, love and peace. It is a communion which requires from its members mutual respect, fraternal support and loving obedience to the pastors of the flock. The Church is a universal communion in which priests, religious and laity live their vocation and cooperate in the salvific mission of Christ through common action in union with the Bishops and the Successor of Peter. And in this common and coordinated ecclesial action there is found the assurance of fidelity to Christ and the guarantee of an effective contribution to the Kingdom of God.

A call to renewal is likewise *a call to consistency* — consistency between faith and Christian living. A community of faith and prayer must show forth in its conduct what it professes and proclaims. The belief of the Church must be expressed in the private and public life of her members. Consistency must be manifested through an ever more visible and vital Christian witness in all the roles and functions in which the faithful find themselves. The Christian challenge — the call to consistency — involves decisive choices and sacrifices for everyone; it makes claims on those in humble conditions, as well as those with lofty responsibilities. For every category of people Christianity has the same requirements: to embrace Christ in faith and to apply his teaching to the concrete situations of life.

Is is moreover, the experience of centuries of Christian living that fidelity to Christ and his Church, far from loyalty to one's homeland, is *an effective contribution to the well-being of the whole community*. Christ himself instructed us: "Render therefore to Caesar the things that are Caesar's, and to God the things that are God's" (Mt 22:21).

At this important time, all Christians must, through a common commitment, take seriously their responsibility to promote *the Maltese patrimony of Christian values*, which unify and give an authentic visage to the Maltese nation and its people.

To foster Christian values which serve the common good of the whole nation, Catholics must support those educational and charitable and social institutions which are so generously operated by the Church.

Spiritual renewal will also involve further efforts at *reconcilia-*

tion in the pursuit of precious national unity — the unity of brothers and sisters in freedom, justice and charity. Renewal and reconciliation will mean a new era where division is replaced by harmony and where hostility is dissolved by the forces of fraternal respect and Christian love. This new era will likewise be the propitious climate for the material as well as spiritual well-being of every man, woman and child in Malta.

In all your efforts to achieve spiritual renewal and to build up the religious and moral fabric of your nation, you rightfully count on *the intercession of Mary,* the Mother of God, who presides over the destiny of your people, helping them to overcome all difficulties and to arrive at the third millennium with their Christian cultural identity.

In this regard it is my hope that the Marian celebrations which are yet to come, together with the whole year of spiritual renewal, will be considered ecclesial events which will occasion, among other things, an ever greater union of faith and love among the sons and daughters of Malta, which proudly claims to be the Island of Saint Paul. And may it be thus under the protection of Mary, to whose loving and maternal care I confidently entrust all the inhabitants of Malta.

Through you, venerable Brothers, I send my special Apostolic Blessing to all the faithful, with the assuring words of your own Apostle Paul: "My love be with you all in Christ Jesus" (1 Cor 16:23).

From the Vatican, 29 September 1982.

IOANNES PAULUS PP. II

PROGRAMM TA' ĊELEBRAZZJONIJIET FL-OKKAŻJONI TA' L-EWWEL ĊENTINARJU TAD-DEHRA TAL-MADONNA TA' PINU LIL KARMNI GRIMA

1 ta' Ottubru 1982 — 18 ta' Settembru 1983

OTTUBRU 1982

1. Ftuħ tal-Missjoni Djoċesana. Pellegrinaġġ Djoċesan għall-Kattidral li jitmexxa mill-Eċċ. Tiegħu Mons. Isqof Nikol G. Cauchi. Fil-Kattidral issir Konċelebrazzjoni li titmexxa wkoll mill-Isqof.

22. Ċelebrazzjoni Marjana għat-tfal fil-parroċċi kollha ta' Għawdex, bis-suġġett: "Ma' Marija Missjunarji ta' Kristu."

24-30. Missjoni Marjana f'Zona A li tinkludi l-Kattidral, San Ġorġ, il-knejjes tal-Patrijiet Kappuċċini, Franġiskani, Agostinjani, il-knisja taċ-Ċawla u l-parroċċi tal-Fontana u tal-Munxar.

28. Tqassim ta' **"Bookmark" lit-tfal** kollha li jattendu fiċ-Ċentri tad-Duttrina ta' Għawdex, b'tifkira taċ-Ċentinarju tad-Dehra tal-Madonna ta' Pinu.

NOVEMBRU:
7-13. **Missjoni Marjana f'Zona B** li tinkludi l-parroċċi tal-Għarb, Kerċem, Għasri, Żebbuġ, San Lawrenz u Sannat.
20. **Żjarat mill-membri tal-Għaqdiet Kattoliċi fid-Djar tal-Morda Għawdxin bix-xbieha tal-Madonna ta' Pinu.** Titqassam ukoll talba biex tingħad mill-morda għas-suċċess taċ-Ċelebrazzjonijiet Ċentinarji.
21-27. **Missjoni Marjana fiz-Zona C** li tinkludi: in-Nadur, Qala, Għajnsielem, Xewkija, Xagħra.

DIĊEMBRU:
18. **Pellegrinaġġ mill-Kommunità taż-Żgħażagħ ta' Taize (Franza) għas-Santwarju ta' Pinu**, fejn jiltaqgħu maż-żgħażagħ tagħna, biex jitolbu flimkien.

JANNAR 1983:
Matul dan ix-xahar ikomplu **ż-żjarat lill-morda Għawdxin** mill-membri tal-Għaqdiet Kattoliċi li jwasslulhom fi djarhom ix-xbieha tal-Madonna ta' Pinu.

FRAR:
18. **Ċelebrazzjoni Penitenzjali għaż-Żgħażagħ Għawdxin** fis-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu. Imexxi Patri Ugolin Xerri OFM Conv.
19. **Via Sagra Djoċesana** mis-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu għall-Għolja ta' Għammar. Imexxi Mons. Isqof Nikol Ġ. Cauchi.
25. **Ċelebrazzjoni Penitenzjali għat-tfal** kollha fil-parroċċi ta' Għawdex.

MARZU:
18. **Via Sagra għaż-Żgħażagħ Għawdxin**, mis-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu għall-Għolja ta' Għammar. Mons. Isqof Nikol Ġ. Cauchi jwassal messaġġ liż-żgħażagħ.
19. **Servizz Penitenzjali għall-Morda u l-Anzjani** fis-Santwarju ta' Pinu. Imexxi l-funzjoni Dun Mikiel Attard.

APRIL:
25. **'Talk' għar-residenti Ingliżi** dwar l-istorja tas-Santwarju u d-Dehra tal-Madonna ta' Pinu mis-Sinjorina Marija Calleja, fid-Dar ta' Karmni Grima li llum ġiet mibdula f'Mużew.
27. Tnedija ta' **Kompetizzjoni Marjana għat-tfal u l-istudenti**.
30. Ftuħ ta' **Seminar għaż-Żgħażagħ** membri tal-Għaqdiet Kattoliċi u taċ-Ċentri Parrokkjali, bis-suġġett: "Ma' Marija Omm Ġesù". Dan is-Seminar ser jinżamm fil-'Calypso Hotel' f'Marsalforn.

MEJJU:
1. Ikompli s-Seminar għaż-Żgħażagħ bis-suġġett: "Ma' Marija Omm Ġesù"
4. **L-Ewwel Erbgħa tal-Madonna ta' Pinu.**
Fil-5.00 a.m., fit-8.30 a.m., Quddies lett.
Fis-6.00 a.m. Quddiesa Kantata mill-Kapitlu tal-Kolleġġjata tal-Għarb u purċissjoni bis-SS.mu li jitħalla espost il-ġurnata kollha.
Fil-5.00 p.m. Għasar Kantat bil-Malti mill-Kapitlu tal-Kolleġġjata tal-Għarb.

Fil-5.30 p.m. Pellegrinaġġ mill-Parroċċa taż-Żebbuġ. Iqaddes u jippriedka l-Arċipriet Dun Alwiġ Vella.
Fit-8.00 p.m. Quddiesa, Purċissjoni 'Aux Flambeaux' li fiha jingħad ir-Rużarju u Ċelebrazzjoni Ewkaristika.
11. It-Tieni Erbgħa tal-Madonna ta' Pinu
Fil-500 a.m., fit-8.30 a.m. Quddies lett.
Fis-6.00 a.m. Quddiesa Kantata mill-Kapitlu tal-Kolleġġjata tal-Għarb u Purċissjoni bis-SS.mu li jitħalla espost il-ġurnata kollha.
Fil-5.00 p.m. Għasar Kantat bil-Malti mill-Kapitlu tal-Kolleġġjata tal-Għarb.
Fil-5.30 p.m. Pellegrinaġġ mill-Parroċċa tal-Għarb. Iqaddes u jippriedka l-Arċipriet Mons. Ġużeppi Borg.
Fit-8.00 p.m. Quddiesa, Purċissjoni 'Aux Flambeaux' li fiha jingħad ir-Rużarju u Ċelebrazzjoni Ewkaristika.
18. It-Tielet Erbgħa tal-Madonna ta' Pinu.
Fil-5.00 a.m., fit-8.30 a.m. Quddies lett..
Fis-6.00 a.m. Quddiesa Kantata mill-Kapitlu tal-Kolleġġjata tal-Għarb u Purċissjoni bis-SS.mu li jitħalla espost il-ġurnata kollha.
Fil-5.00 p.m. Għasar Kantat bil-Malti mill-Kapitlu tal-Kolleġġjata tal-Għarb.
Fil-5.30 p.m. Pellegrinaġġ mill-Parroċċa ta' San Lawrenz. Iqaddes u jippriedka l-Kappillan Dun Mikiel Borg.
Fit-8.00 p.m. Quddiesa, Purċissjoni 'Aux Flambeaux' li fiha jingħad ir-Rużarju u Ċelebrazzjoni Ewkaristika.
21. Festival ta' Kant Marjan fl-Oratorju Don Bosco. Mons. Isqof Nikol Ġ. Cauchi jwassal messaġġ speċjali fl-okkażjoni taċ-Ċentinarju tad-Dehra tal-Madonna ta' Pinu lill-parteċipanti u lil dawk li jattendu.
25. Ir-Raba' Erbgħa tal-Madonna ta' Pinu.
Fil-5.00 a.m., fis-6.00 a.m. u fit-8.30 a.m. Quddies lett.
Wara l-quddiesa tat-8.30 a.m. jiġi espost is-SS.mu li jibqa' espost il-ġurnata kollha.
Fil-5.30 p.m. Pellegrinaġġ mill-Parroċċa tal-Fontana. Iqaddes u jippriedka l-Kappillan Dun Ġwann Cini.
Fit-8.00 p.m. Quddiesa, Purċissjoni 'Aux Flambeaux' li fiha jingħad ir-Rużarju u Ċelebrazzjoni Ewkaristika.
28. Pellegrinaġġ mis-Seminaristi Għawdxin. Iqaddes u jagħmel l-omelija tal-okkażjoni l-Prefett Dun Mikiel Mintoff.
Pellegrinaġġ mit-tfal Maltin għas-Santwarju ta' Pinu. Issir quddiesa mill-Eċċ. Tiegħu Mons. Isqof Nikol Ġ. Cauchi u wara żjara lill-Mużew ta' Karmni Grima u ħin ta' rikreazzjoni.
Adorazzjoni għall-Erwieħ ikkonsagrati organizzata mil-Le Spigolatrici della Chiesa.
31. Data ta' l-Għeluq tal-Kompetizzjoni Marjana għat-tfal u l-istudenti.

ĠUNJU:

1. Il-Ħames Erbgħa tal-Madonna ta' Pinu.
Fil-5.00 a.m., fis-6.00 a.m., fit-8.30 a.m., Quddies lett.
Wara l-Quddiesa tat-8.30 a.m. jiġi espost is-SS.mu u jibqa' espost il-ġurnata kollha.

Fil-5.30 p.m. Pellegrinaġġ mill-Parroċċa tal-Munxar. Iqaddes u jippriedka l-Kappillan Dun Salv Debrincat.
Fit-8.00 p.m. Quddiesa, Purċissjoni 'Aux Flambeaux' li fiha jingħad ir-Rużarju u Ċelebrazzjoni Ewkaristika.
3. Mixja tal-Fidi. Attività għaż-żgħażagħ Għawdxin kollha.
8. Is-Sitt Erbgħa tal-Madonna ta' Pinu.
Fil-5.00 a.m., fis-6.00 a.m., fit-8.30 a.m. Quddies lett.
Wara l-quddiesa tat-8.30 a.m. jiġi espost is-SS.mu u jibqa' espost il-ġurnata kollha.
Fil-5.30 p.m. Pellegrinaġġ mill-Parroċċa tal-Kattidral. Iqaddes u jippriedka l-Arċipriet Mons. Carmelo Scicluna.
Fit-8.00 p.m. Quddiesa, Purċissjoni 'Aux Flambeaux' li fiha jingħad ir-Rużarju u Ċelebrazzjoni Ewkaristika.
12. Festa tal-Qalb Immakulata ta' Marija.
Fl-4.15 p.m. Għasar u Kompieta mill-Kapitlu tal-Kolleġġjata tal-Għarb.
Fil-5.00 p.m. Quddiesa letta bl-omelija.
15 Is-Seba' Erbgħa tal-Madonna ta' Pinu.
Fil-5.00 a.m., fis-6.00 a.m., fit-8.30 a.m. Quddies lett. Wara l-quddiesa tat-8.30 a.m., jiġi espost is-SS.mu u jibqa' espost il-ġurnata kollha.
Fil-5.30 p.m. Pellegrinaġġ mill-Parroċċa ta' Kerċem. Iqaddes u jippriedka l-Kappillan il-Kan. Dun Franġisk Debrincat.
Fit-8.00 p.m. Quddiesa, Purċissjoni 'Aux Flambeaux' li fiha jingħad ir-Rużarju u Ċelebrazzjoni Ewkaristika.
19. Lejlet Jum l-Inkoronazzjoni.
Fit-3.30 p.m. Għasar u Kompieta mill-Kapitlu tal-Kolleġġjata tal-Għarb.
Fl-4.00 p.m. **Laqgħa għall-Familjari tas-Saċerdoti** organizzata mill-Kummissjoni Kleru u l-Ispigolatriċi.
Fil-5.00 p.m. quddiesa letta bl-omelija.
20. Jum l-Inkoronazzjoni.
Fis-6.00 a.m. u fit-8.30 a.m. Quddies lett.
Fis-6.00 p.m. Quddiesa bl-Għasar integrat kantat mill-Kapitlu tal-Kolleġġjata tal-Għarb.
21. LEJLET JUM ID-DEHRA TAL-MADONNA TA' PINU.
FIS-6.45 p.m. TRANSLAZZJONI BIR-RELIKWIJA TAL-MADONNA LI TITMEXXA MILL-EĊĊ. TIEGHU MONS. ISQOF NIKOL Ġ. CAUCHI. WARA QUDDIESA KANTATA BL-GHASAR INTEGRAT MILL-KAPITLU TAL-KOLLEĠĠJATA TAL-GHARB.
22. JUM ID-DEHRA TAL-MADONNA TA' PINU. IT-TMIEN ERBGHA.
Mill-4.30 a.m. sat-8.00 a.m. Quddies lett kull nofs siegħa.
FIT-8.30 a.m. PELLEGRINAĠĠ MILL-PIA UNIONE MADONNA TA' PINU MIR-RABAT GHAS-SANTWARJU.
FID-9.00 a.m. QUDDIESA PONTIFIKALI MILL-EĊĊ. TIEGHU MONS. NIKOL Ġ. CAUCHI, ISQOF TA' GHAWDEX. WARA SUPPLIKA TAL-MADONNA, TE DEUM, U ĊELEBRAZZJONI EWKRISTIKA. JIEHU SEHEM IL-KOR TAS-SEMINARISTI TAHT ID-DIREZZJONI TA' MRO. CAN. MARTIN PORTELLI.

FIL-11.00 a.m. QUDDIESA LETTA.
FIL-5.00 p.m. GHASAR KANTAT MILL-KAPITLU TAL-KOLLEĠĠJATA TAL-GHARB.
FIL-5.30 p.m. PELLEGRINAĠĠ MILL-PARROĊĊA TAX-XAGHRA. IQADDES U JIPPRIEDKA L-ARĊIPRIET MONS. EWKARISTIKU SULTANA.
FIT-8.00 p.m. KONĊELEBRAZZJONI LI TITMEXXA MILL-EĊĊ. TIEGHU MONS. ISQOF NIKOL Ġ. CAUCHI FLIMKIEN MAS-SAĊERDOTI GHAWDXIN.
WARA L-QUDDIESA SSIR ĊELEBRAZZJONI EWKARISTIKA.

29. **Id-Disa' Erbgħa tal-Madonna ta' Pinu.**
Fil-5.00 a.m., fis-6.00 a.m., fit-8.30 a.m. Quddies lett.
Wara l-quddiesa tat-8.30 a.m., jiġi espost is-SS.mu u jibqa' espost il-ġurnata kollha.
Fil-5.30 p.m. Pellegrinaġġ mill-parroċċa ta' Sannat. Iqaddes u jippriedka l-Arċipriet Nikola Vella.
Fit-8.00 p.m. Quddiesa, Purċissjoni "Aux Flambeaux" li fiha jingħad ir-Rużarju u Ċelebrazzjoni Ewkaristika.

LULJU:

2. **Il-Kwadru Mirakuluż tal-Madonna ta' Pinu jittieħed sollennement Malta.** Tluq mis-Santwarju b'carcade li jwassal il-kwadru fuq iz-zuntier tal-knisja parrokkjali ta' Għajnsielem fejn issir funzjoni Ewkristika Marjana. Il-funzjoni titmexxa mill-Eċċ. Tiegħu Mons. Isqof Nikol Ġ. Cauchi. Wara l-funzjoni l-Kwadru Mirakuluż tal-Madonna jiġi trasportat lejn Malta. Kif jasal il-Port il-Kbir issir laqgħa ta' Merħba u wara jittieħed direttament lejn il-Kon-Kattidral ta' San Ġwann.
(Bejn l-4-11 isiru Funzjonijiet Marjani f'diversi knejjes ta' Malta fejn il-kwadru tal-Madonna ta' Pinu jkun espost għall-qima tal-fidili).

6. **L-Għaxar Erbgħa tal-Madonna ta' Pinu.**
Fil-5.00 a.m., fis-6.00 a.m., fit-8.30 a.m. Quddies lett.
Wara l-quddiesa tat-8.30 a.m. jiġi espost is-SS.mu u jibqa' espost il-ġurnata kollha.
Fil-5.30 p.m. Pellegrinaġġ mill-Parroċċa tal-Għasri. Iqaddes u jippriedka l-Kappillan Dun Ġużepp Mintoff.
Fit-8.00 p.m. Quddiesa, Purċissjoni 'Aux Flambeaux' li fiha jingħad ir-Rużarju u Ċelebrazzjoni Ewkaristika.

11. **Pellegrinaġġ għas-Santwarju tal-Mellieħa fejn ikun jinsab il-Kwadru tal-Madonna ta' Pinu.** Issir Funzjoni Marjana u wara l-Kwadru tal-Madonna jittieħed lejn Għawdex u jitwassal b'carcade mill-Imġarr sas-Santwarju ta' Pinu fejn jingħad xi talb bħala konklużjoni ta' dan il-Pellegrinaġġ.

13. **Il-Ħdax-il Erbgħa tal-Madonna ta' Pinu.**
Fil-5.00 a.m., fis-6.00 a.m., fit-8.30 a.m. Quddies lett.
Wara l-quddiesa tat-8.30 a.m. jiġi espost is-SS.mu u jibqa' espost il-ġurnata kollha.
Fil-5.30 p.m. Pellegrinaġġ mill-Parroċċa ta' Għajnsielem. Iqaddes u jippriedka l-Arċipriet il-Kan. Dun Ġużepp Zerafa.

Fit-8.00 p.m. Quddiesa, Purċissjoni 'Aux Flambeaux' li fiha jingħad ir-Rużarju u Ċelebrazzjoni Ewkaristika.

20. It-Tnax-il Erbgħa tal-Madonna ta' Pinu.

Fil-5.00 a.m., fis-6.00 a.m., fit-8.30 a.m. Quddies lett.

Wara l-quddiesa tat-8.30 a.m. jiġi espost is-SS.mu u jibqa' espost il-ġurnata kollha.

Pellegrinaġġ mill-Parroċċa tal-Qala. Iqaddes u jippriedka l-Arċipriet Dun Anton Sultana.

Fit-8.00 p.m. Quddiesa, Purċissjoni 'Aux Flambeaux', Rużarju u Ċelebrazzjoni Ewkaristika.

27. It-Tlettax-il Erbgħa tal-Madonna ta' Pinu.

Fil-5.00 a.m., fis-6.00 a.m., fit-8.30 a.m. Quddies lett.

Wara l-quddiesa tat-8.30 a.m. jiġi espost is-SS.mu u jibqa' espost il-ġurnata kollha.

Fil-5.30 p.m. Pellegrinaġġ mill-Parroċċa ta' San Ġorġ. Iqaddes u jippriedka l-Arċipriet Mons. Emmanuel Mercieca.

Fit-8.00 p.m. Quddiesa, Purċissjoni 'Aux Flambeaux' li fiha jingħad ir-Rużarju u Ċelebrazzjoni Ewkaristika.

AWISSU:

3. L-Erbatax-il Erbgħa tal-Madonna ta' Pinu.

Fil-5.00 a.m., fis-6.00 a.m., fit-8.30 a.m. Quddies lett.

Wara l-quddiesa tat-8.30 a.m. jiġi espost is-SS.mu u jibqa' espost il-ġurnata kollha.

Fil-5.30 p.m. Pellegrinaġġ mill-Parroċċa tan-Nadur. Iqaddes u jippriedka l-Arċipriet Mons. Salv Muscat.

Fit-8.00 p.m. Quddiesa, Purċissjoni 'Aux Flambeaux' li fiha jingħad ir-Rużarju u Ċelebrazzjoni Ewkaristika.

10. Il-Ħmistax-il Erbgħa tal-Madonna ta' Pinu.

Fil-5.00 a.m., fis-6.00 a.m., fit-8.30 a.m. Quddies lett.

Wara l-quddiesa tat-8.30 a.m. jiġi espost is-SS.mu u jibqa' espost il-ġurnata kollha.

Fil-5.30 p.m. Pellegrinaġġ mill-Parroċċa tax-Xewkija. Iqaddes u jippriedka l-Arċipriet Mons. Carmelo Mercieca.

Fit-8.00 p.m. Quddiesa, Purċissjoni 'Aux Flambeaux' li fiha jingħad ir-Rużarju u Ċelebrazzjoni Ewkaristika.

13. LEJLET IL-FESTA TITULARI

Fis-6.00 p.m. L-I Għasar kantat mill-Kapitlu tal-Kolleġġjata tal-Għarb, Rużarju, Ċelebrazzjoni Ewkaristika u Quddiesa.

14. JUM IL-FESTA TITULARI.

Fis-6.15 a.m., fit-8.30 a.m., fl-10.00 a.m. u fil-11.00 a.m. Quddies lett bl-omelija.

Fl-4.30 p.m. It-II Għasar Kantat mill-Kapitlu tal-Kolleġġjata tal-Għarb.

Fil-5.00 p.m. Quddiesa Kantata bl-omelija dwar Marija Assunta mill-Ill.mu Rev. Mons. Carmelo Xuereb, Vigarju Ġenerali ta' Malta.

15. **Festa Liturġika ta' l-Assunta.**
Il-quddies ikun fis-6.15 a.m., fit-8.30 a.m., fl-10.00 a.m. u fil-5.00 p.m.

17. **Festa ta' Marija Reġina.**
Fis-6.00 p.m. Quddiesa bl-Għasar integrat mill-Kapitlu tal-Kolleġġjata tal-Għarb.

SETTEMBRU:

1. Ftuħ u Tberik ta' **Wirja Marjana** mill-Eċċ. Tiegħu Mons. Isqof Nikol Cauchi f'Ta' Pinu.

8. **Festa tat-Twelid tal-Madonna.**
Fis-6.00 p.m. Quddiesa Kantata bl-Għasar integrat mill-Kapitlu tal-Kolleġġjata tal-Għarb.
Jiftaħ il-Kungress Marjoloġiku Marjan Internazzjonali li jitmexxa skond il-Programm Nazzjonali.

9. **Pageant Marjan** miktub għall-okkażjoni ta' l-Ewwel Ċentinarju tal-Madonna ta' Pinu mill-Kan. Salv Borg u minn John Cremona.

15-17. Isiru funzjonijiet li jitmexxew minn Isqfijiet barranin f'diversi knejjes ta' Għawdex.

18. **GĦELUQ IL-KUNGRESS MARJOLOĠIKU INTERNAZZJONALI.**
Laqgħa ta' Merħba lill-Kardinal Legat li jitwassal b'carcade mill-Imġarr sa Ta' Pinu.
Konċelebrazzjoni li titmexxa mill-Kardinal Legat li jkun assistit mill-Isqfijiet Maltin flimkien ma' għadd ta' Isqfijiet barranin u membri oħra tal-kleru sekulari u regolari.

ŻJAJJAR MILL-PARROĊĊI KOLLHA

LIS-SANTWARJU TA' MARIJA IMMAKULATA F'BORMLA

L-Arċipriet u l-Kapitlu tal-Kolleġġjata ta' Bormla qegħdin jistiednu l-parroċċi kollha ta' Malta biex iżuru s-Santwarju tal-Kunċizzjoni tul in-Novena.

Fil-jum magħżul għalihom, il-parroċċi għandhom jaslu ħdejn il-parroċċa ta' Bormla fis-6.00 p.m. fil-ġranet kollha tal-ġimgħa barra l-Ħadd.

Wara r-reċita tar-Rużarju, titqaddes, fis-6.30 p.m. il-Quddiesa tal-Kunċizzjoni u fil-Quddiesa jikkonċelebraw il-kappillani u s-saċerdoti tal-parroċċi li jkunu jżuru s-Santwarju.

Il-parroċċa ta' Bormla se tieħu ħsieb tistampa karti b'innijiet marjani għal waqt ir-Rużarju u innijiet oħra għal waqt il-Quddiesa, biex jitqassmu lin-nies ħalli kulħadd jieħu sehem fil-kant. Il-parroċċa ta' Bormla tipprovdi wkoll kuljum is-servizz ta' organista.

Il-programm taż-żjajjar tal-parroċċi huwa dan:

Is-Sibt 20 ta' Novembru — il-parroċċi tar-IV distrett: Bormla, l-Isla, il-Birgu u l-Kalkara.

Fil-5.30 p.m. Pellegrinaġġ tal-erba' parroċċi bl-istatwa tal-Kunċizzjoni — fit-triq jingħad ir-Rużarju meditat minn P. Stiefnu Barbara O.F.M.Cap. Waqfien fil-Pjazza għall-konċelebrazzjoni mis-saċerdoti djoċesani u reliġjużi tal-erba' parroċċi, u wara l-istatwa tittieħed fil-knisja fost il-ferħ tan-nies.

Jekk ma jkunx hemm il-permess tal-pulizija, kollox isir fil-knisja.

It-Tnejn, 22 ta' Novembru — I distrett: Valletta S. Pawl, S. Duminku, S. Wistin, il-Furjana.

It-Tlieta, 23 ta' Novembru — II distrett: S. Ġiljan, Balluta, Sliema, Gżira, Ta' Xbiex, San Ġwann.

L-Erbgħa, 24 ta' Novembru — It-III distrett: Hamrun, Kunċizzjoni, S. Gejtanu, Marsa, Msida, G'Manġa.

Il-Hamis, 25 ta' Novembru — is-VI distrett: Tarxien, Pawla, Fgura, S. Luċija.

Is-Sibt, 27 ta' Novembru — Ma hemmx żjajjar mill-parroċċi — Isir il-preżentazzjoni tat-trabi lill-Madonna.

Il-Hadd, 28 ta' Novembru — fl-4.30 p.m. — X distrett: Mosta, Naxxar, Għargħur, Mġarr, Mellieħa, Manikata, S. Pawl, Burmarrad.

It-Tnejn, 29 ta' Novembru — VII distrett: Siġġiewi, Żebbuġ, Qormi.

It-Tlieta, 30 ta' Novembru — VIII distrett: Żurrieq, Gudja, Għaxaq, Kirkop, Safi, Mqabba, Luqa.

L-Erbgħa, 1 ta' Diċembru — IX distrett — Rabat, Mdina, Dingli.

Il-Hamis, 2 ta' Diċembru — Attard, Lija, Balzan, S. Ġużepp Haddiem.

Il-Ġimgħa, 3 ta' Diċembru — B'Kara, S. Elena, Fleur-de-Lys, S. Venera.

N.B. Il-Kappillan tal-parroċċa msemmija l-ewwel f'kull distrett huwa mitlub javviċina l-kappillani l-oħra ħa jiftiehem bejniethom dwar iż-żjara.

RAPPORT TAŻ-ŻJAJJAR
LIS-SANTWARJU TA' MARIJA IMMAKULATA F'BORMLA
BEJN IS-SIBT 20 TA' NOVEMBRU U L-ĠIMGHA 3 TA' DIĊEMBRU 1982

Il-Ftuħ ta' dawn iż-żjajjar kien mid-Distrett Nru. 4 jiġifieri l-Parroċċi Bormla, l-Isla, il-Birgu u l-Kalkara, f'din l-okkażjoni sar pellegrinaġġ bl-istatwa tal-Kunċizzjoni nhar is-Sibt 20 ta' Novembru. Matul il-pellegrinaġġ saret it-talba tar-Rużarju. Fl-aħħar saret waqfa fil-pjazza u s-saċerdoti u patrijiet tad-distrett ikkonċelebraw flimkien.

B'kollox żaru lis-Santwarju 36 Parroċċa; jiġifieri Bormla, l-Isla, Birgu, Kalkara, Valletta (San Pawl), Valletta (San Duminku), Floriana, San Ġil-

jan, Balluta, Stella Maris, Gżira, Hamrun (San Gejtanu), Hamrun (Kunċizzjoni), Marsa (Trinità), Marsa (Marija Reġina), Msida, Tarxien, Paola (Kristu Re), Fgura, Santa Luċija, Naxxar, Manikata, Siġġiewi, Żebbuġ, Qormi (San Ġorġ), Qormi (San Sebastjan), Żurrieq, Gudja, Għaxaq, Kirkop, Attard, Lija, Balzan, B'Kara (San Ġużepp), B'Kara (Sant'Elena) u Fleur-de-Lys. Ma attendiex id-distrett kollu Nru. 5 jiġifieri, Żabbar, Żejtun, M'skala, M'xlokk u B'buġa li kien previst li jasal il-Ġimgħa 26 ta' Novembru.

Kull żjara lis-Santwarju bdiet bir-Rużarju li dejjem tmexxa minn wieħed mill-Kappillani, dan ir-Rużarju sar bil-kant tal-fidili. Wara l-Kappillani u s-saċerdoti ikkonċelebraw flimkien u qaddsu l-quddiesa tal-Kunċizzjoni. L-Omelija dejjem saret minn wieħed mill-Kappillani. Wara l-quddiesa tqassmu tifkiriet tas-Santwarju u dawk kollha li attendew ġew mistiedna jagħmlu xi talb privat u fis-skiet quddiem il-Madonna.

Uffiċċju Parrokkjali ta' Bormla
Arċipriet Victor Cilia
it-Tlieta 14 ta' Diċembru 1982.

ATTIVITAJIET TA' TIĠDID SPIRITWALI GĦAX-XJUĦ, IL-MORDA U L-INKAPAĊITATI BĦALA TĦEJJIJA GĦALL-KUNGRESS MARJOLOĠIKU U L-KUNGRESS MARJAN INTERNAZZJONALI

AVVENT 1982

Għall-Inkapaċitati

Il-Ħadd, 5 ta' Diċembru mid-9.00 — 12.30 p.m.

Fl-Istitut Kattoliku, Furjana

9.00 a.m. Kant mill-voluntiera tal-Caritas.
9.10 a.m. Kelmtejn minn Mons. Victor Grech.
9.15 a.m. "Kif nitħabbu mill-ġdid bejnietna" minn Mons. Mikiel Azzopardi
9.00 a.m. Kant mill-voluntiera tal-Caritas.
10.00 a.m. Intervall.
10.30 a.m. Talb flimkien.
11.15 a.m. Quddiesa minn Mons. Arċisqof.

Għax-Xjuħ

L-Erbgħa, 1 ta' Diċembru mid-9.30 — 11.15 a.m.

Fl-Istitut Kattoliku, Furjana

9.30 a.m. Kant.
9.45 a.m. "Il-Ħtieġa li Nitħabbu mill-ġdid ma' Alla" minn Fr. Anġeliku Vella O.P.
10.15 a.m. "Kif nitħabbu mill-ġdid bejnietna". Imexxi Mr. Victor Apap u jieħdu sehem żewġ anzjani.
10.45 a.m. Talb flimkien. Imexxi Dun Anġ Seychell.

L-Erbgħa, 8 ta' Diċembru mid-9.30 — 11.15 a.m.

Fl-Istitut Kattoliku, Furjana

9.30 a.m. Kant.

9.45 a.m. "Il-Madonna F'Ħajjitna" minn Mons. Victor Grech.

10.15 a.m. "It-Talb u l-Ħajja ta' l-Anzjani". Tmexxi Sr Paule Mamo u jieħdu sehem żewġ anzjani.

10.15 a.m. Talb flimkien. Imexxi Dun Anġ Seychell.

Il-Ħadd, 12 ta' Diċembru mid-9.15 — 12.30 p.m.

Fis-Sala taċ-Ċentru tal-MUSEUM, Blata l-Bajda

9.30 a.m. Kant u Varjetà — jieħdu sehem: Greenfields, Charles Thake, Josie Coppini, Vitorin Galea, Antoinette Miggiani u grupp ta' anzjani.

11.30 a.m. Quddiesa minn Mons. Victor Grech.

KURJA ARĊIVESKOVILI
Floriana
28 - 4 - 1983

SENA MQADDSA U MISSJONI DJOĊESANA

It-8 ta' Mejju

F'Malta, qabel il-gwerra, kien hawn devozzjoni kbira lejn il-Madonna ta' Pompej, u fit-8 ta' Mejju u fl-ewwel Ħadd ta' Ottubru, folol kbar ta' nies kienu jinġabru fil-knejjes biex, f'nofs in-nhar, wara l-Quddiesa, tingħad is-SUPPLIKA LILL-MADONNA TA' POMPEJ.

Is-SUPPLIKA għadha tingħad f'ħafna knejjes, u fil-knisja tal-Ġiżwiti, il-Belt, issir b'solennità kbira.

Jixraq li din is-sena, f'dan iż-żmien ta' tħejjija għall-Kungress Marjani ta' Settembru li ġej u f'din is-Sena Mqaddsa tal-Ġublew, li l-Papa ried jafda taħt il-ħarsien tal-Verġni Marija, din id-devozzjoni terġa' tqum fost il-poplu tagħna.

Fejn għadha ssir is-SUPPLIKA, din is-sena għandha ssir b'solennità aktar mis-soltu, u l-fidili għandhom jiġu mistiedna biex jattendu b'għadd kbir għaċ-ċelebrazzjoni.

Biex din iċ-ċelebrazzjoni tkun tiswa għar-rebħ tal-indulġenza tal-Ġublew, trid titqaddes il-Quddiesa tal-Ħadd, bil-Glorja u l-Kredu, fit-Talba tal-Fidili tiżdied invokazzjoni għall-Papa (Lezzjonarju tal-Qaddisin p. 791), u wara s-SUPPLIKA, jitkanta t-**Te Deum.** Wara t-tqarbin jista' jiġi espost Ġesù Sagramentat, biex wara l-kant tat-**Te Deum** tingħata l-barka.

Is-SUPPLIKA tinsab fir-RITWAL MALTI paġ. 308.

Fejn ma tistax issir il-Quddiesa u s-SUPPLIKA f'nofs in-nhar, għandha ssir jew fl-aħħar Quddiesa ta' filgħodu jew fil-Quddiesa ta' fil-għaxija.

L-indulġenza tal-Ġublew tintrebaħ biss fil-knejjes parrokkjali, fil-konkattidral ta' San Ġwann, fil-Kattidral, fil-knisja ta' Ġieżu, il-Belt, u fil-knisja tal-kappuċċini l-Furjana.

L-indulġenza tal-Ġublew tintrebaħ darba biss f'ġurnata.

Pellegrinaġġ tat-8 ta' Mejju f'Marsaxlokk — Direttivi

Wara ċ-ċirkolari tal-Vigarju Ġenerali dwar dan il-pellegrinaġġ, inħasset il-ħtieġa li jingħataw dawn id-direttivi:

i. Il-kappillani huma mħeġġin iħajru n-nies jieħdu sehem u jorganizzaw jew iqabbdu min jorganizza privates.

ii. Kull saċerdot li jieħu sehem hu mistieden jikkonċelebra ma' l-Arċisqof u għalhekk mitlub iġib miegħu alba u stola bajda. Min se jikkonċelebra hu mitlub javża lis-Segreterija tal-Kurja (Dun Frans Schembri) sal-Ġimgħa 6 ta' Mejju.

iii. Kull saċerdot li jiġi ma' grupp ta' nies hu mitlub iġib pissidi miegħu mimli bl-ostji; il-pissidi jiġi mtella' fuq l-altar minn rappreżentant tal-grupp, u mogħti lill-Arċisqof, li wara jagħtih lis-saċerdot li ġabu miegħu, ħa jżommu f'idu waqt it-Talba ewkaristika.

iv. Il-pellegrinaġġ jibda minn ħdejn it-Torri Vendome f'tarf ix-Xatt tas-Sajjieda fis-7.30 p.m., u fit-triq jingħad ir-Rużarju.

v. Il-pellegrinaġġ iservi għar-rebħ tal-indulġenza tal-Ġublew.

13 ta' Mejju — L-ewwel dehra tal-Madonna ta' Fatima

Bħala tħejjija għall-Kungressi Marjani, jixraq li din is-sena l-festa tal-Madonna ta' Fatima tiġi ċelebrata b'mod solenni llum fil-parroċċi kollha.

Dak in-nhar fis-6.00 p.m. fil-parroċċa ta' Gwardamanġa se jsir pellegrinaġġ mill-knisja tad-Duluri tal-Pietà għall-knisja tal-parroċċa u wara jkun hemm il-Quddiesa. Il-pellegrinaġġ iservi għar-rebħ tal-indulġenza tal-Ġublew.

Il-kappillani huma mistiedna jħeġġu n-nies biex jieħdu sehem f'dan il-pellegrinaġġ li dwaru jirċievu aktar tagħrif mill-kappillan stess.

Ċelebrazzjoni Marjana għat-tfal

Ma' dawn l-avviżi qiegħda tintbagħat ċelebrazzjoni marjana għat-tfal fix-xahar ta' Mejju. Din iċ-ċelebrazzjoni tista' ssir f'waħda mill-festi tal-Madonna (8 ta' Mejju, 13 ta' Mejju, 31 ta' Mejju jew f'xi jum ieħor adatt għat-tfal).

Tista' tkun okkażjoni sabiħa biex it-tfal tal-parroċċa jirbħu l-indulġenza tal-Ġublew: f'dan il-każ iċ-ċelebrazzjoni tiġi adattata skond dak li hemm indikat fir-Ritwal tal-Ġublew.

Pellegrinaġġ tat-tfal għas-Santwarju ta' Pinu, Għawdex

Il-pellegrinaġġ se jsir is-Sibt 28 ta' Mejju. Il-vapur jitlaq miċ-Ċirkewwa fit-8.00 a.m. u jerġa' lura fit-3.30 p.m.

It-tfal jinġabru għall-Quddiesa fis-Santwarju ta' Pinu, u se jqaddsilhom l-isqof ta' Għawdex; wara jżuru l-Mużew fid-dar ta' dik li kelmitha l-Madonna, u mbagħad fl-Oratorju tar-Rabat ikollhom film. It-tfal iridu jġibu l-ikel magħhom.

Il-kappillani huma mitlubin jagħżlu tmint itfal — 4 subien u 4 bniet — ta' 11 jew 12-il sena, mill-parroċċa, u xi ħadd kbir li jwassalhom saċ-Ċirkewwa u jieħu ħsiebhom tul il-ħin kollu sa ma jerġgħu lura f'darhom.

Il-ħlas tal-vapur (return) huwa ta' 50c għat-tfal u £1 għall-kbar.

Fl-20 ta' Mejju fis-6 p.m. fl-Istitut Kattoliku, se ssir laqgħa għal dawk

li se jakkompanjaw it-tfal biex jingħatalhom tagħrif aktar. Dak in-nhar dawn iridu jġibu magħhom il-flus tal-vapur biex il-biljetti jinxtraw minn qabel u ma jkunx hemm telf ta' żmien biex wieħed jitla' fuq il-vapur.

Sal-15 ta' Mejju, il-kappillani huma mitlubin li jibgħatu lis-Segreterija tal-Kurja l-ismijiet tat-tfal u ta' dawk li se jakkompanjawhom.

Min għandu xi diffikultajiet dwar il-punti kollha msemmijin hawn fuq, hu mitlub javviċina s-Segreterija tal-Kurja.

G. LUPI,
Segretarju Djoċesan

PELLEGRINAĠĠ TAL-MADONNA TA' POMPEI F'MARSAXLOKK FL-OKKAŻŻJONI TAL-GHOXRIN ANNIVERSARJU MILL-BIDU TIEGĦU U L-MISSJONI DJOĊESANA

Proposti:

1. Il-Pellegrinaġġ isir nhar il-Ħadd 8 ta' Mejju fis-7.30 p.m. (nofs siegħa iżjed tard mis-soltu).
2. Jerġa' jsir Aux Flambeaux (ieħdu ħsieb: MUSEUM Subien).
3. Il-Parruċċani jiġu mħeġġa jixegħlu l-gallerijiet u l-faċċati; is-sajjieda d-dgħajjes. Jithejjew ukoll xi fjakkoli.
4. Issir talba lill-E.T. Mons. Arċisqof biex jekk huwa possibbli, mhux biss iqaddes imma wkoll IMEXXI L-PELLEGRINAĠĠ.
5. Waqt il-Pellegrinaġġ jingħad ir-Rużarju li jkun Meditat — mingħajr tul żejjed. Tintalab l-għajnuna tas-Seminaristi.
6. Tintbagħat Ċirkolari mill-Kurja biex tinqara fil-Knejjes kollha; fiha jista' jsir appell għad-devozzjoni lejn il-Madonna permezz tar-Rużarju, u kulħadd, Kappillani, saċerdoti, reliġjużi u lajċi jiġu mħeġġa jingħaqdu ma' Mons. Arċisqof għal dan il-Pellegrinaġġ. Il-Kappillani ecc. jiġu mħeġġa jorganizzaw Privates għall-kumdità tan-nies.
7. Kull saċerdot ikun mistieden jikkonċelebra. Min ikun ġej javża lill-Kurja biex ikun jista' jithejja post xieraq għalihom. Min jiġi jġib miegħu alba, stola bajda.
8. Fil-Pellegrinaġġ is-Saċerdoti u Reliġjużi jimxu eżatt wara Mons. Arċisqof; warajhom jimxu l-lajċi f'żewġ fillieri ta' erbgħa kull naħa.
9. Kull saċerdot responsabbli għall-Privates/grupp iġib miegħu Pissidi b'ostji fih bejn wieħed u ieħor daqs kemm ikollu nies. Il-Parroċċa

tipprovdi pissidijiet oħrajn. Dan isir biex żgur ikun hemm ostji biż-żejjed għat-Tqarbin.

10. Wara l-Omelija n-nies jiġu mistiedna jixegħlu x-xema' biex flimkien bħala l-poplu t'Alla miġbur flimkien mar-Rgħaj tiegħu nistqarru l-Fidi tagħna. Suġġerit li l-Kredu jitkanta bil-Latin (Gregorjan).

11. Offertorju: issir il-purċissjoni li fiha rappreżentant ta' kull Parroċċa/Grupp itella' l-Pissidi li jkun inġieb minnhom u joffrih lil Mons. Arċisqof; il-Pissidi jgħaddi f'idejn is-Saċerdot responsabbli għal grupp u jżommu f'idejh tul il-Liturġija tal-Ewkaristija.

12. Tqarbin: kull saċerdot wara li jitqarben jinżel fost in-nies iqarben. B'hekk it-Tqarbin m'għandux idum wisq u kull saċerdot ikun involut. Meta jlesti t-Tqarbin is-saċerdot jippurifika l-Pissidi u jżommu għandu.

13. Il-Parroċċa tħejji Posters għall-Okkażjoni biex jiġu mibgħuta lill-Parroċċi eċċ. kollha.

IŻ-ŻJARA TAL-KWADRU TAL-MADONNA TA' PINU F'MALTA

MESSAĠĠ TA' L-E.T. MONS. ĠUŻEPPI MERCIECA ARĊISQOF TA' MALTA

Il-miġja tax-xbieha tal-Madonna Ta' Pinu fostna għandna nqisuha bħala barka mis-sema għalina, għaliex hija ż-żjara ta' l-Omm tagħna tas-sema li ġejja fostna biex tgħidilna x'qegħda tistenna minna f'din is-sena mqaddsa tal-Fidwa tagħna, sena li fiha wkoll, f'Settembru li ġej, se nagħtuha ġieh bħala Omm il-Ħniena u r-Rikonċiljazzjoni, flimkien ma' dawk kollha li, minn pajjiżi oħra, se jissieħbu magħna f'dan il-ġieh lill-Omm Alla.

Fil-ġranet li fihom ix-xbieha tal-Madonna Ta' Pinu tkun fostna, nitolbuha lill-Madonna biex iddawwar lejna l-għajnejn tagħha ta' ħniena, u teħlisna mit-tiġrib kollu li qegħdin inġibu fuqna bi dnubietna. Hi waqfet mal-Knisja fil-bidu tagħha u kienet xbieha tal-Knisja titlob meta ssieħbet ma' l-Appostli fiċ-Ċenaklu waqt li kienu jistennew il-miġja ta' l-Ispirtu s-Santu; issa f'dawn il-ġranet, se tieqaf magħna bit-talb tagħha ħalli ċ-ċelebrazzjonijiet kollha li se jsiru f'dawn il-ġranet, tul il-ġranet tal-Kungressi Marjani f'Settembru li ġej, u matul is-sena mqaddsa kollha, iwassluna biex inħossu dejjem aktar il-preżenza ta' Alla fostna u hekk naslu għal mibgħeda sħiħa tad-dnub, li m'huwiex ħlief iċ-ċaħda ta' l-imħabba ta' Alla. Nitolbuha għalhekk lill-Madonna, f'dawn il-ġranet li ġejjin, biex, bl-eżempju tal-ħajja tagħha u bit-talb tagħha, tgħin lil kull wieħed u waħda minna, hi x'inhi l-ħidma jew il-kariga tagħna, biex infasslu l-ħajja kollha tagħna fuq Kristu u t-tagħlim tiegħu kif twassalulna l-Knsja.

Imwettqin bit-talb tal-Verġni Marija, Ommna u Omm il-Knisja, tul dan iż-żmien kollu li ġej, iħfittxu li nsaħħu dejjem aktar il-ħbiberija tagħna

m'Alla u l-imħabba bejnietna, biex inkunu nistgħu ngawdu l-frott tal-Fidwa li rebħilna l-Mulej Ġesù.

† ĠUŻEPPI,
Arċisqof ta' Malta.

MESSAĠĠ TA' L-E.T. MONS. NIKOL CAUCHI ISQOF TA' GĦAWDEX

Fil-familja, il-ħarsa ta' l-omm tiswa daqs teżor. Din il-ħarsa mhux biss tintebaħ bil-ħtiġijiet ta' l-ulied u turi ħerqa biex tgħinhom, iżda wkoll timlihom bil-kuraġġ biex iwettqu t-tajjeb u tiskansahom mill-ħsara u mill-ħtija.

Fil-familja ta' wlied Alla, il-ħarsa ħanina ta' -Omm tagħna, il-Madonna hija teżor wisq akbar. Din il-ħarsa tqanqalna biex nindmu minn dnubietna u biex ma naqtgħu qatt qalbna fit-twettiq ta' dmirijietna bħala nsara.

Fil-granet li fih il-Kwadru tal-Madonna Ta' Pinu, ikun espost għall-qima tal-pubbliku, kollna kemm aħna, kbar u żgħar, għandna niftakru f'din il-ħarsa ta' l-Omm tagħna tas-sema, kollha ħrara għalina. Il-ħeġġa tal-qima tagħna lejHa, għandha tkun xhieda li aħna wliedha tabilħaqq u bil-fatti. Hekk inkunu nistgħu nitolbuHa mingħajr ma nagħmlulHa għajb: "O Marija, urina li Inti Ommna, għalik isma' t-talb tagħna, Dak li twieled għalina, ried ikun ibnek bħalna."

† NIKOL,
Isqof ta' Għawdex.

PROGRAMM TA' ĊELEBRAZZJONIJIET

* **Is-Sibt 2 ta' Lulju** — Wasla tal-Kwadru fuq vapur fil-Port il-Kbir fis-6.15 p.m. Tluq ta' PELLEGRINAĠĠ NAZZJONALI minn ħdejn id-Dwana l-Qadima għall-pjazza ta' quddiem il-Kon-Kattidral ta' San Ġwann, il-Belt Valletta. Quddiesa fil-pjazza fit-8.00 p.m.

* **Il-Ħadd 3 ta' Lulju** — Il-Kwadru jibqa' fil-Kon-Kattidral ta' San Ġwann. Laqgħat Marjani ta' talb.

* **It-Tnejn 4 ta' Lulju** — Fis-6.00 p.m. konċelebrazzjoni mill-Isqfijiet ta' Malta u Għawdex u l-kleru. Wara l-Kwadru jittieħed fil-Parroċċa tal-Karmnu tal-Balluta.

* **It-Tlieta 5 ta' Lulju** — Filgħaxija l-Kwadru jasal fil-Parroċċa ta' Kristu Re r-Raħal il-Ġdid.

* **L-Erbgħa 6 ta' Lulju** — Il-Kwadru tal-Madonna Ta' Pinu jibqa' Raħal il-Ġdid.

*	**Il-Hamis 7 ta' Lulju**	— Filgħaxija l-Kwadru jittieħed f'Ħal-Qormi; pellegrinaġġ mill-Knisja Arċipretali ta' San Ġorġ għall-Knisja Parrokkjali ta' San Bastjan.
*	**Il-Ġimgħa 8 ta' Lulju**	— Filgħaxija l-Kwadru jasal fil-Knisja Kolleġġjali ta' San Pawl, ir-Rabat.
*	**Is-Sibt 9 ta' Lulju**	— Fis-7.00 p.m. tluq ta' PELLEGRINAĠĠ NAZZJONALI għall-pjazza ta' quddiem il-Kattidral ta' l-Imdina, fejn fit-8.00 p.m. issir quddiesa konċelebrata. Velja Ewkaristika/Marjana fl-10.00 p.m. Quddiesa f'nofs il-lejl.
*	**Il-Hadd 10 ta' Lulju**	— Fl-4.00 p.m. il-Kwadru jħalli l-Kattidral; wasla fil-Parroċċa ta' San Pawl il-Baħar fl-4.30 p.m. u ċelebrazzjoni Marjana bil-quddiesa. Fis-6.30 p.m. jitlaq għal Mellieħa fejn isir pellegrinaġġ għall-Knisja Parrokkjali. Velja Marjana sa nofs il-lejl.
*	**It-Tnejn 11 ta' Lulju**	— Fil-5.30 p.m. proċessjoni għas-Santwarju fejn issir konċelebrazzjoni mmexxija mill-Isqfijiet ta' Malta u Għawdex. Fis-7.15 p.m. il-Kwadru jitwassal iċ-Ċirkewwa fi triqtu lura lejn Għawdex.

IL-MISSJONI DJOĊESANA U T-TFAL

Tħabbira tal-programm

Dear Headteachers and teachers,

The letter which the Holy Father addressed to Archbishop Mercieca and Bishop Cauchi in connection with the Diocesan Mission starting this October and finishing next September calls all Maltese to a better understanding and practice of Christian living. For the success of this holy venture the Curail Offices have created a number of committees and my assignment is to communicate to you their suggestions. In this Circular I shall limit myself to the Children's Section, i.e. children between the ages of 6 and 13, which normally cover boys and girls in Junior Classes and in Forms I and II of Secondary Classes.

In this first Circular you are being given an overall picture of the suggested activities: further details will be communicated to you in due course. You do appreciate that the onus of these activities falls on the parishes that you encourage your pupils, irrespective of any real or imaginary barrier, to take part in these activities and to remind them of the dates in this circular. However a number of activities are to be held in schools and left to the initiatives of heads and teachers.

If you have any queries please contact Sister Blanche Gatt at the Curial Officer, Tel 605350/6 Extention 210.

A Here is the overall **Programme for the Year** 1982-1983

OCTOBER **Friday 22nd** Preparation for Mission Sunday (October 24th) **Theme** "With Mary, Christ's Missionary"

NOVEMBER **Friday 26th** Preparation for Advent (November 28th) **Theme** "With Mary, Mother of Jesus let's get ready for the coming of our Saviour".

DECEMBER **16th to 24th:** Novena for Christmas (Details of Celebrations in the Diocesan Bulletin). **Theme:** "Jesus saves".

JANUARY **Friday 21st** Unity Octave (18th to 25th). **Theme** "With Mary, Mother of the Church let's pray for the unity among Christians".

FEBRUARY **Friday 18th** Significance of Lent (Ash Wednesday 16th) Theme "Mary help us to cleanse our hearts and make it a fitting abode for Jesus."

MARCH 21st/24th (or some other days) Penitential Services in Schools. Theme "Mary Mother of Grace fill our hearts with love of Jesus".

APRIL **Friday 22nd** (in view of Vocations Sunday: April 24th) **Theme** "Mary will help us to say YES to Jesus' call to become priests or religious".

MAY Towards the end of the month: Crowning of Our Lady **Theme** "Mary, our Queen bring us nearer to Jesus".

JUNE A day near the Feast of Corpus or the Sacred Heart: An Eucharistic Day in School. **Theme** "May the body of Jesus which was formed in Mary's womb be our nourishment through life".

On the underlined months, i.e. March, May and June the suggested devotion will be held solely in schools. Hints will be forwarded in due course. In November the devotion will be held both in the Parish and in the School.

B **DRAMA FESTIVAL**

This is open to schools and parishes and youth clubs. Duration of Production: not less than 15 minutes not more than 30 minutes.

Language of play or musical: Maltese or English (not necessarily original). Script: to be submitted for adjudication and award. Award productions will be staged in due course. More details to follow.

C PROJECTS with a Marian Theme covering, written projects, drawings, paintings, etching, models, scrapbooks collections, of pictures, photos medals stamps etc....

Three Groups: Group A 6,7,8 years on January 1st. Group B 9,10,11 years on January 1st. Group C 12,13 years on January 1st.

D PILGRIMAGE TO TA' PINU SANCTUARY

Five boys and five girls between the age of 10 and 13 years from every Parish to be accompanied by two youth leaders, will join Gozitan children some time in May for an Eucharistic Celebration by Bishop Cauchi at Ta' Pinu.

D. Rosso FSC

Iċ-ċelebrazzjoni tat-22 ta' Ottubru

MA' MARIJA MISSJUNARJI TA' KRISTU

Kumm.: L-idea tal-missjoni timxi id f'id mal-idea ta' xhieda. Dik li xxandar, jew tagħti l-aħbar.

Kristu kien l-ewwel missjunarju mibgħut minn Alla, l-Missier fost il-bnedmin, biex igħidilhom li Alla jħobbhom u li jridhom ikunu miegħu għal dejjem. Lid-dixxipli tiegħu riedhom ikomplu jxandru din l-aħbar madd-dinja kollha, u qabel ħalla din id-dinja sejħilhom madwaru u qalilhom: "Morru fid-dinja kollha u xandru l-Vanġelu lil kulħadd."

Matul iż-żminijiet eluf ta' rġiel u nisa, bħall-Appostli, ħallew lil missierhom, lil ommhom, ħuthom, pajjiżhom, biex imorru jxandru lil Kristu fejn għadhom ma semgħux bih.

Nisimgħu ġrajja ta' Patri Karlu missjunarju fost il-fqar fl-Indja.

Qarrej I: Patri Karlu ilu missjunarju fl-Indja mill-1969. Nisimgħuh jagħtina xi ftit mill-esperjenzi tiegħu.

Għal sena sħiħa kont noqgħod fi slum ġol-belt ta' Bombay, fl-Indja, f'għarix fqir bħal tan-nies l-oħra. Kont norqod fuq mejda, fuq mitraħ li binhar kont ingerbeb u nerfgħu f'basket, flimkien ma' inkwadru tal-Madonna li ġibt miegħi mid-dar u li kont ngħid ir-Rużarju quddiemu kuljum. Fl-għarix kienet tagħmel sħana kbira, bi nhar u bil-lejl ukoll. Mal-lejl, barra min-nies igħajtu, kien hemm il-klieb jiġġerrew u jinbħu b'saħħithom kollha. Imbagħad il-ġrieden kbar, iqażżuk, jieklu li jsibu u jidħlu kullimkien u jigdmu lin-nies. Lili kiluli qomos, kotba, żraben, ložor...

Anzi, sakemm it-temp ikun xott, wieħed igħaddieha, imma meta taqbad ix-xita, il-mogħdijiet ta' bejn l-egħrejjex isiru widien ta' tajn u ilma u l-art kollha ċaflis. L-istess egħrejjex jidħol l-ilma fihom u n-nies ikollha torqod fuq il-mejda waħda li jkollhom, kulħadd fuq xulxin, jistennew li jisbaħ.

Għall-ewwel kont bdejt naħseb: il-għala dawn in-nies ma jibdewx jagħmlu xi ħaġa ħalli jibdew igħixu aħjar? Imma ma domtx ma ndunajt li,

minħabba l-faqar li għixu fih, u la għandhom tagħlim, la flus, la saħħa li jaħdmu, la għajnuna ta' xejn, la libsa deċenti, xejn!

Darba waħda kien hemm raġel minn dawn li jgħixu f'dawn is-slums u kien sama' li l-bank kien qed jislef il-flus. Mar il-bank u talabhom jisilfuh xi flus. Miskin, għal ftit ma tefgħux il-ħabs għax ħasbu li kien mar hemm biex jisraq.

Kemm ili fosthom tgħallimt li l-faqar iġib il-faqar. Wieħed ma jafx mnejn jibda biex jara jsibx il-kawżi ta' din il-qagħda mwiegħra għal miljuni ta' nies li qed igħixu ħajja mank tixraq lill-bhejjem. Imisshom il-popli għonja, flok ma jagħmlu l-gwerer u jonfqu l-miljuni fl-armamenti, u jgħixu fil-lussu, jaħsbu f'dawn l-imsejkna nies. Bħala ħlas ikollhom mingħandhom dawk il-kwalitajiet li aħna tlifna jew qegħdin ninsew: l-ospitalità, l-għaqda tal-familja, is-sens tal-preżenza t'Alla!

Kumm.: Bħal dan il-missjunarju hekk għamlet il-Madonna meta semgħet li Eliżabetta l-kuġina tagħha għandha bżonn l-għajnuna tagħha. Magħha l-Madonna ħadet lil Ġesù, u għalhekk nistgħu nqisuha bħal Patri Karlu.

Qarrej 2: Qari mill-Vanġelu skond San Luqa (1,V. 39-4, V. 56).

F'dawk il-ġranet Marija qamet u marret tħaffef lejn l-għoljiet, f'belt tal-Lhudija. Daħlet għand Zakkarija u sellmet lil Eliżabetta. Malli Eliżabetta semgħet lil Marija ssellmilha, it-tarbija qabżet fil-ġuf tagħha u Eliżabetta mtliet bl-Ispirtu s-Santu; u nfexxet f'għajta kbira u qalet: "Imbierka inti fost in-nisa, u mbierek il-frott tal-ġuf tiegħek! U minn fejn ġieni dan li omm Sidi tiġi għandi? Għax ara, mali smajt f'widnejja leħen it-tislima tiegħek, it-tarbija li għandi fil-ġuf qabżet bil-ferħ. Iva, hienja dik li emmnet li jseħħ kull ma bagħat igħidilha l-Mulej!" Marija baqgħet ma' Eliżabetta għal xi tliet xhur u mbagħad reġgħet lura lejn darha.

Saċerdot: TALBA: Nitolbu flimkien: Mulej Alla tagħna, ibgħat aktar saċerdoti, sorijiet u lajċi biex imorru fl-artijiet tal-missjoni, ħalli jxandru l-Vanġelu, u jkunu xhieda tal-imħabba ta' Alla.

Kant: Innu Missjunarju: Ibgħat il-Missjunarju jgħallimhom iħobbuk...

Kumm.: "Kif il-Missier bagħat Lili hekk jien nibgħat lilkom." Kristu qed jibgħat lil kulħadd: nisa, irġiel, tfal, saċerdoti, sorijiet u lajċi. Qatt staqsejt lilek innifsek x'tista' tagħmel INT? Il-kliem ta' Kristu huwa għalik ukoll: Morru...

Tifel 1: Kristu qalilna: "Min jitlob jaqla'. Itolbu 'l sid il-ħsad biex jibgħat ħaddiema għall-ħsad tiegħu." Żgur li l-aktar ħaġa li għandhom bżonn il-missjunarji, dawk li jaħdmu għal Kristu, hu t-talb. U għalkemm huma 'l bogħod minna, aħna għandna d-dmir ngħinuhom bit-talb tagħna.

Tifel 2: Aħna wkoll nistgħu — u għandna ngħinu l-missjunarji billi niċċaħħdu minn xi ħwejjeġ żgħar u noffru xi sagrifiċċju għalihom — niċċaħħdu minn xi ftit ħelu, minn xi programm li nħobbu naraw fuq it-TV. Alla ma jħarisx lejn dak li nagħmlu, imma lejn l-imħabba li biha nagħmlu.

Tifel 3: Il-ħabib tiegħi John qalli: "Din is-sena sibt ħafna mħabba. l-aħħar kont marid l-isptar għal xahrejn u ndunajt kemm verament il-ġe-

nituri u ħuti jħobbuni." Bl-imħabba tagħna lejn il-ġenituri u ħutna nistgħu nkunu l-missjunarji ta' Kristu fil-familja tagħna.

Tifel 4: Flimkien ma' sħabi tal-klassi bil-flus li faddalna matul irrandan xtrajna pitazzi u lapsijiet għat-tfal oħra fil-Filippini.

Tifel 5: Grupp ta' tfal idoqqu kull nhar ta' Ħadd fil-quddiesa tal-parroċċa. Darba l-kappillan stedinhom biex idoqqu fil-laqgħa ta' tfal li l-parroċċa organizzat għall-ġimgħa tal-festa. Inzerta li kien hemm Albert li kellu marda fatali; iżda dak inhar ktant ħa gost li meta mar lura d-dar kiteb lill-kappillan fejn qallu biex jirringrazzja lill-grupp li daqq. Imħeġġin mir-ringrazzjament ta' Albert il-grupp ta' tfal bdew iduru tfal morda u anzjani biex iferrħuhom bil-kant tagħhom.

Kumm.: Aħna wkoll nistgħu nferrħu lil ħaddieħor, aħna wkoll nistgħu, anzi għandna nkunu missjunarji u nwasslu 'l Kristu lil ħaddieħor, bħal ma għamlet il-Madonna meta marret għand Santa Eliżbetta.

Saċerdot: TALBA: Kulħadd flimkien.

Sinjur Alla agħti lilna u lil dawk kollha li Inti għajjat biex ikunu xhieda ta' mħabbtek fuq l-art, qalb kbira li tħobb lil kulħadd u rieda li nkunu missjunarji fost sħabna fl-iskola, fil-familja u fir-raħal jew belt tagħna.

Kant: Inkantaw il-Missierna. **Talba tal-fidili.**

Saċerdot: Ejjew nitolbu lil Alla li għoġbu jagħtina lil Marija bħala Omm tagħna sabiex inwasslu lil Kristu lill-oħrajn.

Tfal: **1.** Ibgħat, Mulej, ħaddiema fl-għalqa tiegħek biex il-bnedmin kollha jkunu jafuk u jberkuk. Nitolbu.

℟. Ismagħna, nitolbuk, Mulej

2. Għin il-Missjunarji, saċerdoti, sorijiet u lajċi, biex iwasslu l-messaġġ ta' Kristu lill-bnedmin kollha. Nitolbu.

℟. Ismagħna, nitolbuk, Mulej

3. Agħmel Mulej li l-imġieba tagħna tkun eżempju li tiġbed lejk u lejn il-Knisja tfal oħra li magħhom niltaqgħu fil-ħajja tagħna. Nitolbu.

℟. Ismagħna, nitolbuk, Mulej

4. Agħtina l-grazzja li aħna wkoll bħall-Madonna nwasslu lil Kristu lit-tfal oħra bl-imġieba tagħna ta' nsara. Nitolbu.

℟. Ismagħna, nitolbuk, Mulej

Saċerdot: Ilqa' Mulej, it-talba li aħna t-tfal qegħdin nagħmlulek permezz ta' Marija Verġni, u għinna dejjem biex inkunu missjunarji tiegħek fost sħabna. B'Ibnek Ġesù Kristu Sidna, li miegħek jgħix u jsaltan flimkien ma' l-Ispirtu s-Santu, Alla, għal dejjem ta' dejjem. Amen.
Kant: Innu lill-Madonna.

THEJJIJA GĦALL-AVVENT

Il-Milied huwa l-isbaħ żmien tas-sena, l-aktar għat-tfal, imma biex il-ferħ li jħossu ma jkunx biss ferħ materjali, nippruvaw indaħħluhom fl-ispirtu tal-Avvent, u nhejjuhom għall-miġja tal-Mulej Ġesù.

Dan isir billi ninvolvu t-tfal biex jieħdu parti attiva f'dan iż-żmien, billi jiġu mħajrin jagħmlu l-GIRLANDA TAL-AVVENT.

It-tfal jitgħallmu ħafna mis-simboli, u l-GIRLANDA TAL-AVVENT għandu tifsir simboliku kbir:

għandha sura ta' ċirku, u ċ-ċirku hu simbolu tal-eternità u tal-kobor bla qjies ta' Alla;

tkun imdawra bil-weraq u l-ħdura tal-weraq hu simbolu tal-ħajja ta' dejjem u ta' Alla li ma jitbiddel qatt.

Kif tagħmel il-Girlanda ta' l-Avvent:

Tkun trid: għaċ-ċirku: frame tal-injam (tond) jew wire oħxon mibrum f'ċirku jew kartun oħxon maqtugħ tond (jekk il-kartun ikun artab, wieħed jaqta' aktar minn ċirku wieħed u jinkollahom flimkien).

Xama': trid erba' xemgħat jew minn dawk tal-karta ħamra jew erba' xemgħat bojod li jitqiegħdu f'kandlieri kull xama' jkollha marbut magħha ċoff vjola (li jista' jkun roża għat-III Ħadd tal-Avvent).

Weraq: jista' jkun weraq aħdar frisk, li jkun irid jinbidel regolarment, jew, biex ix-xogħol isir darba biss, weraq tal-plastik.

Kif tagħmilha: i. meta tlesti ċ-ċirku, dawwar miegħu l-weraq aħdar u orbtu b'wire irqiq biex ma jiċċaqlaqx. Aktar ma tkun folta l-girlanda b'ħafna weraq, aħjar.

ii. Qiegħed fuq iċ-ċirku l-erba' xemgħat, imbegħdin indaqs minn xulxin, u orbot magħhom ċoff b'zagarella vjola. Tkun ħaġa f'waqtha li z-żagarella tinbidel f'kulur aħmar jew dehbi t-Tnejn ta' qabel il-Milied.

Fejn tqiegħda: i. tista' tiddendel mis-saqaf — f'dan il-każ wieħed irid joqgħod attent li x-xama' jkun imwaħħal tajjeb mal-girlanda biex ma jaqax.

ii. tista' titqiegħed fuq mejda jew tavolin f'rokna prominenti tad-dar — f'dan il-każ ix-xama' mhemmx għalfejn jitwaħħal maċ-ċirku, imma biżżejjed jitqiegħed madwaru.

iii. l-aħjar post huwa l-post fejn jintrama l-presepju biex mal-Milied, il-Girlanda tal-Avvent, issir KURUNA TAD-DAWL — iz-zagarelli madwar ix-xama' jkunu ta' kulur abjad jew dehbi, u x-xama' jinxtegħel kuljum meta l-familja tinġabar flimkien għat-talb (ir-Rużarju) ħdejn il-presepju sa nhar l-Epifanija.

It-tfal għandhom jiġu mħajrin biex ikollhom il-GIRħANDA TAL-AVVENT fid-dar tagħhom. Il-kuruna jlestuha matul ix-xahar ta' Novembru, ħalli mbagħad, il-Ġimgħa qabel l-ewwel Ħadd ta' l-Avvent, iġibuha l-knisja ħa titbierek waqt funzjoni li jkun hemm għalihom.

Jixraq li f'kull knisja wkoll ikun hemm il-GIRLANDA TAL-AVVENT u titbierek mal-girlandi tat-tfal.

Aktar tard jintbagħtu direttivi dwar din iċ-ċelebrazzjoni.

Fl-ewwel Ħadd tal-Avvent tinxtegħel xama' waħda waqt ċelebrazzjoni qasira; fit-tieni Ħadd jinxtegħlu żewġ xemgħat, fit-tielet tlieta, u fir-raba' Ħadd l-erba' xemgħat.

Tkun ħaġa xierqa li x-xemgħat jinxtegħlu wkoll matul il-ġimgħa: fid-djar waqt li l-familja tkun miġbura flimkien għat-talb; fil-knejjes, waqt il-ħin tal-Quddies jew, almenu, waqt il-funzjonijiet ta' filgħaxija.

G. LUPI,
Segretarju

THE ADVENT WREATH

In order to make the significance of Advent more meaningful to children, we are suggesting the introduction of the Advent Wreath at home and/or in schools.

What is the Advent Wreath

It is a ring, the size of its diameter depending on the location. It could be placed on a sideboard at home, or an existing shelf in class or hanging from the ceiling in the assembly hall or the chapel. Ideally it ought to be made of metal (here's chance for the metal section of the school!) with four equidistant sockets that make a candle each. In stead of these sockets one can easily place four luminary candles around the wreath.

It could be made of wood or even cardboard. A further requisite is a garland of green leaves (natural or artificial) which is wound round the ring together with a violet ribbon for the first two Sundays, a rose ribbon for the Third Sunday and finally a red or golden one for the foutrh and final Sunday.

The candles are lit gradually: one for the First Sunday,(two for the Second, and so on).

Significance of the Wreath

The wreath is symbolic of many things. Its shape signifies the never-endingness of God; the evergreen boughs are a sign of eternal life that we share through the grace of God; "You are a light of the world, a tree evergreen" (Tertullian).

Each week another candle is lit to call to mind the gradual approach of the "fulness of time" that brought Christ to redeem us.

The purple ribbons stand for penance, a notable feature of Advent "Do penance for the Kingdom of God is at hand". Yet Advent is quite unlike Lent: Alleluia is still our song: it is a time of joy, of hope, of longing, of impatience "Come Lord Jesus"...

Blessing of the Wreath

On Friday 26th November a Pre-Advent ceremony is being held in every parish Church and these wreaths ought to be carried to church and blessed by the Parish Priest. In the case of some schools the blessing service could be done by the school chaplain.

The Advent Ceremony

At home it takes place on Sunday; in school on the following Monday. The ceremony starts with a short introduction, followed by the reading of preceding Sunday, a brief commentary relevant to the children present, and concludes with an appropriate Advent Hymn (in schools) and a short prayer. This could be taken from the Missal.

The "Corona Lucis"

The unity of Advent and Epiphany can be shown by retaining the Advent Wreath for a week or more into the new term. It may be necessary to renew the greenery and candles. All the candles should be lit daily for assembly during Epiphany time.

Epiphany is the time of fulfilment, when we celebrate, in anticipation, the glory of Christ's coming and that of the Church, the holy city, the new Jerusalem. The Wreath will therefore now symbolise that city clothed in God's glory (Rev. 21:2)

Ċelebrazzjoni ta' Thejjija għall-Avvent

Joħroġ is-saċerdot liebes l-ispellizza u l-istola. Miegħu jkollu żewġ abbatini bil-girlanda ta' l-Avvent jakkompanjawh, 4 letturi (li jistgħu jkunu mit-tfal) u kommentatur. (Jintgħażlu tfal jaqraw sewwa u bil-pawsa meħtieġa, biex tinġibed l-attenzjoni tat-tfal għal dak li jkun qed jingħad; fil-każ tinqara minn xi ħadd kbir.

Kummentatur: Tfal, illum inġbarna flimkien biex inlestu ruħna għall-festa tat-Twelid ta' Ġesù Bambin. Għad baqa' erbat iħdud oħra sa ma jasal il-Milied, u dan iż-żmien jissejjaħ l-AVVENT. Il-kelma Avvent tfisser Miġja. Il-Miġja ta' min? Lil min qegħdin nistennew? Qed nistennew li jasal iż-żmien ħalli nagħmlu l-Festa tat-Twelid ta' Ġesù Bambin.

Il-Knisja trid li bħala nsara, nlestu ruħna, biex il-Milied ikun għalina l-aqwa u l-isbaħ festa. Mhux biżżejjed li naħsbu fil-kartolini u fis-siġra tal-Milied, fir-rigali, fit-tiżjin u fil-presepju. L-aqwa ħaġa għalina, għandha tkun li nlestu ruħna biex tkun nadifa u sabiħa, ħalli meta nitqarbnu, Ġesù jieħu gost jibqa' ġewwa fina.

X'nistgħu nagħmlu biex ruħna tkun sabiħa? Nitolbu aktar mill-ġranet l-oħra tas-sena. Nisimgħu l-quddies. Nagħmlu sagrifiċċji żgħar. Inżommu l-paċi ma' kulħadd. Ngħinu lil kull min ikollu bżonna... biex bil-ħajja tajba tagħna, fid-dar, fl-iskola, fil-knisja u fit-triq, inxerrdu l-ferħ u l-imħabba ma' kullimkien

Lettur 1: Alla huwa Missierna. U għalkemm ma narawhx b'għajnejna, naraw il-qawwa u l-kobor Tiegħu f'dak kollu li ħalaq minn xejn. Ħalaq id-dawl biex ikollna l-jum u l-lejl. Ħalaq is-sena; fired l-art mill-baħar u mela l-art bil-ħxejjex, bil-frott, bil-fjuri u bl-annimali. Lill-baħar imlieh b'ħafna ħut kbir u żgħir. Ried li fis-sema jkun hemm ix-xemx, biex tagħtina d-dawl qawwi għal binhar, biex issaħħanna u tkabbrilna s-siġar u l-frott u l-ħxejjex...

Ried li jkun hemm il-qamar biex idawwalna fid-dlam tal-lejl. U Alla kompla sebbaħ is-sema b'mijiet u mijiet ta' kwiekeb oħra iteptpu lejl u nhar fis-smewwiet. Mela l-ajru b'kull xorta ta' tajr. Alla ħares lejn id-dinja b'dak kollu li ħalaq fiha... għoġbitu.

Imma Alla ried li jpoġġi lil xi ħadd aqwa u isbaħ mill-kreaturi li ħalaq, u qal: "Ejjew nagħmlu bniedem jixbah lilna." U Alla ħalaq 'l-Adam u 'l-Eva, biex ikunu huma l-ewwel bnedmin li jgawdu minn dak kollu li ħalaq Hu.

It-tfal iqumu bil-wieqfa u jkantaw:

Grazzi Mulejja, aħna ngħidulek għal kemm hi twila l-Eternità. Rit.

1. Tad-dawl li Int ħlaqtilna. Rit.
2. Tax-xemx biex issaħħaħna. Rit.
3. Tal-baħar kbir li tajtna. Rit.
4. Tal-frott li Int tkabbrilna. Rit.
5. Ta' l-ikel li tipprovdilna. Rit.
6. Ta' mħabbtek kbira lejna. Rit.

Lettur 2: Meta Alla ħalaq lill-bniedem, Alla żejnu b'ħafna doni sbieħ. Anke lili... bħala bniedem żejjinni b'dawn id-doni sbieħ u kbar. Tani moħħ biex ikun nista' naħseb u nitgħallem ħwejjeġ ġodda, biex nagħraf nagħżel bejn dak li hu tajjeb u bejn dak li hu ħażin. Tani l-libertà biex inkun jien li nagħżel jekk irridx inħobb 'l Alla jew le. Hu ma jridnix inħobb bilfors, jekk irrid nista' ma nħobbux.

Imma jien, kif nista' ma nħobbx 'l Alla meta tani dawn id-doni kollha? Meta jieħu ħsiebi daqs l-aqwa missier? Kif nista' ma naqdihx meta naf li Hu wegħdni l-Ġenna ta' dejjem, jekk inħobbu b'qalbi kollha u ngħix għalih?

It-tfal iqumu bil-wieqfa u jkantaw:

Grazzi Mulejja, aħna ngħidulek

Għal kemm hi twila l-eternità. Rit.

1. Tal-moħħ li bih żejjintni. Rit.
2. Tal-qalb li inti tajtni. Rit.
3. Tar-ruħ li tixbah lilek. Rit.
4. Tal-ġenna li Int wegħedtni. Rit.
5. Ta' kemm Int tieħu ħsiebi. Rit.
6. Ta' kull ma Int tagħtini. Rit.

Lettur 3: Wara li Alla żejjen lil Adam u lil Eva b'ħafna doni sbieħ, ried jara kemm hija kbira l-imħabba tagħhom lejh, u għamlilhom prova. Iżda x-xitan ħajjarhom biex igħidu LE għall-kmand t'Alla. Adam u Eva għażlu li jiksru l-kmand t'Alla u obdew lix-xitan. Mela da larba huma kisru l-kmand t'Alla u obdew lix-xitan, huma għamlu dnub, u tilfu l-grazzja t'Alla. Ma baqgħux aktar sbieħ f'għajnejn Alla.

Adam u Eva ma setgħux jibqgħu fil-Ġenna ta' l-art. Għalhekk Alla keċċihom, u bagħathom f'din id-dinja. U dan biex ipattu għaddnub li għamlu meta kisru l-kmand t'Alla u semgħu mix-xitan. Iddnub tagħhom waqa' fuqna wkoll, u meta nitwieldu, ma nkunux fil-grazzja t'Alla, ma nkunux ħbieb t'Alla, għalhekk ma nkunux nidhru sbieħ fil-għajnejn t'Alla. Imma bil-Magħmudija nerġgħu nsiru ħbieb m'Alla, u qalbna tkun safja u sabiħa fil-għajnejn ta' Alla.

Imma la darba aħna wlied Adam u Eva, bħalhom irridu nbatu, naħdmu u mmutu, għax aħna mhux dejjem nobdu l-kmand ta' Alla, Ħafna drabi nagħtu widen għax-xitan, u nagħmlu dnub. Ta' dan irridu npattu għalih kemm f'din id-dinja kif ukoll f-oħra.

Imma Alla dejjem igħinna, dejjem jibqa' jħobbna, għax Huwa dejjem Missierna.

It-tfal iqumu bil-wieqfa u jgħidu flimkien:

Mulej fakkarni fl-imħabba tiegħek lejja.

1. Meta nitħajjar ngħid LE għall-Kmandamenti tiegħek.
2. Meta nistħi nuri quddiem sħabi li jien inħobbok.
3. Meta nweġġa' qalb ħaddieħor bil-kliem jew bil-fatti.
4. Meta ma mmurx nisma' quddiesa minħabba l-għażż.
5. Meta nikkonfondi biex nagħżel bejn it-tajjeb u bejn il-ħażin.
6. Meta nsibha bi tqila biex naħfer lill-oħrajn.
7. Meta nħossni qalbi iebsa biex inħobb 11 min ikun għamilli d-deni.

Lettur 4: Għalkemm Adam u Eva kisru l-kmand t'Alla, Alla baqa' jħobbhom, u jieħu ħsiebhom. Wegħedhom li kellu jibgħat lil Ibnu stess biex jerġa' jagħmilhom ħbieb tiegħu. Alla għen lil Adam u lil Eva biex iħossu d-dispjaċir f'qalbhom talli offendewh... U Adam u Eva ddispjaċihom.

Alla, li huwa Missier ħanin, dejjem lest biex jaħfer u jsir ħabib ta' dawk li juru dispjaċir wara li jkunu offendewh.

Imma l-bnedmin jinsew kemm hi kbira l-imħabba t'Alla u spiss jagħtu widen għax-xitan.

Għalhekk Alla kien jibgħat il-profeti biex iwissu lill-bnedmin ħalli ma jagħmlux dnubiet, biex jitolbu maħfra u jagħmlu penitenza. Xi wħud kienu jagħtu każ ta' dan it-tagħlim, Oħrajn kienu jibqgħu qalbhom iebsa u jagħtu widen għax-xitan.

Meta wasal iż-żmien Alla żamm kelmtu mal-bniedem, u bagħat

lil Ibnu stess, biex jitgħallmu minnu kif għandhom jgħixu, kif għandhom iħobbu 'l Alla, jaħarbu d-dnub, kif għandhom iħobbu lill-proxxmu tagħhom, kif iħennu u jgħinu lil kulħadd.

Taħsbu li kulħadd jisma' mit-tagħlim ta' Ġesù? Taħsbu li għad hawn min għadu ma jafx kif iħobb 'l Alla?

(Ftit mumenti ta' riflessjoni ħalli jkollhom ċans jistaqsu lilhom infushom).

It-tfal iqumu bil-wieqfa, waqt li s-saċerdot igħid:

Is-saċerdot: O Alla li permezz ta' Ibnek Ġesù Kristu, ġibt is-salvazzjoni tiegħek lill-bnedmin kollha, agħtina l-għajnuna biex matul ħajjitna nimxu fuq it-tagħlim ta' Kristu.

It-tfal iwieġbu kull darba:

— Mulej isma' t-talba tagħna.

1. Agħmel Mulej li ma ninsew qatt l-imħabba tiegħek lejna.
2. Għallimna Mulej naħfru u nħobbu kif għallimna Ġesù.
3. Għallimna nżommu ruħna 'l bogħod mid-dnub.
4. Għallimna nħennu għal dawk li huma inqas ixxurtjati minna.
5. Għinna ħalli ma ninsew qatt niftakru fik fit-talb kuljum.

Is-saċerdot: Jitla' quddiemek Mulej, it-talb li qegħdin nagħmlulek biex permezz tiegħu naslu biex nagħmlu l-Festa ta' Ġesù Bambin b'qalbna safja.

Kumm: Dan iż-żmien ta' l-Avvent, sakemm nistennew il-Milied, irridu nagħmlu xi ħaġa biex tfakkarna li għandna nlestu ruħna għall-Milied. Għalhekk hawn din il-girlanda ta' l-Avvent, b'erba' xemgħat biex ifakkruna fl-erbat Iħdud li għad baqa' sal-Milied. Il-girlanda, kif taraw hija tonda, u ħaġa tonda m'għandhiex bidu, imma kien minn dejjem. Id-dawl tax-xemgħa li rridu nixgħelu, ifakkarna fi Kristu, għax Kristu huwa d-Dawl tad-dinja. Il-kulur vjola taż-żigarella, ifakkarna fil-penitenza li rridu nagħmlu.

(Il-Girlanda ta' l-Avvent, li ssir għall-Knisja, tinġieb 'il quddiem, u t-tfal li jkollhom il-girlanda jiġu mistiedna biex jitilgħu madwar l-artal ħalli jiġu mbierka).

Is-saċerdot: L-għajnuna tagħna f'isem il-Mulej.

Tfal: Li għamel is-sema u l-art.

Is-saċerdot: Nitolbu. O Alla li bil-kelma tiegħek kollox jiġi mqaddes, bierek din il-girlanda ta' l-Avvent, u għamel li aħna li se nużawha, permezz tagħha nlestu ruħna għall-miġja ta' Kristu, u minn għandek nirċievu l-grazzji kollha li għandna bżonn għar-ruħ u għall-ġisem. Bi Kristu Sidna. Amen.

(Is-Saċerdot ibierek il-girlandi u kulħadd imur f'postu).

Kumm: Tfal, issa, meta tmorru b'din il-girlanda d-dar, poġġuha fuq tavolina, u nhar il-Ħadd, li jkun l-Ewwel Ħadd, ixgħelu xemgħa waħda biss u għidu talba, li tista' tkun it-talba tal-Quddiesa li ssibu fil-Missal Kateketiku sena C jew xi talba oħra e.g. il-*Missierna*.

Kull jum meta tinġabru flimkien filgħaxija biex tgħidu r-Rużarju, ixgħelu x-xema' tal-girlanda u hekk għamlu kull jum sal-festa ta' l-Epifanija.

Fit-tieni Ħadd ta' l-Avvent, li jaħbat il-5 ta' Diċembru, u ma' tul dik il-ġimgħa ixegħlu żewġ xemgħat; fit-tielet Ħadd (12 ta' Diċembru) u ma' tul dik il-ġimgħa ixegħlu tliet xemgħat. Imbagħad mill-Ħadd qabel il-Milied sa l-Epifanija ixegħlu l-erba' xemgħat.

ĊELEBRAZZJONI GĦALL-OTTAVARJU TAL-KNEJJES
(21 ta' Jannar għat-Tfal)

Kommentatur: Meta Alla ħalaq il-bniedem ħalqu għalih. Ixxewqa tiegħu hi, li kull wieħed minna wara din il-ħajja, imur u igawdih fil-ġenna għal dejjem. Din ix-xewqa tinħass ħafna fil-qalb tal-bniedem, u Santu Wistin jgħidlu hekk lil Alla: "Mulej, Inti ħlaqtna għalik, u qalbna ma toqgħodx kwieta qabel ma tistrieħ Fik." Dan ifisser li l-qalb tagħna ma toqgħodx kwieta qabel ma tibda tħobb 'l Alla fuq kollox.

Il-bniedem minn dejjem kien iħoss li hemm xi ħadd aqwa minnu, u pprova jfittex lil dan ix-xi ħadd fil-ħolqien. Ra li x-xemx, il-qamar, il-maltempati, kollha huma aqwa u ikbar minnu, li ma kellux kontroll fuqhom u ħasibhom allat. Imbagħad beda jagħmel statwi u beda jadura lilhom bħala l-allat tiegħu. Kien jinżel għarkubtejh quddiemhom, jixgħelilhom ix-xama', u jaħraq l-inċens. Kien ukoll jiftaħ qalbu magħhom u jitlobhom jgħinuh. Iżda dawn l-allat foloz ma kienux jimlewlu qalbu bil-ferħ kif kien jixtieq. Għalhekk il-bniedem baqa' jaħdem tul is-snin biex ifittex lil veru Alla. Il-bnedmin bdew jiżdiedu u jinfirxu mad-dinja. Magħhom bdew jixterdu r-reliġjonijiet ukoll. Min beda jemmen f'ħaġa u min f'oħra, sakemm il-bniedem beda joħloq reliġjonijiet li fihom kien jagħmel ċerti liġijiet.

Lettur 1: Alla dam għal ħafna snin ma jsib postu fil-qalb tal-bniedem, għax il-bniedem kien għadu ma setax jagħraf min hu Alla. Beda jibgħat lill-profeti biex jgħallmu lill-bnedmin kif għandhom iħobbu u jaqdu 'l Alla. Imma ftit kienu jisimgħu minn kliem il-profeti għax baqgħu qalbhom marbuta ma' l-allat foloz Meta Alla ra li l-bniedem ma kienx qed jagħti kas tat-tagħlim tal-profeti, bagħat lil Ġesù Kristu, biex jgħallimhom min huwa Alla l-Missier, u jurihom l-

imħabba t'Alla lejn il-bniedem kemm hija kbira. Ġesù ilu kważi elfejn sena li ġie fid-dinja, u għalkemm it-tagħlim tiegħu ġie mxandar ma' miljuni ta' miljuni ta' nies, xorta waħda għad baqa' mljuni u miljuni ta' nies li ma jafux min hu l-veru Alla, u qed iħobbu, u jagħtu qima lil allat oħra.

Lettur 2: Fid-dinja hawn ħafna reliġjonijiet differenti, hemm minnhom li jaqblu ma' tagħna u hemm oħrajn li għandhom twemmin ieħor. Aħna nħarsu lejn Alla, bħala dak li ħalaq kollox, li ħalaq is-sema u l-art, li jipprovdilna u jieħu ħsiebna, iżda wara dawn is-snin kollha, hemm bnedmin li għadhom marbutin mar-reliġjonijiet tagħhom li huma differenti minn tagħna. Aħna li twelidna fir-reliġjon kattolika, nafu Alla min hu, imma forsi wħud minnha ma jippruvawx iħallu lil Alla jaħdem fil-qalb tagħhom għax ma jitgħallmux fuq il-kobor ta' l-imħabba tiegħu.

It-tfal iqumu bil-wieqfa u jkantaw:

Lil Alla bil-ferħ inkantaw...

Lettur 3: Fil-parroċċa tagħna, fl-iskola fejn immorru, fit-triq fejn noqgħodu, nistgħu niltaqgħu ma' tfal oħra li ma jmorrux knisja bħalna. Jew għax għandhom knisja għalihom, inkella ma jmorru mkien, għax ir-reliġjon tagħhom titlob minnhom xi ħaġa oħra. Il-knisja tridna nħobbuhom daqs li kieku kienu ħutna. Nistgħu nitgħallmu minnhom, l-aktar minn kif iġibu ruħhom waqt it-talb, u xi drabi lilna jġegħluna nisthu, għax iġibu ruħhom aħjar minna. Il-Knisja tgħallimna biex nersqu lejn Alla, imma ma ġġiegħel li ħadd bilfors, għalhekk tħalli lil kulħadd fil-libertà tiegħu.

Lettur 1: Aħna sirna nsara u suldati ta' Kristu bis-sagramenti tal-Magħmudija u tal-Griżma ta' l-Isqof. Dan ifisser li aħna fid-dmir li nitħabtu kemm nistgħu biex Ġesù jsir magħruf minn kulħadd, mhux bil-priedki imma l-aktar bl-eżempju tajjeb tagħna. Mhux biżżejjed li ngħidu li aħna nsara. Mhux biżżejjed li niġu l-knisja, inqerru u nitqarbnu, imma rridu nwettqu dak li nemmnu.

It-tfal iqumu bil-wieqfa u jwieġbu:

Mulej imliena bl-Ispirtu tiegħek.

1. Biex nifthu qalbna għal Ġesù.
2. Biex inħallu l-grazzja t'Alla taħdem fina.
3. Biex fina jikber l-għatx għall-verità.
4. Biex ma nħallu lil ħadd ibegħdna minnek.
5. Biex ngħixu skond ma nemmnu.
6. Biex inkunu ta' eżempju tajjeb għall-oħrajn.

Kant: Kristu qiegħed fostna.

Lettur 2: Ġesù fil-ħajja tiegħu bħala bniedem ġabar grupp ta' tnax-il raġel biex ikomplu l-missjoni li beda hu fuq din l-art. Ġesù

għallimhom min Hu Alla, u meta bagħat l-Ispirtu s-Santu fuqhom imtlew bil-kuraġġ u bla biża' mxew fuq il-passi ta' Ġesù. Bħala appostli huma bdew jippriedkaw l-imħabba t'Alla u kienu ħafna n-nies li kkonvertew lejn Kristu.

Mhix ħaġa ħafifa li tkun appostlu ta' Ġesù, għax trid titlob ħafna, u taħdem ħafna biex ixxerred it-tagħlim tiegħu, ħalli kemm jista' jkun Ġesù jsaltan fil-qalb ta' kulħadd. La darba int dħalt fil-knisja ta' Kristu, Int appostlu ta' Ġesù.

It-tfal iqumu bil-wieqfa u jkantaw:

Mulej Int sejjaħtli (3)

Fejn hemm Int ninħabbu lkoll. Int it-Triq li twassalni (3).

Int il-ġid li tferraħni (3).

Joħroġ tifel liebes ta' Ġesu' tifel/tifla miegħu.

Tifel: Ġesù nirringrazzjak tal-grazzja li tajtni li twelidt f'pajjiż nisrani. Inti għażiltni biex inkun membru tal-Knisja tiegħek u mhux ta' xi knisja oħra li ma temminx bik. La għamilt dan miegħi, sinjal li inti trid xi ħaġa minni. Sinjal li f'moħħok hemm xogħol għalija li tridni nagħmel. Għallimni O Ġesù kif għandi nilħaq dan il-ħsieb tiegħek la inti ħlaqtni għalik.

Ġesù: Jekk trid, inti tista' tkun appostlu tiegħi. Kien hemm ħafna tfal bħalek li ħabbewni b'qalbhom kollha u llum qed igawduni fil-ġenna.

Tifel: X'nista' nagħmel biex nibda nħobbok tassew?

Ġesù: Irridek taħseb fija spiss. Nixtieqek tħallini nidħol f'qalbek Biex nagħmel minnek tifel/tifla tajjeb. Aktar ma titgħallem tħobbni, aktar issir tħobbni, u inti u jien inkunu qalb waħda, bħall-aqwa żewġt iħbieb.

Tifel: Ġesù nixtieq kieku nħobbok, imma xi drabi ninsa nieqaf ftit u naħseb fik. X'nista' nagħmel Ġesù?

Ġesù: Irridek tħobb ħafna lill-Papa, lill-Arċisqof u lis-saċerdoti kollha. Itlob għalihom ħafna għax ix-xogħol tagħhom huwa iebes. Itlob għal dawk li jgħidu jew jiktbu kontra s-saċerdoti; itlob għal dawk is-saċerdoti li qegħdin ibatu l-ħabs minħabba fija. Jien naf kollox fuqek. Nafek b'ismek. Mhux billi tgħid li tħobbni, jien naf jekk l-imħabba tiegħek lejja hix kbira jew le. Il-knisja kuljum tkun miftuħa għalik, imma inti ma tiġix tarani spiss. Il-quddies isir kuljum, imma lilek narak darba l-Ħadd.

Tifel: Għini Ġesù biex ma nibqax rieqed u nitgħażżen. U llum ngħidlek li rrid nagħmel ħilti ħalli nibda niġi nitkellem miegħek kuljum.

Ġesù: Mhux l-għażż ikun li ma jħallikx tersaq spiss lejja, imma l-injoranza; int ma tantx tmur dutrina wara l-iskola, u jekk ma titgħallimx fuq l-imħabba tiegħi lejk, ma tistax tħobbni tassew.

Tifel: Ġesù fil-parroċċa tiegħi hawn min igħallem id-duttrina. Nibda ma nitlifx żmien biex inlaħħaq max-xogħol ta' l-iskola u mattagħlim tad-dutrina wkoll.

Ġesù: Hija ħaġa iebsa din li nitolbok, imma naf li jekk trid, tasal biex tagħmilha. Irridek tħobb lil dawk li ma jħobbukx;

— lil dawk li jidħlu fil-pika miegħek;

— lil dawk li jagħmlulek azzjoni ħażina

— lil dawk li jwaqqgħuk għaċ-ċajt u jiskartawk.

Tifel: Grazzi Ġesù talli wrejtni x'tixtieq minn għandi. Jien u sħabi nibdew nagħmlu li nistgħu biex naqtgħu x-xewqat tiegħek.

Lettur 3: *It-tfal jirrispondu:* Ismagħna nitolbuk Mulej.

1. Qanqal fina l-ħeġġa u l-imħabba għar-reliġjon.
2. Għin lill-knisja tiegħek biex tkun id-dawl għal dawk li għadhom ma jgħarfukx.
3. Agħti d-dawl lil dawk li jaħqru lill-insara u jitfgħuhom il-ħabs.
4. Għall-popli kollha tad-dinja biex jgħarfu li Int il-Veru Ragħaj u Salvatur tal-bnedmin.
5. Għalina lkoll biex nipprattikaw l-imħabba bejnietna.

Fl-aħħar t-tfal ikantaw:

Ħallina ħdejn Ġesù.

ĊELEBRAZZJONI GĦAT-TFAL GĦAŻ-ŻMIEN TAR-RANDAN — I

Wara *talk* qasira dwar il-bżonn li miċ-ċokon tagħna ngħakksu lilna nfusna anke fi ħwejjeġ l-aktar żgħar, l-għalliem ifisser bi kliem sempliċi l-iskop ta' din iċ-ċelebrazzjoni. Jekk issir fi klassi it-tfal jieqfu għal ftit mumenti u jagħmlu talba qasira biex dak li tgħallmu llum jibqgħu jiftakruh u jipprattikawh.

It-teacher jagħmel użu minn dawk it-tfal li jafu jaqraw sewwa u ċar, biex jaqraw din iċ-ċelebrazzjoni. Irid ikun hemm Kummentatur, Lettur I u II, u Tifel li jagħmel il-parti ta' Ġesù (Jekk jilbes ta' Ġesù aħjar għat-tfal)

Kummentatur: Ġesù ta' Nazzaret mar ħdejn Ġwanni l-Battista li kien qrib ix-xmara tal-Ġordan biex jitgħammed. Kif rah Ġwanni qallu: "Mulej, mhux jien ngħammed lilek, imma Inti tgħammed lili." Imma la darba Ġesù ried li jiġi mgħammed minn Ġwanni, Ġwanni għammdu. Biex tgħammed, Ġesù daħal fl-ilma tax-xmara u kif kien tiela mill-ilma instama' leħen mis-sema li qal: "Dan Huwa Ibni l-għażiż, li fih sibt l-għaxqa tiegħi."

Wara li tgħammed, Ġesù mar waħdu fid-deżert għal 40 jum, biex isum, jiġifieri jgħaddi mingħajr ikel u biex jitlob 'l Alla l-Missier.

Wara 40 jum, Ġesù qabdu l-ġuħ, u kif kien bil-ġuħ, resaq lejn ix-xitan u qallu:

Tifel: Jekk inti l-Iben t'Alla għax ma tbiddilx dan il-ġebel f'ħobż?

Ġesù: Għax il-bniedem ma jgħix bil-ħobż biss iżda għandu bżonn ukoll tal-kelma t'Alla.

Kumm. Imbagħad ix-xitan, ħa lil Ġesù f'Ġerusalemm, il-Belt Imqaddsa, qegħdu fuq il-quċċata tat-tempju:

Tifel: Jekk inti Bin Alla, intefa' minn hawn fuq għal isfel. L-anġli malajr jiġu jieħdu ħsiebek, jerfgħuk biex ma tħabbatx riġlejk mal-ġebel.

Ġesù: Hemm miktub: Tittantax 'l Alla tiegħek.

Kumm. Ix-xitan imbagħad ħadu fuq muntanja għolja, urieh iddinja kollha bil-ġmiel kollu tagħha, u qallu:

Tifel: Jekk tinżel għarkubtejk tadurani nagħtik il-ġmiel kollu u l-glorja kollha tad-dinja.

Ġesù: Hemm miktub li m'għandek tadura lil ħadd, ħlief lil Alla tiegħek. Lilu biss għandek taqdi.

Kumm. Ġesù dar fuq ix-xitan u keċċih 'il bogħod minnu.

Lettur I: Tfal, aħna wkoll tgħammidna bl-ilma. Biex tgħammidna ħadna ftit minuti biss, iżda l-Magħmudija sservina għomorna kollu. Il-ġenituri tagħna ġabuna l-knisja biex nitgħammdu.

Is-saċerdot jagħmlilna sinjal tas-Salib fuq moħħna u fuq qalbna, u jgħidilna biex nilqgħu t-tagħlim tal-Knisja u nemmnuh. Is-saċerdot, qalilna li minn dak il-ħin aħna SIRNA WLIED ALLA, u se jkollna d-dritt li mmorru l-ġenna. Fl-aħħarnett is-saċerdot qalilna: "Mur fil-paċi, il-Mulej miegħek."

Tfal, il-magħmudija tagħna saret darba biss, meta konna għadna ta' ftit granet. Lanqas nafu li tgħammidna. Forsi nistgħu nħarsu lejn l-album u naraw ir-ritratti tagħna qegħdin nitgħammdu. Min jaf kemm-il darba ninsew li aħna tfal mgħammdin. Ninsew inġibu ruħna bħal tfal insara.

Matul il-ġurnata, ta' spiss inkunu rridu nagħmlu xi għażla bejn ħaġa tajba u ħaġa ħażina, bejn ħabib tajjeb, u ħabib mhux tajjeb. Jekk niġġieldu kontra x-xewqat tagħna u jirbaħ it-tajjeb inkunu qed ngħixu tassew il-magħmudija, inkunu qed inħobbu 'l Alla bħala wliedu.

Kumm. Tfal inqumu bilwieqfa u ngħidu l-Kredu mingħajr għaġla. Wara jkantaw: Ir-Ragħaj tiegħi kun Int Mulej.

Lettur 2: Qrajna li Ġesù ġie ttantat mix-xitan imma Hu keċċih 'il bogħod minnu, għax jaf kemm jista' jagħmel ħsara lir-ruħ. Ix-xitan jaf jidħak bina, idawwarna biex nagħmlu dak li jridna hu. Ix-xitan ma jidhirx hu, għax kieku narawh immutu daqs kemm hu ikrah. Hu jista' jinqeda bil-bard u l-kesħa u x-xita biex aħna naqtgħu qalbna u ma nqumux għall-quddies. Jista' jħajjar tfal ħżiena, biex joqogħdu jgħidulna affarijiet psataż, u lilna jħajjarna biex nisimgħuhom. Jista' jurina flus u oġġetti oħra u jħajjarna biex nisirquhom. Jista' jwebbsilna qalbna biex ma naħfrux lil dawk li nkunu ġġelidna magħhom. Jista' jħajjarna nieħdu gost bi stampi ħżiena, b'films fuq it-t.v. mhux tajbin għalina t-tfal. U x-xitan jista' juża lilna biex inservu ta' xitan għal ħaddieħor. Tafu kif? Billi nkunu aħna li nħajru lil ħaddieħor jagħmel il-ħażin; ma nobdux; nagħmlu ta' rasna, nsirqu ħwejjeġ mhux tagħna...

Tfal, nippruvaw kemm jista' jkun, meta nindunaw li x-xitan se jittantata ma noqogħdux nisimgħuh iħajjarna nagħmlu l-ħażin. Imma nroddu s-salib, biex inkeċċuh bogħod minna u malajr kemm jista' jkun.

Kumm: Tfal issa nwieġbu flimkien:

Ġesu' għinna nirbħu lilna nfusna

1. Meta nħallu l-quddiesa minħabba l-għażż.
2. Meta ma nġibux ruħna tajjeb fil-knisja.
3. Meta nagħżlu l-logħob u t-t.v. flok immorru nitgħallmu d-duttrina.
4. Meta nkunu se nservu ta' xitan għall-oħrajn.
5. Meta nagħmlu ta' rasna u ma nobdux.

Issa nkantaw: Ir-Ragħaj u s-Sid tiegħi kun Int Mulej.

Lettur 2: Tfal, biex nirbħu lix-xitan, irridu nitolbu. Ġesù kien imur għalih waħdu biex jitlob fis-skiet. Dan kien jagħmlu, biex igħallem lilna li jekk irridu nimxu fit-triq it-tajba irridu nitolbu ta' spiss u kuljum.

Il-Madonna dehret lil żewġt itfal ġewwa Salette, u qaltilhom biex jitolbu fil-għodu u fil-għaxija. Qaltilhom biex igħidu l-Missier-na u s-Sliema malli jqumu u qabel ma jorqdu. Qaltilhom ukoll li meta jsibu ċ-ċans, jitolbu aktar. Aħna wkoll irridu nitolbu.

Meta nkunu qed nitolbu, inkunu qed nitkellmu m'Alla. Nistgħu nitkellmu miegħu fejn irridu, x'ħin irridu, u kemm irridu. Alla ma jegħja qatt jisma' t-talb tagħna, basta nitolbu tajjeb. Nagħlqu għajnejna u naħsbu f'Alla biss. Ngħidulu: 'Mulej dawwal il-moħħ tagħna bil-grazzja tiegħek. Mulej imla l-qlub tagħna bl-imħabba tiegħek. Nitolbuh għall-ġenituri tagħna, għal ħutna, għas-saċerdoti, għall-morda, għal kulħadd.

Kumm.: Issa nkantaw: Kristu qiegħed fostna.

Issa nwieġbu: *Mulej semmagħlna l-vuċi tiegħek.*

1. Biex insiru nħobbuk dejjem aktar.
2. Biex nibqgħu dejjem fit-triq it-tajba.
3. Biex niftakru nitolbu kuljum.
4. Biex naqduk bħala Alla tagħna.
5. Biex niftakru li Inti dejjem tisma' t-talb tagħna.
6. Biex qatt ma naqtgħu qalbna mill-ħniena tiegħek.

Ġesù: Tfal ejjew għandi għax jien għandi qalb li tħobbkom aktar minn ta' kulħadd. Tistħux titolbuni dak kollu lli tridu għax jien Alla tagħkom. Tibżgħux tiġu għandi u titolbuni naħfrilkom meta tagħmlu xi ħaġa ħażina. Jien huwa r-ragħaj it-tajjeb. Min jimxi warajja f'din id-dinja, jiġi jgawdi l-premju kbr li għandu lest għalikom.

Kumm: Fl-aħħar inroddu s-salib.

N.B. Jistgħu jiġu proġettati slides, jew stampi ta' Ġesù fid-deżert — jew ritratti tal-magħmudija. Jista' wkoll ikun hemm background music, baxx baxx ma jtellifx, imma jdaħħal lit-tfal f'atmosfera reliġjuża.
Jekk it-teacher jidhirlu li għandu ċans jagħmel dan, jista' jqabbad lit-tfal jiktbu xi ħaġa dwar dak li laqathom l-aktar jew jiktbu xi riżoluzzjoni qasira fuq santa, biex jibqgħu jiftakru fiha.

ĊELEBRAZZJONI GĦAT-TFAL FI ŻMIEN IR-RANDAN — 2

Wara *talk* qasira dwar Ġesù li għandu qalb kbira u li taf tħenn għal kulħadd, l-għalliem ifisser bi kliem sempliċi l-iskop ta' din iċ-ċelebrazzjoni. Issir fil-klassi, u jibdew billi jagħmlu talba qasira individwalment jew f'daqqa. It-teacher jiġbor fil-qosor dak li sar il-bieraħ, f'dik li hija ċelebrazzjoni tal-kelma t'Alla fil-qosor, imbagħad jibda t-tieni waħda.

Kumm.: Tfal, Ġesù jħobbna ħafna, imma Hu jixtieq jarana nħobbuh ħafna wkoll. Kif nistgħu nagħmlu dan? Billi niftakru spiss fih matul il-jum, ngħidulu spiss li aħna nħobbuh. Nittawlulu kuljum u nsellmulu, meta mmorru fil-knisja. Hu jkun wara dik il-bieba tat-tabernaklu, jistenniena. Iridna nirringrazzjawh, infaħħruh u nitolbuh.

Meta Ġesù kien igħaddi mit-triqat tal-Palestina, kien iżomm għajnejh miftuħa biex jara jkunx hemm xi ħadd li jkollu bżonn l-għajnuna tiegħu. Kien iħoss meta jara lil xi ħadd ikeċċi t-tfal minn ħdejh. Kien iħoss meta jisma' lil xi ħadd jibki. Tant kien iħenn li kien ifittex jara x'jagħmel dak il-ħin stess biex igħin lil dak li jkun, ħalli jerġa' jarah ferħan mill-ġdid. Isimgħu Ġesù kemm kien iħenn:

Lettur 1: Meta Ġesù kien qiegħed jippriedka lin-nies, resaq fuqu wieħed ċenturjun u qallu: "Mgħallem, il-qaddej tiegħi, marid ħafna." Ġesù qallu: "Niġi u nfejqu." Imma ċ-Ċenturjun qallu: "Mgħallem ma jistħoqqlix li tidħol taħt is-saqaf tiegħi. Għid kelma biss, u l-qaddej tiegħi ifiq." Ġesù stagħġeb meta sama' ċ-Ċenturjun jitkellem hekk. Talli emmen b'għajnejh magħluqa, Ġesù fejjaq lill-qaddej dak il-ħin stess. F'kelma waħda Ġesù ried igħidilhom li meta jkun hemm Hu, ikun hemm il-ferħ.

Kumm.: Tfal issa nqumu bilwieqfa u nkantaw: Ma jistħoqqlix Mulejja.

Issa nwieġbu: *Ġesu' għallimna nemmnu fik.*

1. Meta nħossuna li xortina mhix tajba daqs ta' l-oħrajn.
2. Meta jkollna nsofru l-uġiegħ minħabba l-mard.
3. Meta nħossuna skartati minn ħbiebna.
4. Meta nħossuna li ma nistgħux nimxu 'l quddiem fl-iskola.
5. Meta l-ġenituri tagħna ma jifhmuniex biżżejjed.

Lettur 2: Darb'oħra Ġesù mar fuqu wieħed kap tas-sinagoga, niżel għarkubtejh quddiemu u qallu: "Mgħallem, binti iss'issa mietet. Ejja Mgħallem, poġġi idejk fuqha u terġa' tgħix mill-ġdid." Meta Ġesù raħ qalbu sewda, telaq għandu dak il-ħin stess. X'ħin wasal, warrab lin-nies min-nofs u qalilhom: "Warrbu, għax it-tifla mhix mejta, imma rieqda." In-nies bdiet tidħaq bih. Ġesù daħal ħdejn it-tifla, qabdilha idha u b'għaġeb kbir ta' kulħadd, it-tifla qamet. B'dan il-miraklu, il-ġenituri ferħu mill-ġdid, għax binthom kienet mietet, u Ġesù reġa' tagħhielhom lura ħajja.

Kumm.: Tfal issa nqumu bilwieqfa nkantaw: Tina l-ħlewwa ta' l-ilsna tas-sema.

Issa ngħidu flimkien: *Ġesù għallimna ngħixu fil-ferħ.*

1. Meta nkunu miġugħin u ma nkunux nistgħu norqdu bil-lejl.
2. Meta nħossuna qalbna sewda.
3. Meta nkunu nixtiequ xi ħaġa minn għand il-ġenituri tagħna u ma jkunux jistgħu jagħtuhielna.
4. Meta jkollna nissaportu xi ġlied fid-dar.
5. Meta nagħmlu ħilitna biex ngħinu fid-dar u ħadd ma jkun jafulna.

Lettur 3: Ġesù ġibed mijiet ta' nies warajh. Darba marru wara Ġesù madwar 5,000 ruħ, u baqgħu warajh tliet ijiem sħaħ, mingħajr ma jieklu xejn. Ġesù ġietu ħniena minnhom. Ma riedx jibgħathom lura lejn darhom bil-ġuħ. Beża' li jħosshom ħażin fit-triq. Imma d-dixxipli, daru fuqu u qalulu: "Mgħallem, f'deżert bħal dan, minn fejn se nġibu ħobż biżżejjed biex jieklu dawn il-mijiet kollha?" Ġesù staqsihom: "Kemm għandkom ħobż?" Id-dixxipli qalulu: "Kull ma għandhom seba' ħobżiet u ftit ħut żgħir." Ġesù talab lin-nies biex joqogħdu bil-qegħda fl-art, imbagħad ħa l-ħobż f'idejh, ħa l-ħut, radd il-ħajr lil Alla l-Missier, qasamhom u tahom lid-dixxipli. In-nies bdew jieklu mill-ħobż u mill-ħut, kielu sakemm xebgħu, u kien baqa' ħobż u ħut fil-qfief ukoll. Minn dak il-ftit ħobż u dak il-ftit ħut,

b'miraklu li Ġesù għamel għax Hu Alla, in-nies ferħet għax ma baqgħetx bil-guħ u setgħet tmur lejn darha ferħana.

Kumm.: Tfal issa qumu bilwieqfa ħalli nkantaw: Ġbartna flimkien Mulej.

Issa nwieġbu flimkien: *Ġesù pprovdilna l-ħobżna ta' kuljum.*

1. Ġesù tħalli lil ħadd imur jorqod bil-ġuħ.
2. Għallimna nikkuntentaw bl-ikel li tipprovdilna.
3. Għallimna nagħtu minn dak kollu li jkollna, lil dawk li ma jkollhomx biżżejjed.
4. Ġesù pprovdi x-xogħol lill-missirijiet kollha, ħalli l-ebda familja ma tbati l-għaks u l-ġuħ.
5. Ġesù kattar l-ikel li inti tipprovdilna ta' kuljum biex ma tonqosna qatt il-provvidenza tiegħek.

Lettur 4: Darba Ġesù tala' fuq id-dgħajsa mad-dixxipli u talabhom jaqdfu 'l barra għan-naħa l-oħra tal-għadira. Qadfu 'l barra biċċa sewwa. Billi Ġesù kien għajjien ħafna, raqad. Kif kien rieqed, qam riefnu kbir, il-baħar beda jitqawwa u l-ilma beda dieħel fid-dgħajsa. Id-dixxipli tant beżgħu, li ħasbu li sejrin jegħrqu. Stħaw iqajmu lil Ġesù, imma agħmlu l-kuraġġ u ċaqalquh biex iqum u jara x'jista' jagħmel. "Mgħallem, Mgħallem, qum għax sejrin negħrqu. M'intix tara kemm daħal ilma fid-dgħajsa?" Ġesù qam, sikket lir-riħ, u r-riħ waqaf. Il-baħar ikkalma u waqa' bnazzi kbir. In-nies stagħġbu u bdew jgħidu: "Min hu dan li anke l-baħar u r-riħ jobduh?" Imbagħad Ġesù dar fuq id-dixxipli tiegħu u qalilhom: "Kemm intom ta' fidi żgħira. Għadkom ma temmnux fija. Ma tafux li meta nkun magħkom jien, ħadd ma jista' jagħmlilkom xejn. Ma tafux li meta nkun magħkom jien, ma tiġrilkom l-ebda ħsara." Id-dixxipli ma kienux għadhom jemmnu b'għajnejhom magħluqa fi Kristu. Ma kellhomx fidi sħiħa fih, għalhekk beżgħu. Imma Ġesù ma kienx se jħallihom jegħrqu.

Kumm.: Tfal issa nqumu bil-wieqfa u nkantaw: Kristu qiegħed fostna.

Issa nwieġbu flimkien: *Mulej ħu ħsiebna inti.*

1. Meta nibdew nikbru, u jersqu lejna xi ħbieb ħżiena.
2. Meta jibda jħajjarna l-ħażen tad-dinja.
3. Meta jiġu quddiemna stampi ħżiena fil-kotba u fil-films.
4. Meta nkunu se ninsew ngħinu lill-oħrajn u naħsbu fina biss.
5. Meta nkunu se ninsew li aħna wliedek permezz tal-Magħmudija.

Kumm.: Talba: Ġesù aħna nafu li Inti tħobbna ħafna. Ta' din l-imħabba tiegħek lejna, ngħidulek grazzi, Ġesù. Grazzi ta' dak kollu li tagħmel magħna, ta' dak kollu li tipprovdilna, ta' kemm tieħu ħsiebna. Ibqa' ħu ħsiebna Ġesù biex qatt ma nitbegħdu minnek.

N.B. Jistgħu jiġu pproġettati fuq screen, l-istampi ta' dawn il-mirakli, u possibilment xi background music ukoll. Jekk it-teacher tara li hu possibbli, tgħid lit-tfal jiktbu xi ħaġa dwar li laqathom l-aktar jew jiktbu xi riżoluzzjoni fuq is-santa tal-ġurnata ta' qabel, biex jibdew jipprattikawha.

Wara *talk* qasira fuq l-importanza tat-talb u l-maħfra, it-teacher ifisser bi kliem sempliċi l-iskop ta' din iċ-ċelebrazzjoni. Jibdew billi t-teacher jistenna li t-tfal jinġabru sewwa, ħalli jibda din iċ-ċelebrazzjoni. Jerġa' jiġbor fil-qosor it-temi taż-żewġ ċelebrazzjonijiet ta' qabel, u jibda t-tielet waħda.

Kumm.: Mhux billi ngħidu li nħobbu lil Ġesù, f'dan l-aħħar jum tależerċizzi, irridu naraw jekk fil-ħajja tagħna aħniex nagħmlu biżżejjed biex nogħġbu lil Ġesù. Irridu nħobbuh bil-fatti. Kif? Billi nġibu ruħna tajjeb mal-ġenituri tagħna, mat-teachers, ma' ħutna, mal-ħbieb, ma' dawk li naħsbu li ma jħobbuhiex biżżejjed. Irridu nġibu ruħna tajjeb fid-dar, fil-knisja, fl-iskola. Isimgħu Ġesù kif ġab ruħu ma' dawk li ma ġabux ruħhom tajjeb fit-tempju t'Alla.

Lettur I: Darba Ġesù daħal fit-tempju u hemm sab ħafna nies. Min ibiegħ, min jixtri, min isarraf il-flus... It-tempju għamluh suq. Kien hemm l-imwejjed, qfief mimlijin bl-affarijiet, nies jitkellmu u jiddiskutu. Ġesù nkwieta ħafna, daħal ħdejhom u beda jaqleb l-imwejjed, tefa' l-flus malart, qaleb is-siġġijiet ta' dawk li kienu qed ibiegħu l-ħamiem, u għajjat magħhom "It-tempju huwa dar t'Alla, u dar tat-talb, imma intom għamiltuha għar tal-ħallelin." Hadd minna mhu se jmur ibiegħ fil-knisja, imma nonqsu ħafna meta: nidħlu fil-knisja u noqogħdu mill-ewwel bil-qegħda mingħajr ma nagħmlu viżta lil Ġesù Sagramentat. Nonqsu meta nibdew nitkellmu, Nonqsu meta nieklu xi ħelu. Meta nirrakkuntaw xi ħaġa lil xi ħadd u noqogħdu nidħku. Meta nħażżu fuq il-bankijiet. Meta noqogħdu nħarsu 'l hemm u 'l hawn, u ma noqogħdux attenti għall-quddiesa. Niftakru li l-knisja hija d-dar t'Alla u dar tat-talb.

Kumm.: Tfal issa nqumu bil-wieqfa u nkantaw: Nadurawk ja ħobż tas-sema.

Issa naħsbu ftit, kulħadd għalih, biex jara f'hiex qed jonqos meta jkun il-knisja, ħalli naraw x'se nirranġaw. Irridu naħsbu iżjed. Isimgħu fuq hiex:

1. Ngħiduha t-talba ta' fil-għodu, malli nqumu?
2. Meta nidħol il-knisja nagħmel salib bl-ilma mbierek?
3. Inħobb nersaq in-naħa ta' quddiem fil-knisja biex noqgħod attent aktar?
4. Waqt il-quddiesa noqgħod b'għajnejja fuq l-artal?
5. Meta nitqarben, ninżel għarkubbtejja u noqgħod naħseb f'Ġesù li jkun fija, ħaj u veru?
6. Meta jkolli lil Ġesù fija nitolbu għalija u għall-oħrajn?
7. Inwegħdu li se nkun aktar bil-għaqal?
8. Qabel norqod, ngħidha t-talba ta' filgħaxija?
10. Inħobb immur id-duttrina biex nitgħallem aktar fuq Ġesù?
11. Hemm xi films tal-kbar li meta l-mamà tkeċċini minn quddiem it-television, ma nkunx irrid immur?

Il-kummentatur jagħmel kelmtejn biex jgħidilhom, li fejn jafu li qed iġibu ruħhom ħażin, jitolbu lil Ġesù jgħinhom, ħalli jġibu ruħhom aħjar.

Lettur 2: Darba Pietru resaq lejn Ġesù u qallu: "Mulej, kemm-il darba rrid naħfer lil ħija? Sa seba' darbiet " Imma Ġesù qallu: "Mhux seba' darbiet biss, imma sa sebgħa u sebgħin darba." Ġesù ried ifisser, li aħna nibqgħu naħfru dejjem. Imbagħad biex ifiehem lin-nies qalilhom din l-istorja: Darba kien hemm sultan li ried jagħmel il-kontijiet. Resaq fuqu wieħed li kellu jagħtih għaxart elef talent. Miskin ma kellux minn fejn iħallsu u s-sultan ordna li jiġi kkastigat. Il-qaddej niżel għarkubbtejh u talbu jagħtih ftit ċans, u jagħtih kollox. Is-Sultan ġietu ħniena minnu, u ħafirlu kollox. Dan l-istess qaddej, meta ħareġ barra, iltaqa' ma' qaddej ieħor, li kellu jagħtih mitt denar biss. Dan il-qaddej minflok ma ħafirlu bħal ma s-sultan ħafer lilu, iġġieled miegħu, xeħtu l-ħabs sakemm iħallas il-mitt dinar. Il-qaddejja tas-sultan meta raw dan marru jugżawh lis-Sultan. Is-Sultan bagħat għalih, għajjat miegħu u qallu: "Int qaddej ħażin. Jien ħfirtlek id-dejn kollu meta tlabtni biex tiġini ħniena minnek. Int kien imissek tħenn ukoll, bħal ma jien ħennejt għalik." Imbagħad is-Sultan ordna li jiġi mitfugħ il-ħabs sakemm iħallas dejnu kollu. Imbagħad Ġesù kompla jgħid: "Hekk jagħmlilkom Missieri li hu fis-smewwiet, jekk intom ma taħfrux lil xulxin minn qalbkom."

Kumm.: Tfal issa naħsbu ftit u naraw jekk aħniex nagħmlu bħal dan il-qaddej: Fid-dar kif qed inġibu ruħna ma' dawk li ma naqblux magħhom? Hemm xi ħadd fid-dar li jħobb jaqla' l-inkwiet? Jien x'qed nagħmel biex inġib il-paċi fid-dar? Fid-dar hemm xi ħadd li jara kollox ħażin? Jien qed nieħu paċenzja bih, jew niġġieled miegħu? Hemm xi ħadd li għamilli xi ħaġa u għadni miġġieled miegħu? Hemm xi ħadd li ġgilidt miegħu u allavolja ma narahx f'qalbi għadni ma nistax naħfirlu? Nitlob 'l Alla jgħinni ħalli naħfer malajr? Hemm xi ħadd li qal xi kelma b'oħra fuqi u ma rridx naf bih aktar?

Issa nqumu bilwieqfa u ngħidu flimkien: Mulej, jiena naf li kultant inti ssejjaħli, imma mhux dejjem nagħti każ tiegħek. Għallimni nħobbok. Għallimni nimxi fuq l-eżempju tiegħek. Agħtini d-dawl biex nagħmel dak kollu li Inti ħlaqtni għalih. Ibqa' sejjaħli, u tħallini qatt nonqos milli nobdi lill-ġenituri tiegħi, milli nobdi lil dawk li jgħallmuni. Ġesù għallimna ninħabbu bejnietna, bħal ma ħabbejtna INT.

N.B. It-teacher tista' tpoġġi kurċifiss fuq cushion, it-tfal joħorġu wara xulxin, jagħtuh bewsa, imbagħad imorru f'posthom u jgħidu flimkien l-att ta' l-indiema bil-qalb u bil-mod.

Imbagħad jgħidu l-Missierna u ssir pawsa fejn hemm: Aħfrilna bħal ma naħfru lil min hu ħati għalina...

ĊELEBRAZZJONI TAX-XAHAR TA' MEJJU — IL-MADONNA FIL-ĦAJJA TAGĦNA

Tiġi rranġata mejda jew artal żgħir bil-fjuri u x-xama. It-tfal jagħmlu purċissjoni qasira madwar il-knisja b'vara żgħira tal-Madonna. It-tfal iġibu fjura magħhom biex jagħtuha lill-Madonna meta jaslu l-Knisja. Sakemm it-tfal joffru l-fjuri jitkanta l-innu tal-Madonna e.g. *Fil-Ħlewwa ta' Mejju.* Titlesta wkoll kuruna żgħira tal-fjuri għal ras il-Madonna u tifla liebsa l-abjad titla' tlibbisha lill-Madonna.

Wara jiġi pproġettat slide tal-Madonna, jew ta' dehriet: La Salette — Lourdes — Fatima — basta s-slide juri l-Madonna mat-tfal. (It-tfal jiġu mitluba jġibu l-kuruna magħhom ħalli titberkilhom).

Kommentatur: (Waqt li jkun qed jaqra, jindaqq background music biex iddaħħal lit-tfal f'atmosfera sabiħa u reliġjuża).
Marija hija l-Omm tagħna tas-sema. Ġesù tahielna bħal Ommna qabel ma miet. Ġesù tant għandu mħabba kbira lejna, li mhux biss ried li jibqa' magħna permezz ta' l-Ewkaristija, imma ried li jagħtina lil ommu Marija.

Alla għażel lil Marija minn fost ħafna bnedmin biex tkun l-Omm ta' l-Iben tiegħu, għaliex hija kienet l-aktar waħda li tagħmel ir-rieda t'Alla. Kienet tħalli f'idejh biex jagħmel biha dak li jrid Hu. Meta Marija lill-Anġlu Gabrijel qaltlu 'IVA', Hija batiet ma' Ġesù minn twelidu sa ma miet.

Marija tbati magħna matul ħajjitna, u tant tħobbna li lesta tgħinna u taqbeż għalina kull x'ħin nitolbuha.

Jitkanta Innu tal-Madonna e.g. Innu tal-Kungress

Lettur: *Inwieġbu:* Marija kun Int l-Omm tagħna.

1. Meta fid-dar jinqalagħlna l-inkwiet;
2. Meta nħossuna waħidna, u qalbna sewda;
3. Meta nkunu morda;
4. Waqt li nkunu l-iskola nitgħallmu;
5. Meta noħorġu barra mid-dar mal-ħbieb;
6. Meta x-xitan iħajjarna nagħmlu l-ħażin.

TALBA:

O Marija, aħna noffrulek lilna nfusna kollna kemm aħna. Nagħtuk għajnejna, widnejna, fommna, ruħna, kollna kemm aħna. La darba aħna tiegħek, ja Omm ħanina, ħarisna Int u indukrana bħala ħaġa kollha tiegħek li qegħda f'idejk.

Kommentatur: Marija bħala Omm Ġesù, tixtieq tarah kuntent bil-ħajja tal-bnedmin. Tixtieq ma tarahomx jagħmlu aktar dnubiet. Imma l-bnedmin jinsew u joffendu 'l Alla kuljum — jiksru l-Kmandamenti tiegħu — jitkellmu, u jiktbu kontra l-Knisja u s-saċerdoti tiegħu. Dawn id-dnubiet jiġbdu l-kastigi t'Alla fuq-

na lkoll. Iżda l-Madonna bħal Ommna ma tixtieqx tarana kkastigati, allavolja jkun tort tagħna. X'tagħmel? Tinżel mis-sema u ssib lit-tfal biex bihom inkunu nafu Alla kif qed jaħsibha dwarna l-bnedmin. Biex turina li Alla mhux kuntent bil-ħajja tagħna, (kważi madwar 150 sena ilu) il-Madonna dehret ġewwa Salette, fi Franza. Kellmet lil żewġt itfal ragħajja u qaltilhom li Alla jinsab imnikket ħafna bid-dagħa. Id-dagħa mhux talli ma naqasx, iżda żdied, anke fost it-tfal. Hawn ħafna min isemmi l-Isem ta' Alla, ta' Ġesù, u tal-Madonna għal xejn b'xejn u bla qima.

Id-dagħa huwa dnub kbir, u jiġbed fuqna kastigi kbar. Barra dan id-dnub, qaltilhom li l-bnedmin qed joffendu 'l Alla, għaliex il-Ħadd mhux qed iqisuh bħal Jum tal-Mulej. Qed ikomplu sejrin bix-xogħol tagħhom — Il-Quddiesa tal-Ħadd ma jisimgħuhiex, u xi wħud minn dawk li jmorru l-knisja l-Ħadd, lanqas ma jisimgħuha bid-devozzjoni. Oħrajn imorru biex jikkritikaw il-kelma tas-saċerdot. Oħrajn imorru bilfors, mhux għax iħobbu 'l Alla.

Il-Madonna staqsiethom jekk jitolbux fil-għodu u fil-għaxija. Dawn it-tfal inzertaw ma tantx kienu jitolbu, għalhekk qaltilhom: "Tħallu qatt il-jum igħaddi mingħajr ma tkunu għidtu t-talba tal-Missierna jew is-Sliema. Imma meta ma tkunux imħabbtin ħafna għidu talk aktar minn hekk."

Jitkanta Innu tal-Madonna e.g. Infaħħru lil Marija

TALBA: O Marija nirringrazzjawk talli permezz tad-dehriet tiegħek tfakkarna biex naqbdu t-triq it-tajba li twassalna sa ħdejn Ibnek Ġesù.

Lettur: *Ngħidu flimkien:* Ismagħna O Marija

1. Agħmel O Marija li l-insara kollha jiftakru jqaddsu l-Jum tal-Ħadd bil-quddiesa.
2. Fakkarna biex kemm jista' jkun il-Ħadd inqisuh bħala l-Jum tal-Mulej, u ma naħdmux.
3. Agħmel li l-vizzju tad-dagħa jinqata' darb'għal dejjem minn fostna, biex ma nkomplux noffendu 'l Alla bih.
4. Agħmel li n-nies jifhmu l-messaġġi li tagħtina kull darba li tidher għall-ġid tagħna, u jagħmlu dak li tixtieq Int.

Kommentatur: Ġewwa Lourdes, il-Madonna dehret lil Bernardina tfajla marradija.

Meta kienet se taqsam minn naħa għall-oħra tax-xmara, semgħet buffura riħ qawwija.

Kont Inti O Marija biex tagħmlilha sinjal ħalli tieqaf u tiġi ħdejn l-Għar ta' Lourdes. Hemm Inti dehert sabiħa, liebsa l-abjad, b'faxxa kaħla u bil-kuruna tar-Rużarju ġewwa jdejk.

Dan għamiltu biex turina li inti tieħu gost ħafna bir-Rużarju. Għidtilha biex tgħid lil kulħadd li Inti tridna ngħidu r-

Rużarju kuljum.

Lil Bernardina ma kellekx għalfejn tgħidilha dan, għax Bernardina meta kienet toħroġ kienet iġġorr il-kuruna tar-Rużarju magħha, u r-Rużarju dejjem kienet tgħidu mal-familja tagħha, fil-għaxija.

Għidtilha biex tgħidilna nagħmlu l-Penitenza. Mingħajr Penitenza ma nistgħux insalvaw; Mingħajr Penitenza, ma nistgħux nibqgħu tfal tajba; Mingħajr Penitenza, ma nistgħux inpattu għad-dnubiet tagħna u tal-bnedmin l-oħra.

Biex turina kemm għandek qalbek ħanina magħna, għidt lil Bernardina biex tħaffer l-art ta' ħdejn il-grotta u minn ġo l-art beda ħiereġ l-ilma. U wara li għaddew 'il fuq minn mitt sena, l-ilma għadu ħiereġ sa llum. Kull min inħasel fih u xorob minnu, tajtu l-fejqan, permezz tiegħu tajt id-dawl lill-għomja, is-smiegħ lit-torox, min kien zopp ġie jimxi, min kien imbiegħed minn Alla resaq lejh bl-indiema.

Illum ukoll jiġu jżuruk ġewwa Lourdes, u għadhom jiġu jinħaslu fin-nixxiegħa li darba bdejt ġewwa Lourdes.

Lettur: Issa nkantaw strofi mill-Innu ta' Lourdes.

Inwieġbu flimkien: Marija itlob magħna.

1. Idħol għall-morda li ilhom ħafna snin morda fis-sodod.
2. Ħenn għal dawk li tilfu d-dawl t'għajnejhom, u ħlief dlam ma jarawx. Sabbarhom int.
3. Agħti s-smiegħ lit-torox.
4. Agħti l-kuraġġ lil dawk li jinsabu 'l bogħod minn Alla, biex ma jibżgħux jersqu lejh u jikkonvertu.
5. Fakkar lill-ġenituri tagħna, biex ma jibagħtuna qatt norqdu mingħajr ma nkunu għidna r-Rużarju.
6. Tħalliniex naqtgħu qalbna mill-penitenza. Għamlilna l-kuraġġ biex ma ngħejjew qatt nagħmlu l-penitenza biex inpattu għad-dnubiet tagħna u ta' l-oħrajn.

Kommentatur: Il-Madonna rat li ħafna bnedmin baqgħu fejn kienu, 'il bogħod minn Alla — qalbhom marbuta mal-ħwejjeġ taddinja. Għalhekk dehret ġewwa Fatima ftit tas-snin wara biex permezz ta' Luċija, Ġjaċinta u Franġisku, tgħid lid-dinja li Alla jinsab offiż ħafna u li kellhom jiġu ħafna kastigi fuq id-dinja.

Erġajt fakkartna biex ngħidu ħafna r-Rużarju. Meta t-tfal staqsewk jekk humiex ġejjin il-ġenna, inti għidtilhom: Iva jiġu l-Ġenna, imma jridu jgħidu ħafna u ħafna Rużarju.

Wara l-kliem tiegħek, it-tfal, warrbu l-logħob żejjed u bdew igħidu r-Rużarju biex ipattu ta' kemm ma qalux, jew ma qalux tajjeb, u biex ipattu għal dawk li ma jgħiduhx.

Erġajt għidtilhom biex jagħmlu ħafna u ħafna penitenza għall-konverżjoni tal-midinbin.

Dak li għidt lil Luċija, lil Ġjaċinta u lil Franġisku, għidtu lilna wkoll. Issa naħsbu ftit:

X'qed nagħmlu biex inpattu għad-dnubiet li jsiru? Kemm qed nagħmlu sagrifiċċji kuljum? Ir-Rużarju ngħiduh? Kull meta? Ngħiduh tajjeb? Jekk ma nafux ngħiduh, qed nitgħallmu ngħiduh? Lill-ġenituri tagħna nfakkruhom igħiduhulna qabel ma norqdu?

Fid-dar għandna xi statwa żgħira jew Santa tal-Madonna biex żgur ma ninsewx niftakru fiha?

Jitkanta l-Innu ta' Fatima.

Lettur: *Nitolbu flimkien:* Għallimna nħobbuk dejjem iżjed.

1. Billi ngħożżu l-kuruna tar-Rużarju, u ngħiduh kuljum.
2. Billi ma nibżgħux nagħmlu s-sagrifiċċji biex inpattu għad-dnubiet tagħna u ta' l-oħrajn.
3. Billi ma nħallu ebda jum igħaddi mingħajr ma nsellmulek bl-Ave Marija.

X'nistgħu nagħmlu aktar?

Qabel ma norqdu ngħidu tliet Ave Marijiet lill-Madonna. Nilbsu domna mirakoluża. Nhar ta' Erbgħa u nhar ta' Sibt, nagħmlu sagriifċċji żejda.

Kull l-ewwel Sibt tax-xahar nisimgħu l-quddies u nitqarbnu. Ma nsemmu qatt u qatt l-Isem tal-Madonna għalxejn b'xejn. Fl-aħħar jew jingħad ir-Rużarju, inkella jintwera filmstrip dwar xi waħda mid-dehriet tal-Madonna.

Iċ-ċelebrazzjoni tispiċċa b'innu ieħor lill-Madonna e.g. Ismagħha l-Għanja.

FESTIVAL TA' DRAMMI B'ATT WIEĦED FUQ TEMA MARJANA

1. Il-Kumitat Kungressi Marjani qed jorganizza festival ta' drammi b'att wieħed fuq tema Marjana.

2. Jistgħu jieħdu sehem f'dan il-Festival gruppi, għaqdiet eċċ li jħaddnu fihom tfal ta' inqas minn tnax-il sena. It-tfal li jieħdu sehem fid-drammi ma jridux ikunu għalqu tnax-il sena sa l-aħħar ta' Diċembru 1982.

3. Id-drammi magħżula jridu jkunu b'att wieħed u bil-Malti.

Id-drammi jistgħu jkunu oriġinali, traduzzjonijiet, addattazzjonijiet eċċ. Fl-applikazzjoni, kull grupp irid jindika n-natura tad-dramm li jkun ser itella': jekk hux oriġinali, traduzzjoni eċċ.

4. Il-ħin li jieħu kull dramm biex jiġi ppreżentat m'għandux ikun inqas minn 20 minuta u mhux aktar minn 45 minuta.

5. Xi kant jew mużika użati waqt il-preżentazzjoni tad-dramm għandhom ikunu limitati għal waqtiet qosra. Il-kant u l-mużika m'għandhomx ikunu predominanti.

6. Il-Festival jinżamm fuq żewġ fażi:

a. Fażi preliminari b. Fażi Finali.

Id-drammi kollha jiġu ppreżentati fil-fażi preliminari, fis-sala jew lokal tal-grupp, għaqda, parroċċa eċċ. li jkunu se jippartecipaw. Bord magħżul apposta jara dawn id-drammi u jagħżel ħamsa minnhom biex jintwerew fil-fażi finali. Il-fażi finali ssir fl-Istitut Kattoliku.

7. Fil-fażi finali, jingħataw dawn il-premjijiet:

a. Għall-ewwel post, £M30, trofew u diploma.
b. Għat-tieni post, £M20, trofew u diploma.
c. Għat-tielet post, £M10, trofew u diploma.

Il-gruppi l-oħra mhux ippremjati u li d-drammi tagħhom jiġu ppreżentati fil-fażi finali (2) jingħataw trofew u diploma.

8. Tingħata rigal u diploma lill-aħjar attur u attriċi tal-Festival.

9. Jingħata trofew u diploma għall-aħjar skritt oriġinali fil-festival.

10. Tingħata diploma ta' partecipazzjoni lil kull grupp li jieħu sehem fil-festival.

11. Jiġu maħtura 'Boards' biex jassessjaw id-drammi; Board għall-fażi preliminari u board ieħor għall-fażi finali. Il-Board tal-fażi preliminari jagħżel ukoll l-aħjar attur u attriċi u l-aħjar skritt oriġinali.

12. Id-deċiżjoni ta' kull board tkun finali.

13. Kull grupp li jieħu sehem irid jibgħat 3 kopji ttajpjati 'double space' ta' l-iskritt lis-Segreterija tal-Kungressi Marjani, il-Kurja, Floriana sa l-aħħar ta' Frar 1983.

14. Il-fażi preliminari tal-festival tinżamm f'April u Mejju 1983. Il-fażi finali ssir f'Settembru 1983.

15. Il-produzzjoni tkun totalment responsabbiltà tal-grupp, fissens li l-grupp irid jieħu ħsieb il-kostumi, il-make-up, props eċċ.

16. M'għandux jintuża xenarju mdendel fil-waqt li m'għandhomx jintużaw aktar minn 5 'Flats'; għamara u 'props' kbar għandhom ikunu mill-inqas.

17. F'kull dramm m'għandhomx jidhru aktar minn 30 persunaġġ, inklużi dawk li ma jitkellmux.

18. Id-dramm għandu jiġi ppreżentat fuq il-palk, waqt il-fażi finali. Fl-ebda waqt ma jista' jagħmel użu minn xi parti oħra tal-awditorium għal dħul u ħruġ ta' persunaġġ eċċ.

19. Għal kull informazzjoni oħra dwar il-Festival, wieħed jista' jikteb lis-Segreterija tal-Kungressi, il-Kurja, Floriana.

20. L-applikazzjonijiet għal dan il-Festival jagħlqu sat-22 ta' Jannar 1983.

IL-KUNGRESS U Ż-ŻGĦAŻAGĦ

Il-proġett li kien hemm

Jinħass il-bżonn li n-nies, b'mod speċjali ż-żgħażagħ, ikollhom f'idejhom edizzjoni "pocket" tat-Testment il-Ġdid. Ikun aktar faċli jinġarr u jinżamm fil-but, aktar faċli jintuża fi gruppi ta' talb u rtiri, aktar irħis biex jinxtara, ecc.

B'hekk ikollna edizzjoni moderna u popolari u prattika u l-Vanġelu jixtered dejjem aktar.

Qed jinħadem proġett ta' EVANĠELIZZAZZJONI MIŻ-ŻGĦAŻAGĦ GĦAŻ-ŻGĦAŻAGĦ, li diġà qed jinvolvi aktar minn 150 żagħżugħ u żagħżugħa mill-parroċċi ta' Malta. L-iskop oriġinali ta' dan il-proġett kien li jintlaħqu ż-żgħażagħ ftit jew wisq imbegħdin mill-Knisja u li żgħażagħ oħrajn ikellmuhom fuq Kristu u **JQASSMULHOM IL-VANĠELU.** B'dan il-proġett, li hu parti mill-MISSJONI DJOĊESANA għaż-żgħażagħ, hu essenzjali li l-Vanġelu jitqassam **B'XEJN.** Għal darba jeħtieġ li mmorru aħna għand iż-żgħażagħ biex nagħtuhom xi ħaġa mingħajr kumplikazzjoni ta' flus'

Jeħtieġ li l-Knisja Maltija ma tieqafx u tirbaħ kull diffikultà biex iż-żgħażagħ Maltin ikollhom f'idejhom kopja tal-Vanġelu BIL-MALTI, adattat għall-użu tagħhom.

Biex iseħħ dan:

Mons. Ġ. Lupi diġa' ġieb il-permess meħtieġ mill-Għaqda Biblika Maltija biex it-Testment il-Ġdid jiġi ppubblikat fl-Edizzjoni li qed insemmu.

Is-soċjetà tal-Mużew ġiet ikkuntattjata biex din il-pubblikazzjoni jkollha sehem fiha hija wkoll, billi diġà kellha l-ħsieb li toħroġ f'format simili it-Testment il-Ġdid skond it-Traduzzjoni tal-Profs. Saydon. Hu maħsub li t-traduzzjoni ta' l-Għaqda Biblika hija aktar adattata għall-użu popolari u speċjalment għall-użu taż-żgħażagħ. Is-Soċjetà tal-Mużew issospendiet il-pubblikazzjoni tagħha biex tara x'ser tkun id-deċiżjoni tal-Kurja dwar il-ħaġa.

Biex jiġu stampati 40,000 kopja li minnhom il-Kumitat Organizzattiv jixtieq li jqassam 10,000 b'xejn, ikun meħtieġ spiża ta' madwar Lm5,000. Dan jinkludi spejjeż ta' l-istampar, produzzjoni, pubbliċità iżda ma jinkludix imgħaxijiet fuq il-kapital u l-anqas il-flus li jeħtieġ biex jitqassmu l-kotba b'xejn.

Biex il-proġett ikun jista' jibqa' miexi, jeħtieġ li kemm jista' jkun malajr, jittieħdu dawn id-deċiżjonijiet:

1. Awtoritajiet tal-Mużew u tal-Kurja jridu jiddeċiedu jekk iridux jagħmlu "co-production". Jiġifieri li joħorġu l-ktieb flimkien b'dak kollu li timplika, jiġifieri finanzjament, produzzjoni, bejgħ ecc.
2. Meta tittieħed din id-deċiżjoni fundamentali, wieħed irid jiffinalizza d-data tal-ħruġ, finanzjament, produzzjoni, bejgħ, ecc.

Proposta oħra biex tiġi ffinanzjata dil-pubblikazzjoni

Li f'JUM IL-BIBBJA jiġi mħabbar fil-parroċċi kollha l-proġett li jitqassam b'xejn it-Testment il-Ġdid fl-okkażjoni tal-Missjoni Djoċesana.

Dakinhar isir appell fil-Knejjes kollha biex il-ġbir kollu jmur għal din l-opra.

IMPORTANTI: Jekk isir dan l-appell il-Vanġelu jrid jitqassam b'xejn, talanqas għal matul l-ewwel sena wara l-pubblikazzjoni tiegħu. Jekk isir dan, in-nies huma ġenerużi biżżejjed u żgur li jiffinanzjaw u jħaddnu l-proġett b'ħafna entużjażmu. Basta jkunu jafu li ser jitqassam b'xejn bħala opra ta' tixrid tal-Kelma t'Alla.

L-essezjal hu li tittieħed deċiżjoni **MALAJR KEMM JISTA' JKUN** biex ix-xogħol ifittex jibda.

FR. J. BORG FR. P. CHETCUTI S.J.

Dar Sarria
il-Furjana.
2 ta' Novembru, 1982

Għażiż/Għażiża,

Taf biżżejjed bil-Missjoni Djoċesana li qed tiġi mnedija tul din is-sena. Taf ferm aħjar kemm il-pajjiż tagħna jeħtieġ tiġdid spiritwali fil-fond. Dan il-bżonn jinħass b'mod speċjali fost iż-żgħażagħ għax jeħtieġ, akkost ta' kollox li l-Knisja ma titlifhomx.

F'dan il-kuntest qegħdin nipproponu **proġett għaż-żgħażagħ ta' Malta** u b'din l-ittra nixtieq nistiednek tgħin f'dal-proġett kif u kemm tista'.

Il-proġett tajnieh dan l-isem:-

"EVANĠELIZZAZZJONI MIŻ-ŻGĦAŻAGĦ GĦAŻ-ŻGĦAŻAGĦ"

Dawn ser ikunu l-iskopijiet ewlenin tiegħu:-

1. Li jitwassal il-Vanġelu għand iż-żgħażagħ b'mod partikolari għand dawk li huma anqas milħuqin spiritwalment.
2. Li ż-żgħażagħ diġà impenjati fi gruppi, Għaqdiet Reliġjużi joħorġu ftit mill-grupp tagħhom, iħossu l-bżonn li jwasslu lil Kristu għand l-oħrajn u hekk jagħmlu esperjenza ta' "missjoni".
3. Li tinħoloq preżenza tal-Knisja u tal-Vanġelu fost iż-żgħażagħ b'mod dirett u mhux bilfors klerikali.
4. Li l-Kungress Marjan ma jkunx biss okkażjoni ta' laqgħat kbar li jagħmlu ħoss dak il-ħin u li jintesew malajr. Jeħtieġ li ssir xi ħaġa fuq livell ta' persuni fl-ambjent fejn jgħixu.

Nistiednek għalhekk tattendi għal LAQGĦA li ser nagħmlu:-

(a) biex nagħtu dettalji u nispjegaw il-proġett.
(b) biex tara kif u kemm tista' tgħin int.
(ċ) biex tindikalna ismijiet ta' żgħażagħ li taħseb ikunu lesti jieħdu sehem f'dal-proġett.

Il-Laqgħa ser issir IL-ĦADD 14 ta' Novembru mid-9.30 a.m. sal-11.15 a.m. fil-KNISJA TA' SARRIA, il-Furjana (fil-11.30 a.m. ikun hemm quddiesa tal-Ħadd għal min jixtieq jismagħha).

Qed niktiblek dan kollu għax naf li għandek kuntatt ma' żgħażagħ u

għandek għal qalbek il-ġid tagħhom u tal-Knisja Maltija. Nitolbok tagħmel ħiltek biex tattendi għal-laqgħa għax mingħajr l-għajnuna ta' nies bħalek il-proġett kollu jibqa' ħolma.

Jekk taf lil xi adult jew adulti li taħseb ikunu interessati fil-ħaġa stedinhom jiġu miegħek għal-laqgħa. Jekk int interessat fil-proġett u ma tistax tiġi għal-laqgħa tal-Hadd 14 ta' Novembru, iktibli ħalli ninfurmak mod ieħor.

Fuq kollox ejjew nitolbu biex il-Mulej ibierek dawn l-isforzi fqar tagħna ħalli Huwa jkun aktar magħruf u maħbub miż-żgħażagħ tagħna.

Tiegħek fi Kristu,
Pawlu Chetcuti sj
f'isem il-kumitat organizzattiv

Fl-okkażjoni tal-KUNGRESS MARJAN u tal-MISSJONI DJOĊESANA '82/'83

PROĠETT TA' EVANĠELIZZAZZJONI MIŻ-ŻGĦAŻAGĦ GĦAŻ-ŻGĦAŻAGĦ

SKOPIJIET

1. Li jitwassal il-Vanġelu għand iż-żgħażagħ b'mod partikolari dawk li l-anqas milħuqin.
2. Li ż-żgħażagħ diġà impenjati fi gruppi, għaqdiet, eċċ. joħorġu ftit mill-gruppi tagħhom, iħossu l-bżonn li jwasslu lil Kristu lill-oħrajn u jagħmlu esperjenza ta' "missjoni".
3. Li tinħoloq preżenza tal-Knisja u tal-Vanġelu fost iż-żgħażagħ b'mod dirett u mhux bilfors klerikali.
4. Li jitwaqqfu jew jissaħħu gruppi ta' talb li jolqtu numru akbar ta' żgħażagħ; mhux biss fuq skala nazzjonali, imma, aktar importanti, fuq skala parrokkjali jew settur ieħor (fabbrika, skola).
5. Li l-Kungress Marjan ma jkunx biss okkażjoni ta' laqgħat kbar li jagħmlu ħoss dak il-ħin u li jintnesew malajr, imma jkun okkażjoni li ssir xi ħaġa fuq livell ta' persuni fl-ambjent fejn jgħixu.

IL-PROĠETT

Phase I: Informazzjoni u thejjija

a) Jiltaqgħu mexxejja ta' żgħażagħ u ta' għaqdiet ta' żgħażagħ. Jiġi spjegat lilhom il-proġett. Jagħtu ismijiet ta' żgħażagħ li jistgħu jkunu "missjunarji".

b) Jitlaqqgħu ż-żgħażagħ "missjunarji" u jiġi spjegat lilhom il-proġett f'atmosfera ta' talb (għalhekk din il-laqgħa jista' jkun okkażjoni tajba t-Twilight Retreat tas-16 ta' Ottubru).

c) Il-"missjunarji" jerġgħu jiltaqgħu għal ġurnata jew ġranet ta' formazzjoni u thejjija spiritwali kif ukoll prattika. F'din il-laqgħa ż-żgħażagħ jitqassmu skond il-parroċċa/area li ser jaħdmu fiha.

Phase II: Twettiq tal-Proġett

a) Il-units ta' "missjunarji" jiltaqgħu bejniethom (taħt it-tmexxija ta' adulti) u **jistudjaw** is-sitwazzjoni tal-parroċċa/area li ser jaħdmu fiha. Ikellmu l-kappillan, mexxejja/membri ta' għaqdiet ecc. tal-post biex jaraw x'inhu l-aħjar isir.

b) Il-units jifformulaw proġett ta' Talb u ta' mezzi ta' Evanġelizzazzjoni. Fost dawn il-mezzi nsemmu biss xi wħud bħal: mimes, sing-alongs fit-toroq, carol singing, slide-shows, jew films, viżti lil Bars u Clubs, familji, ecc.

c) Il-proġett li jifformulaw u jwettqu l-units ikun jinkludi:
   1. Li jmorru huma stess ifittxu ż-żgħażagħ u jagħmlu kuntatt.
   2. Iqassmulhom it-Testment il-Ġdid.
   3. Ikellmuhom direttament fuq Kristu, il-fidi, ecc.
   4. Iħabbrulhom laqgħat ta' talb speċifiċi fejn dawn iż-żgħażagħ ikunu jistgħu jagħmlu **esperjenza personali ta' laqgħa ma' Kristu** flimkien ma' żgħażagħ oħrajn li lesti **jilqgħuhom bħal aħwa.**

   Dawn il-laqgħat ta' talb jistgħu jkunu ta' tliet xorta:

   + laqgħat li jinbdew apposta mill-unit ta' missjunarji stess.
   + laqgħat li diġà jeżistu fil-parroċċa jew imkien ieħor.
   + laqgħat nazzjonali li soltu jiġu organizzati jew li jkunu organizzati għall-Kungress Marjan.

LAQGĦAT NAZZJONALI GĦAŻ-ŻGĦAŻAGĦ

Waqt li qed isir dan ix-xogħol fil-parroċċi/areas skond ir-ritmu u l-possibiltajiet tal-units, isiru manifestazzjonijiet fuq skala nazzjonali. Dawn huma xi wħud minnhom:

1 ta' Ottubru '82: Pellegrinaġġ Nazzjonali għall-Knisja tal-Mosta.

20 ta' Novembru: Jesus Festival.

23 ta' Diċembru: Laqgħa ta' Talb ta' l-Arċisqof maż-żgħażagħ.

F'Diċembru wkoll għandhom jiġu grupp żgħażagħ minn Taizé f'pellegrinaġġ bis-salib ta' Taizé, wara li jkunu għaddew mill-Italja kollha fi triqthom lejn Ruma fejn għandha ssir laqgħa ta' rikonċiljazzjoni internazzjonali għaż-żgħażagħ bejn it-28 u t-30 ta' Diċembru.

Ħadd il-Għid '83: Ċelebrazzjoni tal-ħajja ġdida fi Kristu (mixja... festa... rock mass fi sbieħ il-jum...)

15 ta' Settembru '83: Ftuħ tal-Kungress Marjan Djoċesan. Pontifikal San Ġwann.

17 ta' Settembru '83: Rally u quddies maż-żgħażagħ Għawdxin Ta' Pinu.

Dawn IMPORTANTI

— Meħtieġa edizzjoni tal-but tal-Vanġelu li tiġi mxerrda b'mod massiv tul din il-missjoni. Dal-Vanġelu jitqassam b'xejn biex ma jkunx hemm konnotazzjoni ta' flus fil-kuntatti li jagħmlu ż-żgħażagħ. Ġie ssuġ-

ġerit li ssir edizzjoni offsett imċekkna tat-Testment il-Ġdid ta' l-Għaqda Biblika. Wara li jkun għadda l-Kungress il-Kotba jibqgħu fl-idejn... ikun baqa' xi ħaġa...

— Hemm nukleu importanti ta' żgħażagħ li diġà huma mpenjati fi gruppi ta' talb u li diġà għamlu esperjenzi ta' "missjoni" f'diversi postijiet kemm Malta u kemm barra. F'dawn iż-żgħażagħ insibu element diġà mhejji biex iniedi l-proġett.

— Il-Kariżmatiċi għadhom kif kellhom grupp li għamel proġett simili ġewwa Spanja. L-esperjenza tagħhom tkun ta' għajnuna fit-tfassil tal-proġett. L-istess nistgħu ngħidu għal xi membri tal-Legion of Mary.

— fuq kollox JEHTIEĠ HAFNA TALB BIEX LI JKUN MINN ALLA JSEHH.

Dan kien il-programm kif ġie proġettat fil-bidu, iżda mbagħad sar tibdil fih, kif għidna. Iċ-ċelebrazzjoni ta' nhar l-Għid ma saritx ma' sbiħ il-jum, imma filgħaxija u r-rally taż-żgħażagħ fil-granet tal-Kungress sar fid-9 ta' Settembru bil-programm li ġej:

LEJLA MARJANA TAŻ-ŻGHAŻAGH MA' L-ARĊISQOF FID-9 TA' SETTEMBRU

Waqt li ż-żgħażagħ deħlin isir rehearsal tal-kant.

Introduzzjoni ġenerali (P. Chetcuti).

Hsieb li jintroduċi l-attività fil-gruppi (Mons. Victor Grech).

Eżaltt wara l-ħsieb isir Kant: "Int Min Int?"

(Waqt il-kant il-group leaders jiffurmaw il-gruppi. Il-group leaders ikunu mxerrdin man-nies u jiġbru madwar 12/15-il żagħżugħ li jkunu qribhom biex jiffurmaw il-grupp tagħhom).

X'ISIR FIL-GRUPPI:

1. Jiddiskutu billi jwieġbu għall-mistoqsijiet li jkunu f'idejn il-group leader minn qabel. It-tema tkun il-kwalitajiet li kellha Marija f'waħda mill-mixjiet ta' ħajjitha (Betlehem, Eġittu, Tempju, eċċ.)
2. Jiftehmu fuq SLOGAN qasir ta' tliet kelmiet li jiġbor dak li jkunu tkellmu. Eż.: "Marija, int tifhimna", "Henn għalina midinbin", "Inħarsu lejk u nifirħu".
3. Jiktbu dan is-slogan jew talba b'ittri kbar fuq placards.
4. Jitqassmu l-folders/souvenir lil kull żagħżugħ.

Fil-bieb tal-knisja jkun hemm l-istatwa tal-Madonna u Mons. Arċisqof jitla' ħdejn l-istatwa mal-group leaders.

Mons. Arċisqof jagħmel din it-talba:

O Marija, Omm taż-żgħażagħ, int ħajtek kollha kienet mixja waħda wara Ibnek Ġesù. Int f'ħajtek warrabt kollox u nsejt kollox biex tkun qrib ta' Ibnek waqt li Hu kien miexi fit-triq tagħna l-bnedmin. Hawn aħna qud-

diemek għatxana biex nimxu lejn dan Ibnek. Hares lejn dawn iż-żgħażagħ qegħdin ifittxu t-triq li twassal għand Ġesù. Hares lejja wkoll li l-Mulej għażilni bħala ragħaj tagħhom biex inwassalhom ħdejh. Nitolbok illejla biex tmexxina lkoll int u twassalna għand Ibnek u ħuna Ġesù Kristu. Iftħilna t-triq, tina l-qawwa u l-kuraġġ biex nimxu bla ma naqtgħu qalbna. Mexxina int, għax aħna bħalek nixtiequ li nwarrbu kollox biex nistgħu naslu qrib Ġesù — l-għajn tal-vera ħajja. Amen.

Il-group leaders jimxu wara l-istatwa ta' Mons. Arċisqof, bil-placards mgħollija 'l fuq.

Waqt il-purċissjoni jsir kant: Magnificat.

Il-posters jitwaħħlu mal-ħajt. Sakemm jitwaħħlu jsir daqq: instrumental.

Tibda l-Quddiesa: "Marija Omm il-Knisja".

Radd tas-Salib.

Talb ta' maħfra.

Jissemmew il-kwalitajiet li kellha l-Madonna fil-mixjiet tagħha u nitolbu maħfra għal kemm ma għexniex dawn il-kwalitajiet. LITANIJA......

Litanija: Nitolbuk, Mulej, taħfrilna għal kull meta naqsu fina l-kwalitajiet li kellha Ommna Marija.

Għal meta nqasna: mill-fidi, mit-tama, mill-imħabba; Aħrilna nitolbuk, Mulej.

mill-ġenerożità fit-twettiq tar-rieda tiegħek; Aħfrilna nitolbuk, Mulej.

Mis-sempliċità; mill-umiltà; Aħfrilna nitolbuk, Mulej.

mit-tjubija tal-qalb; mis-safa tal-qalb u l-ħsieb; Aħfrilna nitolbuk, Mulej.

li nfittxu lill-Mulej meta nħossu li nkunu tlifnih; Aħfrilna nitolbuk, Mulej.

li nbatu ma' Ġesù sa l-aħħar; Aħfrilna nitolbuk, Mulej.

Wara t-talb ta' maħfra: Lord Have Mercy.

SLIDE-FEATURE: **wieqfa taħt is-salib** (L. Zerafa).

TALBA minn Mons. Arċisqof: Nitolbu......

O Alla, Missier il-ħniena, Ibnek il-waħdieni, fuq is-salib, tana bħala Ommna 'l Ommu, l-Imqaddsa Verġni Marija: agħmel li, bl-għajnuna ta' mħabbitha, il-Knisja tiegħek, hi u dejjem tikber minn jum għall-ieħor fl-għadd ta' wliedha, tiżżejjen bil-qdusija, u tiġbed fi ħdanha l-familja kollha tal-ġnus.

B'Ibnek Ġesù Kristu Sidna, li hu Alla u miegħek igħix u jsaltan flimkien ma' l-Ispirtu s-Santu għal dejjem ta' dejjem.

L-Ewwel Qari: Ġenesis, 3, 1-15.

Is-serp kien l-iżjed ħażin fost il-bhejjem kollha ta' l-art li kien għamel il-Mulej Alla.

Hu qal lill-mara: "Tassew li Alla qalilkom ma tiklux minn ebda siġra tal-ġnien?"

Il-mara wieġbet lis-serp: "Aħna mis-siġar kollha nistgħu nieklu: iżda

mill-frott tas-siġra li hemm fin-nofs tal-ġnien, Alla qalilna, 'Tiklux minnu u la tmissuhx, biex ma tmutux'."

Is-serp qal lill-mara: "U le, ma tmutux! Dak għax Alla jaf li, malli tieklu minnu, jinfetħu għajnejkom u ssiru bħal Alla, tagħrfu t-tajjeb u l-ħażin."

Mela l-mara rat li s-siġra kienet tajba għall-ikel u tiġbdek tħares lejha, siġra ta' min jixtieqha biex taqla' d-dehen. Għalhekk ħadet mill-frott tagħha u kilitu; u tat ukoll lil żewġha, u kiel.

Imbagħad infetħu għajnejhom it-tnejn u ntebħu li kienu għarwenin; u ħietu weraq tat-tin ma' xulxin u tħażżmu bihom. U semgħu l-ħoss tal-Mulej, li kien miexi fil-ġnien għaż-żiffa tal-jum. Adam u martu nħbew minn quddiem wiċċ il-Mulej Alla qalb is-siġar tal-ġnien.

Iżda l-Mulej Alla sejjaħ lil Adam u qallu: "Fejn int?" Hu wieġeb: "Smajt il-ħoss tiegħek fil-ġnien u, billi jien għarwien, bżajt u staħbejt". Qallu: "Min qallek li int għarwien? Jaqaw kilt mis-siġra li għedtlek ma tikolx minnha?"

Adam wieġeb: "Il-mara li int tajtni miegħi, hi tatni mis-siġra, u jien kilt."

Imbagħad il-Mulej Alla qal lill-mara: "X'inhu dan li għamilt?" Il-mara wieġbet: "Is-serp qarraq bija u jien kilt".

U qal il-Mulej Alla lis-serp: "Talli għamilt hekk, int tkun l-iżjed misħut fost il-bhejjem kollha u fost l-annimali selvaġġi kollha. Għal żaqqek int timxi u t-trab ta' l-art tiekol tul ħajtek kollha.

"Mibegħda nnissel bejnek u bejn il-mara, u bejn nislek u bejn nisilha. Hu jisħaqlek rasek, u int tgħattanlu għarqubu."

Il-Kelma tal-Mulej.

KANT TAS-SALM: "Kemm tħobbna".

QARI TAL-EVANĠELJU: It-Tieġ ta' Kana.

KANT TA' INTRODUZZJONI GĦAL MIME: "Tieh il-ġarra tal-ilma".

MIME: (f'nofs il-mime iż-żgħażagħ jiktbu x'inhuma dawk il-ħwejjeġ li jixtiequ li jinbidlu f'ħajjithom. Dawk tal-mime jinżlu jiġbru l-karti fil-ġarar. Il-group leaders iwasslu l-karti minn għand iż-żgħażagħ sal-ġarar).

Wara l-mime isir kant: "Tieh il-ġarar tal-ilma".

OMELIJA — Jitkellem l-Arċisqof.

Sandro: Bħala talb tal-fidili jinqraw xi wħud mit-talbiet li jkunu ntefgħu fil-ġarar u xi wħud mis-slogans li jkunu mdendlin mal-ħajt.

KANT: Sufferings.

Għall-Offertorju jittellgħu l-ġarar u l-membri tal-Mime jgħolluhom 'il fuq meta l-Arċisqof jgħolli l-ħobż u jgħolli l-inbid.

Waqt l-Offertorju jsir kant: "Alla Hu d-dawl".

TALBA FUQ L-OFFERTI:

Ilqa', Mulej, l-offerti tagħna u ibdilhom fil-misteru tas-salvazzjoni biex bil-qawwa tiegħu u bl-imħabba ta' Marija, Omm il-Knisja, nitħeġġu biex jistħoqqilna nissieħbu dejjem aktar magħha fl-opra tal-fidwa.

Bi Kristu Sidna. Amen.

Prefazju:

Q — Il-Mulej magħkom.
R — U miegħek ukoll.
Q — Nerfgħu qlubna 'l fuq.
R — Nerfgħuhom lejn il-Mulej.
Q — Niżżu ħajr lill-Mulej Alla tagħna.
R — Hekk sewwa u xieraq.

Sewwa u xieraq tassew, Mulej, Missier qaddis, Alla ta' dejjem, li tista' kollox, tajjeb u ta' ġid għas-salvazzjoni tagħna, li dejjem u kullimkien inroddulek ħajr: U nfaħħruk u nberkuk, waqt li qegħdin nagħtu ġieh lill-Verġni Mqaddsa Marija.

Bil-qalb bla tebgħa hi laqgħet il-Verb tiegħek u stħoqqilha tnisslu fil-ġuh tagħha ta' Verġni; tat lid-dinja 'l Dak li ħalaq kollox u hekk waqfet mal-Knisja fil-bidu tagħha.

Ma' ġenb is-Salib laqgħet l-aħħar xewqat tal-imħabba ta' Alla għalina biex tħares bħalha wliedha l-bnedmin kollha, imnisslin għall-ħajja tas-sema bil-mewt ta' Kristu.

Sieħbet it-talb tagħha ma' dak ta' l-appostli hija u magħhom kienet tistenna l-miġja tal-Ispirtu mwiegħed u b'hekk saret ix-xbieha tal-Knisja titlob.

Mtellgħa fil-glorja tas-sema b'imħabba ta' Omm tieħu ħsieb il-Knisja fid-dinja u tħarisha fil-mixi tagħha lejn is-sema, sa ma jasal jum il-Mulej fis-sebħ kollu tiegħu. Għalhekk, flimkien ma' l-Anġli u l-Qaddisin kollha, itennulek l-innu ta' tifħir u ngħidu bla heda: Qaddis, Qaddis, Qaddis...

TALBA EWKARISTIKA TAR-RIKONĊILJAZZJONI

Hares għalhekk lejn dan il-poplu tiegħek li ngħabar hawn u sawwab il-qawwa ta' l-Ispirtu tiegħek, fuq dawn l-offerti biex isiru għalina l-Ġisem u d-Demm ta' Ibnek l-għażiż Ġesù Kristu, Sidna, li fih aħna lkoll uliedek.

IL-GHOTJA TAL-MULEJ:

Meta konna mitlufin u ma stajniex aktar nersqu lejk, int ħabbejtna b'imħabba li ma bħalha; Ibnek il-għażiż, li hu waħdu l-ġust, ta lilu nnifsu f'idejna u ma stmerrx li jkun imsallab għalina. Iżda qabel ma fetaħ idejh fuq is-salib bejn is-sema u l-art, biex ikun sinjal għal dejjem tal-Patt tiegħek magħna, ried jagħmel l-ikla tal-Għid mad-dixxipli tiegħu.

U waqt li kien fuq il-mejda, ħa l-ħobż, radd il-ħajr, bierek, qasam, ta lid-dixxipli tiegħu, u qalu:

HUDU U KULU LKOLL MINN DAN:
GHAX DAN HUWA ĠISMI
LI JINGHATA GHALIKOM.

Hekk ukoll wara l-ikla, hu li kien jaf li se jħabbeb kollox fih, bid-demm li kien se jxerred fuq is-salib, ħa l-kalċi, mimli bl-inbid, reġa' radd il-ħajr, tah lil ħbiebu, u qal:

HUDU U IXORBU MINNU LKOLL:
GHAX DAN HUWA L-KALĊI TA' DEMMI
TAL-PATT IL-ĠDID LI JIBQA' GHAL DEJJEM:
ID-DEMM LI JIXXERRED GHALIKOM U GHALL-BNEDMIN KOLLHA
GHALL-MAHFRA TAD-DNUBIET.
AGHMLU DAN B'TIFKIRA TIEGHI.

Wara l-Konsagrazzjoni jitkanta Adoramus e Domine.

Għalhekk aħna u nagħmlu t-tifkira ta' Ġesù Kristu, li hu l-Għid tagħna u sliem tassew għalina, u niċċelebraw il-mewt u l-qawmien tiegħu għall-ħajja, noffrulek, O Alla fidil u veru, din il-Vittma li tikseb għall-bnedmin kollha l-grazzja tiegħek.

O Missier l-aktar ħanin, fit-tjieba tiegħek ħares b'ħarsa ta' ħniena lejn dawk li qed torbot miegħek għax qed tagħtihom li jissieħbu f'dan is-sagrifiċċju waħdieni ta' Kristu: bil-qawwa ta' l-Ispirtu qaddis tiegħek agħmel li jingħaqdu f'Ġisem wieħed biex fih tintemm kull firda bejniethom.

Żommna lkoll fehma waħda u qalb waħda mal-Papa N. u ma' l-Isqof N. Għinna nhejju l-miġja ta' Saltnatek sa ma tasal is-siegħa li nidhru quddiemek qaddisin fost il-qaddisin tas-sema, mal-Verġni Mqaddsa Marija u ma' l-Appostli u ma' ħutna mejtin li aħna nafdaw għall-ħniena tiegħek.

Imbagħad, mibdulin f'ħolqien ġdid, u meħlusin minn kull taħsir, inkunu nistgħu tassew fiċ-ċokon tagħna nroddulek il-ħajr ta' Kristu Ibnek li jgħix għal dejjem.

Bi Kristu, ma' Kristu, u fi Kristu, jingħata lilek, Alla Missier li tista' kollox, flimkien ma' l-Ispirtu s-Santu, kull ġieh u glorja għal dejjem ta' dejjem. Amen.

Waqt it-Tqarbin jitkanta instrumental music.

Nitolbu: Issa li tqarbinna bir-rahan tal-fidwa u tal-ħajja, miċ-ċokon tagħna nitolbuk Mulej li l-Knisja tiegħek bl-għajnuna ta' Marija Verġni u Omm tgħallem il-Bxara t-tajba lill-ġnus kollha u timla l-art kollha bil-qawwa ta' l-Ispirtu s-Santu. Bi Kristu Sidna. Amen.

Nilqgħu l-Barka ta' l-Arċisqof u nagħtu l-Paċi.

1. GENERAL PROGRAMME

8.IX.1983 (Thursday)

h. 17.00 — Inauguration of the Marian Exhibition in the Cathedral Museum at Mdina.

h. 18.00 — Pontifical Mass in the Cathedral, Mdina.

9.IX.1983 (Friday)

h. 10.00 — Inauguration of the IX Mariological International Congress (Catholic Institute — Floriana).

h. 16.00-20.00 — Special Sections by languages: Croatian, English, French, German, Italian, Polish, Portuguese, Spanish (Tal-Virtù Diocesan Seminary — Rabat); Maltese (at the Catholic Institute, Floriana).

h. 18.00 — Children's Rally at M.U.S.E.U.M. headquarters, Blata l-Bajda.

h. 18.00 — Youth rally at Mosta.

10.IX.1983 (Saturday)

h. 8.30-12.00 — General Session (Catholic Institute — Floriana).

h. 16.00-20.00 — Special Sections by languages (Tal-Virtù Diocesan Seminary; Catholic Institute).

h. 16.00 — K.D.A.L. pilgrimage to ta' Pinu.

h. 17.00 — Meeting for the elderly at the Dominican Church, Rabat.

11.IX.1983 (Sunday)

Morning — Tour around Malta.

Afternoon — Visit to the parishes having religious celebrations in honour of the Virgin Mary.

h. 14.00 — Motorcycle pilgrimage from Xaghra to ta' Pinu Sanctuary.

h. 18.00 — Solemn Religious Profession at St. John's Co-Cathedral, Valletta.

h. 18.00 — Celebration for the sick and the handicapped at the Capuchins, Floriana.

12.IX.1983 (Monday)

h. 8.30-12.00 — General Session (Catholic Institute — Floriana).

h. 16.00-20.00 — Special Sections by languages (Tal-Virtù Diocesan Seminary; Catholic Institute).

— Ecumenical Encounter (Seminary, Tal-Virtù).

h. 18.00 — Solemn Pontifical Mass at the Cathedral of Victoria (Gozo).

13.IX.1983 (Tuesday)

h. 8.30-12.30 — General Session (Catholic Institute — Floriana).

h. 16.00-20.00 — Special Sections by languages (Tal-Virtù Diocesan Seminary; Catholic Institute).

h. 18.00 — Pilgrimage of engaged and young married couples to Mellieħa Sanctuary.

h. 18.00 — Workers' Rally at Cospicua.

14.IX.1983 (Wednesday)

h. 8.30-12.30 — General Session (Catholic Institute — Floriana).

h. 16.00-20.00 — Special Sections by languages (Tal-Virtù Diocesan Seminary; Catholic Institute).

— Ecumenical Encounter.

h. 18.00 — Children's Rally at St. Therese Sanctuary, Birkirkara.

h. 19.00 — Pilgrimage of Gozitan farmers and workers to ta' Pinu Sanctuary.

h. 8.30-11.45 — Special General Session: Report of the Secretaries of St. John (Valletta).

15.IX.1983 (Thursday)

h. 8.30-11.45 — Speciol General Session: Report of the Secretaries of the Sections by languages (Catholic Institute — Floriana).

h. 11.45 — Conclusion of the IX Mariological International Congress (Catholic Institute — Floriana).

h. 17.00 — Blessing of Children at ta' Pinu Sanctuary.

h. 18.00 — Marian Concert by Gozitan choirs at ta' Pinu Sanctuary.

h. 18.00 — Inauguration of the Marian Congress at St. John's Co-Cathedral, Valletta.

16.IX.1983 (Friday)

h. 10.00-12.00 — General Session (Caholic Institute — Floriana).

h. 18.00 — Arrival and Wellcoming of the Papal Legate (Co-Cathedral of St. John — Valletta).

Afternoon — Special Programmes for the National Groups of Pilgrims.

17.IX.1983 (Saturday)

h. 10.00-12.00 — General Session (Catholic Institute — Floriana).

h. 16.00 — Special Programmes for the National Groups of Pilgrims.

h. 18.00 — Solemn Procession from Co-Cathedral of St. John (Valletta) to Floriana. Mass by the Papal Legate on the Granaries, Floriana.

h. 19.30 — Night Vigil for youths at ta' Pinu Sanctuary.

18.IX.1983 (Sunday)

h. 9.00 — The Papal Legate leaves for the Island of Gozo.

h. 16.00 — Solemn Conclusion of the XVI Marian International Congress with Pontifical Mass presided by the Papal Legate, at the Sanctuary of Our Lady of Ta' Pinu.

During the period of the two Congresses, various ce'ebrations are being held in all the parishes.

Circumstances might force some small changes in the programme. All changes will be notified in time.

IL-PAJJIŻI MINN FEJN ĠEW IL-KONGRESSISTI

Belġju 1; Franza 11; Ġermanja 13; Greċja 1; Haiti 1; Ingilterra 3; Irlanda 1 Israel 1; Italja 39; Kolumbja 3; Kroazja 32; Polonja 16; Portugal 15; Spanja 29; Stati Uniti 7; Svizzera 2; Ungerija 1. B'Kollox: 176.

L-ITTRA TAL-PAPA LILL-ISQFIJIEĊ MALTIN

To my venerable and dear Brothers
Joseph Mercieca
Archbishop of Malta
and
Nicholas Cauchi
Bishop of Gozo

"Grace to you and peace from God our Father and the Lord Jesus Christ" (Eph 1:2).

With great joy I join with your, dear Brothers, and with your people, who in these days gather around Our Lady of Ta' Pinu to celebrate the centenary of her sanctuary with the Ninth International Mariological Congress and the Sixteenth International Marian Congress, organized by the Pontifical International Marian Academy in Rome.

In you, Venerable Brothers, I greet all the participants, scholars and pilgrims, coming from different parts of the world, but, in a particular way, I wish to greet *all the sons and daughters of the Maltese nation,* one of the most ancient Christian nations, which has always borne witness to its acceptance of the Gospel of Christ and to its devotion to Mary.

Your people have been prepared for these international events through a programme of spiritual renewal begun last October. At that time, I invited you to a greater fidelity to Christ and to that fraternal reconciliation which contributes to the well-being of the entire social community, hoping that the Marian celebrations might stir up an *ever greater unity of faith and love* among the sons and daughters of Malta, which with great pride calls itself the island of Saint Paul. I placed this hope under the loving and maternal protection of Mary, the Mother of God and the Mother of the Church.

With you I also great the Pontifical International Marian Academy, in particular its zealous President, Father Paolo Melada, O.F.M., the members of the Academy and of the Secretariat, entrusted with the organization of both Congresses. I express great appreciation and heartfelt gratitude for the effective contribution to the success of such important ecclesial events which honour Mary and are directed to the glory of the Most Blessed Trinity and to the salvation of souls.

1. From the beginning of Christianity, from the time when the Apostle to the Gentiles announced to your forefathers how "God sent forth his Son born of a woman" (Gal 4:4), the figure of the Mother of the Son of God has assumed in the consciousness of the Christian people ever clearer features of a mother and protectress for them, an example and model for every disciple of Christ. In Malta, too, just as in other parts of the world, the Virgin Mary has been constantly proclaimed as the *highest realization of the Gospel.* Marian piety has developed among your people

as witnessed to by the Marian liturgical feasts, which are so enthusiastically celebrated, by the majestic churches dedicated to Our Lady, by sanctuaries and chapels where her sacred images are venerated and before which still today the faithful come to pray, adorning them with votive offerings as signs of gratitude. So it is that this Marian piety, among you too, became "an intrinsic element of Christian worship" (*Marialis Cultus*, 56), especially in your most famous Marian sanctuary of Ta' Pinu where, according to the tradition, the Virgin Mother of God appeared a hundred years ago to a young girl, Carmela Grima.

The renewal desired by the Second Vatican Council has also borne abundant fruit in the field of Marian devotion, emphasizing its biblical, Christological, ecclesial and anthropological direction, so that it may become ever more a *devotion that leads to our Lord Jesus Christ*, "origin of all truth, holiness and devotion" (*Lumen Gentium*, 67). Today the expressions of Marian devotion are often manifested more in a communal dimension thus helping the faithful to renew together their fidelity to Christ who is the only way to the Father (cf. Jn 14:6).

2. In honouring with filial affection the Mother of God, the Church in Malta has wished to welcome both the Mariological and the Marian Congress. The Mariological Congress, linked to previous gatherings, is dedicated to the study of Marian devotion in the seventeenth and eighteenth Centuries. Entering into the historical, cultural and theological environment of that age, it seeks to present the status of Marian doctrine and devotion in those centuries that were distinguished by great theologians, mystics and saints. How could one not recall the treatise *The True Devotion to the Blessed Virgin Mary* of Saint Louis Marie Grignion de Montfort and the initiatives on behalf of the definition of the Immaculate Conception of Mary promoted by Saint Leonard of Port Maurice? Here the work of scholars will consist in examining *Marian devotion* in the Church during those centuries, as it is found in various religious practices and *as it relates to the whole of Catholic doctrine* and to the faith of the People of God.

The devotional part of the meeting, the Marian Congress, treating as it does *Mary, Mother of Reconciliation*, wishes to emphasize the role of Mary in the reconciliation of the children of God. Besides her Son, the Redeemer of man, who died to "gather into one the scattered children of God" (Jn 11:52), Mary, "with her maternal charity, cares for the brethren of her Son who still journey on earth surrounded by dangers and difficulties, until they are led happily to their homeland" (*Lumen Gentium*, 62). Thus the Virgin of Nazareth appears as a great treasure possessed by the whole people of God and as a tie that links those who are still separated in other ways. In this sense, the ecumenical meeting offers an occasion to reflect together on the *place of Mary in relation to the Church as a communion*.

Other significant results of these international meetings will be effected in the Church in Malta through different religious and cultural

events, through the promotion of a theological reflection on the figure of Mary in the history of salvation and of *her mission in the Church.* Thus the Marian manifestations in Malta will be joined to the Church's great sensitivity for human and Christian problems.

3. Today the Church is conscious of the deep meaning that Mary has in the dynamic growth of ecclesial life and activity. All this can be deduced also from the flourishing of Mariological studies and Marian Congresses, and is emphasized by the experience of faith of the Christian community, to which the Second Vatican Council proposes Mary as the example, the way to follow in restoring hope to humanity (cf. *Lumen Gentium,* 68).

Mary, who in herself is a preparation for the final Coming of the Lord, signifies the dawn of salvation for the whole world. She was fashioned and sanctified by the Holy Spirit (cf. Lk 1:35) and remains the type of the whole Church in faith, hope and charity. In particular, she is *a sign of hope for the pilgrim* people of God, a sign that does not disappoint the deep longings of the human heart, because by her example she shows the triumph of hope over anguish (cf. *Marialis Cultus,* 57). In her, the Mother of hope, the vocation to hope becomes universal because it contains the call to eschatological hope and to final salvation.

In this time of tensions, in preparation for the year 2000, the pilgrim People of God appeal to Mary, a sign of sure hope and consolation, a personified pledge of the hope of the Church which will obtain full communion with Christ in the glory of the Resurrection. In its historical and eschatological dimension, the Christian community contemplates in Mary *the image and beginning of what it will become in its members.* This contemplation spurs it on and sustains it in the present phase of salvation. Thus all anguish for the future is replaced by the serene hope inspired by the person of Mary.

The Church, guided by Mary, builds the earthly city, while she makes her *pilgrim way* towards that eternal city. She promotes justice, peace, universal reconciliation and fidelity to the love of Christ who is the Beginning and End, the Way, the Truth and the Life (cf. Jn 14:6). With Mary, sign of hope, the people of God live their "fiat" of generous acceptance of the will of the Lord and, full of hope, cry out with the Apostle: "Amen, come, Lord Jesus!" (Rev. 22:20).

And with deep affection in the Lord Jesus I send my Apostolic Blessing to those who will assemble for these ecclesial events, invoking grace and peace upon all, especially upon those who suffer in any way for the glory of God and the well-being of the Church of Jesus Christ.

From the Vatican, 26 August 1983

Joannes Paulus PP. II

IL-KELMA TAL-PAPA WAQT L-ANG7LUS FL-4 TA' SETTEMBRU

Nel corso di questo mese avrà luogo a Malta un duplice, importante evento ecclesiale; dall'8 al 15 settembre si terrà il IX Congresso Mariologico Internazionale, e dal 15 al 18 sarà celebrato il XVI Congresso Mariano Internazionale, che avrà come tema: "Maria, Madre della riconciliazione".

Ai fedeli maltesi si uniranno molte persone provenienti da numerose nazioni. Porteranno un atteso contributo anche personalità ortodosse, anglicane e protestanti.

Io stesso sarò rappresentato da Sua Eminenza il Cardinale Salvatore Pappalardo, Arcivescovo di Palermo, quale mio Inviato Speciale.

Vi invito a pregare per la riuscita dei due Congressi di Malta, che si svolgono nel pieno ormai dell'Anno Giubilare. Maria, Madre della Riconciliazione, ottenga al Sinodo dei Vescovi, che inizierà il 29 di questo mese, di contribuire efficacemente alla riscoperta del sacramento della riconciliazione tra il popolo cristiano; ottenga, in particolare, che la popolazione delle isole maltesi possa vivere in un clima di pace religiosa e di concorde operosità, nella serena testimonianza della fede cristiana, portata a Malta dall'Apostolo Paolo, così che la Chiesa in Malta, superando le presenti difficoltà, possa svolgere senza intralci la sua missione, anche nel campo assistenziale ed educativo, a vantaggio di tutti.

IL-KELMA TA' MERHBA LILL-KONGRESSISTI MILL-ARĊISQOF

It is a great pleasure for me, this morning, to greet you in the name of the Church which is in Malta, during this opening session of the 90th International Mariological Congress.

We feel that the Holy Father has bestowed a great honour on the Church in Malta when he was pleased to choose our two islands as the venue of this Congress and we have spared no efforts to make ourselves worthy of such an honour. People from more than twenty nations are honouring us with their presence here and are joining us in the celebrations we are organizing on the occasion of this Congress and of the 16th International Marian Congress, which will be presided over by the Pope's Special Envoy, the Cardinal Salvatore Pappalardo, Archbishop of Palermo.

Your presence here among us during these ten days will certainly make you aware how deep-rooted among the Maltese people is the devotion to the Blessed Mother of God. The large number of churches dedicated to her, the various feasts celebrated in her honour, the various statues of the Virgin one continually meets with in the street corners of our towns and villages, all witness our love for the Blessed Mother of God. The love and devotion for the Blessed Virgin are deeply rooted in the hearts of the Maltese, and this love is vividly expressed in the inscription on the door-way leading to the parvis of the oldest Marian Sanctuary in Malta, the sanctuary at Mellieha. The inscription says: Our forefathers have always trusted in you and you have never failed them.

The Maltese are really convinced of this, as various events in the chequered history of our islands, are intimately connected with the feasts of Our Lady.

The Virgin Mary will be with us during these days of the Congress as she was with the Apostles and the disciples of the Lord in the upper room while they were prayfully expecting the fulfilment of the Lord's promise of the Holy Spirit; she will be with us in our prayers, in our discussions, in our studies, so that all we do and think and say during these days will be to the greater glory of God.

KLIEM TA' MERHBA LILL-KONGRESSISTI MILL-ISQOF TA' GHAWDEX

Diletti fratelli e sorelle,

Sono altamente onorato di poter rivolgere il mio saluto deferente a Voi che partecipate a questo Nono Congresso Mariologico Internazionale.

Le nostre isole sebbene piccole, si sentono fiere di annoverarsi fra le nazioni evangelizzate da San Paolo, Apostolo delle Genti; è Lui che ha gettato sul nostro suolo il primo seme del cristianesimo, che da granello minutissimo è diventato un albero grandioso.

Da quei tempi remoti, il nostro popolo ha custodito come un tesoro prezioso, il culto della Santissima Vergine, con una devozione ardente.

Perciò, è con una immensa gioia che accogliamo fra noi una schiera così numerosa di esperti in Mariologia, i quali, col loro studio e colla loro riflessione, cercano di approfondire e riproporre in un modo sempre più esatto, la nostra dottrina intorno alla Santa Vergine.

Mentre vi auguro buon lavoro, prometto le preghiere della nostra comunità cattolica, per il buon esito di questo Congresso.

OMELIJA TA' MONS. ARĊISQOF FIL-QUDDIESA PONTIFIKALI FL-IMDINA FL-OKKAŻJONI TAL-FTUH TAL-KUNGRESSI

Illum qegħdin nifirħu b'dak li għamlu missirijietna, li riedu li t-twemmin nisrani f'pajjiżna jkun ħieles minn kull theddida. U dan għamluh billi rnexxielhom ibegħdu mix-xtut tagħna l-qawwiet tat-Torok.

It-8 ta' Settembru għal missirijietna kienet l-istqarrija tat-twemmin nisrani tagħhom, u xhieda b'għemilhom li jwettqu dak li jistqarru. Dan għamluh bl-għajnuna tal-Verġni Marija, u għalhekk l-imħabba tagħhom lejn il-Madonna rabtuha ma' din il-ġrajja ta' rebħa u ta' stqarrija ta' fidi.

Missirijietna ferħu għax għaddewlna dan il-wirt li huwa r-rahan ta' għaqda, ġid u sliem f'pajjiżna. Kienu magħqudin flimkien għax kellhom twemmin wieħed.

Qegħdin nifirħu aħna wkoll illum, u fil-preżenza ta' dawn il-mistednin tagħna li ġew minn barra qegħdin nitolbu l-Madonna biex nibqgħu fi-

dili lejha, biex tgħinna nżommu ħieles it-twemmin nisrani tagħna u hekk inkunu dejjem għaqda waħda bejnietna. L-Istorja tgħidilna li Malta hija marbuta mar-reliġjon nisranija, li hija minsuġa fl-Istorja u minquxa fil-qalb tal-poplu tagħna. Malta hija Maltija daqs kemm hija nisranija.

Illum qegħdin nirringrazzjaw lill-Madonna flimkien ma' missirijietna. Nifirħu magħhom u nwegħduhom li ngħaddu lil uliedna l-wirt Malti tal-valuri nsara li, kif qalilna l-Papa, igħaqqad flimkien u jagħti dehra vera lin-nazzjon Maltija u lill-poplu tagħna. Nitolbu llum lill-Madonna biex, bħal ma qalilna wkoll il-Papa, tgħinna fil-ħtiġijiet tagħna:

"Fl-isforzi kollha tagħkom għat-tiġdid spiritwali u għall-bini ta' l-istrutturi reliġjużi u morali tan-nazzjon tagħkom, intom tagħmlu sewwa tafdaw fl-Interċessjoni ta' Marija, Omm Alla: id-destin tal-poplu tagħkom hu taħt il-ħarsien tagħha u hi tgħinu jegħleb id-diffikultajiet kollha tiegħu u jasal għat-tielet elf sena bl-identità kulturali nisranija tiegħu."

Wara, Monsinjur Arċisqof għamel kelmtejn ta' merħba lill-kungressisti barranin bl-Ingliż.

ID-DISKORSI LI SARU FIL-LAQGHAT ĠENERALI TAL-KUNGRESSI
(fil-qasir)

Il culto Mariano nel contesto culturale della Europa nei secoli XVII — XVIII

Stefano DE FIORES

Partendo dal concetto antropologico di cultura (Tylor, 1871) si tenta una lettura del culto mariano in chiave culturale. Nel caso concreto si tratta di verificare come i caratteri, gli schemi rappresentativi, i modelli o tipi delle culture barocco e illuministica influiscano sulla mariologia e sul culto mariano.

I — *Il culto mariano nel mondo culturale barocco*

Il barocco, che caratterizza in modo prevalente il XVII secolo, non è più considerato come "il superlativo del bizzarro", ma è visto come una singolare intuizione della vita e del mondo: "Una fase della sensibilità generale in letteratura e in arte, in cui i valori di fantasia, d'immaginazione si trovano liberati, talvolta fino al disordine, ma senza rifuitare loro l'attrattiva, l'incanto, la seduzione" (Tapiè). La parola-chiave del barocco è *dilatazione* o *amplificato*, che si applica ai vari settori della vita seicentesca e si declina come *novità, grandezza, stupore, paradosso, festa, teatro, movimenti, simbolismo, utopia.* Modello antropologico è *El Heroe* (B. Gracian). Quanto alle donne permane il loro stato di soggezione, poichè "foeminarum est subesse, non praeesse" (Bellarmino); si ha però la prima donna laureata in filosofia a Padova nela veneziana Elena Cornaro Piscopia. La *dilatatio* barocca si esprime nell'esplosione di libri mariani e in molte tipiche espressioni (uso di incoronare le immagini di Maria, consacrazione di nazioni alla Vergine, associazioni, confraternite, pellegrinaggi ...), soprattutto vanno notati tre fenomeni nuovi: 1. la nascita della mariologia (con P. Nigido,

1602); 2. l'amplificazione del culto (necessità di un culto superiore, elaborazione di trattati sul medesimo); 3. il sorgere di spiritualità mariane (*oblatio*, vita mariaforme, schiavitù verso Maria, diventare spiritualmente Madri di Cristo).

Il sintonia con il baracco si sottolinea la *eminenza somma* di Maria, la sua *emergenza* nell'ordine mistico e salvifico (*Salazar*); si fa molta uso del *simbolismo* perfino strutturando i libri su un dato simbolo, coma ha fatto Spinelli (Maria Deipara Thronus Dei, 1613). Ci si pone il problema del linguaggio e dei suoi abusi.

II — Il culto mariano nella Weltanschauung illuminista

Il Settecento presenta un panorama culturale totalmente diverso: è il secolo dell'illuminismo, caratterizzato "dalla piena fiducia nella capacità della ragione di diradare le nebbie dell'ignoto e del mistero ingombranti e oscuranti lo spirito umano" (Capone Braga). Sue note principali sono il razionalismo, l'antistoricismo, la divulgazione borghese e il dispotismo paternalistico. Suo tipo d'uomo, il *filosofo* personificato in Voltaire. Il femminismo appare solo alla fine del secolo con *Le prince philosophe* di Olympe de Gouges (1789) L'illuminismo conosce oppositori (arcadia, filosofia della storia di Vico, mistica della Croce e cultura popolare), ma anche precursori nella zona di confine fra i due secoli studiata da P. Hazard, *La crise de la conscience européenne* (1680-1715). Essa è dominata dallo *spirito critico*, che trova il suo corifeo in Bayle.

Questa dinamica culturale porta a distinguere 4 momenti o aspetti: 1. *Critica* del culto mariano amplificato, che culmina nei *Monita salutaria B.V. Mariae ad cultores suos indiscretos* (1673) di Widenfeld: un libretto che propone una lode "semplice sobria, non ambigua, non eccessiva, non iperbolica"; 2. *Espressione illuministica* del culto di Maria, sopratutto con *Della regolata divozione de' cristiani* (1747) di Muratori, che preconizza rigore teologico di linguaggio e mette in guardia dal "troppo" e dalla superstizione; 3. Persistenza del *movimento promozionale* del culto mariano, per opera dei papi, teologi e predicatori: sorge in questo secolo la pratica del mese di maggio (Dionisi, Lalomia, Muzzarelli); 4. Incontro delle culture popolare, barocca e illuminista nei santi Luigi M. da Montfort (+ 1716) e Alfonso De Liguori (+ 1778). In ambedue si esamina la dipendenza dagli scrittori barocchi con la tendenza all'amplificazione, l'influsso dello spirito critico o illuminista che ha perfezionato la loro esposizione, l'attenzione alla cultura popolare con l'adottare certi schemi rappresentativi pur inserendovi contenuti salvifici.

Conclusioni aperte

1. Il culto mariano dipende dalle varie culture in cui si incarna e ne segue la dinamica. Oltre alle letture storica teologica, si impone quella culturale.

2. Nessuna cultura può assolutizzarsi, ma da ognuna provengono utili stimoli che neutralizzano l'unidirezionalità.

3. E' necessario favorire l'impulso creativo, perchè la lode di Maria si esprima nell'universo simbolico del nostro tempo.

The Marian devotion in the theological contexts, especially Christological and ecclesiological, in Europe in the XVII and XVIII centuries

P. Candido POZO

The heritage which the XVII and XVIII centuries have received from the XVI century look at Mary mainly in her relation to Christ. This will also be a constant in these centuries. The "French school" takes Marian piety as a road to arrive at Christ. On the other hand there is an accentuation of the interior devotion facing the pure exterior acts. With P. Berulle the insistence to imitate the "estados" conditions (the permanent) more than the actions (the transitory) of Jesus and Mary are characteristic. With J.J. Olier and the circle of the Sulpicians is born the feast of "The interior life of the Holy Virgin". This way the passage from St. John Eudes to the considerations of the Hearts of Jesus and Mary is quite natural. St. Louis Marie Grignon de Montfort develops the theme of the slavery to prepare the reign of Jesus Christ.

The reductory movements which appear in this period start generally from Christological motivations. In Jansenite circles, the idea of predestination with which the death of Christ is interpreted, is a paralising element to Marian devotion. The *Monita Salutaria of A. Widenfeld* and the polemical writings of L.A. Muratori are preoccupied to safeguard the central position of Christ, and see a danger for it in the Marian piety of the period. Other impulses of reducionism, like the ones promoted by Gallicanism and Josephinism, proceed from eclesiological premises: the over-valuation of the primitive Church, (or from the moment in which the local national church was born) tends to cut down anything that it considers a posterior growth.

Facing the reductionary intents, J. Crasset writes a sober and constructive answer. J.B. Bossuet and L. Bourdaloue defend from the pulpit Marian piety with intelligence and eloquence. J.B. van Ketwigh constructs a great apologetic work. It was San Alfonso Maria de' Liguori who ended the controversies in the interior of the Church; His impulse is predominant until the end of the XX century, that is to say until the birth of the "question mariale" the "marian question".

"The Virgin Mary as a sign of contradiction in the 17th and 18th centuries" Cause — Solution of VATICAN II and the Future

Rene LAURENTIN

SCHEME

When and why Mary became a "sign of contradiction", even among Catholics? This fact dates of the 17th century. Then Marian debates multiplied, among Catholics, while polemics with the Protestants are in full progress.

I — THE FACTS

The most meaningful are as follows:

1. The controversies which erupted before the 17th century are "Marian"
2. Debate about the Salutary Advices (Avis Salutaires) (1673-79)
3. Mary's Life by Mary Agreda.
4. The "Voeu sanguinaire" (1740-1791).
5. The great controversy about the Immaculate Conception.
6. Controversies about the Assumption of Mary.

II — THE CAUSES

1. The controversies which erupted before the 17th century are "Marian" (Ephesus:431) Or less important than was said...
2. Mary has become a sign of contradiction in the 17th century under the pressure of multiple factors which accumulated fully in the 17th century. Here they are:-

A. *Problems of balance in the theology and cult referring to Mary.*

1. Crises of growth since the 12th century.
2. Decadence of the 14th and 15th centuries.
3. Excesses from the 15th century.
4. Polarization on Mary with the Marian movement which dates from the 17th century.
5. Crowding and excessive growth.

B. *Amplification of the phenomenon due to a double dissociation:*

1. Between Liturgy and popular devotion.
2. Between abstract theology of the universities and the popular faith.

VATICAN II has brought a solution at the same time to :

A. Excesses and particularizing abuses.

B. The dissociations.

Today we must put into action these orientations and directives (which is not yet done).

The Golden Rule

Synthesis of the two characteristics of Mary:

1. Her exceptional value which is worth deeper study, admiration, fervour.
2. Discretion, humility, poverty.

Mary will reoccupy her true place (so perturbed in these centuries) at these conditions:

An end must be put to the unfortunate historical paradox that Mary (like Peter) be a sign of unity.

— She who has united God and men in Jesus Christ (Lk. 1:25-38)

— and who unites sinful men who are pardoned to Christ their brother; through her maternal calling on Golgotha: "Here is your Mother" (Jn. 19:25-27).

La devozione Mariana nei paesi sotto il dominio Ottomano nei secoli 17 e 18

Eduard PERICIC

I paesi sotto il dominio ottomano (l'Egitto, la Siria, il Libano, l'Asia Minore, l'Armenia, la Bulgaria, la Romania, la Grecia, l'Albania, la Serbia, la Bosnia e l'Erzegovina, la Macedonia, il Montenegro, parte della Croazia e dell'Ungheria) hanno vissuto dei momenti difficili a livello politico-sociale e spirituale. Anche se all'inizio di questo dominio il cristianesimo fu tullerato, con l'andar del tempo, la situazione per i cristiani cominciò a peggiorare...

Anche nei momenti più difficili i popoli credevano fermamente nello aiuto di Dio e nell'intercessione della Vergine, conservarono la loro devozione mariana, sia liturgica che quella popolare; i titoli e le prerogative della Vergine venivano illustrati dai predicatori e scrittori e da parte loro i fedeli confidavano nella carità materna di Maria.

Nel settecento iniziarono i contatti ecumenici; nel 1630 viene fondata la prima congregazione mariana in Siria presso la Chiesa maronita. Dal secolo 18° vengono introdotti, a modello occidentale, nuove devozioni, come il rosario, la benedizione della immagini, il mese mariano; con più frequenza si verifica l'intercomunione nei santuari mariani tra i cristiani di tutti i riti tra i quali frequentano anche i mussulmani (Siria, Egitto, Bosnia).

La devozione mariana e intimamente legata alle diverse icone della Madonna: l'Hodighitria (la Guida), l'Eleousa (la Misericordia), la Vergine sul trono, la Vergine lacrimante, la Madonna della salute ecc. La pitture delle icone nel territorio orientale continuò, con l'avanzare dell'Islam, completamente iconoclastico, non in terra natia cioè in Asia Minore, ma soltanto in Egitto, in Abissinia, in Siria, in Armenia ed in Georgia, e particolarmente a Bisanzio. Nei Balcani dopo l'invasione ottomana i periodi favorevoli per la iconografia mariana erano: in Serbia (sec XVI e XVII), in Romania (sec XVII e XVIII), in Bulgaria (sec XVIII)...

Sono rimasti ancora in quel periodo le oasi mariane accanto alle chiese ed ai monasteri dedicati alla Madonna, diventati con l'andar del tempo i gloriosi santuari mariani (Olovo in Bosnia, Bapska in Croazia-Sirmio, N.S. di Bzomar per gli Armeni, ed Adra del Fajum in Egitto, N.S. di Batzsckovo e N.S. Ciprovska in Bulgaria, N.S. di Sadinorya in Libano, N.S. di Pecz in Serbia, Marija Bistrica in Croazia settentrionale e Sinj in Dalmazia, la Madonna Montenegrina in Macedonia, la Madonna di Tinis in Grecia, la Modonna lacrimante di Gyor in Ungheria, la Madonna lacrimante di Blaj in Romania, Madonna del Buon Consiglio in Albania ecc.).

Questi e tanti altri santuari mariani nutrivano la fede cristiana e la devozione mariana del popolo oppresso, ma non vinto, dando cosi il nutrimento sano e debito e la forza necessaria.

The Blessed Virgin Mary in reformed theology and devotion of the 17th and 18th centuries ...

Rev. Franz COURTH, S.A.C.

Guideline

Introduction: LUTHER'S HERITAGE

I. THE BL. VIRGIN MARY IN THE THEOLOGICAL AND SPIRITUAL OUTLOOK OF EARLY PROTESTANT ORTHODOXY
  1. Theological Debate
     a. Inner-reformation Development
     b. Opposition to the Immaculate Conception
     c. Criticism of Catholic Marian Cult
  2. Pastoral Aspects
     a. Evangelical Marian Praise
     b. Marian Preaching
     c. Marian Devotion as Praise of God

II. MARIAN PRAISE IN THE PIETISTIC ERA
  1. Towards its spiritual aspect
  2. The Blessed Virgin Mary and the birth of Christ in men

III. THE ARGUMENT OF ENLIGHTENMENT
  1. Spiritual Place
  2. Data for an "image of Mary"

Conclusion

Main points

The Essay follows the three currents which affect the Protestant Theology of the 17th and 18th centuries: the early Protestant orthodoxy, Pietism and Enlightenment. The early Protestant orthodoxy rests on the foundations of the Reformers. Thus their thought on the divine Motherhood and Virginity of the Bl. Virgin Mary corresponds to that of the undivided Christendom. Their theological protest raises itself against the new doctrine of the Immaculate Conception and the later introduced meaning of the Annunciation of Mary. Against both is opposed the biblical faith in the one and only mediation of salvation by Jesus Christ. This excludes any kind of human mediation. This change of position in the theology of grace forces to a step backwards, together with the mediatory function of the Church and that of solidarity in the history of salvation. Each believer finds himself alone with Christ before God. On this basis, Marian Cult remains only in a limited sense: Mary as example of the work of God's grace and as an example of christian life.

In spite of this restraint in ecclesiology, there are various signs in Theology, preaching and hymnology which remain and reflect religious warmth and deep interiority towards Mary.

All this is based in a manner that the biblical history with its central Facts and Persons remains untouched. One receives them with devout awareness and attention. Because of anti-catholic positions, a serene spiritual evolution will not become possible.

One of the last consequences of Pietism has brought about the development of the opposition of Luther to the salvific work involvement of the Bl. Virgin Mary towards an ethical image of Her. The religious outlook is that, fully dedicated to reaching Christ without intermediary, the history of salvation and the Church lose their value as means. The operative power of grace is thus also diminished. Without the Salvation History of the Church and finally lacking the supernatural, the Enlightenment Age could keep as valid only some elements of a Marian Image.

The Essay shows that Marian Devotion can only be valid there where the unifying links of all elements in Salvation are maintained. There where these elements are either diminished or curtailed, the outlook on the Bl. Virgin Mary will lead to fertile modifications.

Adam Widenfeldt (1618 ca — 1678) and
Ludovicus Antonius Muratori (1672 — 1750):
Were they Jansenists in chastising the "indiscreti deiparae cultores"?

P. Eeinrich KOESTER

Two authors, Adam Widenfeldt and Ludovicus Antonius Muratori, introduced a stranger tendency among Marian theologians; the Italian Muratori in his books on the piety (1714) and on elimination of superstition (1740), and the German Widenfeldt in his work "Monita Salutaria Beatae Virginis Mariae ad Cultores suos indiscretos" (1673). Both of them provoked the same suspicion of taking their attitude from Jansenism. If we observe ideas of that time, we see a possible influence of Jansenists on these theologians. The question is if this influence in their works exists really. Both of them were considered as genuine Catholics. Muratori moreover had reputation of a good priest and excellent shepherd of souls. In accordance with this the book of Widenfeldt was approved by the Bishop of Geneva. When it was published, it obtained other approvals before it was prohibited by Holy Office "until corrected". It was asserted just on the beginning of the discussion on Widenfeldt's book (1674) that he belonged to the Jansenists sect. This rumour is to be understood from commonly known diffidence of the Catholics of that time towards Jansenists, especially because of the fact that the book at first appeared anonymously, and the public opinion immediately presupposed the author as being a Jansenist.

Paul Hofer, Marinist father, who throuughly investigated this matter (1938), declared the news above mentioned as a tale (therefore very important observation). It is nearer to the truth that Adam Widenfeldt was a

Catholic theologian of the Christian reunion (together with Peter Walenbruch, auxiliary bishop of Arippia, G.W. Walenbruch and others) studying how to eliminate obstacles between Protestants and Catholics.

Muratori discusses cult of Mother of God in the book mentioned above. For him the Immaculate Conception is something uncertain. Therefore he thinks that those who swear to defend this opinion, by their own blood, act superstitiously. If we keep in mind that the Immaculate Conception at that time was not defined truth, but under discussion among the Catholics, why the way of thinking found in Muratori should be seen in the light of Jansenists? More so that there are no positive reasons to prove that Muratori was Jansenist.

The way of thinking of both authors has rather other sources: from the narrow and restricted style of theological thinking; furthermore as far as Adam Widenfeldt is concerned from immoderate irenism towards Protestants, wishing to satisfy them by the removal of the problematic opinions; also by the lack of the religious psychology. He did not know the cohesion between God and creatures (saints, Mother of God). He neglected miraculous "perichoresis". He was not able to understand God, Christ, Mary as something in the religious act of the faithful ones, as a vitally one.

Marian doctrine and Marian devotion in the Orthodox Church of the 17th and 18th centuries

Prof. John KALOGIROU, from Thessalonica

In the orthodox Theology and Church of the 17th and 18th centuries, the doctrine on the Mother of God, Mary, and her Veneration especially in the frame of the orthodox spirit and doctrine, as in the exchange with problems that arose with the western Reformation, were more especially considered. In the 16th century, the orthodox Church made known its relartive position and doctrine especially in the well-known correspondence between the Ecumenical Patriarch Jeremias II and the Theologians of Tübingen.

At the start of the 17th century, appeared in the line of the same questions and data the "Orthodox Confession" of Metrophanes Kretopoulos. He examined under other aspects of the orthodox Marian doctrine, especially the question of the preservation from sin of Mary and how far this goes.

Very soon also came the well-known Calvinist confession of Kyrillos Lukaris, which in the theological and ecclesio-political debates, was called "Orthodox Confession". In this Confession there is no reference to Marian thought.

Dositheos, Patriarch of Jerusalem, who in his orthodox Confession which Kyrillos Lukaris in his Confession tried to refute point by point —

without giving importance to his identity — expanded his own Position of the orthodox Faith to aspects of orthodox Marian Doctrine and Devotion. Also his main interest is on the question of the relative freedom from sin of Mary; Dositheos follows the example and the understanding of the theologians and Fathers of the Eastern Church.

While Protestantism drives its polemics against the Orthodox Marian doctrine, especially in conjunction with their proselytic activity among the Orthodox, Petrus Mogilas, in the middle of the 17th century edited an orthodox Confession with systematic and catechetic exposition of the orthodox Marian Doctrine and Devotion, on defense of the orthodox Faith and Conscience.

At the beginning of the 18th century, in the frame of the relations between the Non Jurors of England, who wished to associate with the orthodox Churches, the Orthodox also even here were involved with Marian questions, because the Non Jurors raised, in the question of the veneration of saints in general, the genuine classical protestant objections. Against the objections of the Non Jurors the orthodox Patriarch brought founded and expressive theological positions.

At the end of the 18th century, the known Eugenios Voulgaris treated in his book "Theologikon" some aspects of the Orthodox Marian doctrine and devotion, especially relatively to her perpetual virginity and in reference to the question of the "brothers and sisters of Jesus", as we learn of them in the Gospel.

In these theological events which we have recalled in reference to the Person of Mary, there is no question of new outlooks, theological tracts etc. of any "Orthodx Marian doctrine". These were a necessary ecumenical dimension of problema among the then rival Catholics and Protestants.

La dottrina ed il culto dell'Immacolata Concezione nella "Sollicitudo Omnium Ecclesiarum" di Alessandro VII

Fr. Salvatore MEO

L'intento fondamentale di questo studio è innanzitutto quello di presentare il documento nella sua cornice storica e nella sua struttura organica per poter fornire una analisi dottrinale dei suoi principali testi riguardanti il privilegio mariano ed il culto ecclesiale con il quale esso è celebrato.

Dopo una breve premessa il lavoro si divide in quatrro parti: I. — Note storiche; II. — Struttura del documento; III. — Analisi dottrinale; IV. — Valutazione; e si chiude con una breve conclusione.

Nella premessa viene indicata l'importanza data dalla Bolla di definizione dell'Immacolata Concezione di Pio IX, a questo Breve emanato da Alessandro VII a favore della festa e della Pia sentenza intorno alla Con-

cezione di Maria, nel 1661. Nella I parte si premette un sintetico quadro storico sulla situazione culturale e dottrinale relativa alla Concezione di Maria dal 1620 al 1661; sull'uso del titolo "Immacolata Concezione" dato alla festa dai sostenitori della Pia sentenza, sia nella celebrazione, come nei discorsi e nei lavori teologici, e sulla contestazione sorta ad opera dei maculisti; sull'intervento degli inquisitori locali e sui Decreti del 1627 e del 1644 ad opera della Congregazione dell'Inquisizione, che proibivano tale uso come arbitrario; sulle diatribe sorte e sugli scandali ingenerati da tali decreti, utilizzati da qualcuno per dichiarare eretica tale affermazione; sui memoriali inviati dal re di Spagna e dai Vescovi spagnoli, a nome del loro clero e di tutto il popolo, ad Alessandro VII, perchè chiarisse il significato della festa e l'oggetto preciso della festa della Concezione, alla luce dei Decreti emanati dai suoi predecessori e della fede della Chiesa di Roma.

Questa postulazione è da ritenersi la causa prossima e determinante del Breve di Alessandro VII, che prima di proclamarlo consultò teologi e Cardinali ed attraverso sette minuti pazientemente elaborate arrivò alla stesura definitiva dandovi un consistente apporto personale.

Nella II parte, il documento è presentato nella sua struttura, consistente in un proemio e dieci paragrafi. Il contenuto dei singoli paragrafi è brevemente riassunto ed ognuno dei paragrafi è indicato per la sua importanza nell'economia strutturale e logica del documento.

Particolare rilievo viene dato al 1° e al 4° paragrafo poichè in essi sono contenute le tre formule dottrinali e la questione della festa della Concezione, che esprimono la risposta del Papa alla petizione del re e del clero di Spagna ma che hanno anche una portata più universale.

La III parte costituisce il nucleo centrale dello studio. Essa contiene in un primo punto l'analisi del I paragrafo del documento e della prima formula esprimente la dottrina sulla Concezione; "B. Maria Virginis animam in primo instanti creationis atque infusionis in corpus fuisse speciali Dei gratia et privilegio, intuito mertorum Jesu Christi eius Filii, humani generis Redemptoris, a macula peccati originalis praeservatum immunem".

In un secondo punto l'analisi delle altre due formule contenute nel paragrafo IV: 1) "Beatissimam Virginem, praeveniente scilicet Spiritus Sancti gratia, a peccato originali praeservatam": 2) "Animam B. Mariae Virginis in sui creatione et in corpus infusione Spiritus Sancti gratia donatam et a peccato originali praeservatam fuisse". Nell'analisi queste formule vengono rapportate con la festa, per illustrare l'oggetto della quale il Papa le ha formulate.

La IV parte contiene la valutazione del documento sia per quanto riguarda la dottrina sia per quanto riguarda la promozione della festa della Concezione. Il tutto è valutato sotto il profilo dommatico, storico, liturgico e teologico. In questa critica di valutazione si fa risaltare la relativa importanza dommatica, il grande rilievo storico per lo sviluppo futuro, l'interpretazione autentica ed efficace per l'aspetto liturgico e devozionale, la somma importanza teologica.

Una breve conclusione completa il lavoro, riassumendo un giudizio

globale sull'importanza del documento e sul suo apporto pressochè definitivo per lo sviluppo del domma dell'Immacolata Concezione.

Marian devotions in the Maltese Islands during the 17th and 18th centuries

Mgr. V. BORG

The Maltese Islands christianised by St. Paul rich in their palaeochristian archaeological heritage, though subjected to the Moslem yoke (890-1090) managed to retain their Catholic identity throughout all subsequent centuries.

The Blessed Virgin has always been a source of deep inspiration for the Maltese. Research carried out in preparation for this 9th International Congress has been successful to bring to the limelight a definite chronological sequence of the development of Marian devotional life in the Maltese Islands. The analysis of this development starts from Medieval days till the end of the 18th Century. The great liturgical cycle is at its core while concurrently various other forms of Marian devotions insert themselves coming mainly from abroad — Malta is thereby intimately linked with the Catholic movements prevailing in Europe.

Sanctuaries which had already become renowned before the turn of the 16th century retain and extend still further their popularity afterwards, while other Marian shrines acquire more prominence from the beginning of the 17th century onwards.

Within this movement of Marian piety two important factors exercise considerable influence namely the confraternities which provide a popular approach in the propagation of Marian devotions and the Marian Sodalities and Third Orders which are more concerned with providing a sound Marian spirituality for their members. These two factors to a great extent were already present in Malta during at least the last decades of the 16th century but are highly predominant during the following two centuries.

One particular aspect of Marian devotional life is its involvement in social welfare. This is typified in the establishment of one particular Marian Confraternity dedicated exclusively to assist the poor in their needs. Moreover Mary's protection in relieving human misery is typified in the various titles given to her by the Maltese.

Marian typology and devotions find an adequate expression in Maltese art which present an interesting pattern portraying the transition from Renaissance to Baroque art when Mary occupied almost always a highly prominent central position. Architecture itself presents an excellent adaptation both to the needs arising from new forms of worship as well as a decorative aspect enhancing various Marian shrines, churches and altars.

The cult and piety of Mary in the great theologians of the 17th-18th centuries

P. Enrique LLAMAS

1. The great theologians whom we are studying are enframed in a period of change, which was mainly led by the new philosophy and the experimental science. It is not a creative theology but we can also admit that this is a theology of simple imitation (Epigonenzeit), much less on the subject of Mariology which offers in that period some novelties of structure and methodology.

The great theologians to whom we refer are the so called scholastics, in general, commentators of St. Thomas or of the books of Scotus. They present a double characteristic: they include Mariological questions in their commentaries or they write in addition some special treatise on the Virgin Mary.

We have to remember that the theology and especially the Mariology of these days present a strong flavour of piety and devotion. An outstanding figure of the times is V. Contenson with his *theology of the mind and heart.*

2. A panoramic vision of our theme shows us two aspects of the great theologians of that period: 1. *a testimony of Marian piety;* 2. they expose and comment the *traditional* doctrine of the Church on the cult and the piety towards the Virgin Mary: a) the great theologians give a *testimony* in two most important moments in the way they treat the question of the Immaculate and when they present their special treatise about the Virgin Mary.

Keeping this in mind, we look at the attitude of some representatives of the scholastic theology of that period: C.de Ortega (+1686), D. Petavio (+1652), V. Contenson (+1674), the Salamanticenses (1665-1712), C. Frassen (+1711), Juan de Ulloa (+1725), Juan Marin (+1725), Ed. Sonnet (+1735), Gotti (1742), José de la Madre de Dios (after 1790) and the scholastic mystics as José del E. Santo.

b) Refering to the *doctrine* of the great theologians about the Marian cult and piety we have to underline its traditional character, with small differences in its nature and its foundations. They follow, in general, St. Thomas; they all accept the cult of hyperdulia. The outstanding figure, as the theologian par excellence of Marian piety among the great scholastic theologians is V. Contenson.

Mystics and Marian devotion in the 17th-18th centuries

Theodore KOEHLER, S.M.

The works of H. Bremond, E. Neubert, S. Ragazzini, E. Llamas (Est. M.45, 13ff.: 16th c.), prepared this study on the mystics who in the 17th-18th centuries experienced the influence of Mary in their lives.

1. Acquired or infused devotion? No true distinctions.

2. "Knowledge" of Mary's life, as a life of grace: exterior and interior mysteries (Francis de Sales, Berulle, Mary of Agreda).

3. Special mystical graces. — Benoite Rencurel: apparitions and a center of pilgrimages (Laus). — Apostolate and contemplation: Marie of the Incarnation (Canada). — Eremetical vocation: Marie Petyt. — Mystical marriage: St. John Eudes.

4. Systematizations: Michael of St. Augustine, St. Louis-Marie de Montfort, St. Alphonsus Liguori.

5 Some conclusions: a) the historical fact of a blooming mysticism and its decline (17th c.); b) the theological analysis: the ways of God in our salvific re-union with Him who is Father, Son, Holy Spirit (trinitarian mysticism); Christ and the Holy Spirit: our sanctification with Mary: way, mother, model (christocentric devotion), type of the Church; c) image of Mary: She protects, guides, forms Christ in the believers. All the titles are complementary to express the mystery of the most beloved and loving Mother of God, as she is experienced in the ways of God.

A research on the devotion to Mary in France in the Congregation of women in the 17th and 18th centuries

Rev. Charles MOLETTE

The results of a research effected several times and in different ways are presented here in 3 different stages:

1) *The name of a certain number of Congregations* certifies already, at least in a certain way, of the Marian devotion of these Congregations; the adoption of a certain name represents a reference to Mary. This reference to Mary expresses an *apostolic orientation:* in certain cases, the adoption of a 4th vow directed at the maintenance of the dedication to a particular task in some monastic communities: in other cases it is about the organisation of communities of Lay Young Girls desirous of reproducing the "life of travel" of Mary for the service of our neighbour.

2) *On the level of practice,* some facts certify the spiritual experience of the congregations: *at the same time as a received heritage* of the tradition common to the Church, this Marian devotion is certainly (more or

less) marked by the surroundings to which it is bound by its devotional practices, by readings and preachings, by liturgical feasts, by pilgrimages; but *this devotion is not less lived as a treasure of their own;* and it is even this character that specifies this Marian devotion.

3) *The apostolic expansion* of the Marian devotion certainly manifests itself on the material as well as on the spiritual level: Jeanne Delanoue and a mystic like Jeanne de Matel illustrate it well. Another mystic, Mary of the Incarnation Guyart, reveals the secret: *a mystic transformation towards the apostolic action;* there is the source of the missionary expansion of the Marian devotion lived in the feminine Institutes of the XVII and XVIII centuries.

Thus, in the XVII and XVIII centuries as missionaries, hospital workers, teachers, contemplatives, the religious sisters manifest themselves "as a living presence of Mary amongst us", showing "the real maternal charity of the Church".

Mary's cult in art of the 17th and 18th centuries

Rev. Janusz St. PASIERB

Introduction.
1. Doctrinal Spirit and Spontaneity
2. Tradition and the spirit of renewal.
3. Aristocratic and Plebeian Spirit.
4. Intimacy and ostentation.

Conclusion.

Mary's iconography during the baroque period includes different antinomian tendencies. Far from being contradictory, they are a source of richness. It is, therefore, a characteristic phenomenon of the baroque. The Virgin's personage became ideogram of the Church of Counter-Reformation. Mary's iconography shows the riches of emotions of the baroque piety and appreciates visible reality more than in precedent eras. The presentation of Mary during the confrontation between Church and Reformation became not a sign of contradiction but a symbol of a possibility of reconciliation: some artists, who had Lutheran tendencies painted Mary. Such are Albrecht Durer and Lucas Cranach.

Mary's image of the baroque epoch allies fidelity to dogmas and sensibility to "raisons du coeur", fidelity to tradition and courage to innovations, conception of "hors du temps" as a reflection of eternity and immersion into history, intimacy and ostentation, aristocratic and plebeian spirit, lyric and pathetic fallacy, mysticism and practice of the Christian life. Mary remains a sign of unity for our disunited world.

Marial iconography in the paintings of Pec's patriarchate of the seventeenth century

Prof. Anika SKOVRAN

The downfall of the Christian states on the Balkans did not break up the Christian spiritual life. The ecclesiastical organization which was modified under the Turks is a proof of a great ability of adaptation. The Ottoman empire, both feudal and theocratic in which the people divided themselves according to their religion, acknowledged the autonomy of the churches. It was this liberty that permitted the Serbian orthodox Church, after the restoration of Pec's Patriarchate, to keep on developing its culture and art in spite of so many difficulties.

An unexpected renaissance of late Byzantine art developed under the Turks by masters who on the Patriarchate's territory of Pec restored in 1557, continued to paint religious topics keeping very strictly to dogmas and Byzantine aesthetic principles. This art of the end of the 16th century and the beginning of the 17th — judging from the works kept a Piva and in other monasteries of Montenegro, Serbia, Macedonia, Herzegovina, Bosnia and Venetian Dalmatia and the nothern Slavonia — on a vast territory beyond Greece and Mt. Athos up to the orthodox churches to the north of Budapest — is the last step of the old and Byzantine conception of the picture.

The cult of the Virgin was taken up again particularly in Serbian art from its first appearance in the 12th century and was kept and developed during the 17th. In a symbiosis of elements of the 13th, 14th and 16th centuries, linked to certain traditions of old Serbian art, we find the birth of a new and subtle inspired beauty of religious poetry. One can find that in paintings and poetry of less appreciation, both frescoes and icons inspired by verses consacrated to the Virgin, were profoundly penetrated by the principles of Christian dogma.

The theme of all Balkanic painting towards the end of the 16th century and the beginning of the 17th once again presents a vast subject. It was in the 17th century that some initiatives were taken in order to enrich the collection of Byzantine iconography of the infancy stages of Mary and of all her life. The pictures were renewed thanks to detailed stories of dramatic, touching and picturesque topics. The description of the events of the life of Mary is accompanied by other pictures also inspired by the commentaries of theologians and apocraphic texts as seen by poets. These paintings would want to give to the reader the message about Mary's life, the deep meaning of those events of which she was the protagonist, that is to say the real truth that lies behind the actions of Mary.

Mary was often painted on frescoes and icons during some scenes of her life, in some moments consecrated to her, as also in big feasts.

The picture of the Virgin with her Child on the icons of the 17th centuries is often of the *Hodigitria* type (Conductress), *Perivlepte* (Omni-

vivente), *the Virgin of Tenderness* (Glykophilousa), *The Virgin of Mercy* (Eleusa), *the Virgin enthroned surrounded by the prophets who had announced her.*

The Virgin enthroned with her Son and surrounded by the prophets is in unison with texts taken from the Old Testament (texts which announce the rôle of the Virgin and which give her those attributes that prefigure her Immaculate Conception) and melodies (Cosma de Maioum, Jean Damescene and Joseph the Hymnograph, with their texts on the scrolls) witness an iconographic formula that is typical of what we are saying: with the icon of Christ surrounded by the apostles who are like principal icons on the iconostasis — she underlines the link between the Old and the New Testament, as well as the tidings and the predestination of the Immaculate Conception announced by the Old Testament which is carried out in the New.

Moses in front of the burning bush is painted like an allegory related to the Virgin. Mary is herself a burning bush because carrying in herself the fire of the Holy Spirit, she burns not of carnal life, just like the bush which does not burn out. In the eight oikos of the Acathist of the Virgin, we also find that Moses had learnt from the Burning Bush the mystery of the Immaculate Conception of the Virgin.

In the monastery of Piva, where its founder, the patriarch Savatie (the patriach Makarie's nephew — restorer of the Patriarchate in 1557) seems to have had the intention of transfering the seat of the patriarchate to Pec for some reasons of security — also in some other monasteries in mountainous areas which were out of easy access (Decani, Moraca, Zavala, Krupa, etc.), consacrated to the Virgin — who, like Chilandar of the Middle Ages where the centres of the spiritual life, oases which under the Turkish domination continued the religious and cultural life of the enslaved people.

In 1604 in Piva we find the painting of the hymn to the Virgin: "*Tout être se rejoit*" (The whole being rejoices). This painting is attributed to John Damascene and is sung during the liturgy of Basil the Great. In the "naos" of the same church there is the painting of an odd scene or rather a totally different subject: the *picture of Jerusalem* where Mary was the first pilgrim.

In the XVIIth century the *Hymne Acathiste de la Vierge* is painted in the monastery of Piva (1604-1626), in the trapeza of Chilander (1622), as well as at Lavra Dochiariou and at the skite of Xenophon at Mount Athos.

The Acathist Hymn is a poem with twenty-four stanzas — twelve kondakions and 12 oikos. Both in the kondakions and the oikos which are sung alternatively, the evangelical events are mentioned and are linked to the life of the Virgin and both the Virgin and Christ are glorified. The scenes of the second half of the painting which must have been done by an Acathist, use the same iconographic formula of imperial origin like the composition of tropaires: the Virgin is in the centre. Wherever She is

placed, She is always surrounded with symetrical groups of persons who venerate her or who praise her with their gestures.

The theological and iconographic meaning of the Acathist Hymn of the Virgin is to be studied in function of the appearance on earth of the Incarnate God whom She recalls wonderfully.

La devozione dei Cavalieri di Malta a Maria Vergine e l'immagine della santa e miracolosa Madonna di Filermo

Giovannella BERTE'

La storia ci offre le più belle e commoventi prove del culto filiale che i Cavalieri di San Giovanni di Gerusalemme — più tardi denominati di Rodi e poi detti di Malta — professavano per la Santissima Vergine. L'incontro dei Cavalieri con la Madonna di Filermo che sarebbe divenuta la loro Santa Patrona, ha avuto luogo in Rodi nel 1306. Da allora questa antica 'deesis', già venerata e famosa fra le popolazioni dell'Egeo, è stata adottata dai Cavalieri, acquisendo cosi un proprio carattere ecumenico che non l'avrebbe più abbandonata. Lei invocando i Cavalieri hanno difeso Rodi per due volte dall'assedio dei Turchi. Costretti infine ad abbandonare l'Isola, hanno portato con sè la Sacra Icona nel loro peregrinare. La Venerata Immagine del Filermo ha acquistato cosi un nuovo carattere: quello di Madonna 'errante', protettrice delle genti profughe. Giunta coi Cavalieri a Malta vi rimane per 268 anni — dalla metà del XVI° a tutto il XVII° secolo, suscitando grande venerazione nella popolazione per la sua miracolosità. Dopo aver sventato il Grande Assedio ed arrestato il pericolo turco, Malta è al centro dell'attenzione del mondo cristiano, ed attrae energie, capitali e menti da tutti gli Stati d'Europa, costituendo uno dei movimenti più significativi della storia europea del '600. In questo contesto va posta l'edificazione della Valletta, la maggiore realizzazione materiale dell'Ordine.

Con lo sbarco di Napoleone nel 1798 i Cavalieri sono costretti ad abbandonare l'Isola. L'immagine della Vergine del Filermo segue la sorte errante dei Cavalieri. Dall'Italia passa in Russia. A seguito della Rivoluzione essa va perduta.

Quest'Icona, ovunque abbia avuto il suo altare, fra gli ortodossi dell' Egeo o della Russia, o fra i cattolici di Rodi, di Malta, d'Italia, ha suscitato una profonda venerazione in un ripetersi di slanci nel corso della sua millenaria esistenza. Patrona dell'auge e nel declino, invocata nelle ore di gloria ed in quelle dell'afflizione, Madonna 'offerente', 'Dispensatrice di tutte le Grazie', 'Condottiera celeste', la Vergine del Filermo è stata ed è costantemente nel cuore dei Cavalieri Gerosolimitani, e di quanti nel suo peregrinare hanno appreso ad amarla.

ECUMENICAL MEETINGS OF THE MARIOLOGICAL CONGRESS

DECLARATION

As at the previous five international congresses, the Congress in Malta has provided the opportunity for a group of theologians, Anglican, Lutheran, Reformed and Orthodox, to meet with a group of Catholic theologians to consider together the communion of saints and the place of Mary within it. Grateful to the Lord for the previous meetings with the degree of unity realized there, they believe that they are now able to offer the Congress the results of their conversations this time.

1. We all acknowledge the existence of the communion of saints as communion of those on earth who are united in Christ as living members of his Mystical Body. The foundation and the centre of reference of this communion is Christ, the Son of God made man and head of the Church, (Eph. 4:15:16) to unite us to the Father and the Holy Spirit.

2. This communion with Christ and among those who belong to Christ implies a solidarity which is expressed in prayer for one another; this prayer derives from that of Christ who lives forever to make intercession for us (Hebr. 7:25).

3. The very fact that Christ prays for us in heaven at the right hand of the Father shows us that death does not break the communion of those who in their lifetime were united by the ties of brotherhood in Christ. A communion therefore exists between those who belong to Christ, whether they live on earth or, having left the body, dwell with the Lord (II Cor. 5:8, Mk 12:27)

4. This is the context in which we should understand the intercession of saints on our behalf, an intercession similar to the prayers which the faithful offer for one another. The intercession of the saints is not to be understood as "information" supplied to God about our needs. No prayer can have this sense, for God's knowledge is infinite. Rather it is a matter of openness to the will of God, for oneself and for others, and a matter of fraternal love.

5. Mary Mother of God has a place within the Communion of Saints. It is precisely the relationship to Christ which gives her a singular role in the Communion of Saints, a role that is of Christological origin. Further, the prayer of Mary for us should be seen in the context of that worship of the entire heavenly Church described in the Apocalypse, to which the Church on earth wishes to unite itself in its own corporate prayer. Mary prays within the Church, as once she prayed in expectation of Pentecost (Acts 1:14). There is no reason preventing us, even with our confessional differences, from uniting our prayer to God in the Spirit with the prayer of the heavenly liturgy, and especially with the prayer of the Mother of God.

6. The inclusion of Mary in the worship of the Lamb that has been sacrificed (the Christological aspect) as well as her part in the heavenly

liturgy (the Ecclesiological aspect) must not give rise to any interpretation which would attribute to Mary the honour due to God alone. Moreover, no member of the Church can add anything whatsoever to the work of Christ, which remains the only source of salvation; it is not possible to "by-pass" him, or to find an "easier" way to come to the Father than through the Son of God. At the same time it is clear that Mary has her place in the Communion of Saints.

In concluding these reflections, we must bear witness publicly to the positive experience of brotherhood in which we have lived during these few days. This experience has not been confined to the atmosphere in which the dialogue developed, but has extended to all activities of the Conference and owes much to the religious outlook of the Maltese people who in the fervour of their prayer with Mary accompanied us. We are aware of the many problem areas which need to be brought into theological dialogue, and in the name of the Lord we put on record our willingness to carry our reflections further. We should also remember, as did our predecessors at the Saragossa Congress in 1979, that those who sign this declaration as members of the ecumenical commission of the Congress, do not commit anyone else to their findings, although they have been working with the continual intention of expressing the faith of their respective Churches.

Malta, September 15, 1983.

Wolfgang Borowsky, Lutheran
Henry Chavannes, Reformed
John de Satge, Anglican
John Kalogirou, Orthodox
John Milburn, Anglican
Howard Root, Anglican
John Evans, Anglican

Eamon R. Carroll, O.Carm
Franz Coutrh, S.A.C.
Theodore Koehler, S.M.
Candido Pozo, S.J.
Charles Molette
Enrique Llamas, O.C.D.
Stefano De Fiores, S.M.M.
Pierre Masson, O.P.,
Secretary.

KUNGRESS MARJOLOĠIKU — KONFERENZI ĠENERALI

Mary and the reconciliation of humanity in liberty, justice and love

Mgr. Elias Yanes ALVAREZ

I. Tensions, Divisions, Violence.
II. Division within man himself: sin, disintegrating force.
III. God does not abandon man in his sinful state.
IV. Mary, hiddenly associated in the Reconciliation of man with God in the Redeeming Incarnation.
V. Mary associated to the Redeeming Offering of Christ on the Cross.

VI. Our Reconciliation with God, accomplished by Christ is communicated to us in the Church.
VII. Mary in the Reconciliatory function of the Church.
VIII. The rôle of the Church in the Reconciliation of society.
IX. Mary Prototype of the Reconciliatory Action of the Church in Society:
A) Reconciliation in Liberty
— Liberty and conscience
— Liberty and truth
— Threats against Liberty.
B) Reconciliation in Justice
— Justice and Work
— Inequalities between Classes and among Peoples
— Distortion of the Idea of Justice.
C) Reconciliation in Brotherly Love
— Service for the Common Good
— Dialogue, Love for the Enemy, Pardon.
X. Mary in all the Ways of daily life within the Church.

The Blessed Virgin Mary — a sign of reconciliation and feminism

Abbe' Rene' LAURENTIN

In the West, feminisms are born anti-marian. The Virgin was denounced as an unreal and dangerous model of frustation through virginity crushing through a totalitarian maternity of passivity. The Church and masculine civilisation "Exalt Mary only to depreciate the other women". This was the general belief.

These critics only reach caricatures of the Virgin. They do not touch Mary in her reality according to the Biblical witness of Luke 1-2 and John 2, 1-12, 13, 25-27; 1,13, and Apoc. 12.

1. Mary is not opposed to women, but she is glorified amongst other women, according to a *new anthropology* which proceeds from the *new and unknown book* of Jesus Himself on women, on His Mother (John) on the women-disciples (Luke 8,1-3 etc.). According to Luke 1-2 and John, women are not characterized by their passivity, what characterises them is a zeal and an indefatigable energy which goes beyond men (Mary — Elizabeth prophecy before the priest Zachary who is punished and dumb): an anticipation which hastens the realisation of the designs of Christ Himself (the two episodes pertaining to women which introduce each of the three books of John); fidelity and the priority of Calvary and of the Resurrection: From there proceeds a great new Christian innovation when the sign of the imitation of Judaism was strictly masculine (circumcision) the sign of imitation to Christianism (baptism) it both masculine and

feminine on equal terms. "There are neither men nor women..."

Some Christian feminists begin to discover it. Better still the discredited radical feminism gives place to a feminine perspective which relies on woman-man relationship, essential to humanity.

The objections of western feminism have hastened the disappearance of caricatures and the restoration of an authentic biblical image of Mary. Y.R. Laurentin, Bulletins dans le Revue des Sciences philosophiques et theilogiques depuis 1972).

2. *Once more to the East*
Mary inspires new feminism in USSR.

A new feminism different from western feminism is born: it is not opposed to "Male Chauvinism" but to the Marxist system which demasculates (destroys, corrupts) men and reduces women to a state of martydom.

These women have been sent away from Russia. They were dangerous because of several factors:- 1. The Marxist society was considered to have resolved the problem of women; feminism was useless, they said, in this social paradise.

2. Women belonging to the second generation brought up in atheism are converted to Christianity — the radical criticized marxism becuase of spiritual reasons issuing from the revelation of God.

The importance for our Congress is that they have found in Mary the inspiration and the model of their feminine identity; and that at a certain deep, mystic level *"Mary is more present to us than we are to ourselves"*. Tatizna Goritcheva. The clandestine feminist movement (answered in *Samisdad)* was called Maria, (patronage of the Virgin Mary).

They considered their conversion as representative of their *generation.* This movement gives rise to the realisation of prophecies (held as absurd and utopic for a long time) of the conversion of Russia. These clarifications came from dark zones illustrating a general truth; Mary is source of light and inspiration in all the human and Christian domains as expressed poetically in the Carolingian antiphon; *"Cunctas haereses sola interemisti in universo mundo.* You alone have destroyed all the heresies in the whole world.

Mary's maternal rôle in the renewal — and in the reconciliation — of the people of God and in the building of modern society

P. Enrique LLAMAS, O.C.D.

Presentation

1. *Mary's maternal rôle and its dimensions:* I am giving an over-all presentation of the maternal rôle of Mary as a permanent reality in the Church: what the Church lives and experiments according to Vatican Council II and what concerns man's spiritual life, the interior renewal of

the Christian in all its aspects. For this reason it has an ecclesial and communal dimension even in what regards the economy of grace. Moreover, it has a social and humanitarian dimension deriving from the same interior renewal of the person.

2. *Mary's maternal rôle: theological and historical fact:* As a theological fact. It derives from the principle of Mariology: Mary's divine-salvific maternity. As a historical fact it lies in the way that souls live it and as experimented by the Church.

3. *Study-level and consideration:* We shall not consider it from a historical point of view neither from a strictly pastoral one. It is a theological consideration to deduct the reason-levels which refer to the spiritual life of souls.

— *Mary's maternal function:* Notwithstanding the fact that Mary's maternal rôle transcends time and space, it is nonetheless fulfilled in time and space in the person. In this context we must heed to two main realities within which this maternity unfolds itself: in the world and in the Church:

a. *Mary and today's world:* We must keep in mind the distance that exists between the world of today and the message of the Church. Mary does not irradiate her light on the world subjected to so many conditioning forces.

b. *Mary and the Church:* In evaluating the present state of doctrine and of Marian spirituality, as well as the doctrine of Vatican Council II and of the teachings of the last Popes about the Virgin Mary, we notice that there exists a crisis in many sectors of the Church in relation to Marian piety and devotion. Mary does not exercise her spiritual maternity in many areas where the message of the Church is not accepted. One must know the causes... which we continue to analyze. At times we do not give the true image of Mary to the Christians of our times.

— *Towards the reacquisition of Mary's maternal rôle:* I believe that this reacquisition by Christians in all its fulness depends in a certain way on the presentation of an authentic image of Mary which could inspire the faithful to be heroes, according to a phrase of Paul VI. This image, according to the teaching of Vatican Council II and of Paul VI in *Marialis Cultus* (Devotion to Mary) must present the supernatural attitudes of Mary more than the social conditions of her life. A detailed analysis of the Pope's teaching will make us discover the true image of Mary.

Another important element to keep in mind is the *imitation* of Mary. From the knowledge of the image of Mary one passes on to imitation. The imitation is an effect of the maternal function of Mary who has her effect on us as an examplary cause. Her examplarity derives from Christ who is the image for which by configuration we were elected and predistined. Imitation is an *essential* element of the *true devotion to Mary.*

— *Towards the reconstruction of modern society.* Interior renewal of the faithful, as an effect of Mary's maternal rôle, from an imitative point of view, influences society. Mary as a *Typus Ecclesiae* influences the spi-

rituality of the family through which we can obtain a betterment of society, as Pope John II has lately reminded us.

Conclusions:

1a. Live within us Mary's action means imitating her and to reflect in us her image, so that we can resemble more Jesus, living thus a Marian consecration.

2a. This must be a special commitment during this year of redemption, so that we can contribute for the good of the Church and to the reconstruction of modern society thus carrying out the desires of John Paul II.

Reconciliation in Christ and Mary, Mother of Reconciliation

Mgr. C. CASSAR

Reconciliation is the re-establishment of good relations in place of bad ones. It is urgently needed because of the many divisions existing between individuals, groups, races and States. Underlying the divisions among men is the rift between man and God. True and durable reconciliation must start here. According to Scripture the reconciliation of man to God is God's exclusive initiative. In reconciling man to himself God acts like a Father.

1. The fatherhood of God:
   — development of the idea and its implications for reconciliation;
   — revelation of the Father in the Son.
2. Reconciliation in Christ:
   — the incarnation as the radical reconciliation;
   — significance of Christ's death and resurrection.
3. Adoptive divine sonship:
   — communion with the Father and with the brethren
   — Church, God's household: her mission of reconciliation.
4. Mary and reconciliation:
   — incarnation: Mother of reconciliation;
   — redemption Mother of the reconciled;
   — Mary, reconciliation and the Church.

ĊELEBRAZZJONIJIET LITURĠIĊI TAL-KONGRESSISTI

Ċirkulari li ntbagħtet lill-knejjes u l-kunventi

Għażiż,

Kif taf int mit-8 sat-18 ta' Settembru f'Malta se jsiru żewġ Kungressi Marjani Internazzjonali.

Għal dawn il-Kungressi ġejjin mal-180 saċerdot u xi wħud minnhom se jkunu alloġjati fis-Seminarju tal-Virtù waqt li l-oħrajn se jkunu Mount St. Joseph, il-Mosta, u ftit f'żewġ kunventi.

L-Academia Mariana Internationalis li qiegħda torganizza dawn il-Kungressi talbitna naħsbu għal xi 150 alba, ċinglu u stola bajda.

Qiegħed niktiblek biex nitolbok l-għajnuna f'din il-ħaġa billi tipprovdilna xi albi, ċingli u stejjel. Importanti li kull ħaġa jkollha immarkat ċar fuqha ta' liema knisja jew kunvent hi, biex ma jintilef xejn, u nkunu nistgħu nibagħtu lura kollox kif inkunu rċevejnih.

Ikun nafulek jekk tavżani qabel l-aħħar ta' dan ix-xahar x'għajnuna tista' tagħti.

Nirringrazzjak bil-quddiem u għoddni dejjem tiegħek,

G. LUPI,
Segretarju

Ħafna wieġbu għaċ-ċirkolari u ma kienx hemm għalfejn isir użu mill-offerti kollha li saru: ittieħdu biss l-albi u ċ-ċingli li offrew il-patrijiet minuri, karmlitani u ġiżwiti, il-monasteru ta' Sant'Orsla u tal-Klarissi, il-parroċċa tal-Mosta u l-Kattidral u San Ġwann.

ĊELEBRAZZJONIJIET LITURĠIĊI FIL-KNEJJES KOLLHA FIL-ĠRANET TAL-KUNGRESSI

Direttivi

Jixraq li vara tal-Madonna jew kwadru devot ikunu esposti għall-venerazzjoni tan-nies mit-8 sat-18 ta' Settembru, u jitqiegħdu f'post imżejjen b'mod xieraq.

Il-faċċata tal-knejjes għandha tinxtegħel fit-8 ta' Settembru, fil-11 ta' Settembru u mill-15 sat-18 ta' Settembru.

8 ta' Settembru — It-*Te Deum* f'San Ġwann din is-sena se jitkanta fil-għodu, għalhekk il-mota ta' kwarta li soltu tindaqq fil-knejjes kollha, din is-sena għandha tindaqq fl-10.15 a.m.

Illum, il-Quddiesa li għaliha jiġu għadd kbir ta' nies għandha ssir bis-solennità kollha, u jixraq li jkun hemm omelija qasira. Dan *igħodd għal kull darba li hemm indikata ċ-ċelebrazzjoni ta' Quddiesa tal-Madonna.*

9 ta' Settembru — Illum il-Quddies kollu għandu jkun il-Quddiesa għar-*Rikonċiljazzjoni* (ara Ritwal tas-sena mqaddsa paġ. 17) — It-Talba

Ewkaristika tkun dik tar-Rikonċiljazzjoni I jew II.

Qabel il-Quddiesa ta' filgħaxija ssir *Ċelebrazzjoni Penitenzjali* (ara Ritwal għas-sena Mqaddsa paġ. 37).

10 ta' Settembru — Il-Quddies kollu jkun tal-Madonna u titqaddes il-Quddiesa tal-Qalb bla Tebgħa ta' Marija (Sagramentarju Malti p. 477).

Il-Quddiesa ta' filgħaxija tkun dik ta' Marija Omm il-Knisja (Sagramentarju Malti p. 951).

11 ta' Settembru — Il-Quddies kollu jkun ta' Marija Omm il-Knisja mis-Sagramentarju Malti p. 951 — Skema tal-omelija fil-BULLETIN n. 37 paġ. 601.

12 ta' Settembru — Il-Quddies kollu jkun ta' Marija Omm il-Grazzja mis-Sagramentarju Malti p. 595, jew tal-Isem Imqaddes ta' Marija (Sagramentarju Malti p. 954).

13 ta' Settembru — San Ġwann Grisostmu — Filgħaxija qabel il-Quddiesa jingħad ir-Rużarju meditat (ara Ritwal tas-Sena Mqaddsa paġ. 49).

14 ta' Settembru — Festa ta' l-Esaltazzjoni tas-Salib — Filgħaxija qabel il-Quddiesa ssir il-Vija Sagra (Ritwal Sena Mqaddsa paġ. 38, jew Purċissjoni penitenzjali (Ritwal p. 63) jew pellegrinaġġ (Ritwal p. 7).

15 ta' Settembru — Id-Duluri tal-Verġni Marija (Quddiesa p. 535 tas-Sagramentarju).

16 ta' Settembru — San Kornelju u San Ciprjan.

17 ta' Settembru — Il-Quddies kollu jkun tal-Verġni Marija Reġina (Sagramentarju Malti p. 524) barra dawk il-knejjes li għandhom tifkira obbligatorja jew festa.

Flimkien ma' dan il-programm, intbagħat il-Kalendarju liturġiku li ġej:

Il-Ġimgħa 9 ta' Settembru — Titqaddes il-Quddiesa għar-Rikonċiljazzjoni mis-Sagramentarju Malti p. 907 bil-qari mir-Ritwal tas-Sena mqaddsa p. 17 (tingħad lezzjoni waħda), u prefazju u Talba Ewkaristika tar-Rikonċiljazzjoni I jew II mis-Sagramentarju Malti.

Is-Sibt 10 ta' Settembru — Quddiesa tal-Qalb bla Tebgħa ta' Marija mis-Sagramentarju Malti p. 477, bil-qari mil-Lezz. tal-Qaddisin paġ. 230, prefazju tal-Madonna I jew II — tingħad il-Glorja.

Il-Ħadd 11 ta' Settembru — Quddiesa ta' Marija Omm il-Knisja mis-Sagramentarju Malti p. 951 — Glorja — Qari mil-Lezzjonarju tal-Qaddisin Lezz. I u salm responsorjali p. 40, Lezz. II paġ. 44 n. 3 (lill-Galatin), Hallelujah u Evanġelju p. 53 n. 11 — Kredu — Talba tal-fidili (Bulletin n. 37 p. 603) — prefazju proprju — Barka solenni (Sagramentarju p. 403).

It-Tnejn 12 ta' Settembru — Quddiesa ta' Marija Omm tal-Grazzja mis-Sagramentarju Malti p. 959 jew tal-Isem Imqaddes ta' Marija mis-Sagramentarju p. 954 — Glorja — Qari mil-Lezz. tal-Qaddisin p. 296 (tinqara lezzjoni waħda) prefazju tal-Madonna I jew II.

Is-Sibt 17 ta' Settembru — Quddiesa tal-Verġni Marija Reġina mis-Sagramentarju Malti p. 524 — Glorja — Qari mil-Lezz. tal-Qaddisin p. 283 — Prefazju tal-Madonna I jew II.

N.B. Fil-knejjes fejn hemm tifkira obbligatorju jew festum il-Quddiesa tkun tat-tifkira obbligatorja jew tal-festum.

ECUMENICAL PRAYER-MEETING

St. Paul's Anglican pro-Cathedral, Valletta.

September 14, 1983

THEME. Mary: Mother of the Prince of Peace and Reconciliation.

PSALM 95. ...

O come, let us sing unto the LORD: let us make a joyful noise to the rock of our salvation.
Let us come before his presence with thanksgiving, and make a joyful noise unto him with psalms.
For the Lord is a great God, and a great King above all gods.
In his hands are the deep places of the earth: the strength of the hills is his also.
The sea is his, and he made it: and his hands formed the dry land.
O come, let us worship, and bow down: let us kneel before the LORD our maker.
For he is our God: and we are the people of his pasture, and the sheep of his hand. To day if ye will hear his voice.
Harden not your heart, as in the provocation, and as in the day of temptation in the wilderness:
When our fathers tempted me, proved me, and saw my work.
Forty years long was I grieved with this generation, and said,
It is a people that do err in their heart, and they have not known my ways:
Unto whom I swore in my wrath that they should not enter my rest.
Glory be to the Father, and to the Son, and to the Holy Ghost,
As it was in the beginning, is now, and ever shall be, world without end. Amen.

MAGNIFICAT:

Magnificat anima mea Dominum: Et exsultavit spiritus meus in Deo salutari meo.
Quia respexit humilitatem ancillae suae: Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.
Quia fecit mihi magna qui potens est: Et sanctum nomen eius.
Et misericordia eius a progenie in progenies: timentibus eum.
Fecit potentiam in brachio suo: dispersit superbos mente cordis sui.
Deposuit potentes de sede; et exaltavit humiles.
Esurientes implevit bonis: et divites dimisit inanes.
Suscepit Israel puerum suum: recordatus misericordiae suae.
Sicut locutus est ad patres nostros: Abraham et semini eius in saecula.
Gloria Patri......

FIRST READING: Extracts from Pope Paul's Apostolic Exhortation, "Marialis Cultus" par. 32, 17, 18.

BRIEF REFLECTION.

HYMN.

GOSPEL READING: St. John 19: 25-27.

BRIEF REFLECTION.

SPONTANEOUS PRAYER.

PATER NOSTER qui es in coelis, sanctificetur nomen tuum, adveniat regnum tuum, fiat voluntas tua sicut in coelo et in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie, et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris, et ne nos inducas in tentationem, sed libera nos a malo. Amen.

BLESSING.

FINAL HYMN.

AVVIŻ TAL-VIGARJU ĠENERALI

12 ta' Settembru 1983

Għażiż Arċipriet, Kappillan, Rettur,

Nitolbok tkun tant ġentili li tfakkar lis-Saċerdoti tal-Parroċċa/Kunvent tiegħek fiż-żewġ attivitajiet li fihom, skond il-Programm tal-Kungress Marjan, huma mistiedna li jieħdu sehem is-Saċerdoti kollha tad-Djoċesi:

Il-Hamis, 15/9/83 — Fis-6.00 p.m.: Konċelebrazzjoni fil-Knisja Konkattidrali ta' San Ġwann. Ilbies: Alba u Stola Bajda.

Is-Sibt, 17/9/83 — Fil-5.00 p.m.: Proċessjoni mill-Konkattidral ta' San Ġwann għal fuq il-Fosos tal-Furjana. Konċelebrazzjoni mal-Kardinal Pappalardo. Ilbies: Dawk li sejrin iqaddsu — Alba u Stola bajda. L-oħrajn — spellizza u stola bajda.

N.B.: Is-Saċerdoti jilbsu fil-Konkattidral ta' San Ġwann u wara l-Konċelebrazzjoni l-purċissjoni tispiċċa fil-knisja ta' San Publju.

Fil-waqt li nselli għalik,

Għoddni tiegħek fi Kristu,
MONS. CARMELO XUEREB,
Vigarju Ġenerali.

IL-QUDDIESA FUQ IL-FOSOS

COLLECTA

Deus, misericordiárum Pater,
cuius Unigénitus, cruci affixus,
beatam Mariam Virginem, Genetricem suam,
Matrem quoque nostram constítuit,
concéde, quaésumus, ut, eius cooperánte caritáte,
Ecclésia tua, in dies fecúndior, prolis sanctitáte exsúltet
et in grémium suum cunctas áttrahat familias populórum.
Per Dominum.

SUPER OBLATA

Súscipe, Dómine, oblatiónes nostras
et in mystérium salútis convérte,
cuius virtúte
et caritáte Virginis Mariae, Ecclésiae Matris, inflamménur
et óperi redemptiónis cum ea árctius sociári mereámur.
Per Christum.

PRAEFATIO

Vere dignum et iustum est aequum et salutare;
nos tibi semper et ubique gratias agere
Domine, Sancte Pater, omnipotens aeterne Deus,
Et te in celebratióne beátae Mariae Virginis
débitis magnificáre praecóniis.
Quae Verbum tuum immaculáto corde suscipiens
virgineo méruit sinu concipere
atque, páriens Conditórem, Ecclésiae fovit exórdia.
Quae iuxta crucem testaméntum divinae caritátis accipiens,
univérsos hómines in filios assúmpsit,
Christi morte ad supérnam vitam generátos.
Quae, cum ápóstoli Promissum exspectárent tuum,
supplicatiónem suam discipulórum precibus iungens,
exémplar éxstitit orántis Ecclésiae.
Ad glóriam autem evécta caelórum,
Ecclésiam peregrinántem matérno proséquitur amóre
eiúsque gressus ad pátriam tuétur benigna,
donec dies Dómini gloriósus advéniat.
Et ideo cum Sanctis et Angelis univérsis
te collaudámus, sine fine dicéntes:

POST COMMUNIONEM

Sumpto, Domine, pignore, redemptionis et vitae,
supplices adprecamur
ut Ecclesia tua, materna Virginis ope,
et Evangelii praeconio universas gentes erudiat
et Spiritus effusione orbem terrarum adimpleat.
Per Christum.

ORATIO FIDELIUM

(intqalet il-Hamis fil-ftuh tal-Kungress Marjan u s-Sibt fil-Quddiesa fuq il-Fosos)

Introductio

Fratelli carissimi, uniti insieme questa sera per onorare la Vergine Maria, Madre di misericordia e di riconciliazione, preghiamo il Signore perchè conceda pace ai nostri giorni, cosicchè con l'aiuto della sua misericordia, potremo vivere sempre liberi dal peccato e da ogni turbamento.

lingua croata

Za Crkvu Tvoju svetu, po svemu rasirenu, da suvremenon svijetu vjerno prenese Tvoju Radosnu Vijest in da svaki njezin clan svojim zivotom i radom vjerno svjedoci za Tebe — MOLIMO TE.

lingua anglica

That the Holy Father, Pope John Paul II, tireless pilgrim of Mary, continue to be blessed in his great Christian leadership and with all the bishops and other religious leaders. Lord hear us.

lingua gallica

Pour tous les peuples de la terre et spécialment pour ceux qui sont déchirés par la guerre ou les divisions, pour ceux qui sont éprouvés par la persecution, et pour ceux qui les gouvernent afin qui ils se fassent pour le bien de ceux dont ils ont le charge, Seigneur nous te prions.

lingua germanica

Unsere Menschenwelt aber ist zur Explosion angeladen mit Spannungen zwischen den Blöcken, zwishen Armen und Reihen, zwischen Generationen, zwischen Konfessionem und Religionen, wir bitten Dich gib uns Deine Frieden.

lingua italica

Per i nostri giovani perchè, sull'esempio della Vergine Maria, s'impegnino per l'avvento del regno di Dio nel mondo d'oggi: preghiamo.

lingua polona

Modimy sie za chorych, cierpiacych, opuszczonych i przesladowanych, aby Christus, Odkupiciel czlowieka, byl dla nich nadzieja i moca.

lingua lusitana

Para que toda a promacao do culto mariano hoje contribua para criar entre os cristao un verdadeiro spirito missionario em ordem a evangelizao o mundo sob a accao do Espirtu Santo e com Maria Estrela de Evangelizicao.

lingua hispanica

Para que la familia cristiana, como pequena iglesia domestica, conserva de la sociedad moderna bajo el influjode la Virgen Maria Madre de la reconciliacion. Rogemos al Senor.

lingua melitensi

Kun magħna fil-mixi tagħna lejn is-sema u wettaqna bil-qawwa tal-Ispirtu qaddis tiegħek ħalli nirbħu kull ma jista' jfixklilna l-mixi tagħna lejk.

Conclusio

Signore Gesù Cristo, Figlio del Dio vivo, volgi verso di noi il tuo sguardo pieno di bontà e di misericordia; noi ci siamo sempre affidati alla protezione della tua santissima Madre e non siamo mai stati delusi; per sua intercessione fa che questo tuo popolo non rinunci mai alla sua vocazione di popolo cattolico e mantenga intatta per i secoli futuri la sua preziosa eredità di fede e di umanità. Tu che vivi e regni nei secoli dei secoli.

Daħla

(Il-Ħamis): Nifirħu llum fil-Mulej aħna u nagħtu bidu għas-sittax-il Kungress Internazzjonali Marjan u nsellmu lill-Verġni Marija, bħala Omm il-ħniena u r-rikonċiljazzjoni, waqt li nitolbuha tidħol għalina u taqlgħalna mingħand Binha Ġesù l-għaqda u s-sliem li tant nixtiequ.

(Is-Sibt): Ħuti egħżież, miġburin flimkien il-lejla biex nagħtu ġieħ lill-Verġni Marija, Omm il-ħniena u r-rikonċiljazzjoni, nitolbu 'l Alla jseddaq ħajjitna fis-sliem, biex, bl-għajnuna tal-ħniena tiegħu, neħilsu minn kull dnub u kull tiġrib.

Invokazzjonijiet

(Kroati)

Ieqaf, Mulej, mal-Knisja tiegħek, imxerrda mad-dinja kollha, biex twassal lin-nies ta' żmienna l-bxara t-tajba tas-salvazzjoni, ħalli kull nisrani bil-ħajja u l-ħidma tiegħu, jagħti xhieda tal-preżenza tiegħek fid-dinja.

(Ingliżi)

Kompli bierek il-Papa Ġwann Pawlu II, fil-ħidma tiegħu bla mistrieħ bħala pellegrin tal-Verġni Marija, huwa u jmexxi l-poplu nisrani kollu, u miegħu bierek l-isqfijiet u l-mexxejja reliġjużi kollha.

(Franċiżi)

Żomm fi ħsiebek il-ġnus kollha ta' l-art u l-aktar lil dawk li huma mġarrbin mill-gwerer u l-firdiet fi ħdanhom, jew huma ippersegwitati, u lil dawk kollha li għandhom xi setgħa fid-dinja biex jużawha għall-ġid u l-hena ta' dawk li fuqhom jaħkmu.

(Ġermaniżi)

Agħti sliem u paċi lid-dinja mġarrba minn tant tensjonijiet u firdiet: bejn is-setgħanin, bejn l-għonja u l-fqar, bejn nies ta' reliġjonijiet differenti, bejn il-kbar u ż-żgħar fil-għomor.

(Taljani)

Wettaq bl-għajnuna tiegħek iż-żgħażagħ tagħna, biex fuq l-ezempju tal-Verġni Marija, iħabirku ħalli sseħħ fi żmienna s-saltna ta' Alla fid-dinja.

(Polakki)

Agħti l-faraġ tiegħek lill-morda, lill-batuti, lil dawk waħedhom, lill-ippersegwitati, biex Kristu l-Feddej tal-bniedem ikun tama u qawwa għalihom.

(Portugiżi)

Agħmel li d-devozzjoni lejn il-Madonna tqanqal fil-poplu nisrani veru spirtu missjunarju għax-xandir tal-Evanġelju fid-dinja bil-ħidma ta' l-Ispirtu s-Santu u ma' Marija, kewkba ta' l-evanġelizazzjoni.

(Spanjoli)

Żomm sħaħ fil-familja nisranija l-knisja żgħira tad-dar, il-valuri morali u spiritwali kollha ħa jkunu ta' għajnuna għas-soċjetà tal-lum, taħt il-ħarsien tal-Verġni Marija, Omm ir-rikonċiljazzjoni.

(Maltin)

Kun magħna fil-mixi tagħna lejn is-sema pajjiżna u wettaqna bil-qawwa tal-Ispirtu qaddis tiegħek ħalli nirbħu kull ma jista' jfixkilna fil-mixi tagħna lejk.

Egħluq

Mulej Ġesù Kristu, Iben Alla l-ħaj, ħares b'ħarsa ta' tjieba u ħniena fuq dan il-poplu tiegħek li jinsab hawn miġbur il-lejla: hu dejjem kellu tama kbira fil-ħarsien tal-Verġni Marija, ħarsien li ma naqaslu qatt tul iż-żminijiet — għat-talb tagħha ta' Omm agħmel li dan il-poplu jibqa' jgħożż il-wirt għażiż tal-fidi nisranija biex din l-art ħe'wa l-omm li tatna isimha ma tiċħad qatt is-sejħa tagħha ta' pajjiż nisrani. Bi Kristu Sidna.

Qabel ma ntemmet il-Quddiesa l-Arċisqof qara din it-talba ta' konsagrazzjoni lill-Verġni Marija:

TALBA LILL-VERĠNI MARIJA

O Verġni Marija, Omm Alla u Omm il-Knisja,
int, bil-qalb bla tebgħa tiegħek, għoġbok tilqa' fi
ħdanek il-Verb ta' Alla
biex tagħti lid-dinja 'il Dak li ħalaq kollox
u hekk tieqaf mal-Knisja fil-bidu tagħha;
int ma' ġenb is-Salib ilqajt l-aħħar xewqat ta' mħabba
tal-Iben ta' Alla għalina
Biex tħares bħala wliedek il-bnedmin kollha,
imnisslin għall-ħajja tas-sema bil-mewt ta' Kristu Ibnek;
int issieħibt, bit-talb tiegħek, ma' l-Appostli fiċ-Ċenaklu
huma u jistennew il-miġja tal-Ispirtu s-Santu
imwiegħed lilhom minn Ibnek l-għażiż
biex hekk tkun xbieha tal-Knisja titlob;
int, imtellgħa s-sema, b'imħabba ta' Omm,
tieħu ħsieb il-Knisja fid-dinja,

u tħarisha fil-mixi tagħha lejn is-sema
sa ma jasal Jum il-Mulej fis-sebħ kollu tiegħu.
Dawwar lejna l-għajnejn tiegħek ta' ħniena
u wettaqna fil-fidi, fit-tama u fl-imħabba
biex niġġeddu fir-ruħ u l-ġisem
u hekk inkunu nistgħu ngħixu ħajja tassew tixirqilna
bħala nsara
ħalli t-tifħir, il-ġieħ, il-glorja, u r-radd il-ħajr
tagħna llum
ikunu għalina għajn ta' barka u ta' grazzji mis-sema.
Bi Kristu Sidna. Amen.

IL-KUNĊERT F'SAN ĠWANN

L-invit

THE METROPOLITAN CHAPTER
THE PONTIFICIA ACADEMIA MARIANA INTERNATIONALIS

and

THE ORGANISING COMMITTEE

of the

MARIAN CONGRESSES IN MALTA

present

ST. JULIAN'S CHOIR

in a concert of

MARIAN MUSIC BY MALTESE COMPOSERS
1753 — 1983

St. John's Co-Cathedral — Wednesday, 14th September 1983

Conductor: Rev. John Galea

Orchestra Leader: George Spiteri

Organist: Hugo Agius Muscat

OLD MALTESE MUSIC

Old Maltese music lies scattered in the archives of the two Cathedrals, various Collegiate and parish Churches, religious houses and confraternities of our islands, as well as in private collections. Its presence there is in many cases largely forgotten and unsuspected: important pieces have recently been extracted only after a thorough search provoked by an act of faith.

By far the largest collection is that of the Mdina Cathedral, running into about 2000 pieces. It contains

(a) the 17th century pieces by Don Giuseppe Balzano, by his brother Don Domenico and by the enigmatic Aloysio Mataron — the only extant pieces of their enormous musical opus;

(b) the 18th century complete opus of Don Benigno Zerafa and of Francesco Azopardi, two composers trained in the Neapolitan Conservatories, whose contribution merits a competent evaluation;

(c) the 19th and 20th century almost complete opus of the Nani family of composers (namely Emanuele, Dr. Paolo, Antonio and Paul) the Vella family (Dr. Giuseppe and his sons Alberto, Paolo and Luigi) as well as the recently donated compositions of Mro. Giuseppe Caruana.

These collections are fully catalogued and the inventory cards note all the respective parts, the number of pages of each part and the number of voice or instrument copies available for each composition.

The Cathedral collection also contains on microfilm: the musical collections of the Valletta Carmelite Priory, the Mdina Dominican Priory, a small but important section of the musical archives of the Commissariato di Terra Santa, some operas and concert music from the Pace and Nani collections and several pieces by Maltese composers known to be in foreign archives.

Other musical archives are kept in the Augustinian Priory, Valletta, the Cospicua Collegiate Church, the Provincial Archives of the Friars Minor, Valletta and the Gozo Cathedral. The parishes and confraternities may have only a few pieces but these often constitute the only available much needed lacunae to assemble the complt opus of important composers. To quote an example: it has been the custom of the Nani family to donate to the respective parish or confraternity the hymn, antiphon or responsory composed for that particular feast-day, at a time when duplication through photo-copy or microfilm was not yet possible, a practice adopted at least from 1857 when Dr. Paolo Nani donated to the Rabat Confraternity of the Blessed Sacrament his Responsories for the Corpus Christi Matins.

Recent research has established a dependence on Sicily for the 17th and 18th century Maltese Musical tradition and on Naples for the 18th and 19th century Maltese contribution. Almost all our composers for these two centuries were trained in the Neapolitan Conservatories. One exception is Mro. Paolino Vassallo who studied in Paris.

The last few years have fortunately witnessed the discovery by the undersigned in the Cathedral Archives of the oldest extant Maltese pieces by

Don Giuseppe Balzano, Don Domenico and Aloysio Mataron. It has also provoked the revival performance of an encouraging number of items — the pioneer performances being Alexander Machat's concert at the Vilhena Palace, Mdina on 14th July 1976, reviving Francesco Azopardi's *Sinfonia with oboe obligato* (1799), and Joe Vella's magnificent concert at the Malta University Theatre on 17th February 1978 entitled *Three Centuries of Maltese Music* with revival performances, among others, of Domenico Balzano's *Venite Omnes* (1680) and Benigno Zerafa's *Felise Carina.*

One cannot underestimate the annual contribution of the German Maltese Circle with its annual concert at the Cathedral Museum, Mdina, under the direction of Mro. Vella where it is customary to expect one or two revival performances.

Encouragement and appreciation are also due to the *Collegium Musicum* directed by Mro. Dione Buhagiar and the *St. Julian's Choir* directed bh Fr. John Galea who have both revived old Maltese musical compositions. The group *Ensemble di Venezia* has recently performed in Malta pieces of Emanuele Nani's *Trois Duos Concertants.*

On the occasion of the 1983 Marian Congresses in Malta, the St. Julian's Choir has prepared this concert of Maltese Music in honour of the Virgin. To his great credit, Fr. John Galea has discovered and performed forgotten music by our able composer Dun Mikiel Anġ Vella.

By way of conclusion I would like to list a few old non-liturgical Marian pieces extracted from the Cathedral Archives:

1. Domenico Balzano's *Venite Omnes qui Diligitis Virginem* (1680) (2 voices),
2. Anonymous 17th Century Italian or Maltese composers:

(i) *O virgines, haec est mater illa,* Dialogo (3 voices),
(ii) *Adjuro vos Virgo dulcissima* (5 voices).
(iii) *Ave, quae est ista?* (2 voices).
(iv) *Curre ad Virginem* (1 voice),
(v) *Maria gratias ago* (1 voice).

The Curator, Cathedral Museum
Can. John Azzopardi

THE ST. JULIAN'S CHOIR

The St. Julian's Choir was founded by Mons. Guido Calleja and Canon Karm Calleja. The primary aim was to have a male group sing in the various liturgical functions held at the parish. Eventually the female section was formed and the Choir made its first official appearance with a concert at the Sacred Heart Convent in 1957. In 1965 Fr. John Galea took over from Mons. Calleja as Musical Director. The period between 1967 and 1973 was a difficult one; more important matters necessitated Fr. Galea's attention — the new church was being built — and very little time was left for rehearsals. Consequently no external commitments were

undertaken. To date however the St. Julian's Choir has always participated in the religious services held at parish: Christmas, Easter, and the *festa* week in August being standard events. The repertoire for these occasions is a varied one and includes works by Palestrina, di Lasso, Marenzio, Arcadelt, Remondi, Santucci, Bach, Perosi, Nani, Caruana, Pace, Scerri and Camilleri. The Choir today numbers some 90 members, and as from 1977 it has undertaken to perform more demanding choral pieces — Händel's *Messiah*, Mendelssohn's *Paulus* and Puccini's *Messa di Gloria* are some examples.

PROGRAMME

SALVE SANCTA PARENS
Introito per la Concezzione Immacolata (sic.)
Ed. Rev. John Galea — Hugo Agius Muscat

M'ANGELO VELLA
1715 — 1792

for choir and organ

Salve sancta Parens, enixa puerpera Regen, qui caelum terramque regit in saecula saeculorum.

(Ps.) Eructavit cor meum verbum bonum: dico ego opera mea regi. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto: sicut erat in principio, et nunc, et semper: et in saecula saeculorum. Amen.

A piece for four voices written in contrapuntal style. In a short space of time, three subjects are treated fugally. The organ accompaniment is derived from a figured bass part. The composition is introduced by a Gregorian intonation.

Today's performance follows the manuscript instructions found at the end of the piece.

"Verso: Eructavit cor meum verbum bonus : in 2° Tono. Gloria nel istesso Tono, e si replica Salve".

SANCTA ET IMMACULATA VIRGINITAS
Motetto a 3 voci per la processione della nostra avocata del gillio (sic.)
Ed. Hugo Agius Muscat

M'ANGELO VELLA
1715 — 1792

for solo voices and basso continuo.
Soprano: Marie Therese Vassallo
Tenor: Andrew Sapiano
Bass: Joe Vella Bondin
Cello: Alfred Tonna
Organ: Hugo Agius Muscat

Sancta et immaculata virginitas, quibus te laudibus efferam nescio. Quia quem coeli capere non poterant tuo gremio contulisti. Bendicta tu in in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui.

A work for three soloists and basso continuo. Two voices often move together in thirds or sixths, sometimes contrasting polyphonically with the third voice. Of particular interest is the doubling of note-values which occurs at the important cadences.

The composition was written to be performed during a procession; in fact, the bass part lacks figures for the organ. Today's organ score has been extrapolated from the harmony of the existing parts.

MICHELANG VELLA was born in Cospicua where he also ended his days. He studied first in Malta and then in Naples to become a very capable teacher and a master of counterpoint and of composition. Among his students we find Don Giuseppe Burlo' of Vittoriosa, Salvatore Magrin of Cospicua, Francesco Azopardi and Nicolo' Isouard. Further to several minor compositions he wrote various Cantatas including: *Astrea e Pallade* (1740), *La Virtù Trionfante* (1741) and *La Giustizia di Nettuno e la Religione Gerosolmitana* (1746) which earned him the displeasure of the Inquisitor Salviati. Vella also wrote six Trios for two violins and Cello and six Quartets for three Violins and Cello, published in Paris in 1768.

VIRGO PRUDENTISSIMA (1778)
Ed. Rev. John Galea — Hugo Agius Muscat

FRANCESCO AZOPARDI 1748 — 1809 — for choir, organ and orchestra

Virgo prudentissima, quo progrederis, quasi aurora valde rutilans ? Filia Sion, tota formosa et suavis es: pulchra ut luna electa ut sol.

A short but attractive work in classical style. The orchestration comprises oboes, horns and strings, and the manuscript bass part includes figures for the organ. The bass section marks the Allegro pace throughout.

After the opening instrumental bars, the choir proceeds to sing sections contrasting in dynamics: forte by the full 4-voice chorus, and piano by the female chorus in 2 voices which move together in thirds. The work comes to a predictable but nevertheless satisfying conclusion.

FRANCESCO AZOPARDI is without doubt one of the leading Maltese musicians. Born in Malta, he started his musical education under Michelanġ Vella following which he spent no less than ten years between 1760 and 1770 in Naples under the celebrated Piccinini. By 1774 he was already very well-known in Malta for several of his Masses, the first of

which was written in 1768 while still a student at the Conservatorio. He was recalled home by Bishop Pellerano who appointed him organist and assistant to Benigno Zerafa at the Cathedral; he succeeded Zerafa in 1804. He was an excellent teacher among whose students we find Nicolo' Isouard. His quality compositions include several Masses, Hymns, Antiphons, Responsories and an Oratorio, *La Passione di Cristo*, produced at the Manoel Theatre in 1802. He is perhaps best known for his treatise *Il Musico Prattico* which was translated into French in 1786 and adopted as text-book in Paris, in Bavaria and elsewhere. Among his writings is also to be found a *Storia delle origini della Musica* whcih remained unpublished. His mortal remains were interred in the Mdina Cathedral.

MAGNIFICAT (1753)
quattro voci, con stromenti
Ed. Rev. John Galea — Hugo Agius Muscat

BENIGNO ZERAFA
1726 — 1804

for solo voices, choir, organ and orchestra.
Sop.: Tanya Parlato Trigona
Ten.: Brian Cefai
Contr.: Marie Therese Vassallo
Bass: Lino Attard

Magnificat anima mea Dominum: Et exsultavit spiritus meus in Deo salutari meo. Quia respexit humilitatem ancillae suae: ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Quia fecit mihi magna qui potens est: et sanctum nomen ejus. Et misericordia ejus a progenie in progenies, timentibus eum. Fecit potentiam in brachio suo: dispersit superbos mente cordis sui. Deposuit potentes de sede: et exaltavit humiles. Esurientes implevit bonis: et divites dimisit inanes. Suscepit Israel puerum suum, recordatus misericordiae suae. Sicut locutus est ad patres nostros Abraham, et semini ejus in saecula. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

Zerafa's *Magnificat* in G major is a full-scale work for *Canto*, Alto, Tenor and Bass soloists and ripieni: violins, cellos, double bass, horns; and organ. It was chosen and fully edited for this occasion from manuscripts in the archives of the Cathedral Museum, Mdina.

The vocal writing dominates the work, and the interplay between soloist and choral *ripieno* deserves particular attention. Although the orchestral parts primarily support the voices, in sections such as the Alto and the Tenor solos they acquire great rhythmic and ornamental interest in themselves. The organ part has been elaborated from a bass part rich in figures.

BENIGNO ZERAFA showed a great attraction to music since his early childhood days as a choir-boy. He went abroad to Naples to complete his musical education, started in Malta, whence he returned in 1744 to be appointed Maestro di Cappella at the Cathedral. His rigid and inflexible character was perhaps at the roots of a lifetime of conflicts. Suffice it to mention his suspension from duties at the Cathedral following a quarrel with Bishop Alpheran de Bussan in 1754 and the attempt to have him replaced in 1774 by Francesco Azopardi. In spite of all opposition he managed to retain his post till his last days. In 1787 he donated the entire collection of his several compositions to the Cathedral Archives where they are housed to-day.

CONCEPTIO TUA (1850)
Ed. Rev. John Galea

ANON — for choir and orchestra

Conceptio tua Dei genitrix Virgo / gaudium annuntiavit universo mundo / ex te enim ortus est sol justitiae Christus Deus noster / qui solvens maledictionem dedit benedictionem / donavit nobis vitam sempiternam, alleluja.

This is a short antiphon in a straightforward style for 3-voice choir accompanied by strings, woodwind and horns. Some interest is introduced by dialogue between the voices and by short-lasting modulations close to the home key of B flat major.

BEATA MATER (1881)
Ed. Rev. John Galea

PAOLO NANI
1814 — 1904

for Baritone solo, choir and orchestra.
Baritone: Lino Attard

Beata Mater et intacta Vihgo, gloriosa Regina mundi, Intercede pro nobis ad Dominum.

This Antiphon commences with a rythmically vigorous orchestral passage which captures and focuses the listener's attention. The baritone introduces the main theme, which then passes to the choir. A modulatory bridge leads to the central *Larghetto*, in which the soloist sings *Intercede*, first alone and then accompanied by a 3-voice choir. Six bars by the full orchestra re-introduce the original theme. The work comes to an instrumental conclusion very reminiscent of Italian operatic style.

PAOLO NANI, a lawyer by profession, studied music in Malta under Fr. Giuseppe Burlo', and later at the Conservatorio San Pietro a Majella Naples, under the famous Zingarelli. He composed his first symphony *Il Naufragio* in 1838. In Malta Nani taught singing in government schools, was conductor of the Orchestra of the Teatro Reale, Chorus Master of the same theatre, and Maestro di Cappella of St. Paul's Collegiate Church, Valletta. He composed extensively, mainly sacred music — his is the popular antiphon *Sancte Paule*. He wrote one opera ,*La Mezza Notte* (1844).

AVE MARIA
Ed. Rev. John Galea

ANTONIO BUHAGIAR
1862 — 1932

for Soprano, solo and orchestra.
Soprano: Tanya Parlato Trigona

Ave Maria, gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui.

The opening of this *Ave Maria* is dominated by the flute part, which continues to play an important role during and between the soprano's entries. The soprano's melodic line is uncomplicated, thus allowing ample room for expression while the orchestra accompanies with an unforced rhythm.

ANTONIO BUHAGIAR is the author of a considerable amount of sacred music, mainly hymns, responsories and masses. His music is still sung in the various churches of Victoria, Gozo, and the surrounding villages. He was the conductor of a good-sized orchestra known in Gozitan circles as l-"Orkestra tas-Sinjuri" because singers and musicians were considered as the "bonton" of the town.

PREGHIERA ALLA B.V. MARIA (1924)
Ed. Rev. John Galea

CARLO DIACONO
1876 — 1942

for solo voices, choir and orchestra.
Soprano: Marie Therese Vassallo
Tenor: Andrew Sapiano
Bass: Joe Vella Bondin

Qui nella tua magion / dolce signora / de l'arpe d'oro al suon / qui teco ognora / le labbra al canto aprimmo / aprimmo il core / al canto della fè / e dell'amore.

Madre madre, qui intorno a te, guarda i tuoi figli, rose recano e gigli, recano i fiori cui tu somigli, i bei colori della patria nostra, or tu ci mostra, che hai di noi mercè.

Fuga l'errore / che intorno a noi flagella / i sacri lidi / di quest'isola bella / di tuo candore / le nostre menti india / ardano i cuori / dell'amor tuo Maria.

Splenda la verità stella del mare sul mister della vita, smorza i bagliori, il porto addita, frena gli ardori di nostra gioventù, donaci tu la vera libertà.

Qui nella tua magion / dolce signora / de l'arpe d'oro al suon / qui teco ognora / grato è sempre cantare / aprire il core / al canto della fè / e dell'amore.

A quiet eight-bar instrumental introduction, scored Lentamente, opens this Prayer. The choir enters in homophony, accompanied by strings, with the addition of woodwinds and horn at places. A Largo follows, opening with a Tenor solo. The choir re-enters (Fuga l'errore), now accompanied by a fuller orchestra. An Andante sostenuto for the trio of soloists (Splenda la verità) leads to the reappearance of the opening theme, this time scored more heavily, and ending differently.

CARLO DIACONO who was born in Żejtun, studied under Paolino Vassallo whom he succeeded in February 1923 as Maestro di Cappella at the Cathedral and Co-Cathedral. Among his compositions are to be found 17 Messe di Gloria, 3 Messe di Requie, an Oratorio, Vespers, Hymns and Psalms. In 1926 he set St. Francis' *Cantico di Frate Sole* to music. An opera of his, entitled *L'Alpino,* with libretto by Ramiro Barbaro was successfully presented at the Royal Theatre on 18th April 1918.

REGINA COELI
arr. Rev. John Galea from
ORATORIO S. GREGORIO MAGNO (1967)

CARMELO SCERRI 1905 — 1981 — for choir, organ and orchestra

Regina coeli, laetare, alleluia. Quia quem meruisti portare, alleluia, Resurrexit sicut dixit, alleluia. Ora pro nobis Deum, alleluia. Gaude et laetare, Virgo Maria, alleluia. Quia surrexit Dominus vere, alleluia.

Regina coeli was originally scored for two-voice female chorus and organ. After an Allegro opening, the tempo settles down to Moderato. The Ora pro nobis is sung Lento in the minor key. The excerpt concludes with a reiteration of the opening line.

Scerri's music is never dissonant; it is melodious, with a mild chromatic flavour which betrays a French influence.

Chev. Mgr. CARMELO SCERRI was born into a Naxxar family of musicians. He presided at the Cavaillé-Coll organ of Luçon Cathedral, France, from 1935-1940, and held the post of organist at this Co-Cathedral from 1946 up to his demise. He was well-renowned as an organ teacher. His sacred works include the Oratorio San Gregorio Magno performed by

the St. Julian's Choir in 1978, three Latin Masses, and numerous liturgical works in Maltese. He was one of the few to use the vernacular before the advent of Vatican II.

QUANDO CORPUS MORIETUR
Final movement from STABAT MATER (1980)

CARMELO PACE
m. 1906

for solo voices, choir and orchestra.
Soprano: Marie Therese Vassallo
Tenor: Andrew Sapiano
Bass: Joe Vella Bondin

Quando corpus morietur, fac ut animae donetur Paradisi gloria. Amen. In sempiterna saecula. Amen.

Pace's Stabat Mater, in ten movements, is dedicated to Our Lady of the Roses (San Damiano, Italy). It was first performed last year at the Manoel Theatre.

In the final movement, both soloists and choir take part, but the choral section is the most active. The music is rather contrapuntal, and in the Finale (In sempiterna) the choir is engaged in a fugal section.

CARMELO PACE was born in Valletta in 1906. He composed Chamber Music, Symphonic Music, Pianoforte Pieces, four Operas: "Caterina Desguanez", "I Martiri", "Angelica", "Ipogeana", a Stabat Mater, Incidental Music, Concertos for several Solo instruments, One Short Ballet, various Cantatas, One Opera Oratorio, Motets for accompanied and unaccompanied choir. He was the first Maltese composer who collected some folk music in 1931, when his "Maltesina" was played in Valletta for the first time by the 1st Battalion Highland Light Infantry.

SALVE REGINA (1983)

CHARLES CAMILLERI
b. 1931

for choir and orchestra

Salve, Regina, mater misericordiae, vita, dulcedo et spes nostra, salve. Ad te clamamus exsules filii Evae; ad te suspiramus gementes et flentes, in hac lacrimarum valle. Eja, ergo, advocata nostra, illos tuos misericordes oculos ad nos converte. Et Jesum benedictum fructum ventris tui nobis post hoc exilium ostende. O clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria.

In the composer's own words: "The Salve Regina follows in the same vein as my other previous liturgical works (such as the Missa Brevis and Unum Deum) in that the entire work is based on one mode. This ensures a kind of

unity which, in my humble opinion, one yearns to share with the Supreme Being.

In this work I also try to imply sounds from Gregorian chant and Maltese folk-music, which I hope comes out clearly in the music, for my inspiration has always stemmed from my country, my people and our language, even in my most abstract works".

CHARLES CAMILLERI studied music at Toronto University, and in his works he has been greatly influenced by the French composer Olivier Messiaen (b. 1908), and by Maltese music and landscape. It is well to point out here that Catholic mysticism has always been a strong element in Messiaen's work and is an expression of his religious beliefs. Camilleri's music output is considerable, involving piano, organ and strings. For voice, *Quintessa* for soprano and chamber ensemble. *God*, for soprano, four flutes and percussion, a *Missa Brevis* for choir, and an early opera, *Melita*, might be singled out.

MARIA (1983)

Cantata per soli, coro e orchestra

ALBERT BORG b. 1912	Soprano: Tanya Parlato Trigona Tenor: Brian Cefai Bass: Joe Vella Bondin

O gloriosa Domina sublimis inter sidera, Qui te creavit parvulum lactente nutris ubere, Quod Eva tristis abstulit, Tu reddis almo germine, Intrent ut astra flebiles coeli recludes cardines.

Ait Dominus Deus ad serpentem: Inimicitias ponam inter te et mulierem, et semen tuum et semen illius, ipsa conteret caput tuum.

Signum magnum apparuit in coelo, Mulier amicta sole et luna sub pedibus eius et in capite eius corona stellarum duodecim.

Ego ex ore Altissimi prodivi primogenita ante omnem creaturam: nondum erant abyssi et ego iam concepta eram. Deus enim creavit me in iustitia et apprehendit manum meam et servavit me.

Nihil inquinatum in eam incurrit. Candor est lucis aeternae et speculum sine macula.

Magnificat anima mea Dominum. Beatam me dicent omnes generationes quia fecit mihi magna qui potens est.

Missus est Gabriel Angelus ad Mariam Virginem desponsatam Joseph nuntians ei verbum. Ave Maria. Gratia plena, Ave Maria. Dominus tecum. Ave Maria, benedicta tu in mulieribus.

Maria turbata est in sermone eius et cogitabat qualis esset ista salutatio. Et ait Angelus ei: Ne timeas Maria invenisti enim gratiam apud Dominum. Ecce concipies et paries et vocabitur Altissimi Filius. Quomodo fiet

istud quoniam virum non cognosco?

Audi Maria Virgo Spiritus Sanctus superveniet in te, et virtus Altissimi obumbrabit tibi.

Suscipe verbum virgo Maria quod tibi a Domino per Angelum Gabrielem transmissum est. Concipies et paries Deum pariter et hominem.

Ecce ancilla Domini fiat mihi secundum verbum tuum.

Completi sunt dies Mariae ut pareret Filium suum unigenitum.

Beata Virgo cuius viscera meruerunt portare Dominum Christum.

Benedicta tu quia quem coeli capere non poterant tuo gremio contulisti. Laetentur coeli et exultet terra ante faciem Domini quoniam venit. Et verbum caro factum est et habitabit in nobis. Maria dives gratia o sola quae casto potes fovere Jesum pectore cum lacte donans oscula. Assumpta est Maria in coelum gaudent Angeli laudantes benedicunt Dominum. Ave Maria.

"Maria" has been written expressly for the occasion.

The choir and soloists accompanied by the orchestra trace out the salient events in the life of the Blessed Virgin: the Immaculate Conception, the war with the serpent, the angel's annunciation, the birth of the Redeemer, and the glorious assumption into Heaven. A brief prelude describes the peace of Eden in contrast to the tempting serpent. Another brief interlude underlines the Virgin's disturbed state of mind at the angel's annunciation. A devout filial greeting concludes the composition.

Rev. Fr. ALBERT BORG O.S.A. was born in Valletta in 1919 and joined the Augustinian Order in 1934, where he started his musical education under Maestro Abela Scolaro. Further studies with Bice Mizzi and Maestro Carmelo Pace led to the A Mus.L.C.M. Diploma which he obtained in 1942. In the following year he was appointed Maestro di Cappella at the Cathedral. In 1944 he proceeded to the Istituto Pontificio di Musica Sacra where he specialised in composition under Maestro Refice, obtaining the diploma in 1949.

Among his best compositions we find two oratorios "Rita" and "Joannes" and two melologues "Christmas Night" and "Jum l-Indipendenza" besides several compositions of sacred music for liturgical use.

L-ITTRA TAN-NOMINA TAL-KARDINAL PAPPALARDO BĦALA MIBGĦUT SPEĊJALI TAL-PAPA GĦALL-KUNGRESS MARJAN
Venerabili Fratri Nostro SALVATORI S.R.E. Card. PAPPALARDO
Archiepiscopo Panormitano

Optimo quidem faustoque celebrabitur auspicio XVI Congressus Marianus necnon IX Congressus Mariologicus apud ipsam ecclesialem communitatem binorum gregum Nobis sane carissimorum Melitensium proximo mense Septembri.

Singulari enim iustaque prorsus de causa videtur tam honorabilis ac salutaris eventus iam pridem illius cleri et populi fidelis erga Sanctissimam Iesu Christi Matrem veluti corona aliqua fulgentiore et praemio excellentiore cumulabitur testimonioque publico signabitur. Simul vero alacritas et voluntas ardens excolendae Beatissimae Dei Genetricis Mariae quae in illius Nationis insulas undique ex terris adferetur ac palam quoque multipliciter exprimetur, sine dubio plurimum etiam addet ad cultum Marialem conroborandum inde in proximos annos, ad Christifidelium animos tam illic quam alibi confirmandos inter graviores usque fidei difficultates, ad Concilii Vaticani Secundi renovationem in tuto conlocandam.

Nos autem qui vigintiquinque abhinc annos Episcopatum nostrum eidem caelesti Reginae devovimus notissimis iam verbis — Totus tuus — atque praecipua ipsius nominis littera, inpensa nimirum opera ac vi honorem Mariae ac studium doctrinae eius exemplique sumus prosecuti et sedulo tutati. Haud ergo alio adfectu prospicimus coniunctum illum Conventum Ecclesiam religionis fructus emanare cupimus. Quoproinde quadam participatione nostra ac veluti praesenti testificatione maior nitor clariorque decor accedat utrumque ad Congressum, pro gravitate ipsius rei hisce Nostris Litteris te, Venerabilis Frater Noster constituimus — Missum Extraordinarium Nostrum — a die sextodecimo ad duodevigesimum mensis Septembris, apud memoratam duplicem Congressionem. Tunc igitur celebritatibus et coetibus Nostram gerens Personam ipse praesidebis.

Quasi effectus sic os Nostrum tu ipse universis, studiosi peregrinique pii illuc confluxerint, Nostra vota hortamentaque significabis ut Sancta Maria Deipara Virgo, Mater Ecclesiae, per quam ad Iesum eiusque ad fontes salutis adpropinquamus. In sacris tum solemnibus plena fide ac mente devota honoretur, post Congressum vero per orbem terrarum diligentius et constantius praedicetur.

Praeterea admovebis potissimum vota et preces accendes et cum Maria et per Mariam aptatam populorum fraternitas foveatur utque omnes qui christiano nomine decorantur se filios Mariae agnoscentes in Ecclesia diligenda Matre connectant inter se studia unitatis et vincula.

Haec tandem ex imo pectore ominati tibi, Venerabilis Frater Noster, Archiepiscopo Panormitano, atque Antistitibus et sacerdo-

tibus, religiosis et fidelibus Melitensibus, caterisque omnibus qui ad Marianum et Mariologicum Congressum cunctis de nationibus in perdilectam illam insulam pervenerint, Apostolicam benedictionem pignus supernorum munerum, necessariorum quidem ad traditam plura saecula fidem integre conservandam recteque propagandam amantissimi prosecto elargimur.

Ex Aedibus Vaticanis die XIV mensis Augusti, in Pervigilio Assumptionis Beatae Mariae Virginis, anno Domini MCMLXXXIII, Pont. Nostri V.

Ioannes Paulus pp II

ĊIRKULARI NRU. 123 TAL-VIGARJU ĠENERALI

F'Malta u Għawdex qegħdin isiru f'dawn il-jiem id-IX Kungress Marjoloġiku Internazzjonali u s-XVI Kungress Marjan.

Programm tal-ħidma taċ-ċelebrazzjonijiet ġie mqassam mis-Segretarjat ta' dawn il-Kungressi u mxandar fl-istampa lokali.

L-Eċċellenza Tiegħu Rev.ma Monsinjur Arċisqof riedni pero' permezz ta' ċirkulari speċjali nfakkar:

(1) li l-Kungress Marjan li għandu bħala titolu "Marija Omm il-Ħniena u r-Rikonċiljazzjoni" jista' biss jilħaq l-iskop tiegħu jekk kull wieħed minna b'qalb sinċiera jwiegħed li jagħmel ħiltu biex igħix f'paċi ma' Alla u ma' ħutu l-bnedmin;

(2) li l-ġranet bejn il-Ħadd 11 ta' Settembru u l-Ħadd 18 ta' Settembru jkunu jiem ta' aktar talb u penitenza. Hu mistenni li l-Maltin kollha li għandhom għal qalbhom imħabba vera lejn il-Madonna jersqu lejn l-Iben tagħha Ġesù bi qrara tajba u bit-tqarbina ta' kuljum;
Kull familja għandha wkoll timpenja ruħha li tirreċita r-Rużarju flimkien, u f'kull knisja kemm parrokkjali kif ukoll f'dawk tar-Reliġjużi għandu jingħad kuljum ir-Rużarju meditat bil-parteċipazzjoni tal-kotra ta' dawk in-nies li jattendu dawn il-knejjes;

(3) li l-Ġimgħa 16 ta' Settembru jasal f'Malta Rappreżentant Speċjali tal-Papa, fil-persuna ta' l-Eminenza Tiegħu l-Kardinal Salvatore Pappalardo.
Mal-wasla tiegħu, li hi mistennija li tkun fs-siegħa u kwart ta' wara nofsinhar, għandha tindaqq mota ta' kwarta mill-knejjes kollha ta' Malta.

(4) Li aktar tard fis-6.00 ta' wara nofsinhar il-Kardinal jidħol il-Belt u jkellem lill-Maltin mill-gallarija ta' San Ġwann. Huwa mistenni li l-Maltin kollha devoti tal-Madonna jinġabru biex isellmu lir-Rappreżentant tal-Papa li jiġi wkoll milqugħ miż-żewġ Baned tal-Belt.

(5) Li s-Sibt, 17 ta' Settembru, f'kull knisja l-quddies kollu jkun dak tal-Madonna, Sultana tas-Sema u ta' l-Art (Sagramentarju Malti p. 524).

(6) Li fil-5.00 ta' wara nofsinhar toħroġ purċissjoni bix-xbieha inkoronata tal-Madonna ta' Caraffa minn San Ġwann għall-pjazza ta' quddiem San Publju, il-Furjana.

Fil-purċissjoni jieħdu sehem is-saċerdoti djoċesani u regolari kollha ta' Malta, il-200 parteċipant tal-Kungress li sejrin jiġu minn barra, reliġjużi nisa u rappreżentanti ta' l-għaqdiet kattoliċi, l-Isqfijiet u l-Kardinal Salvatore Pappalardo.

Mal-wasla fuq il-fosos tal-Furjana ssir Quddiesa konċelebrata.

Dik il-lejla bħala regola m'għandux isir quddies fil-Parroċċi. Fejn il-Kappillan jidhirlu li għall-ġid pastorali għandha titqaddes quddiesa din għandha tkun jew qabel il-funzjoni fl-4.00 p.m. inkella fit-8.00 p.m. meta l-funzjoni tkun intemmet.

Il-Ħadd, 18 ta' Settembru, il-Kardinal jitlaq għal Għawdex biex iqaddes fis-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu, għall-okkażjoni ta' għeluq il-mitt sena minn mindu l-Madonna kellmet lil Carmela Grima.

Tkun ħaġa sabiħa li matul l-aħħar ġranet tal-Kungress, jiġifieri bejn il-15 u t-18 ta' Settembru ssir mixgħela fil-knejjes u anki malgallariji tad-djar bl-espożizzjoni ta' xbiha tal-Madonna.

Monsinjur Arċisqof qiegħed jistenna li dal-Kungress iħalli ġid spiritwali kbir. Dan jiddependi minn kemm nagħarfu nwieġbu għassejħa tal-Madonna li trid tibqa' jkollha post speċjali fil-qalb tal-Maltin kollha.

Maħruġa mill-Kurja ta' l-Arċisqof, Floriana, illum 6 ta' Settembru, 1983.

Carmelo Xuereb
Vigarju Ġenerali

Annetto Depasquale
Kanċellier

N.B. Din iċ-Ċirkulari għandha tinqara fil-Quddies tas-Sibt filgħaxija, 10 ta' Settembru u fil-Quddies kollu tal-Ħadd, 11 taxxahar.

Il-Quddiesa għandha tkun ta' "Marija Omm il-Knisja" u l-omelija għandha ssir fuq il-Madonna.

L-ENTOURAGE TAL-KARDINAL

Mons. Carmelo Xuereb, Vigarju Ġenerali

Mons. Carmelo Muscat

P. Guido Schembri O.F.M., Provinċjal tal-Patrijiet Minuri

Dun Lawrenz Sciberras (Għawdex).

PROGRAMME

FRIDAY, 16th September 1983

A. *Arrival Inviato Speciale di S.S.*

1 p.m. To report by the V.I.P. Room — Luqa Airport. Archbishop J. Mercieca + Bishop N. Cauchi; Mgr. Canalini; Entourage; Mgr. J. Lupi + Committee; Delegazzjoni: Kurja, Kapitlu Kattidral Malta, Provinċjali tar-Reliġjużi, Parrokat, Kamra Pontifiċja, K.D.A.L. *Ilbies* — Uffiċjali. *Azzjoni* — to inform the Airport Manager

1.15 *ARRIVAL* — Inviato Speciale. Protocol as detailed by Mgr. Canalini

1.15-1.30 *MOTA* ta' kwarta mill-qniepen tal-knejjes ta' Malta u Għawdex

1.25 p.m. Departure from Luqa Airport. The cars proceed in this order: 1. Committee; 2. Inviato S.S. + Bishops; 3. Mgr. Canalini & Secretary; 4. Entourage; Other cars. *ROUTE:* Via Luqa, Qormi S.B., S.Ġ., Attard Nunciature (2.30 p.m.). *Azzjoni* — to inform Parish Priests.

B. *Departure for Valletta*

4.45 p.m. Bishops + Entourage + Committee to report at Nunciature. *Bishops* in abiti Corali

5.00 p.m. Departure from Nunciature. *ROUTE:* Via Balzan, St. Theresa, St. Paul, Dar tal-Kleru, Fleur-de-Lys, Conservatorio, St. Joseph's, Apap, St. Venera, Adelaide Cini, St. Cajetan's, Kunċizzjoni, Little Sisters, MUSEUM.

C. *Children's Gathering*

5.15 p.m. Gathering children at Biskuttin, Floriana

5.30 p.m. King's Own and La Valette Bands to gather at Kingsgate, Valletta

5.40 p.m. Cardinal arrives by Vilhena Monument. Descends to be met by Archpriest, Floriana

5.45 p.m. Cardinal walks through children's gathering. Lays wreath at Christ the King, and proceeds to Triton Fountain. *Azzjoni* — To inform police; Clear parking; Discuss terminus; Permission entrance in Valletta on Land Rover; To proceed Land Rover.

D. *Entrance into Valletta*

5.48 p.m. Cardinal and Bishops climb Land Rover

6.00 p.m.*QNIEPEN.* Jindaqq mota ta' kwarta mill-qniepen ta' Malta kollha. Jinxtegħlu l-faċċati tal-knejjes kollha ta' Malta.
Cardinal and Bishops enter Valletta. To be met by the three Valletta Parish Priests at Kingsgate. Marcia Pontificia — King's Own; National Anthem — La Valette. Il-Baned jimmarċjaw f' dan l-ordni: King's Own, La Valette, Land Rover

6.20 p.m. Land Rover stops opposite La Valette Club — Cardinal and Bishops jinżlu mil-Land Rover — jiġu milqugħa mill-President

(La Valette). Il-President isellem lil-Legat, joffrilu bukkett fjuri u jistiednu jidħol il-Każin. Jitla' fis-sala. Il-President jippreżenta lill-membri tal-Kumitat. Il-Kardinal jiffirma l-Visitors' Book, iħalli kallotta bħala memorja u jiġi akkompanjat lura sal-bieb. Sadattant il-Baned ikomplu jdoqqu l-marċi.

6.30 p.m. Il-Kapitlu jinġemgħa fil-Knisja Konkattidrali. *Ilbies* — Corali.

6.35 p.m. Ikompli d-dħul fil-Belt

6.45 p.m. Land Rover tieqaf quddiem il-Każin King's Own. Cardinal and Bishops jinżlu mil-Land Rover. Jiġu milqugħa mill-President (King's Own). Il-President isellem lil-Legat, joffrilu bukkett fjuri u jistiednu jidħol fil-Każin. Jitla' fis-sala. Il-President jippreżenta lill-membri tal-Kumitat. Il-Kardinal jiffirma l-Visitors' Book, iħalli kallotta bħala memorja u jiġi akkompanjat lura sal-bieb.

7.00 p.m. Ikompli d-dħul fil-Belt għal quddiem San Ġwann. *Azzjoni* To inform police. Iz-zuntier kollu sat-trieq irid jinżamm clear.

E. *Cardinal at St. John's*

7.15 p.m. Wasla fuq San Ġwann. Il-Banda King's Own toqgħod fuq in-naħa ta' Merchants Street. Il-Banda La Valette fuq in-naħa ta' Republic Street. Il-Kardinal jidħol San Ġwann akkompanjat mill-Isqfijiet, Segretarji u Entourage. L-Arċidjaknu jintroduċih lill-Kapitlu. Issir Vista lil Ġesù Sagramentat.

7.30 p.m. Fanfare mill-King's Own. The Cardinal + Bishops + Entourage + Mgr. Canalini and Secretary appear on balcony. Diskors ta' merħba mill-Arċisqof; Iwieġeb il-Kardinal; Barka mill-Kardinal; Jidħol mill-gallarija; Fanfare mil-La Valette Malli l-Kardinal jasal ħdejn il-bieb jindaqq l-Innu Pontifiċju.

8.00 p.m. Tluq tal-Kardinal għall-Palazz ta' l-Arċisqof, Valletta, biex iżur lill-Arċisqof Emeritus, Mons. M. Gonzi.

SATURDAY, 17th September 1983

A. *Cardinal meets Cloister Sisters*

7.15 a.m. Archbishop + Entourage + Committee to report at Nunciature.

7.30 a.m. Cardinal etc. leave Nunciature — Via Lia, B'Kara St. Joseph, St. Helena. *Dress* — Corale

8.00 a.m. Arrival at Clarissi — Mass at Clarissi

8.45 a.m. Meets Sisters

9.15 a.m. Cardinal leaves Clarissi — Via St. Julian's, Balluta, Gżira, Ta' Xbiex, Msida, Valletta via St. Paul's Street, Archbishop Street, Merchants Street, St. Nicholas Street, Republic Street, Old Theatre Street.

B. *Carmelites' Church*

9.25 a.m. Arrival of Bishops of Pompei at Carmelites' Church

9.30 a.m. Mass by Bishop of Pompei

10.00 a.m. Arrival of Cardinal, Archbishop etc. at Carmelites' Church. Visit to Blessed Sacrament — Presentation of Children.

C. *Conclusion at Catholic Institute*
10.45 a.m. Cardinal leaves for Catholic Institute — Old Bakery, St. Augustine's
11.00 a.m. Arrival at Catholic Institute: Conclusion Marian Congress
12.00 Cardinal leaves Catholic Institute — Via Marsa, Paola, Żebbuġ, Rabat, Seminary.

D. *Seminary*
12.40 p.m. Cardinal arrives at the Archbishop's Seminary
12.45 p.m. Blessing of Madonna
13.00 p.m. Lunch.

E. *Valletta Procession*
16.30 Bishops + Entourage + Committee meet at Nunciature
16.45 Cardinal etc. leave Nunciature
16.45 1. *Scouts* jiffurmaw il-lane fuq il-Fosos. 2. Is-Saċerdoti kollha jkunu San Ġwann. Jilbsu u jieħdu posthom fil-Knisja. 3. Sorijiet jinġemgħu fuq iz-zuntier fuq in-naħa ta' Republic Street. 4. Galjardetti jinġemgħu fuq iz-zuntier fuq Merchants Street side. 5. KDAL jinġemgħu f'St. John's Street — Merchants Street side. 6. Knights + Camera Pontificia jinġemgħu fis-Sagristija. 7. Fratelli fis-Sagristija. 8. Gruppi Nazzjonali f'St. John's Square.
17.00 Cardinal arrives Valletta via Merchants Street.
Mal-wasla tal-Legat jindaqqu l-bugles mis-Salesjani u tibda l-proċessjoni f'din l-ordni: 1. Salesjani. 2. Galjardetti Għaqdiet. 3. KDAL. 4. Sorijiet. 5. Fratelli. 6. Salib tal-Kleru. 7. Seminaristi. 8. Saċerdoti mhux konċelebranti. 9. Madonna ta' Carafa — Kavallieri fuq iż-żewġ naħat. 10. Konċelebranti a. Saċerdoti; b. Kappillani; c. Camera Pontificia; d. Provinċjali; e. Kapitlu; f. Land Rover — Camera Pontifiċja fuq iż-żewġ naħat.

SUNDAY, 18th September 1983

CARDINAL LEAVES FOR GOZO
7.30 a.m. Archbishop + Entourage + Committee to report at Nunciature
7.45 a.m. Cardinal leaves Nunciature
ROUTE: Naxxar, Mosta, Burmarrad, St. Paul's Bay, Mellieħa
8.30 a.m. Arrival at Ċirkewwa.

MONDAY, 19th September 1983

7.30 a.m. Bishops + Entourage
8.00 a.m. Cardinal leaves Nunciature
ROUTE: (Żebbuġ Hill, Marsa) Senglea, Cospicua, Vittoriosa, Żabbar, Fgura, Żejtun, Luqa Airport.

X'QAL "L'OSSERVATORE ROMANO"

A Malta il Congresso Mariologico-Mariano Internazionale

LA DEVOZIONE MARIANA NEI SECOLI XVII E XVIII

Tra i fattori che hanno contribuito allo sviluppo della dottrina e della pietà mariana nella Chiesa cattolica negli ultimi decenni, sono da annoverarsi i congressi mariologico-mariani internazionali organizzati periodicamente, ogni quattro anni, dalla Pontificia Accademia Mariana Internazionale. Questi convegni sono stati incontri di dottrina e di pietà mariana, di teologi specialisti e di semplici fedeli. L'idea di accompagnare i grandi raduni del popolo di Dio con incontri scientifici e' stata realizzata dal P. Balic a partire dal 1950, quando egli abbino' ai congressi mariani, prevalentemente devozionali, i congressi mariologici con lo scopo di approfondire il mistero mariano nel mistero di Cristo e della Chiesa.

Con questi convegni internazionali, la Pontificia Accademia Mariana ha fatto un piccolo giro intorno al mondo. Furono, infatti, celebrati in Italia (3), Francia, Repubblica Dominicana, Portogallo, Croazia e Spagna. La prossima tappa avrà luogo nell'isola di Malta nel settembre prossimo (8-18), quando verrà celebrato il nono congresso mariologico e il sedicesimo mariano internazionale.

Il tema dell'appuntamento mariologico maltese sarà *La devozione mariana nei secoli 17 e 18*, tema che presenta una continuazione logica dai congressi predecenti. A partire da quello di Lisbona (1967), essi, infatti, vertono sullo studio della tradizione devozionale mariana lungo i secoli. I filoni principali dell'epoca presa in esame sono il barocco e l'illuminismo, con tutte le sfumature accessorie che accompagnarono queste due correnti del pensiero, della cultura, dell'arte e dell'attività umana in genere. Sarà compito del congresso spiegare ed illustrare come la devozione mariana viene situata in questo contesto culturale e sociale e in modo particolare come le scienze teologiche, la cristologia e l'ecclesiologia, hanno influito sulla realtà mariana tanto viva nella Chiesa cattolica di quell'epoca da preparare la definizione dogmatica dell'immacolata concezione di Maria.

Il convegno maltese terrà conto anche del contesto psicologico e religioso nel tentativo di offrire una spiegazione di ordine causale di certe forme della pietà mariana che in quel periodo continua la sua grande tradizione. Questa pietà cosi' semplice e ardente, come lo rivelano numerosi lavori monografici preparati per il congresso, si e' rivelata utile ad innumerevoli cristiani, con espressioni conosciute dagli storici, che oggi appaiono al quanto discutibili sul piano teologico e antropologico. Tali espressioni hanno alimentato delle dispute ecumeniche riguardanti la Madre del Signore. Il tema si presenta cosi' di notevole importanza per la vita della Chiesa ed

anche per i tentativi ecumenici che nella mariologia cattolica trovano uno degli scogli per l'unione di quanti credono in Cristo.

Oltre al lavoro delle sessioni plenarie che si terranno all'Istituto Cattolico di Floriana, ci sarà quello di nove gruppi di studio, formati per ceti linguistici e cioe': croato, francese, inglese, italiano, maltese, polacco, portoghese, spagnolo, tedesco, il cui lavoro sarà svolto nelle sessioni particolari che avranno luogo presso il Seminario Tal Virtù a Rabat. Vi saranno in tutto 194 relatori, 70 dei quali sono sacerdoti diocesani, 96 religiosi, 6 suore, 22 laici, che rappresentano più di 50 università, atenei, facoltà teologiche, istituti di cultura ecclesiastici e civili e provengono da 24 nazioni di quattro continenti. Vi prenderanno parte attiva anche studiosi non-cattolici: ortodossi, anglicani, protestanti, calvinisti. Questi dati statistici parlano dell'universalità dell'adesione e sottolineano l'importanza dell'incontro mariologico per la cultura ecclesiastica e per la vita della Chiesa stessa.

L'inaugurazione del congresso mariologico e' prevista per il 9 settembre; vi prenderanno parte il Card. Renard, già arcivescovo di Lione, l'arcivescovo di Malta, mons. Mercieca, il vescovo di Gozo, mons. Cauchi, l'incaricato d'affari A.I. della nunziatura apostolica a Malta, rappresentanti delle autorità civili e presidenti delle diverse società mariologiche nazionali. Seguirà l'introduzione e l'illustrazione del programma dell'incontro da parte del P. Paolo Melada, presidente della Pontificia Accademia Mariana Internazionale.

Anche questa volta durante il congresso mariologico sarà organizzato un incontro ecumenico in forma di tavola rotonda tra i cattolici e i fratelli separati. Il tema di questo incontro ecumenico e' suggerito dal tema stesso del congresso e viene cosi' formulato: *La venerazione di Maria Vergine, Madre di Dio, e il concetto di Chiesa come comunione nei secoli 17 e 18, negli ambienti della Riforma, dell'Ortodossia e della Chiesa Cattolica.* Per i cattolici la devozione mariana fu nel tempo della restaurazione uno dei modi con il quale la comunità cattolica promuoveva la riforma inaugurata dal Concilio di Trento. La Riforma, da parte sua, portava avanti gli orientamenti dei riformatori e sviluppava i propri concetti di vita cristiana in riferimento alla sola Scrittura. Per gli ambienti vicini alle comunità sorte dalla Riforma protestante la realtà mariana fu un segno di contraddizione; per i cattolici e gli ortodossi, nelle travagliate vicende dell'Europa sud-orientale, nello scontro con l'islamismo, Maria appare come protettrice, avvocata, ausiliatrice e soccorritrice. Una nuova coscienza di quell'epoca potrebbe aiutare a capire meglio le posizioni delle comunità della Riforma rispetto alla devozione mariana.

L'inaugurazione del congresso mariano, che svolgerà il tema *Maria, Madre della riconciliazione* avrà luogo il 15 settembre nella cattedrale di S. Giovanni a La Valletta e la conclusione, in presenza del Legato Pontificio, nel santuario mariano di Ta' Pinu a Gozo, il 18 settembre. Sarà allestita anche un'esposizione dell'arte mariana nel

museo della cattedrale di Mdina. E' prevista una visita turistica di Malta e uno spettacolo folcloristico per i congressisti e i partecipanti.

Alle funzioni religiose e alle conferenze mariane per il grande pubblico parteciperanno, oltre e fedeli maltesi, i pellegrini provenienti da altre nazioni: Spagna, Francia, Germania Federale, Italia, Croazia. L'Episcopato maltese e l'Accademia Mariana hanno invitato i vescovi di tutto il mondo cattolico, specialmente quelli dei grandi santuari mariani, a prendere parte al congresso mariano e ad unirsi ai fedeli nella lode corale di Dio, le cui grandezze cantava la Vergine nel suo *Magnificat*.

DINKO ARACIC

Aperti i lavori del IX Congresso Mariologico Internazionale

INCONTRO DI DOTTRINA E DI PIETA' MARIANA

La Valletta, 9.

Con una prolusione del Presidente della Pontificia Accademia Mariana Internazionale, p. Melada, hanno preso l'avvio stamane, a La Valletta i lavori del IX Congresso Mariologico Internazionale. P. Melada ha espresso chiaramente i perche' dei congressi, sottolineando la necessità di tener conto, nelle mutate circostanze dei tempi, dell'insegnamento di Paolo VI contenuto nella Marialis Cultus: "La devozione mariana e' un elemento qualificante ed intrinseco della genuina pietà della Chiesa e del culto cristiano". "Il popolo di Dio — ha detto tra l'altro l'oratore — con la sua perseverante pietà mariana giustifica questo incontro di dottrina e di pietà mariana".

L'intervento del Presidente della Pontificia Accademia Mariana Internazionale, promotrice del Congresso, e' seguito al saluto di benvenuto portato alle diverse delegazioni dalla Presidente della Repubblica, Sig.na Agata Barbara, la quale ha anche espresso l'augurio di tutto il popolo maltese per la riuscita dell'assise. Quindi e' stata data lettura di un messaggio, del Card. Renard, impossibilitato a partecipare ai lavori.

Ieri sera, l'Arcivescovo di Malta, Mons. Mercieca aveva presieduto alla solenne concelebrazione inaugurale del congresso. Nel corso della concelebrazione, Mons. Mercieca ha sottolineato la profonda devozione mariana del popolo maltese, il quale — ha detto — "ha combattuto per conservare libera la sua fede e lo ha potuto fare grazie a Maria Santissima. I maltesi sono rimasti uniti grazie alla loro fede. Malta rimarrà maltese quanto resterà cristiana".

Questo pomeriggio prenderanno l'avvio i lavori dei gruppi linguistici, dedicati allo studio del culto mariano in diverse regioni geografiche. In serata, un incontro dedicato ai giovani.

Domani avrà luogo la prima sessione generale di studio con l'esame della situazione culturale e teologica nei secoli XVII e XVIII.

IL CULTO MARIANO NELLA FEDE DI DUE SECOLI

La Valletta, 10

Prima sessione generale di studio questa mattina, sabato, al Congresso Mariologico Internazionale di Malta. Dopo le giornate inaugurali, i lavori entrano nel vivo con lo studio del tema del culto mariano nei secoli XVII e XVIII.

Sull'utilità di esaminare un periodo storico cosi' vicino al nostro si era soffermato ieri, p. Melada, Presidente della Pontficia Accademia Mariana Internazionale, affermando che una maggiore conoscenza del culto e della pietà mariana nei secoli XVII e XVIII permetterà di scoprire molti aspetti positivi. In questo periodo storico si sviluppa infatti il cammino della pietà della Chiesa verso la Madre di Dio, pietà che arriva a vette forse mai raggiunte in altre epoche, e che costituiscono un pressante invito, una sfida per la Chiesa di oggi. Inoltre in questi secoli, la Chiesa ha saputo rinnovare sotto l'impulso e l'ispirazione dello Spirito Santo le forme della devozione mariana.

Stamane, il congresso affronta la questione del contesto culturale e teologico. P. Stefano De Fiores, SMM, presenta una lettura del culto mariano in chiave culturale, sottolineando l'influenza che gli schemi, i modelli della cultura barocca ed illuministica hanno esercitato sulla mariologia ed il culto mariano. P. De Fiores insiste sulla necessità di rivedere i nostri giudizi riguardo le due epoche. Il Barocco del secolo XVII e' da molti considerato come il "superlativo del bizzarro". Oggi si descrive pero' come una "singolare intuizione della vita e del mondo". Circa il culto mariano vengono introdotti linguaggi e usanze tipiche, come le incoronazioni delle immagini mariane e la consacrazione delle Nazioni a Maria, e nasce la mariologia e si avverte la necessità di un culto superiore per Maria Santissima, di una spiritualità mariana che si esprime in forme nuove. L'illuminismo reagisce a questa tendenza con il suo razionalismo. Alle critiche del rigore teologico risponde pero' una forte tradizione popolare confortata dall'opera di grandi santi come Luigi M. De Montfort e Alfonso De Liguori.

P. Candido Pozo, S.J., presenta poi il contesto teologico particolarmente cristologico dell'epoca, notando la caratteristica di riferire Maria sempre a Cristo. Nel pomeriggio riprenderanno i lavori dei gruppi linguistici. In serata e' in programma un grande incontro dedicato agli anziani.

LO SVILUPPO STORICO DELLA DOTTRINA DELL'IMMACOLATA CONCEZIONE

La Valletta, 15

La sessione di ieri del Congresso mariologico ha aperto un altro capitolo di un già ricco panorama di studi sulla devozione mariana durante secoli travagliati e brillanti. Le grandi controversie dell'epoca anche nel mondo cattolico, le chiese uscite dalla riforma, esprimono sempre fortemente la loro opposizione ai dogmi e alla dottrina cattolica sulla Vergine, mettono in discussione la visione dei riformati sulla redenzione. La dottrina dell'Immacolata Concezione sta per giungere, attraverso questi secoli, ad una certa intesa che serve da piattaforma della definizione di Pio IX del secolo scorso. La devozione mariana ha preso anche ispirazione del significato della pia opinione, come si chiamava, e ha confermato il *"sensus fidelium"* circa l'Immacolata. Ma l'epoca e' ricca di produzioni scolastiche, di studi e si presenta in una cornice multiforme: appaiono grandi teologi, mistici, spiritualisti, polemisti, tutti intenti a dfendere e a promuovere nel campo mariano più chiarezza, più profondità, più spiritualità particolarmente in riguardo alla pietà, rimanendo fedeli alla dottrina tradizionale della Chiesa.

La sessione plenaria di ieri mattina, 13 settembre e' stata aperta da p. Enrique Llamas, carmelitano spagnolo, professore all'università di Salamanca e presidente della Società mariologica spagnola. Il Llamas ha esordito con un tema centrato sulla pietà mariana presso i teologi più rinomati del XVII e XVIII secolo, definendo l'epoca in questione come periodo di cambio dove non e' sviluppata una teologia creativa pero' non e' stata nemmeno una semplice ripetizione dei secoli passati. Da parte sua la mariologia che viene inserita nel trattato dell'incarnazione offre delle verità di carattere metodologico e strutturale e contiene un sapore di pietà e devozione. I teologi in questione, i cosiddetti scolastici, commentatori di Tommaso e di Scoto dai quali si stacca la figura di Conteston con la sua "Theologia mentis et cordis".

La dottrina dei grandi teologi (Ortega, Petavio, i Salmanticenses, Frassen, Ulloa, Maria, Simonnet, Crisogono, Gotti ed altri) mantiene generalmente il suo carattere della dottrina tradizionale con poche differenze personali che questi spiriti hanno impresso nel campo della dottrina e della pietà mariana spiegando la dottrina tradizionale della Chiesa sul posto della Vergine nella storia della salvezza.

Il prof. Meo, neoeletto preside del *"Marianum"* di Roma nel suo intervento ha presentato il documento di Alessandro VII *"Sollicitudo omnium ecclesiarum"* nella sua cornice storica e nella sua struttura organica ed ha fornito una ampia analisi dottrinale del testo ri-

guardante il privilegio mariano dell'Immacolata Concezione e il significato del documento per la dottrina e la pietà mariana e per la definizione stessa dell'Immacolata Concezione fatta da Pio IX. Il Meo, nella sua sobria e pacata esposizione ha voluto sottolineare il valore del documento per la relativa importanza dommatica, il grande rilievo storico per lo sviluppo futuro, l'interpretazione autentica e efficace per l'aspetto liturgico e devozionale, concludendo che il documento ha portato un contributo definitivo per lo sviluppo del dogma dell'Immacolata Concezione.

Il padre Teodoro Koehler, direttore della Marian Library di Dayton, ha presentato la devozione mariana dei mistici della stessa epoca. Si tratta di un campo molto fruttuoso di quel periodo, quello del misticismo, che conobbe durante il XVII secolo, una sua alta fioritura, per esprimere dopo i secoli difficili della Controriforma, la sua promozione energica di rinnovamenti nella Chiesa, la nuova vitalizzazione della cristianità, ormai tornata verso l'esperienza interiore, l'elevazione dell'anima verso Dio in una preghiera sempre più contemplativa, e rendendo questa corrente quasi popolare. La via mistica e' espressione della vita della grazia, con i suoi segreti di unione a Dio. Che si tratti di devozione acquisita o infusa, gli autori non fanno molte distinzioni. Ma Francesco di Sales, Berulle, Maria Agreda, sviluppano una dottrina mistica attorno alla vita interiore di Maria. Il relatore si riferisce al campo delle grazie mistiche, dove Maria e' presente nell'esperienza di vari personaggi spirituali, come Benedetta Rencural, o Maria della Incarnazione, che unisce con meraviglia apostolato e contemplazione. Pero' ci sono dei dottori di queste vie spirituali, Michele di San Agostino, S. Luigi Maria di Montfort, San Alfonso de' Liguori. A conclusione, questa grande fioritura conoscerà un solo declino alla fine del secolo. Riprenderà più in là. Ma giova notare bene in questa spiritualità tutta Mariana che potrebbe apparire ai nostri occhi preoccupati di cristocentrismo, quanto in questa teologia e' centrale e sommo principio, appunto la Trinità, Padre, Figlio e Spirito Santo, come precisamente la nostra santificazione in questo quadro si compie e puo' compiere con Maria, che appare come Madre, modello, tipo della Chiesa, per esprimere con titoli complementari un'immagine della Madre di Dio, amatissima e amante dei suoi figli, sperimentata nelle vie di Dio.

Una inchiesta sulla devozione mariana in Francia presso le Congregazioni femminili nel XVII e nel XVIII secolo e' stata fatta da Abbe' Charles Molette, presidente della Società degli Studi Mariani di Francia. I risultati dell'inchiesta efefttuati in diverse riprese, sono state presentate in tre tappe. In primo piano, lo stesso nome dimostra, in un certo modo, il riferimento mariano e la orientazione apostolica e caritativa della congregazione stessa di cui alcune accoglievano delle figlie secolari per riprodurre la "vita peregrinante" della Vergine. La regola di vita raccoglie l'eredita comune della spiritualità della Chiesa arricchendola con caratteristiche specifiche e vi-

vendola come un bene proprio. In terzo luogo sono stati esaminati i tentativi apostolici della devozione mariana sul piano materiale e spirituale dove anche l'esperienza mistica ha portato il suo contributo. Il Molette ha concluso affermando che le congregazioni femminili, missionarie, ospedaliere, insegnanti, contemplative, con la loro devozione hanno realizzato "una presenza viva di Maria e hanno manifestato la carità materna della Chiesa".

REGINALD MASSON

LA DEVOZIONE MARIANA NELL'ARTE DEI SECOLI XVII E XVIII

La Valletta, 17

Nell'ultima sessione il congresso mariologico ha affrontato il tema della devozione mariana nell'arte dei secoli 17 e 18. E' un tema cosi' vasto che non si puo' sperare trattarlo neanche in una sessione di un congresso: ma i lavori presentati, coscienziosamente elaborati hanno aperto una prospettiva che e' piaciuta a tutti. L'arte dell'epoca esprime tutta una cultura, una civiltà raggiunta dopo la grande crisi della Riforma. La Chiesa riassestata, lanciata avanti dal Concilio tridentino e dai programmi di riforma interni ad essa, incoraggiata dal successo nuovo delle missioni nei paesi di recente scoperta, partecipe delle nuove correnti di cultura, esplode nella espressione più schietta, anzi teologica, della sua visione interiore, resa dall'arte in affreschi e statue giganti che illustrano il mondo barocco. La Madonna in queste visualizzazioni e' spesso presente. Nelle parole del Padre Pasierb, di Versavia, l'iconografia mariana del periodo barocco contiene tendenze verso antinomie. Questo fatto non significa contraddizioni bensi' arricchimento. Infatti, la figura della Madonna diventa un ideogramma della Chiesa della Controriforma. Pero', non e' solo antesignano della Chiesa davanti alla reazione protestante. Piuttosto, appare come un simbolo di una possibile riconciliazione. Anche artisti di tendenze luterane dipingevano la Madonna, come il Durer, o Luca Cranach. Come l'epoca la ispira, l'immagine barocca di Maria non e' solo fedele al dogma, ma anche fedele alle ragioni del cuore. Maria in mezzo alla divisione delle classi, fra intimità ed ostentazione, lirismo e patetismo fallace, misticismo e pratica della vita, si alza come un senso di unità.

Come meglio entrare in un soggetto se non per la via di una analisi approfondita di un esemplare tipo?

Per varie ragioni, il lavoro accurato della Professoressa Anika Skovran, offre ricchezze di referenze che sono un apporto positivo e molto apprezzato al congresso. La sua analisi della iconografia mariana nel Patriarcato di Pec, sotto l'impero Ottomano, e' cosi' utile anche a sottolineare una situazione politica molto negativa nell'Eu-

ropa balcanica dell'epoca. Poco conosciuta, la mentalità degli ottomani nei paesi occupati, si tratta qui dei paesi balcanici, benche' feudale e teocratica, concedeva autonomia alle Chiese. I serbi cosi' nella Chiesa ortodossa, poterono rianimare la loro cultura e la loro arte, malgrado la situazione. Al principio del secolo 17, rimangono tracce dell'influenza bizantina. Pero', una nuova arte si fa giorno nel mondo serbo, penetrata dai dogmi mariani e animata dalla poesia mariana. Tra le immagini più abituali, notiamo quelle della infanzia della Madonna, della Madre di Gesù incoronata. Poi nel secolo 17, l'Inno Acatisto viene rappresentato nella Trapeza di Chilandar, nei 1622, e anche al Monte Atos, o alla Laura Dochiariou.

"La Vergine santa e' stata sempre per i maltesi sorgente di ispirazione profonda nella loro vita cristianamente vissuta", cosi' ha esordito mons. Vincenzo Borg, decano della Facoltà teologica di Malta nella sessione plenaria di ieri mattina. I lavori congressuali sono riusciti a stabilire definitivamente lo svolgimento cronologico della vita mariana a Malta, che questa volta viene pubblicata in un volume a parte centrato appunto sulla devozione mariana all'isola di S. Paolo nel seicento e settecento. L'analisi inizia dal periodo medievale e va fino al settecento. Anche in questa forma Malta e' interamente legata ai movimenti d'Europa. E' da notare la presenza delle confraternite mariane, terz'ordini con una spiritualità mariana più intensa. L'arte e l'architettura sacra a Malta rispecchiano l'influsso della devozione mariana delle isole maltesi e presenta un caso molto interessante della transizione dal rinascimento locale al barocco.

Nella sua relazione dedicata alla devozione mariana dei Cavalieri di Malta, la Signora Giovannella Berte', ha voluto soffermarsi sulla vicenda dell'immagine della Madonna di Filermo che ebbe incontro con i Cavalieri a Rodi nel 1506, acquisendo un carattere ecumenico. L'icone sacra fu portata dai Cavalieri a Malta dove rimase quasi per tre secoli, diventando la Madonna errante, dopo lo sbarco di Napoleone. Pero' e' rimasta sempre nel cuore dei Cavalieri gerosolimitani e di quanti nel suo peregrinare hanno appreso ad amarla.

Con questo sguardo sull'arte mariana, specialmente sull'isola di Maria che e' diventata Malta, sede dell'Ordine che fece tanto per la cristianità, dalla sua base di Malta, sono terminate le sessioni di studi del congresso.

Si e' aperto, frattanto, il Congresso Mariano Internazionale, logico coronamento di una settimana intensa di studi teologici e specializzati sulla Madonna. Raduna pellegrini da ogni parte dove in una grande festa di Chiesa in onore di Maria Madre di Dio, Madre della riconciliazione. Dopo la messa concelebrata giovedi' sera, per l'apertura, nella Concattedrale San Giovanni, da un numerosissimo clero, in mezzo ad un popolo che affollava l'immenso tempio, ieri mattina si e' svolta la prima sessione di conferenze sul tema della riconciliazione, con il discorso di Mgr Carmelo Cassar, professore di teologia al Seminario diocesano, sulla ispirazione di Maria sull'azione

pastorale della Chiesa, seguito dall'esposto dell'Arcivescovo di Saragozza, Mgr Elias Yanes Alvarez, sulla riconciliazione nella libertà, la giustizia e l'amore sotto il patrocinio di Maria.

E' intanto giunto ieri l'Inviato Speciale del Santo Padre, il Cardinale Salvatore Pappalardo, Arcivescovo di Palermo. E' giunto alle 13,15 all'Aeroporto di Malta, e dopo aver deposto una corona di fiori, davanti alla statua di Cristo Re si e' incontrato con alcuni bambini, prima di raggiungere, in mezzo ad una città imbandierata e festante, la Cattedrale.

Numerosi pellegrini venuti soprattutto da vari Paesi Europei si aggiungono al popolo maltese già spontaneamente coinvolto nel congresso che da un anno veniva preparato come celebrazione dell'anno giubilare della Redenzione e della riconciliazione nella loro marianissima isola.

REGINALD MASSON

IDEALE CONCLUSIONE CON IL PAPA DEI CONGRESSI MARIOLOGICO E MARIANO

PRESENTI ALL'INCONTRO I CONGRESSISTI E IL PELLEGRINAGGIO NAZIONALE MALTESE

Concluso il soggiorno estivo a Castel Gandolfo, Giovanni Paolo II e' rientrato stamane, mercoledi' 21 settembre, in Vaticano. Il rientro del Papa e' coinciso con la settimanale celebrazione della Parola in piazza San Pietro, alla quale hanno partecipato oltre sessantamila fedeli provenienti da tutti i continenti.

Un grande striscione, innalzato in uno dei settori più vicini alla cattedra del Papa, ha segnalato la presenza del pellegrinaggio nazionale di Malta. Il gruppo era composto da un centinaio di fedeli, giunti a Roma per celebrare l'Anno Giubilare della Redenzione e per ringraziare il Papa per aver voluto partecipare — per mezzo del Card. Pappalardo, suo Inviato Speciale — alle celebrazioni del Congresso Mariano Internazionale svoltosi recentemente nell'isola. Il Congresso Mariano e quello Mariologico, che lo ha preceduto, hanno rappresentato per la comunità ecclesiale in Malta un momento di forte comunione con la Chiesa universale. Tutti i fedeli — ci e' stato detto stamane — si sono uniti alle delegazioni giunte da ogni parte del mondo e insieme hanno affidato alla Vergine tutte le speranze e le attese della Chiesa in Malta.

L'eco dei due importanti Congressi di Malta e' stata portata stamane in piazza San Pietro anche da un altro gruppo. Accanto ai pellegrini maltesi aveva preso posto una piccola rappresentanza di sacerdoti, religiosi e laici che hanno partecipato ai lavori, come delegazione di diverse Chiese locali. Il gruppo era guidato da padre

Pavao Melada, OFM, Presidente della Pontificia Accademia Mariana Internazionale che tracciando un prima bilancio dei due Congressi ha voluta sottolineare la partecipazione di rappresentanti di ben 24 nazioni, che insieme hanno approfondito i temi: "Il Culto mariano nei secoli XVII e XVIII" e "Maria, madre della Riconciliazione". "Molto importante — ci ha detto P. Melada — e' stato anche l'aspetto ecumenico. Durante i lavori e' stata sottoscritta con membri di altre Chiese cristiane una dichiarazione comune su "Maria nella comunione dei Santi" e, per la prima volta nella storia dei nostri congressi si e' avuto un incontro di preghiera in comune, nella Cattedrale Anglicana a La Valletta. Ci auguriamo — ha concluso — di poter continuare questo discorso anche nel prossimo congresso che, abbiamo deciso, si svolgerà in Germania nel 1987".

Rivolgendosi ai fedeli di espressione inglese, il Papa ha detto:

Dear brothers and sisters.

I offer a warm word of welcome to all the English-speaking visitors who are presend today.

I wish to extend special greetings to all the pilgrims who have come to Rome during this Jubilee of the Redemption. In particular, I greet the members of the national pilgrimage from Malta and the Holy Year Pilgrims from the Diocese of Salford.

"IL-ĦAJJA"

IL-KUNGRESSI MARJANI

F'pajjiżna Ibieraħ ġew inawgurati d-Disa' Kungress Marjoloġiku Internazzjonali (li jibda llum u jibqa' sejjer sal-15 tax-xahar) u s-XVI-il Kungress Marjan Internazzjonali (mill-15 sat-18 ta' Settembru) fuq it-tema "Marija: Omm ir-Rikonċiljazzjoni".

Kemm huma mportanti dawn iż-żewġ Kungressi fil-ħajja tal-Knisja Kattolika wieħed jista' jaraħ mill-fatt li l-Papa Ġwanni Pawlu II il-Ħadd li għadda ħass li għandu jitkellem dwarhom fid-diskors tiegħu ta' l-Angelus, minn Castel Gandolfo.

Il-Papa stieden lil kulħadd biex jitlob għas-suċċess taż-żewġ Kungressi f'nofs is-Sena Mqaddsa tal-Fidwa.

Fil-Kungress Marjoloġiku, jiltaqgħu flimkien numru sostanzjali ta' teoloġi, għorrief u studjużi, kemm Kattoliċi kif ukoll Anglikani, Luterani, Kalvinisti, Ortodossi u nsara oħra, biex jistudjaw flimkien kif żviluppat u dehret id-devozzjoni lejn il-Verġni Marija fi ħdan il-poplu nisrani tul iż-żmenijet.

Dawn l-Kungressi ilhom isiru kull erba' snin għal dawn l-aħħar 36 sena — kull darba fuq perijodu differenti ta' devozzjoni. U f'pajjiżna qed tiġi studjata d-devozzjoni lejn il-Madonna fis-sekli 17 u 18.

L-istudji jkunu wesgħin ħafna. Fihom, dawk li jieħdu sehem jittrattaw kemm dak li kitbu t-teoloġi u dak li hemm fil-Liturġija tal-Knisja, kif ukoll id-drawwiet popolari taż-żmien li jkun, l-arti

u l-mużika, u kull ħaġa oħra li b'xi mod turi ġieħ lill-Verġni Marija.

Hekk, fil-Kungress Marjoloġiku li se jsir fostna, li x-xogħol proprju tiegħu jibda llum (il-Ġimgħa), dawk li se jieħdu sehem se jitkellmu kemm fuq it-tagħlim tat-teoloġi tas-sekli 17 u 18 u fuq il-kontroversji li nqalgħu proprju minħabba xi esaġerazzjonijiet ta' xi wħud, kif ukoll fuq fratellanzi u purċissjonijiet, fuq pittura u fuq mużika, fuq statwi tal-Madonna u dwar il-Madonna fil-letteratura ta' dak iż-żmien.

B'dan il-mod, il-Kungress se jservi biex ikun magħruf dejjem aħjar fuq liema bażi soda ta' tradizzjoni nisranija hi mibnija d-devozzjoni tal-Knisja lejn il-Madonna.

U dan lilna jinteressana ħafna — kemm bħala Kattoliċi kif ukoll bħala poplu li għandu devozzjoni partikulari u speċjali lejn Marija Santissima.

Per eżempju festa għażiża ħafna għall-poplu Malti u Għawdxi hija dik tat-twelid tal-Madonna magħrufa fostna bħala "Il-Vitorja" jew "Il-Bambina" li liturġikament tiġi ċelebrata fit-8 ta' Settembru li sa ftit ilu kienet festa pubblika miżmuma b'għożża kbira. U magħha hemm oħrajn: bħal dik tat-tlugħ fis-sema tal-Madonna (Santa Marija) u l-festa tad-Duluri li fiha l-poplu ta' dawn il-gżejjer imur bi ħġaru f'riġlejn il-Madonna biex iqimha u jitlobha l-faraġ u l-għajnuna tagħha.

Id-devozzjoni lejn il-Madonna għandha l-importanza tagħha fil-ħajja tan-nisrani.

Tant li fil-Pastorali tagħhom ta' Awissu li għadda, l-Isqfijiet Maltin fost ħwejjeġ oħra qalu li bħala frott tal-Kungressi jixtiequ jaraw li fil-familji ta' dawn il-gżejjer jibda jseħħ mill-ġdid dak l-ispirtu nisrani li kellhom fl-imgħoddi, meta kull filgħaxija l-familja kollha kienet tingabar flimkien għar-Rużarju u f'kull dar ma kenitx tkun nieqsa xi xbieha jew statwa tal-Madonna u ta' Kristu msallab, bid-dawl jixgħel quddiemhom.

Tiġdid bħal dan fid-devozzjoni lejn il-Madonna għandna bżonnu u għandu s-swi tiegħu: inkluż fil-ħidma li qed issir u li hemm bżonn li tkompli tikber kontra d-dagħa, fejn kultant wieħed jisma' l-aktar insulti koroħ indirizzati lejn Omm Alla.

Fil-fatt, l-akbar ilqugħ kontra din il-problema, ikun proprju billi d-devozzjoni lejn il-Madonna tinbena fuq pedamenti iżjed sodi u iżjed ħajjin.

Il-Ġimgħa, 9 ta' Settembru, 1983

IT-TWEMMIN NISRANI TAGĦNA

Id-diskors li Mons. Arċisqof Ġużeppi Mercieca għamel fl-okkażjoni tal-Pontifikal ta' l-inawgurazzjoni tal-Kungressi Marjani li qed isiru f'pajjiżna, għandu jkun għalina ta' tfakkira kbira li hekk kif missirijietna kienu magħqudin flimkien għaliex kellhom twemmin wieħed, hekk ukoll aħna nistgħu, permezz ta' għaqda sħiħa fl-istess twemmin nisrani, insibu s-soluzzjonijiet għall-problemi kollha li nistgħu nsibu ma' wiċċna bħala poplu.

L-importanza tat-twemmin nisrani fil-ġrajja ta' ġensna hija enormi. Fit-twemmin nisrani missirijietna sabu mhux biss l-ispirazzjoni fl-għażliet u d-deċiżjonijiet kruċjali li kellhom jieħdu f'okkażjonijiet diversi, imma wkoll il-qawwa meħtieġa biex ħdejn xulxin jaħdmu u jissieltu, akkost ta' kull sagrifiċċju, ħalli lilna jgħaddulna wirt li huwa rahan ta' għaqda, ġid u sliem.

Għaldaqstant, b'lejaltà lejn dawk ta' qabilna u wkoll biex inkunu nistgħu ngħaddu lil ta' warajna l-istess wirt ta' valuri Nsara, hu meħtieġ li kull wieħed u waħda minna, ningħaqdu mat-talba ta' Mons. Arċisqof lill-Madonna biex nibqgħu fidili lejha, "biex tgħinna nżommu ħieles it-twemmin nisrani tagħna u hekk inkunu dejjem f'għaqda sħiħa bejnietna."

Kif hu meħtieġ ukoll li nżommu quddiem għajnejna li "l-istorja tgħidilna li Malta hija marbuta mar-reliġjon nisranija, li hija minsuġa fl-Istorja u minquxa fil-qalb tal-poplu tagħha".

U li "Malta hija Maltija daqs kemm hija nisranija".

Missirijietna taw xiehda sħiħa tat-twemmin nisrani li ħaddnu u stqarrew. Il-fidi tagħhom fil-Knisja wrewha fil-ħajja privata u pubblika. Fl-oqsma kollha li fihom sabu rwieħhom.

Hekk ukoll għandna nagħmlu aħna. Għandna nkunu konsistenti. Aħna min aħna. Sew jekk aħna f'qagħda umli u sew jekk għandna responsabbiltajiet għoljin. Għax kif qal il-Papa fl-Ittra lill-Isqfijiet fl-okkażjoni tal-missjoni djoċesana li saret fostna bi tħejjija għall-Kungressi li qed isiru, "għal kull kategorija ta' nies, it-twemmin nisrani għandu l-istess ħtiġiet: tħaddan lil Kristu bil-fidi u tapplika t-tagħlim tiegħu għal kull sitwazzjoni konkreta tal-ħajja".

BOGĦOD MILL-MIBEGĦDA

Fid-diskors tiegħu, Mons. Arċisqof tkellem ukoll fuq l-ispirtu ta' rikonċiljazzjoni — it-tema tal-Kungressi Marjani.

Il-Kap Spiritwali tagħna qalilna ċar: "Jien nitlob 'l Alla għalija — biex inkun ta' eżempju għalikom — u minn qalbi ma noħroġ lil ħadd u nħobb lil kulħadd. U hekk tridu tagħmlu intom. U ippermettuli nfakkarkom, jekk xi ħadd jobgħod lil xi ħadd, m'għandux għax jersaq għat-Tqarbin".

Hu b'dan l-atteġġjament nisrani li aħna għandna niffaċċjaw il-problemi u d-diffikultajiet li niltaqgħu magħhom.

Filwaqt li nibqgħu sodi fit-tħaddin u d-difiża tal-prinċipji nsara tagħna u dak kollu li nemmnu fih, it-triq li għandna nsegwu f'kull każ u ċirkustanza għandha tkun dik tal-ġustizzja fl-imħabba Kristjana — triq li tirrifjuta bl-iktar mod ċar u deċiż, il-mibegħda.

Bħala segwaċi ta' Kristu għandna nkunu kapaċi ngħidu dejjem 'iva, iva; le, le'.

Bħala segwaċi ta' Kristu għandna nkunu difensuri kuraġġużi tal-verità u xhieda soda tas-sewwa, ikunu x'ikunu ż-żmenijiet u ċ-ċirkustanzi.

Bħala segwaċi ta' Kristu għandna nkunu fidili lejh u lejn it-tagħlim tiegħu, kif imwassal lilna mill-Knisja unika li waqqaf, mingħajr tlaqliq u b'konsistenza u koerenza.

Fl-istess ħin, pero', proprju biex inkunu segwaċi sħaħ ta' Kristu, l-atteġġjament tagħna għandu jkun ħieles kompletament mill-mibegħda u mogħni bil-virtù imprezzabbli ta' l-imħabba li hu tana l-aqwa eżempju tagħha fil-mument li kien qed imut fuq is-Salib, biex kiseb il-ħelsien għall-bniedem.

Is-Sibt, 10 ta' Settembru, 1983

"LEĦEN IS-SEWWA"

Is-Sibt, 17 ta' Settembru, 1983

MALTA TRID TIBQA' TAL-MADONNA

Id-disa' Kungress Marjoloġiku Internazzjonali u s-XVI-il Kungress Internazzjonali Marjan jaslu fit-tmiem tagħhom bil-laqgħa kbira ta' fidi pubblika u ta' mħabba lejn il-Madonna, li sejra ssir il-lejla fuq il-Fosos tal-Furjana, u li ser tiġi ppresjeduta mill-Mibgħut Speċjali tal-Papa, il-Kardinal Pappalardo, u wkoll bil-Pontifikal Solenni li l-istess Legat tal-Papa jiċċelebra għada fis-Santwarju Ta' Pinu. Dawn il-ġranet ta' dan l-aħħar, li matulhom saru bosta ċelebrazzjonijiet Marjani, kienu żgur ġranet ta' grazzja kbira mhux biss għal dawk li ħadu sehem fil-Kungressi imma għall-poplu kollu ta' dawn il-gżejjer Maltin li, kif tenna l-Vigarju ta' Kristu fil-messaġġ li għogbu jibgħat għall-okkażjoni, "dejjem ta xhieda tal-Vanġelu ta' Kristu u tad-devozzjoni tiegħu lejn Marija". Fl-istess messaġġ, il-Papa għal darb'oħra wera t-tama tiegħu li "ċ-ċelebrazzjonijiet Marjani jgajmu għaqda dejjem aktar ta' Fidi u mħabba fost uliedna ta' Malta, li bi kburija tissejjaħ il-gżira ta' San Pawl".

Dan ix-xahar ta' Settembru, ta' kull sena, jġeddilna t-tifkira ta' ġrajjiet kbar fl-istorja glorjuża ta' pajjiżna, meta missirijietna taw prova quddiem id-dinja ta' l-imħabba tagħhom għall-Fidi Nisranija u għal Art Twelidhom. Sa minn żmien il-miġja provvidenzjali ta' l-Appostlu Missierna San Pawl, l-imħabba tal-poplu Malti

lejn il-Fidi ta' Kristu u lejn il-Patrija tħalltu flimkien u saru ħaġa waħda, idejal wieħed: imħabba unika, imħabba mill-aktar magħquda u qawwija, imħabba li fl-imgħoddi ebda qawwa ma rnexxielha qatt tifridha, tagħżilha jew teqridha. Ir-Reliġjon u l-Patrija saru idejal l-aktar għoli tal-poplu Malti. Għar-Reliġjon u għall-Patrija missirijietna, matul il-medda ta' dsatax-il seklu sħaħ, għexu, u, kull meta kien hemm bżonn, tqabdu ma' forzi ferm akbar fil-għadd u fil-qawwa, u ċarċru demmhom u taw ħajjithom biex Malta setgħet tibqa' verament Maltija u ġawhra tal-Kristjaniżmu. Kien dan il-patrijottiżmu nisrani li ta lil Malta l-identità nazzjonali tagħha. Kien għalhekk li Mons. Arċisqof Mercieca kemm-il darba fakkarna li Malta qawwija hi Malta Nisranija: kliem li tennieh f'dawn il-ġranet taċ-ċelebrazzjonijiet Marjani meta qalilna li Malta hija Maltija daqskemm Nisranija. Għax il-poplu Malti u Għawdxi hu poplu li dejjem rabat qalbu mal-Madonna, u, minkejja kull tfixkil, hekk irid li jibqa': poplu tal-Madonna.

Malta ta' żmienna tinsab għaddejja minn mumenti l-aktar diffiċli fl-istorja reliġjuża u soċjali tagħha. Il-ħajja individwali, familjari f'pajjiżna qed tiġi l-ħin kollu imhedda minn tant għemejjel u ċirkustanzi li qegħdin iħottu bil-mod il-mod is-sisien ta' ċiviltà Kristjana u progredita li fuqhom pajjiżna sawwar u bena d-destin tiegħu matul elfejn sena. U hemm il-periklu li dak li jintilef ma nkunux nistgħu nerġgħu niksbuh. Ikun kollu tħabrik fil-vojt, li ma jagħtix riżultat pożittiv u sustanzjalment validu u kostruttiv, jekk nippretendu li nibnu Malta aħjar billi noftmu l-ħajja tagħna u tas-soċjetà tagħna minn dawk l-elementi ta' moralità Kristjana li dejjem taw sens liċ-ċiviltà tagħna u ġieħ lil pajjiżna.

Il-poplu Malti, fil-kotra l-kbira tiegħu u fil-profondità ta' qalbu, jaf li "Malta hija Maltija daqskemm hija Nisranija". U jaf li dan huwa dovut għall-imħabba li huwa dejjem wera lejn l-Omm tagħna tas-Sema. Bħall-poplu qalbieni u Nisrani tal-Polonja, il-poplu Malti jaf li l-qawwwa u t-tama tiegħu kienu dejjem fil-Madonna. Jaf li, biex ikun poplu qawwi u ħieles, irid jimxi dejjem u f'kull ċirkustanza fuq il-Liġi ta' Alla u jkun magħqud ħaġa waħda ma' l-Isqfijiet imqiegħda mill-Ispirtu s-Santu biex imexxuh fit-triq tas-salvazzjoni. U hekk irid jibqa': poplu Kattoliku, minkejja kull tfixkil. Irid jibqa', kif kien minn dejjem, poplu skond il-Qalb tal-Verġni Marija. Poplu tal-Madonna. Jalla ċ-ċelebrazzjonijiet Marjani li saru u qegħdin isiru f'pajjiżna f'dawn il-ġranet, kif awgura l-Missier tagħna l-Papa, "iqajmu għaqda dejjem aktar ta' Fidi u mħabba" fost il-poplu Malti.

Is-Sibt, 24 ta' Settembru

IL-POPLU MALTI MA JRIDX FIRDA

"Maria Reconciliationis Mater" — Marija Omm ir-Rikonċiljazzjoni, Marija Omm il-Maħfra: dan kien it-tema tal-Kungressi Marjani Internazzjonali li saru f'Malta f'dawn il-ġranet bħala parti miċ-

ċelebrazzjonijiet f'egħluq il-mitt sena minn meta leħen il-Madonna nstema' jsejjaħ lit-twajba Karmena Grima f'Ta' Pinu, Għawdex. Dan kien il-ħsieb ewlieni tal-Papa Ġwanni Pawlu II fl-Ittra li huwa bagħat lill-Isqifjiet Maltin fid-29 ta' Settembru tas-sena li għaddiet fil-ftuħ tal-Missjoni Djoċesana bi tħejjija għal dawn iċ-ċelebrazzjonijiet Marjani. F'dik l-ittra, il-Papa kien qalilna illi "t-tiġdid spiritwali jitlob ukoll sforzi oħra għar-rikonċiljazzjoni biex tinkiseb l-għaqda nazzjonali, li hi ħaġa għażiża ħafna, — l-għaqda bejn l-aħwa fil-libertà, il-ġustizzja u l-imħabba. It-tiġdid u r-rikonċiljazzjoni jfissru żmien ġdid fejn flok firda jkun hemm ftehim, u l-ġlied jintemm bil-qawwa tar-rispett għal xulxin bħal aħwa u ta' mħabba nisranija. Dan iż-żmien ġdid ikun ukoll żmien f'waqtu għall-ġid sew materjali u sew spiritwali ta' kull raġel, ta' kull mara, u ta' kull tifel u tifla f'Malta".

Din is-sejħa mqanqla għar-rikonċiljazzjoni fi ħdan il-poplu Malti l-Papa reġa' tennieha fid-diskors tiegħu lill-Isqfijiet tagħna fiż-żjara tagħhom "ad limina" fil-11 ta' Diċembru, 1982, meta qal: "B'tama qawwija fl-interċessjoni ta' Marija Ommna, jiena nafdakom lilha għax jien żgur li Hi tassew tħares fuq id-destin tal-poplu Malti f'dan il-mument ta' l-istorja tiegħu, kif dejjem ħarset fil-mumenti l-oħra kollha. Permezz ta' l-interċessjoni tagħha, jalla din tkun is-siegħa ta' rikonċiljazzjoni, għaqda u sliem għal Malta". Għal darb'oħra, fl-Ittra tiegħu fil-ftuħ tal-Kungressi, il-Papa reġa' sejjaħ lill-poplu, tant għażiż għal qalbu, ta' dawn il-gżejjer Maltin, għal "għaqda dejjem akbar ta' fidi u mħabba fost uliedna ta' Malta, li bi kburija kbira tissejjaħ il-gżira ta' San Pawl". Dan kien ukoll l-appell li l-Mibgħut Speċjali tal-Papa, il-Kardinal Salvatore Pappalardo, għamel ta' sikwit lill-poplu tagħna matul l-erbat ijiem li dam fostna: l-appell tiegħu għall-għaqda u r-rikonċiljazzjoni smajnieh jidwi bil-qawwa kollha waqt id-diskors tiegħu mill-gallarija tal-Kon-Katidral ta' San Ġwann, fuq il-Fosos tal-Furjana u anki f'Għawdex. Għaqda, rikonċiljazzjoni, maħfra: imwettqa fi spirtu ta' mħabba reċiproka u rispett lejn il-fehmiet ta' xulxin, f'għaqda sħiħa fi Kristu l-Feddej tagħna lkoll.

Din ukoll hija s-sejħa li għamlulna kemm-il darba u qegħdin jagħmlulna l-ħin kollu l-Isqfijiet maħbubin tagħna, li tant għandhom għal qalbhom il-poplu ta' dawn il-gżejjer. Kull darba li Mons. Arċisqof Ġużeppi Mercieca fetaħ fommu biex ikellimna, qatt ma naqas li jagħmlilna appell wara l-ieħor, ħerġin minn qalb imnikkta ta' missier li jħoss tant sogħba meta jara 'l uliedu mifruda: appelli għall-għaqda u għall-maħfra għal xulxin. L-Isqfijiet tagħna wissewna kemm-il darba li, meta nwarrbu lil Kristu minn qalbna u minn fostna, floku tidħol il-mibegħda, jidħlu l-firda u l-ġlied. U s-soċjetà tmur lura u tispiċċa biex titfarrak. Għalhekk l-għajta ta' Mons. Arċisqof Mercieca: "Malta qawwija hi Malta Nisranija", u "Malta hi Maltija daqs kemm hija Nisranija" għandha tinfed il-qalb ta' kull wieħed u waħda minna u tqanqalna biex neqirdu minn fost-

na kull ħaġa li tifridna minn xulxin. Kien għalhekk ukoll li Mons. Isqof Nikol Cauchi fakkarna, f'diskors li għamel fil-Katidral t'Għawdex, fid-dmir li għandna li nfittxu mhux dak li jifridna imma dak kollu li jgħaqqadna: il-Kredu li nistqarru, il-Fidi Nisranija li nipprofessaw, il-Vanġelu li ngħidu li nemmnu u naċċettaw, it-tagħlim ta' Ommna l-Knisja Mqaddsa.

Imħeġġeġ u mqanqal minn dawn is-sejħat kontinwi mill-mexxejja spiritwali tiegħu, il-poplu Malti wieġeb bla tlaqliq u bil-qawwa kollha. Wieġeb b'leħen qawwi għalenija. Il-poplu Malti wera fejn hi qalbu, u ħareġ fit-toroq u fil-pjazez bl-eluf kbar tiegħu, mixgħul b'entużjażmu li ftit rajna bħalu fl-imgħoddi. U għajjat bla biża' u quddiem kulħadd li ma jridx firda. Qatt forsi Malta ma rat daqshekk eluf ta' Maltin quddiem il-Kon-Katidral ta' San Ġwann u fuq il-Fosos tal-Furjana, magħqudin bejniethom fi spirtu ta' mħabba, imqanqla minn ideal wieħed u qaddis, jistqarru b'leħen wieħed u qawwi li ma jridux firda u ġlied imma jridu li Kristu jsaltan fostna. Għax fejn hemm Kristu, hemm il-paċi, l-għaqda, il-prosperità. F'dawn il-Kungressi, bosta kienu l-personaġġi li tkellmu. Tkellmu wkoll il-mexxejja spiritwali. U l-poplu Malti u Għawdxi tkellem ukoll, tkellem bil-kotra kbira tiegħu. U tkellem ċar u bla tlaqliq. Il-poplu tkellem b'leħen qawwi u qal li l-firda ma jridhiex. Malta issa tistenna li, dak li l-poplu tagħha stqarr fil-bieraħ, iwettqu fil-prattika, b'għemilu u b'imġiebtu.

"IN-... TAGĦNA"

IL-KUNGRESSI MARJANI... U L-POPLU

Din il-ġimgħa f'Malta u Għawdex fetħu żewġ Kungressi Marjani importanti u sinifikanti ħafna.

Dawn huma d-Disa' Kungress Marjoloġiku Internazzjonali u s-Sittax-il Kungress Marjan Internazzjonali. It-tnejn qed isiru fl-okkażjoni tal-mitt sena minn mindu l-Madonna kelmet lit-twajba Karmni Grima fil-kappella msejħa "Ta' Pinu", f'Għawdex.

F'dawn il-ġranet tal-Kungressi se jkollna l-okkażjoni naraw fostna mhux biss għadd ġmielu ta' pellegrini minn diversi pajjiżi imma wkoll personalitajiet importanti, l-aqwa fosthom il-Kardinal Salvatore Pappalardo ta' Palermo li se jkun il-Mibgħut Speċjali u r-rappreżentant tal-Papa. Kardinal modern u kuraġġuż, li fejn tidħol il-verità u d-dinjità tal-bniedem, jitkellem bla biża' u bl-aktar mod ċar.

Dawn il-Kungressi nistgħu ngħidu li waslu fi żmien kemm xejn delikat u importanti għal dawn il-gżejjer.

Meta nhar il-Ħadd li għadda l-Papa Ġwanni Pawlu II tkellem wara l-Angelus, hu irrefera għal dawn iż-żewġ Kungressi Marjani u għamel referenza speċjali. Referenza b'messaġġ għal min irid jifhem.

Hu qal li dawn il-Kungressi, bl-għajnuna tal-Madonna, għand-

hom iwasslu biex il-Knisja f'Malta tirbaħ id-diffikultajiet preżenti u tkun tista' taqdi mingħajr tfixkil il-missjoni tagħha anke fil-kamp ta' l-assistenza u ta' l-edukazzjoni, għall-ġid ta' kulħadd.

Ċertament, il-Papa mhux biss jaf eżattament fejn hi Malta, imma wkoll jaf tajjeb x'inhi s-sitwazzjoni f'dawn il-gżejjer. U tkellem kif tkellem għaliex jaf verament kemm hemm bżonn li l-Knisja f'Malta tegħleb l-ostakoli li għandha ħalli l-fidi li wasslilna San Pawl ma tkunx aktar mhedda.

Dak l-appell tal-Papa l-Ħadd li għadda kien messaġġ. Messaġġ importanti ħafna, li kull kattoliku veru għandu jilqa' u jaħdem biex dak li jixtieq ir-rappreżentant ta' Kristu fuq din l-art u l-kap tal-Knisja Kattolika u universali jseħħ.

Il-Papa talab ukoll biex il-Madonna, taħt it-titlu ta' "Omm ir-Rikonċiljazzjoni" tidħol għall-poplu Malti u Għawdxi ħalli dan ikun jista' jgħix fi klima ta' paċi reliġjuża u ħidma għalenija filwaqt li jagħti xhieda serena tal-Fidi nisranija.

Altru jafx minn xiex għaddej dan il-poplu Kattoliku. Altru jafx il-Papa minn xiex għaddejja l-Knisja ta' Kristu f'Malta. Altru jafx il-Papa bil-perikli għaddejjin minnu dawn il-gżejjer.

Tabilħaqq, Malta u Għawdex għaddejjin minn żmien diffiċli. Żmien ta' periklu. Żmien ta' taqlib u theddid. Żmien li fih qed jirrenjaw supremi l-firda, il-mibegħda, l-ħdura, il-pika u l-intolleranza.

Għandna poplu maqsum. Poplu mifrud bħal qatt qabel. Poplu mikul bil-problemi u d-diffikultajiet. Poplu li għax mifrud, la jista' jegħleb il-kriżijiet li għandu u lanqas jirbaħ il-problemi enormi li qed jikluh.

J'Alla f'dawn il-ġranet tal-Kungressi Marjani, il-Madonna, li fl-imgħoddi dejjem daħlet għalina, tidħol ukoll għalina fl-1983 u teħlisna minn dak li qed jifridna. Minn dak li qed iżommna milli nagħmlu progress. Teħlisna minn dak kollu li mhux qed iħallina nkunu poplu wieħed. Poplu nisrani veru... li jaf jagħder, jittollera u jħobb lill-proxxmu tiegħu.

Is-Sibt, 10 ta' Settembru, 1983

"L-ORIZZONT"
Il-Ħamis, 8 ta' Settembru

KUNGRESSI MARJANI

Għada se jkun inawgurat fl-Istitut Kattoliku, il-Furjana, id-Disa' Kungress Internazzjonali Marjoloġiku, Kungress, jiġifieri, li jittratta studji fuq il-Madonna.

Kungress Internazzjonali bħal dan huwa ta' ċertifikat tajjeb għalina, għaliex huwa prova ċara u qawwija ta' kemm fil-Gżejjer tagħna, taħt Gvern Soċjalista Demokratiku, teżisti u titgawda l-libertà reliġjuża:kontra l-propaganda malinja ta' dawk li bl-akbar sens anti-patrijottiku, moħħhom biex jinsinwaw fost il-fidili u fost

il-pajjiżi demokratiċi, li hawn Malta d-demokrazija saret trietaq u l-libertà reliġjuża hija ħolma.

Il-libertà reliġjuża fil-Gżejjer tagħna hija realtà. U mhux realtà artifiċjali, qoxra esterna biss li tinganna lit-twajbin. Taħt dan il-Gvern Soċjalista, il-libertà reliġjuża hija realtà sostanzjali u oġġettiva, għaliex fejn jidħol dan il-Gvern, ħadd mhu bojkottjat jew persegwitat minħabba t-twemmin tiegħu. Barra minn hekk, ir-reliġjon nisranija hja aċċettata mill-Kostituzzjoni ta' Malta Repubblika u hija mwettqa bil-liġijiet u l-provvedimenti ekonomiċi u soċjali li introduċa l-Gvern Soċjalista biex jaqdi l-bżonnijiet taċ-ċittadini kollha.

L-iżjed akkuża kalunnjuża li ssir kontra l-Gvern Soċjalista hija dik li huwa jattakka lill-Knisja u jikkumbatti l-Mexxejja tagħha. Din hija vera gidba u vera kalunnja. Bħala l-awtorità li tiggarantixxi l-libertà reliġjuża, libertà anzi li ntroduċiha huwa fil-Gżejjer tagħna b'konformità mat-tagħlim tal-Konċilju Vatikan II, il-Gvern Soċjalista jirrispetta l-Knisja u l-Mexxejja tagħha wkoll.

Minħabba dan ir-rispett, il-Moviment tal-Ħaddiema ngidem kemm-il darba mill-Mexxejja tal-Knisja Maltija u mill-kleru politikanti tagħha. Minħabba f'hekk, jirrispettahom sakemm jaqdu l-missjoni evanġelika tagħhom, iżda, b'obbligu lejn iċ-ċittadini kollha, ma jċedilhomx meta jindaħlu fejn ma jesagħhomx. Bit-tagħlim tal-Knisja f'idejh, il-Gvern Soċjalista m'għadux igħodd iżjed l-argument, illum imwarrab anke mill-istess Knisja, li la tkellem l-Isqof, tkellem l-Ispirtu s-Santu. Dan anqas għall-Papa m'għadu jgħodd fil-Knisja ta' Kristu.

Kulħadd għandu joqgħod għall-missjoni proprja tiegħu biex bir-rispett lejn xulxin, inkunu nistgħu ngħixu fil-paċi għall-ġid tal-poplu kollu.

"SUNDAY TIMES"
18th September 1983

MALTA: MARY'S VENUE

The past two weeks, ending today, have been exceptionally signiifcant for Malta as the venue for two International Marian Congresses drawing to a close with the presence amongst us of the Pope's Special Envoy, Cardinal Salvatore Pappalardo.

Pope John Paul II announced the choice of Cardinal Pappalardo as his own personal representative in Malta, on September 4. He made the announcement when addressing a crowd of thousands present on that day at Castel Gandolfo for the recitation of the midday *Angelus.*

On that first Sunday in September Pope John Paul chose as his theme "Mary, Seat of Wisdom" and he told those who had gathered to hear him: "Mary Most Holy is the 'Seat of Wisdom' since she

welcomed Jesus, Wisdom incarnate, into her heart and into her womb. With the *'fiat'* of the Annunciation, she agreed to serve the divine will, and Wisdom made his dwelling in her bosom, making her an exemplary disciple. The Virgin was blessed not so much for having nursed the Son of God but rather for having nourished herself with the health-giving milk of the word of God. In imitation of Mary, the heart of every believer is transformed into a dwelling place of Christ Wisdom... Mary guide us and help us to live our relations with Jesus the Redeemer in this way!"

That is the wisdom that, prayerfully, the people of the Maltese Islands, and all other true believers seek to strengthen and spread in their own homeland and throughout the world, in unison with the great Christian family as it struggles to become truly one.

It was in the context of this "Christ-Wisdom" through Mary (getting to know Christ through Mary) that Pope John Paul went on to speak to the crowd at Castel Gandolfo of the "important twofold ecclesial event" now drawing to a close in Malta: the Ninth International Mariological Congress from September 8 to 15 and from the 15th to the 18th the Sixteenth International Marian Congress on the theme "Mary, Mother of God". The Pope spoke also of the wider Christian dimension of the Congress: "Many persons coming from numerous nations will be joining the Maltese faithful. Orthodox, Anglican and Protestant personages will also bring an expected contribution".

It was at this point that the Pope announced: "I myself will be represented by His Eminence Cardinal Salvatore Pappalardo, Archbishop of Palermo, as my Special Envoy".

The welcome given to Cardinal Pappalardo throughout his stay here and the religious fervour witnessed yesterday at that vast meeting place for great public manifestations of Faith, which is the Granaries, in Floriana, confirmed once more the unbreakable links binding the Catholic Maltese people to the Holy Father and his teaching through the Bishops and the Clergy; bonds of solidarity unmistakably shown Cardinal Pappalardo in whom, even more than the brave Archbishop of Palermo from neighbouring Sicily, buffetted and plagued by so many acts of criminal violence, they saw the Pope himself.

After announcing the name of his chosen representative Pope John Paul prayed for the success of the two Mairan Congresses in Malta. The aim is the one and only aim of all Church activities: the constant renewal of the spirit in the exacting task of the Redemption. And in this never-ending task the Malta Congresses helped to prepare the ground for another event coming up later on this month and that is the Synod of Bishops beginning on the 29th. Last but certainly not least for Malta these Malta Congresses strengthened the people's resolve to face and overcome, as true Catholic citi-

zens, present and future problems as they arise within their own individual family and in the wider family which makes up the community of Malta.

Meeting the political challenge

It was with Malta's own problems in mind that Pope John Paul said, speaking about the "two-fold" Marian event here: "May Mary... grant especially that the population of the Maltese Islands may live in a climate of religious peace and harmonious activity, in the serene witness of the Christian faith, brought to Malta by the Apostle Paul, so that the Church in Malta, overcoming its present difficulties, may carry out its mission without hindrances, also in the fields of welfare and education, to the benefit of everyone".

So, finally, what is expected of the people of Malta is to live up to their public manifestations of loyalty to their Church. The Church in Malta is facing difficulties which hinder its mission in welfare and education. As Maltese citizens and members of the Church we know that what these hindrances are and where they are coming from. We should also see that the hindrances are removed. The challenge is political and the people of Malta and Gozo must see that those whom they elect to represent them respect the Church to which they belong. September has a red letter day in Malta's political history: Independence Day, next Wednesday. The basic Independence Day message is that as a sovereign people the people of Malta are their own *only* guarantee of the Malta they want to preserve for themselves and their children. And from the position of the Church within Malta flows everything else that makes the people of the Maltese Islands what they are and what they want to continue to be — at peace among themselves and living as securely as possible in a sadly troubled world.

MARIAN CONGRESSES: A NEW IMPETUS

Now that the Marian and Mariological Congresses are at their peak, it is worthwhile keeping in mind the goals set by our Bishops for these festivities. Far from being purely external manifestations, the Bishops of Malta and Gozo envisaged them as "the beginning of a renewal in our whole lives as Catholics".

In the joint Pastoral Letter announcing these Congresses the Bishops explained further the results expected, namely:

That we strengthen the ties binding us together as Christians within the Church, with the Pope and with the Bishops;

That we unhesitatingly accept the teaching of Christ as transmitted by the Pope and by the Bishops;

That we make further progress in matters of justice and peace;

That we remove from our hearts the divisions separating us from one another;

That we expell from our mentality materialistic tendencies that militate against the Gospel;

That ordinary laymen understand their role in the Church and give witness not only within Church precincts but also in their lives as responsible parents, citizens and workers.

Many of these objectives set by the Bishops for these Marian celebrations echo Vatican Council II and the present socio-political conditions in Malta. They coincide with the wishes expressed by many who were interviewed before the drafting of the Pastoral Plan. So the hope is that these Congresses will provide the necessary vigour to project these aims further on even when the external manifestations are over.

Catholic Outlook 18th September 1983

WELCOME TO A CARDINAL PLUS

A cynic may have thought that the arrival among us of Cardinal Pappalardo, the Pope's personal representative for the Marian Congresses, smacked of excellent timing Excellent it was indeed, but the cynic would have to be reminded that the Cardinal visited Malta for "celebrations" which were earmarked to take place here four years ago. As it is, the timing can quite happily be termed providential. Our guest has seen for himself and has no doubt heard enough from every quarter to be able to submit a solid report to Pope John Paul who, it must be presumed, did not lightly select his legate for the occasion. A *papabile* at the last Conclave, Cardinal Pappalardo's credentials and his ability to size up a situation and his unquestionable courage in the fulfilment of his duties in Palermo are above reproach.

The tumultuous welcome he was given at the airport was perhaps marred by the absence of that gesture which makes a nation mature. A people known for its sense of occasion would have liked to have seen this emninent prelate, asked to a Catholic land for a very Catholic ocacasion, met, if not by the President (but how fine that would have been even if protocol may have had to be fudged here and there and the President so advised) then at least by the Prime Minister, or a Senior Deputy Prime Minister or even, simply, a Deputy Prime Minister: there are enough of them around. As it was, one got the impression from watching television that he was handshaken first by the Minister of Foreign Affaires, an alternative which jarred somewhat.

All of this pales into insignificance, however, when it is placed alongside the rapturous scenes which characterised the Cardinal's short stay with this hospitable people, scenes which must have impressed him from the very start and which reached their climax yesterday evening on the Granaries. Looking back, it is not the rapture alone which occupies the mind's eye but its combination

with the sheer physical presence of the faithful who came out of their homes to meet this man sent by Pope John Paul and who led them in procession from St. John's for the final act of celebration. The impressiveness of this formidable gathering cannot be lost, must not be lost, on those who, for whatever reason, found they could not share this intense experience and were the lesser for it. There, at the Granaries, th true heart of Malta beat; a heart loyal to its authentic heritage, buoyed up by its consonance with that corpus of believers which came from all walks of life to pay homage to its beliefs and to express its solidarity with the Pope, his Bishops and itself through an act of workship the public manifestation of which has been central to Malta's way of life. There, at the Granaries, all alien attempts to make inroads on that solidarity were surely shown up in all their foreignness.

The Church in Malta, whatever Dr. Carmelo Mifsud Bonnici may think to the contrary, needs no administration to save it from itself. Still less does it need the attitude being meted out to its leaders by those who would have save her. It is a presumptuous attitude and the tens of thousands who participated at the Granaries yesterday testify to this. Humble men would realise this and humble men would wonder at it. If one of the consequences of the Marian Congress were to be this realisation and wonderment then its fruits would be considerable indeed.

We do not know what his hosts at San Anton told the Papal Legate, last Friday, and it is doubtful whether any of the exchanges will find their way into some documentary publication, but not impossible. How strange it must be for him, as he returns to his native land, to have witnessed such fervour among the people and try to equate that fervour with the divisive Devolution of Certain Church Property Act which was fashioned by a political party, directed at matters outside its competence and introducing into that of the Pope abroad and his Bishops at home. It probably never came up as a topic of conversation but if it did, the Cardinal would no doubt have given a good account of himself before, during and after dinner.

He came to our land to attend the Marian Congress, the theme of which was: Mary, Mother of Reconciliation. He will doubtless have used its inspiration to encourage those he met and discussed it with, to encourage them to open up the paths of national and personal reconciliation closed, up to now, by pique and power, and to avoid the dark alleys of division, bitterness, violence. He came, in a way, as a stranger — but a stranger who was immediately made to feel at home. He must leave as a warm and close friend — a friend struck by what he witnessed and longing to tell others about that witness. Among those others will be Pope John Paul who will be his most earnest listener.

It must be gratifying for the Archbishop to see the Marian

Congresses crowned by such fervour, he whom some would like to make a non-person Gratifying, yes. But he knows more than anybody else the problems which still exist and which he would dearly love to solve. His will have drawn such inspiration from the events of the past tasks earmarked in his in-trays. Those tasks will be lighter for all their weight. He shares them with the faithful.

Roamer's Column, 18th September 1983

"WEEKEND CHRONICLE"

THE PAPPALARDO AFFAIR...

Only last weekend Malta's notorious crusaders of the sixties were at it once again! With banners held up high they thronged and swarmed, unwavering, in their holier than thou fanatic fervour, raving and ranting all the way long. They sported their leaders in frantic excitement and unparalleled euphoria.

Reminescences, sweet heart-warming remembrances and nostalgic memories of the battlecries of the sixties reverberated in the inner sanctuaries of their embittered egos and added to the dire irony of it all.

Waving papal flags and the blue pendants supposedly appertaining to the Marian colours displayed during public manifestations, the whistle brigade of 20-odd years ago made its triumphant entry into Valletta much in the Marcia su Roma style engineered by Mussolini, an ex-colleague of the local clan and brand of today's neo-fascists.

Indeed it has been their week. The Mariological and Marian Congresses were matters of a purely religious nature and such ecclesiastical functions serve to enhance and embelish the human soul, revive an otherwise ailing, luke-warm faith tainted by the thousand and one worldly pitfalls.

As such, with a vast foreign body of Catholic representatives, clerics and Bishops plus His Holiness the Pope's own very special emissary and legate, Cardinal Salvatore Pappalardo, the congresses attracted thousands, and rightly so, giving ample proof of the people's freedom of movement, worship and Government's democracy and non-interference in matters purely religious.

On the contrary the conferences had the administration's approval — hence the distinguished presence of President Barbara and Deputy Prime Minister Mifsud Bonnici amongst others. The magnificence of St. John's co-cathedral echoing the majestic sound of its skilfully played organ, the Granaries manifestation and the Gozo Ta' Pinu function proved beyond any shadow of doubt that the faithful were not only allowed freedom of public Christian expression but almost encouraged to attend by the vast television and radio coverages — both state owned.

So much for the jibe at Government that the ruling Socialist Party is at loggerheads with Christ's doctrine. Union papers reported faithfully the chain of events and sequence of happenings and even live transmissions over cable radio were broadcast.

What was jarring, what reeked of political slant, what disappointed and was so downright and glaringly artificial was the over enthusiasm, the pitiful acting, the put-up exuberance and the forced wild ecstacy so agonizingly stomach-turning.

The performances at City Gate on Friday evening, no doubt instigated by Nationalist "In-Tagħna's" poster "Welcome to Cardinal Pappalardo" were Nationalist orientated. Their readers obviously got the message well. It was the Nationalist battle-cry of the sixties printed poster and frontpage wise. The normal, level-headed Maltese needed no enticing to greet this Cardinal. They went along without buffoonery and made no clownish displays. But Friday's opposition newspaper's poster was the much awaited and anticipated signal for the sacred number 51-happy bonkerites to rally forces and bottleneck at Republic Street. Ancient hymns remnant of the sixties were screeched by Museum female "bazokki" oozing the September humid perspiration while one of the ordinary laity's fairer sex specimen was overhead miaowing at the top of her hysterical voice: "They've 'stolen' our faith"!! No need of clarification is warranted as to the reference and meaning of "THEY".

It was one whole litany of "Christus Vincit"; "Għalxejn l-għedewwa jridu" and "Viva l-Arċisqof", but strangely enough few "Viva Pappalardo" or "Viva l-Kardinal".

Obviously the entire week-end show was aimed at Government by those who haste to put pen to paper in the *Sunday Times, Ħajja, Leħen is-Sewwa, Times* and *In-Tagħna,* scribbling in pontifical tones, condemning whatever hints at being Socialist emanated — even the most trivial of matters.

It is such a pity that a Cardinal held in such high esteem, a "popeable" during the last conclaves and a bravely staunch anti-Mafia personality residing and preaching in the very hot-spot of Mafia massacre, Palermo, should have been "used" by the local reactionaries. No doubt the visit very conveniently co-incided with the sham "Independence" celebrations organised by Eddie & Co. and the congresses themselves had sparkled off the necessary enthusiasm and provided a beautiful build-up for a bonkerite march and meeting, eventually held on Wednesday ironically enough at the same spot where 19 years ago despite the lowering of the Union Jack, the Arena remained British soil! Cardinal Pappalardo has come and gone. He has captured the hearts of many with his homelies and speeches — the finest we have heard for some time. An aura of sincerity surrounded his distinguished and dignified self: indeed an upright honest man for all seasons and gentiles.

Only the mockery of a section of our population remains whose

false applauses were only a deceitful mock-up to hide a gnawing malevolent hate towards the worker's movement. How's all this for hypocrisy?

IMPRESSJONIJIET TA' ŻEWĠ ISQFIJIET LI ĠEW GĦALL-KUNGRESS MARJAN

L-ISQOF JULIAN WOJTOWSKI

Traduzzjoni mill-Pollakk ta' artiklu li deher fil-ġurnal Kattoliku ta' Krakow TYGODNIK POWSZECHNY

I

On the feast of the Nativity of the Blessed Virgin Mary, in the old capital city of Malta, Mdina, in the Cathedral built on the site, where the house of Publius used to be, whom St. Paul during his three months after his shipwreck not only converted him, but made him the first bishop on the island, Mgr. Joseph Mercieca Archbishop of Malta celebrated in front of the Madonna of St. Luke a Pontifical Mass inaugurating the IX Mariological Congress. The Liturgy was in the Maltese language which originated from Arabic and Sicilian dialect. The Cathedral destroyed by an earthquake, was rebuilt in 1702 by a great Maltese architect in pure baroque architecture. At the Museum of the Cathedral just before the Mass an exhibition of Maltese Marian art of XVII - XVIII century was inaugurated. Greater effect over and above the traditional, big paitings had the small votive paintings in honour of the Mother of God which were exhibited.

Next morning, at the Catholic Institute, in Floriana, the Mariological Congress was inaugurated in the presence of the President of the Republic of Malta and Church dignitaries. The Polish representative, Fr. Ludwik Andrzej Krupa, OFM, professor of the Catholic University of Lublin greeted the congress. A telegram was also sent to Pope John Paul II. The inauguration took place in the hall, seating 800 persons: there were simultaneous translations in English and Italian. In the same hall, morning sessions of the Congress were held, while the afternoon session in Maltese, on different topics was also held there; it drew the biggest audience.

Sunday morning was spent on a tour round Valletta, built in XVII century in Renaissance architecture. We also saw old churches of Malta, from Roman times.

On Sunday evening at Żabbar everybody went to see the procession with the statue of the Mother of God on a silver pedestal; there was a four-hour ringing of the bells and fire-works. On Monday 12th September on the 300th anniversary of the victory of the

Turks at Vienna, Father Edo Pericic from Zadar in Croatia, spoke about the victories of Polish king Jan III Sobieski in Vienna and he considered those victories as the liberation of Balkan nations from the Turkish domination.

At the end of the Mariological Congress the chairman of each language section, presented a report about the work done during their sessions. The report about the work for the Polish section was presented by Fr. L. Balter. On the same day, in the evening, the Marian Congress began with the speeches by the Archbishop of Malta Mgr. Giuseppe Mercieca, the bishop of Gozo Mgr. Nicol Cauchi, the Archbishop of Saragossa Yanez Alvarez (organiser of the Mariological Congress 4 years ago) and Fr. Melada OFM. All these speeches were made before the Holy Mass which was celebrated at St. John's Cathedral, Valletta.

The Marian Congress gave more importance to Marian devotion than to Marian studies.

In the morning all members were present for the general session, while in the afternoon they took part in language sessions.

On Friday everybody greeted the Pope's legate Cardinal Pappalardo, archbishop of Palermo.

On Saturday evening, during Mass celebrated in front of the church of St. Publius, by Cardinal Pappalardo, over 15000 Maltese people took part together with the clergy and the Congressists.

The Sunday evening celebrations took place in Gozo, in the sanctuary of the Virgin Mary of Ta' Pinu led also by Cardinal Pappalardo. There were also ecumenical discussions with 14 delegates; seven Catholic, four Anglicans, one Lutheran, Calvinist and Orthodox. The fruit of their work was a statement read on the last day at the Mariological Congress. The day before, in the evening a celebration was held in the Anglican Cathedral during which all prayed to the "Mary Mother of Peace and Reconciliation". There were readings from the Holy Bible and from the "Marialis Cultus" of Pope Paul VI.

II

The IX International Congress discussed the cult of Mary in XVII and XVIII century. The president at Pontificia Academia Mariana Internationalis, Fr. Melada, in his speech, presented the main points at the Congress. These were: Devotion to the Virgin Mary in theology, Liturgy and history. Twenty papers were read by twelve scholars during the general sessions and 180 papers in the language sessions. The most numerous sections were from Croatia and Spain — over 30 papers in each; the next were the French and Italians — over 20 papers; and following there were English, Maltese, German, Polish and Portugese with smaller number of papers.

Most of the papers were concerned with the devotion of the

Virgin Mary in different countries, nations, cities. Some papers dealt with the Marian spirituality of particular saints but the greatest attention was given to St. Louis Marie Grignon de Montfort. The importance of Mary in the reconciliation of the people with God and between themselves. We also discussed the devotion to the Virgin Mary, the dogma of the Immaculate Conception, Mary's sufferings with Jesus and her dignity. The most interesting paper about Marian Art during XVII and XVIII centuries was presented by professor Janusz Pasierb, although the Spanish, Croatian and Maltese sections contributed to the topic.

Marian music in XVII and XVIII century was only a side issue. Only 5 Croat and 1 Portuguese paper treated the subject, one being on the Marian Hymns of St. Louis Marie Grignon de Montfort. The general sessions were concluded by a concert which took place at St. John's Cathedral in Valletta — mainly works written by Maltese composers between XVIII and XX century. During the general sessions there were also talks on same Marian sanctuaries; the one most often mentioned was that of Jasna Gora and also those of Bungos, Ghiana, Stoczek, Fourviere and Lourdes were also mentioned.

A paper on private visions of the Virgin Mary and their interpretations by Benedict XIV ended the general sessions. All the papers during those sessions were presented by people at high standing in cultural institutes and they showed the logic and clear synthesis of Marian devotion in XVII and XVIII century.

The papers analysed the importance of Marian devotion in everyday life in different countries, nations and groups of people. Many unanswered questions remained after the sessions which should encourage us to work more in Marian Institutes.

III

The Polish official contribution, consisted of 12 papers, eight of the authors of these papers were present in Malta while four just sent their papers.

The Polish section consisted only of the members taking an active part in the Congress. The raport on the work done by the Polish section was presented by Fr. L. Balter (secretary of the Polish Language section) while the chairman of the Polish section was Fr. A.L. Krupa OFM (a former vice-chair-man of Pontificia Academia Mariana Internationalis) Polish papers were about the theology of Icons, the Virgin Mary as the new Eve, Mary the Mother of Peace and Mercy, devotion of the Virgin Mary at Jasna Gora, Warmia, Mazurach and Pomorza. Other sections also had papers about Poland's Czestochowa sanctuary (English section) Spain — Poland plebiscite for the definition of the Immaculate Conception in 1732 (Spanish section); St. Maximilian Maria Kolbe and Reconciliation

(French section); the religious order near Braganca (Portugal section).

The devotion to the Virgin Mary in different parts of Poland especially the history of the sanctuary of Mother of Peace in Stoczek Warminski (place of imprisonment of Cardinal Stefan Wyszynski) was also discussed.

Everyday, the representatives of the different language groups prepared the Latin Liturgy for the morning celebration. The Polish section prepared the Liturgy for the anniversary of the liberation of Vienna on the 12th September.

The evenings were spent in national entertainments. Croatians were very often singing till late at night; the Spanish group showed us a film about the monuments of the Virgin Mary in Burgos and the pilgrimage to St. James of Compostella, and the Polish group organised poetry-evening led by Fr. Janusz Pasierb.

The Polish group visited also St. Luke's hospital where they met a Polish doctor who could not meet them outside because of his duties. They met also many other Polish doctors, engineers, teachers and their families.

After the Congress all those taking part went to Rome where on the 21st September they had an audience with Pope John Paul II.

• Next X International Congress of the Virgin Mary will be held in West Germany in 1987.

CONGRESSO MARIOLOGICO DI MALTA

CATTOLICI FINO IN FONDO. MARIA BALUARDO DELL'ISOLA (mir-rivista IL ROSARIO E LE NUOVA POMPEI)

Sono ben noti i fatti di Malta per essere ulteriormente ricordati e commentati. Ma tutte queste difficoltà non sono riuscite a smorzare la fede e la devozione a Maria.

Una visita in occasione del Congresso Mariologico Internazionale (8-15 settembre 1983), mi ha fatto riconfermare nella convinzione che la fede seminata dall'apostolo Paolo e' ancora viva e feconda. Ne ho avuto anche la prova dei fatti. Migliaia di persone e centinaia di sacerdoti hanno seguito i lavori del Congresso ed hanno celebrato con entusiasmo la reciproca fedeltà tra Maria ed Isolani.

Durante la permanenza mi capito' tra le mani un testo scolastico e mi sorprese non poco l'evidenza data al profondo legame tra Malta e la Madonna. Gli eventi più importanti sono legati ad una festa mariana. Più di 150 chiese sono dedicate a Maria.

Per noi di Pompei e' interessante ricordare come sin dagli inizi del nostro Santuario — miracolosamente — si siano tesi i primi fili tra Pompei e Malta che hanno formato oggi una tela ben stretta.

Il Rosario e la Nuova Pompei del 1885 riporta una relazione det-

tagliata di Rosa Apap Marchesa Testaferrata dei Principi di S. Margherita sulla scampato naufrago nel porto di Bastia. "Entriamo in porto! Infatti il mare si era calmato; ma solo duro' la calma per mezz'ora, tanto da farci prender terra, perciocche', appena sbarcati ricomincio' una tempesta più infernale di prima, che costrinse il legno a stare tre giorni nel porto. Suonava il mezzogiorno dell'undici ottobre! Era l'ora in cui, ricevendo noi la grazia, senza saper molto della festa di Pompei, qui si recitava la Supplica alla Vergine per tutti gli associati all'opera del Nuovo Tempio".

Il nostro commento non puo' essere dissimile dalla nota redazionale di allora: "Lettori, noi non aggiungiamo altro. Noi esultiamo!".

Oggi, a distanza di 100 anni, ho trovato a Malta chi mi ha saputo spiegare che il Santuario diocesano dedicato alla Madonna di Pompei a Marsaxlokk e' stato eretto in conseguenza di questo miracolo e per opera della marchesa Testaferrata.

La prima grazia in Malta, per intercessione della Madonna di Pompei, era avvenuta nel settembre dello stesso anno a beneficio della moglie del Sig. Giuseppe E. Inglott. Costui "venuto a prostrarsi a pie' del Trono della nostra gloriosa Madre nel di' ricordevole degli 8 maggio 1887, ed assistere all'Incoronazione, porto' alla sua patria, Malta Cospicua, una bella tela in olio, copia fedele della venerata Immagine della Vergine di Pompei, eseguita dal noto pittore Cav. Vincenzo Paliotti. Egli si tenne beato quando pote' aver da noi la primitiva cornice che inquadrava la taumaturga nostra Effige innanzi di venire collocata sul Trono" (Il Rosario e la Nuova Pompei, 1889, p. 120).

Nel 1889 era già stata tradotta la Supplica in maltese. A scorrere il Bollettino del Santuario si trovano registrati centinaia di pellegrinaggi da Malta: celebre quello del 1888 che porto' al Santuario ben 700 persone e 20 sacerdoti. Qualche anno fa si reco' il Presidente della Repubblica. Si comprende il commento di Bartolo Longo: "Dal primo giorno che vide la luce il presente Periodico, i due nomi di Malat e Pompei apparvero insieme come di due sorelle di una medesima stirpe, come gemelle di una medesima Madre, animate di una medesima fede, sospinte da un medesimo slancio d'amore".

Nel contesto degli studi presentati al Congresso mariano — sotto il titolo generale "Maria Mdare di Riconciliazione" — ha trovato il suo posto naturale una riflessione ecumenica sulla Madonna.

Prendendo lo spunto dalla "comunione fra coloro che appartengono a Cristo, sia che abitano sulla terra, sia che, lasciato il corpo, abitano con il Signore" (2 Cor 4b,8), si e' arrivati a riflettere sul posto di Maria nella "Comunione dei Santi".

"In questo contesto si comprende l'intercessione dei santi per noi, la quale esiste in modo simile alla preghiera che i fedeli fanno gli uni per gli altri. L'intercessione dei santi non va intesa come informazione a Dio delle nostre necessità. Nessuna preghiera puo'

avere questo senso riguardo a Dio, la cui scienza e' infinita. Si tratta di un'apertura alla volontà di Dio per se' e per gli altri, di un esercizio dell'amore fraterno.

"All'interno di questa dottrina si comprende il posto che corrisponde a Maria Madre di Dio. E' appunto la relazione a Cristo che nella comunione dei santi le conferisce un ruolo singolare d'ordine cristologico. Inoltre la preghiera di Maria per noi va considerata nel contesto culturale di tutta la Chiesa celeste descritto dall'Apocalisse, al quale la chiesa terrena vuole unirsi nella sua preghiera comunitaria. Maria prega all'interno della Chiesa, come ha fatto una volta nell'attesa della Pentecoste (Cfr. Atti 1,14). Quali che siano le nostre differenze confessionali non c'e' nessun motivo che impedisca di unire la nostra preghiera a Dio nello Spirito Santo con quella della liturgia celeste, e specialmente con quella della Madre di Dio.

"Questo inserimento di Maria nel culto intorno all'Agnello immolato (aspetto cristologico) associato a tutta la liturgia celeste (aspetto ecclesiologico) impedisce ogni interpretazione che sembri attribuire a Maria un onore che e' dovuto a Dio solo. Inoltre, nessuno dei membri della Chiesa aggiunge qualcosa all'opera di Cristo, che resta sempre l'unica sorgente di salvezza. Non e' possibile inoltre prescindere da lui, ne' ricorrere ad un cammino più comodo di quello del Figlio di Dio per giungere al Padre. Nello stesso tempo e' chiaro che Maria ha il suo posto nella comunione dei santi.

"Alla fine di queste riflessioni, vogliamo dare pubblica testimonianza dell'espressione fraterna in questi giorni. Essa non si limita all'atmosfera nella quale il dialogo si e' svolto, ma abbraccia tutta l'attività del Congresso e la stessa religiosità del popolo di Malta, che con la sua fervente preghiera con Maria ci ha accompagnati.

"Consapevoli che sono ancora parecchi i problemi teologici sui quali il dialogo dovrebbe esercitarsi dichiariamo la nostra volontà di continuare le nostre riflessioni nel nome del Signore".

L'augurio per l'Isola e' stato formulato dal Papa nella sua Lettera del 26 agosto 1983: "Saluto tutti i figli e figlie della Nazione Maltese: una delle più antiche nazioni cristiane che ha sempre offerto testimonianza della sua accettazione del Vangelo di Cristo e della sua devozione a Maria... Spero che le celebrazioni mariane facciano incrementare una più grande unità di fede e di amore tra i figli di Malta. Affido questa speranza sotto la materna ed amorevole protezione di Maria".

RENDIKONT FINANZJARJU
MISSJONI DJOĊESANA

DHUL		HRUĠ	
Ġabra fil-knisja tal-Mosta fil-ftuħ tal-Missjoni	Lm 175.00	Stampa Ittra tal-Papa għall-ftuħ tal-missjoni	Lm 600.00
Kontribuzzjoni	152.00	*Marija tal-Vanġelu*	650.00
Mill-bejgħ tal-ktieb *Marija tal-Vanġelu*	490.00	l-erba' libretti fuq il-Madonna	200.22
Żbilanċ	633.22		
	Lm1450.22		Lm1450.22

KUNGRESS MARJOLOĠIKU U KUNGRESS MARJAN

DHUL

Kontribuzzjonijiet mill-parroċċi:

Attard	Lm 30.00	Pawla Kristu Re	30.00
Balluta	50.00	Pawla Lourdes	–
Balzan	50.00	Qormi S. Ġorġ	106.00
B'Kara S. Elena	115.00	Qormi S. Sebastjan	50.00
B'Kara S. Ġużepp	40.00	Qrendi	35.00
Birżebbuġa	100.00	Rabat	50.00
Burmarrad	90.00	Safi	20.00
Bormla	60.00	San Ġiljan	55.40
Dingli	18.00	San Ġwann	–
Fgura	50.00	Santa Luċija	40.00
Fleur-de-lys	40.00	San Pawl il-Baħar	200.00
Floriana	–	S. Pawl il-Baħar — Buġibba	50.00
Għargħur	40.00	Santa Venera	–
Għaxaq	35.00	Senglea	50.00
Gudja	20.00	Siġġiewi	25.00
Guardamangia	22.00	Sliema S. Maris	136.00
Hamrun Kunċizzjoni	50.00	Sliema Sagro Kor	–
Hamrun S. Gejtanu	50.00	Sliema S. Girgor	50.00
Kalkara	25.00	Sliema Nazzarenu	50.00
Kirkop	5.00	Tarxien	50.00
Lija	43.00	Ta' Xbiex	50.00
Luqa	–	Valletta S. Duminku	80.00
Manikata	10.00	Valletta S. Pawl	52.00
Marsa M. Reġina	–	Valletta S. Wistin	50.00
Marsa Trinità	50.00	Vittoriosa	20.00
M'xlokk	30.00	Wied il-Għajn	15.00
Mdina	–	Żabbar	–
Mellieħa	60.00	Żebbuġ	200.00
Mġarr	50.00	Żejtun	50.00
Mosta	130.00	Żurrieq	76.00
Mqabba	–		
Msida	20.00		Lm2916.40
Naxxar	43.00		

Kontribuzzjonijiet oħra

Knisja Ġiżwiti, il-Belt	Lm 40.00	Sorijiet f'kani ta' Marija	35.00
O.F.M.Conv. Il-Belt	20.00	Sorijiet S. Heart	10.00
Sarria, Floriana	9.00	Sorijiet f'kani B'kara	5.00
S.J. Naxxar	20.00	Sorijiet Orsolini	1.00
S.J. B'Kara	10.00	Sorijiet tan-Nigret	1.00
O.S.A. S. Rita	15.00	N.N.	25.00
O.Carm. Mdina	10.00	N.N.	3.00
O.F.M.Cap. Pawla	50.00	Oħrajn	18.00
Istitut Cini	50.00		
Każin La Valette	50.00		Lm382.00
Sorijiet Klarissi	10.00		

Kontribuzzjonijiet mill-parroċċi	Lm 2916.40
Kontribuzzjonijiet oħra	382.00
Kunċert mill-Young Children's Orchestra	13.20
Ġabra S. Ġwann ftuħ Kungress Marjan	80.70
Ġabra fuq il-Fosos	1805.72,8
Sponsors għall-istampa tal-Programm tal-Kungressi	253.00
Mill-bejgħ tal-ktieb Programm Wirja Marjana	163.00
Reġistrazzjonijiet għall-Kungress Marjoloġiku	1026.00
"Refund" minn Mons. Borg mill-Ktieb: Marian Devotion in the islands of St. Paul	600.00
Bejgħ ta' Souvenirs, medalji, kartolini, eċċ.	4922.63,5
Kontribuzzjoni ta' P. Melada għat-trasport	100.00
Kontribuzzjoni tad-djoċesi ta' Għawdex	1500.00
Kontribuzzjoni djoċesi ta' Għawdex għall-midalji	4750.00
Żbilanċ	19213.66,7
	Lm38426,32

KUNGRESS MARJOLOĠIKU

HRUĠ

Kunċert		
Fotokopji tal-mużika	Lm 48.90	
Stampa tal-programm	179.85	
Orkestra	816.95	Lm 1045.40
Trasport tal-Kongressisti		
Airport-residenza-Istitut Katt. (+ tips)	Lm 1533.00	
Kiri ta' taxi	7.00	Lm 1540.00
"Board & Lodging"		
Seminarju	Lm6184.00	

Mount St. Joseph	1893.50	
Savio College	32.00	Lm 8109.50
Istitut Kattoliku		
Kiri ta' l-auditorium	Lm 862.00	
Kiri tas-sala tas-Segreterija	60.00	
Servizzi oħra	90.00	
Ilma minerali	19.25	Lm 1031.25
Media Centre		
Fotografu uffiċjali	Lm 287.50	
Kartolini tal-Kungress	117.00	
Apparat "simultaneous translation" (kiri u użu)	1737.00	Lm 2141.50
Telemalta		
Servizz Telex	183.61	
Servizz Telefon	92.00	Lm 275.61
Ktieb-programm tal-Kungressi		
Stampa	Lm1200.00	
Kopertina	24.00	Lm 1224.00
Programm Wirja Marjana		Lm 501.00
Maħruġin għall-istampa tal-ktieb: *Marian devotion in the islands of St. Paul*		Lm 1000.00
Hwejjeġ oħra		
Tags bl-ismijiet tal-Kongressisti	Lm 105.00	
Ordo Missae għall-Kongressisti	44.35	
Blank pads għall-kongressisti	62.00	
Kartolerija għall-kongressisti	67.96	
Fotokopji għall-kongressisti — Seminarju	317.90	
Istitut Katt.	120.57	
Telegrammi u bolli	10.90	
Kartolini u midalji lill-voluntieri li ħadmu fis-segreterija	79.50	
Kor Shalom fil-ftuħ tal-Kungress	26.00	
Stampa ta' l-"Informationes" li ntbagħtu lill-Konf. Episkopali	66.10	Lm 900.28
		Lm17768.14
Hruġ Kungress Marjan (p. 230)		Lm20658.18
Total ħruġ Kungressi		Lm38426.32

KUNGRESS MARJAN

HRUĠ

Stampa Brochures Air-Malta		Lm 90.00
Stampa inviti		81.53
Youth Rallies (1)		152.00
Ċelebrazzjoni għall-morda (ii)		100.00
Souvenirs		1394.50
Midalji		9500.00
Ċelebrazzjoni fuq il-Fosos		
stampa innijiet	Lm 555.70	
watchman	15.00	
sagristan	5.00	
tribuna	4980.00	
reflectors	270.00	
dwal	160.00	
I.T.C.	110.00	
P.A. System	450.00	
Użu ta' Tower ladder u kiri ta' meter (Enemalta)	23.00	
tiżjin tat-tribuna	114.77	Lm 6704.40
Laqgħa tal-Kardinal		
posters u streamers	Lm 14.25	
Banda La Valette	220.00	
Pranzu fis-Seminarju	630.00	
Riċeviment fl-Istitut wara l-Fosos	22.00	
Rigal	180.00	
Kallotti	24.00	
Biljett ta' l-ajru	450.00	
trasport	95.50	Lm 1635.75
		Lm20658,18

(i) Il-parroċċa tal-Mosta ħarġet Lm200 għal rally li sar fil-ġranet tal-Kungress; il-Lm152 imsemmija hawn fuq, flimkien ma' għadd ta' kontribuzzjonijiet li rċieva personalment P. Pawl Chetcuti S.J. marru għall-ħlas tal-bqija tal-ispejjeż tar-rally tal-Mosta u għall-ispejjeż tar-rally li sar nhar l-Għid 1983.

(ii) L-ispiża li għamlet l-Azzjoni Kattolika għaċ-ċelebrazzjoni tal-morda kienet ta' Lm241, iżda talbu biss Lm100. Iċ-ċelebrazzjonijiet l-oħra li saru tul il-Kungress (laqgħa għax-xjuħ, għall-għarajjes u miżżewġin ġodda, għat-trabi, eċċ.) ħallsuhom l-organizzaturi (Cana, Caritas, ecc.) u l-knejjes fejn saru (Dumnikani tar-Rabat, Karmlitani tal-Belt, parroċċa tal-Mellieħa). Il-Kapitlu Metropolitan ħareġ l-ispejjeż kollha taċ-ċelebrazzjonijiet liturġiċi li saru f'San Ġwann u l-Kattidral.

ĊELEBRAZZJONIJIET GĦAT-TFAL

DĦUL

Kontribuzzjonijiet mill-parroċċi

Attard	Lm	5.00
Balluta		3.00
Balzan		5.00
Bormla		5.00
Fgura		3.00
Għaxaq		3.00
Gudja		5.00
Marsa Trinità		10.00
Marsaxlokk		5.00
Msida		2.00
Qormi S. Sebastjan		10.00
San Ġwann		5.00
San Pawl il-Baħar		10.00
Santa Luċija		2.00
Senglea		5.00
Sliema Stella Maris		2.00
Valletta S. Duminku		3.00
Valletta S. Pawl		5.00
Valletta S. Wistin		2.00
Żebbuġ		10.00
Żurrieq		5.00
Kontribuzzjoni minn Fr. Eminyan S.J.		3.00
Bejgħ ta' bandieri għal-laqgħa tal-Kardinal		50.00
Bejgħ ta' biljetti għas-Song u Drama Contest		70.00
Żbilanċ		189.20
TOTAL		422.20

ĦRUĠ

Song & Drama Contest

Premjijiet ta' flus	Lm	100.00
Medalji u trophies		34.20
Children's Orchestra		100.00
Drummer		14.00
Stationery		46.00
Bar		10.00
Kiri Auditorium Istitut Kattoliku		118.00
		Lm422.20

N.B. Il-kontijiet pendenti tħallsu kollha barra l-kont tas-Seminarju (Lm7131.90) u xi kontijiet tal-Istitut Kattoliku (Lm1317.87).

Fadal jidħlu: kontribuzzjoni oħra tad-djoċesi ta' Għawdex (Lm2523) u "refund" mingħand Mons. Borg (Lm400).

Il-Kummissjoni Finanzi tal-Kungress għad għandha f'idejha xi kotba, souvenirs u postcards.

WERREJ GENERALI

Messaġġi tal-Papa
dwar ix-xjuħija tal-popolazzjoni 13
għal Jum il-Paċi 1983 225
għar-Randan 342
għal Jum il-komunikazzjonijiet soċjali 557
għal Jum il-vokazzjonijiet 518

Ittri tal-Papa
egħluq it-800 sena mit-twelid ta' S. Franġisk 32
lix-xjenzjati f'Erice 42
lill-isqfijiet Maltin fil-ftuħ tal-Missjoni djoċesana 115
lis-saċerdoti kollha f'Ħamis ix-Xirka 546

Diskorsi tal-Papa
lill-I.L.O. dwar is-solidarjetà 20
lill-isqfijiet Maltin fil-*visita ad limina* 179
fi Spanja
Avila: S. Tereża ta' Ġesù Samaritana ġdida 173
Madrid: il-Kattoliċi u l-mass media 180
Salamanca: it-teologu 181
Madrid, liż-żgħażagħ: id-deni jintrebaħ bl-imħabba 185
lir-reliġjużi: il-ġejjieni tal-Knisja jiddependi mix-xhieda tagħhom 188
Toledo, lill-għaqdiet: Ebda nisrani ma hu ħieles mir-responsabbiltà li jxandar l-Evanġelju 194
Segovia: S. Ġwann tas-Salib mgħallem kbir tat-triqat li jwasslu għand Alla 198
Madrid, lill-familji: L-Ispirtu s-Santu u l-liġi taż-żwieġ 202
Granada, lill-katekisti: Katekeżi u edukazzjoni nisranija 208
Barcellona, lill-ħaddiema: Inġeddu l-ekonomija 212
lil dawk li ħadu sehem f'simposju fuq il-familja 219
lill-Kulleġġ tal-Kardinali: il-qagħda ekonomika tas-S.Sede u tħabbira tal-Ġublew 222
lis-Segreterija tas-Sindou: il-konverżjoni 223
lill-kardinali: Iftħu l-bibien għall-Feddej 234
f'laqgħa ta' talb: Il-komunitajiet ta' talb isibu posthom fil-parroċċi 243
waqt l-Angelus tal-20 ta' Marzu: Il-Knisja Maltija 517
fl-Amerika tan-Nofs
F'San Jose' ta' Costa Rica: Ħabbru l-bxara ta' l-Evanġelju 521
liż-żgħażagħ: Kristu għandu bżonnkom 525
f'Namagua, Nicaragua: Is-sisien ta' l-għaqda fil-Knisja 528
f'San Salvador: l-identità tas-saċerdot 532
lill-familji: Iż-żwieġ 536

fil-Honduras: Il-preżenza ta' Marija 539
f'Haiti: Marija u l-Ewkaristija 543
lill-isqfijiet taljani: Xandru bil-ferħ din is-sena ta' grazzja 633
lill-għalliema kattoliċi 637

Dokumenti tas-Santa Sede
Il-Bolla tal-Ġublew 320
Il-Kostituzzjoni *Sacrae disciplinae leges* dwar il-Kodiċi l-ġdid 330
S. Penitentiaria — Fakultajiet lill-konfessuri matul il-Ġublew 545

Pastoralijiet u Stqarrijiet ta' l-isqfijiet
Stqarrija fuq id-drittijiet fondamentali tal-bniedem 44
Pastorali dwar il-viżta pastorali 258
Pastorali ta' l-isqfijiet għar-Randan 342
Pastorali ta' l-isqfijiet dwar il-Ġublew 514

Diskorsi u omeliji ta' l-Arċisqof
Messaġġ fl-okkażjoni tal-festi ta' S. Tereża ta' Ġesù 45
Message to the St. John Ambulance Association 46
Messaġġ fl-okkażjoni tal-50 sena ta' "Knisja Missjunarja" 46
Messaġġ fl-okkażjoni tal-festi ta' S. Franġisk ta' Assisi 47
Messaġġ lill-poplu ta' Selmun 245
Messaġġ lill-Għaqda Żgħażagħ Inkapaċitati 244
Messaġġ tal-Milied 1982 251
Omelija fl-anniversarju tiegħu bħala isqof 49
Omelija fl-anniversarju tal-għażla tal-Papa 52 u 248
Omelija fil-Quddiesa tal-B. Jeanne Jugan 53
Omelija fil-festa ta' S. Massimiljanu Kolbe 249
Omelija f'Jum il-Paċi 1983 252
Omelija f'Jum l-Epifanija 254
Omelija fil-Quddiesa għall-għarajjes ġodda 256
Omelija f'Jum il-Kandlora 505
Omelija fil-Quddiesa għat-tfal ta' l-iskejjel sekondarji 507
Omelija nhar Ħamis ix-Xirka 509

Ċirkularijiet u dokumenti oħra tal-Kurja
Direttivi dwar l-*Ordo Paenitentiae* 55
Ċirkolari dwar iċ-ċensiment tal-Quddies 58
Ċirkulari dwar l-anniversarju ta' l-isqof u r-Rużarju 59
Ċirkulari dwar il-festa tal-Papa u l-Ġurnata Missjunarja 60
Ċirkulari dwar Augustine Puthua 60
Ċirkulari dwar il-purċissjoni ta' Carafa 260
Ċirkulari dwar tpattija ta' sagrileġġ 261
Ċirkulari dwar l-għajnuna lid-djar tat-tfal 604
Ċirkulari dwar il-festa ta' S. Ġużepp, id-Duluri u l-Jum Nazzjonali 510

Ċirkulari dwar il-Ġimgħa tas-sagrifiċċju 512
Ittra tal-Vigarju dwar Ħamis ix-Xirka 513
Direttivi għar-Randan 344
Festa ta' San Pawl 345
Ritwal tal-Ġublew 551

Missjoni Djoċesana
Ittra tal-Papa 115
Novena tal-Milied 119
L-ewwel librett Kateketiku: Marija fil-misteru ta' Kristu u l-Knisja 136
It-tieni librett kateketiku: Marija omm il-ħniena 149
It-tielet librett kateketiku: Marija omm il-maħfra 347
Ir-raba' librett kateketiku: Id-devozzjoni lejn Marija 369
Suġġerimenti għall-Eżerċizzi tar-Randan 346

Kors ta' Aġġornament tal-Kleru
Il-bniedem fl-Iskrittura 411
L-ispiritwalità tax-xogħol 415
Kif inqaddsu x-xogħol (Forum) 419
It-Talb 421
Il-bniedem fi djalogu ma' Alla 432
Il-bniedem f'relazzjoni ta' għaqda u ta' konfront mal-bnedmin l-oħra 439
Ordo Poenitentiae: presentazzjoni 445
Kif inħaddmuh 451
Kif inqaddsu Jum il-Mulej 454
Aspett pastorali ta' Jum il-Mulej 455
Aspett psikoloġiku ta' Jum il-Mulej 462
il-ħarsien ta' Jum il-Mulej f'Malta 467

Rapport tal-Kummissjonijiet u Uffiċċji djoċesani
Kummissjoni Emigrazzjoni u Turiżmu 468
Kunsilli Parrokkjali 63
Uffiċċju Lajċi 66
Kummissjoni Ħidma Soċjali u karitativa 472
Kummissjoni Komunikazzjoni Soċjali 479
Tribunal Ekklesjastiku 481
Delegat Djoċesan Liturġija 483
Kummissjoni Kateketika Nazzjonali 485
Uffiċċju Kleru 489
Uffiċċju Reliġjużi 491
Kunsill Djoċesan Appostolat tal-lajċi 492
Segretarjat għall-Edukazzjoni 495
Istitut Kattoliku 497
Kummissjoni Djoċesana Familja 498
Moviment ta' Kana 500
Pastorali fost il-ħaddiema 501
Kummissjoni djoċesana għat-tfal 61 u 502

Fakoltà tat-Teoloġija — Jum il-Gradwazzjoni
Diskors: The Event of the Reed Sea 272
Gradwati 278

The Marriage Act and Catholic Marriage 262

Ħutna li l-Mulej sejjaħ għandu fl-1982 334

Nomini ġodda 68 u 638

Mistoqsija Liturġika 68

Ottavarju għall-għaqda tal-Knejjes 1983 1

Omeliji u Talbiet tal-Fidili
I Avvent: Inħejju ruħna biex niltaqgħu mal-Mulej 71
II Avvent: Inħejju triq il-Mulej 74
III Avvent: X'għandna nagħmlu biex il-ferħ tagħna jkun kbir 77
IV Avvent: It-tħejjija għall-Miġja tal-Mulej 80
Il-Milied 83
Il-Familja Mqaddsa 86
L-ewwel tas-sena: Djalogu għall-paċi taħt il-ħarsien ta' Marija 89
L-Epifanija tal-Mulej 92
II Ħadd tas-sena: It-tieġ ta' Kana u d-doni ta' l-Ispirtu 97
III Ħadd tas-sena: Il-Liturġija tal-Kelma 100
IV Ħadd tas-sena: Ħabbara tal-Kelma u ministri ta' l-imħabba 104
V Ħadd tas-sena: Is-sejħa ta' Alla 107
10 ta' Frar: Ngħożżu l-wirt tagħna tal-valuri nsara 110
VI Ħadd tas-sena: It-tama tagħna f'Alla 112
I Randan: L-istqarrija tal-fidi tagħna 279
II Randan: Pajżani tas-sema 281
III Randan: Il-mixi tagħna fid-dinja 285
IV Randan: Agħmlu ħbieb ma' Alla 288
V Randan: Is-sagrament tar-Rikonċiljazzjoni 291
Għid il-Kbir: Nemmnu li Kristu rxoxta tassew 295
II ta' l-Għid: L-istqarrija tal-fidi fi Kristu Rxoxt 298
III ta' l-Għid: It-tielet dehra ta' Ġesù 301
IV ta' l-Għid: Il-vokazzjonijiet 304
V ta' l-Għid: il-misteru tal-Knisja fid-dinja 306
VI ta' l-Għid: Il-ġmiel glorjuż tal-Knisja 309
VII ta' l-Għid: Tlugħ il-Mulej fis-sema 311
Għid il-Ħamsin 314
It-Trinità Qaddisa 317
Il-Ġisem u d-Demm għażiż tal-Mulej 561
XI tas-sena: Il-maħfra tad-dnubiet 565
XII tas-sena: Iċ-ċaħda tagħna nfusna 568

XIII tas-sena: Is-sejħa ta' Ġesù 571
XIV tas-sena: Is-sliem ta' Kristu 574
XV tas-sena: Min hu l-proxxmu tiegħi 576
XVI tas-sena: Id-djalogu ma' Alla 579
XVII tas-sena: Il-qawwa tat-talb 582
XVIII tas-sena: Naħżnu teżori fis-sema 585
XIX tas-sena: Inhejju ruħna għall-ħajja ta' dejjem 587
XX tas-sena: Paċi u firda fi Kristu 590
It-Tlugħ fis-sema tal-Verġni Marija 592
XXI tas-sena: Is-sejħa tal-ġnus 594
XXII tas-sena: Ma nitkabbrux bina nfusna 596
XXIII tas-sena: Ir-rieda ta' Alla għalina 599
XXIV tas-sena: Marija Omm il-ħniena u r-rikonċiljazzjoni 601
XXV tas-sena: L-użu tal-ġid tad-dinja 604
XXVI tas-sena: Inħarsu l-kmandamenti 607
XXVII tas-sena: Il-ħtieġa tal-fidi 610
XXVIII tas-sena: Id-dmir ta' radd il-ħajr 612
XXIX tas-sena: Il-qawwa tat-Talb 615
XXX tas-sena: It-talb magħmul b'umiltà 618
XXXI tas-sena: Il-kobor tal-ħniena ta' Alla 621
XXXII tas-sena: Il-ħajja ta' dejjem 624
XXXIII tas-sena: It-tħejjija għal meta l-Mulej jiġi jagħmel ħaqq mill-popli bir-reqqa 627
XXXIV tas-sena: Kristu Sultan tal-ħolqien kollu 630

Id-IX Kungress Marjoloġiku u s-XVI-il Kungress Marjan
Il-Missjoni djoċesana 645
Il-Kumitat organizzattiv 655
Ħidmiet tal-kumitat organizzattiv 657
Il-Kummissjonijiet 662
It-tħejjija tal-programm 664
Il-ftuħ tal-Kungress Marjoloġiku 672
Ċelebrazzjonijiet waqt il-Kungress Marjoloġiku 678
Ċelebrazzjonijiet f'Għawdex 688
Il-Kungress Marjan 691
Wara l-Kungressi 714

Dokumentazzjoni

It-talba lill-Papa 718
It-tħabbira tal-Kungressi 718
Pastorali ta' l-isqfijiet biex tħabbar il-Kungressi 719
Ittra lill-Prim Ministru 721
Ittri pastorali ta' l-isqfijiet dwar il-Kungressi 722
Ittra tal-Papa għall-ftuħ tal-Missjoni Djoċesana 730
Ħidmiet u ċelebrazzjonijiet tal-Missjoni Djoċesana 732
Iż-żjara tal-kwadru tal-Madonna ta' Pinu 744
Attivitajiet u ċelebrazzjonijiet għat-tfal 746

Il-Kungressi u ż-żgħażagħ 773
Il-programm tal-Kungressi 782
Ittra tal-Papa lill-isqfijiet 784
Kliem il-Papa waqt l-Angelus tal-4 ta' Settembru 787
Diskorsi waqt il-Kungressi 787
X'qalu l-ġurnali 838
Impressjonijiet ta' żewġ isqfijiet 862
Rendikont finanzjarju 868

WERREJ ANALITIKU

ABRAHAM, Missierna fil-fidi 133
ALLA, għani fil-ħniena 151
ANNIVERSARJU ta' l-Arċisqof (ċirkulari) 59
(diskors) 49
tal-Papa (ċirkulari) 60, 246
(diskors) 52, 248
APPOSTLU — x'jiġifieri appostlu 194
in-nisrani dejjem appostlu 195
APPOSTOLAT — oqsma importanti tiegħu 196
l-għaqdiet 196

BNIEDEM fi djalogu ma' Alla 432
fl-Iskrittura 411
f'għaqda u konfront ma' bnedmin oħra 439

ĊAĦDA tagħna nfusna 568

DENI — kif nirbħuh 186
DINJA ĠDIDA — kif nibnuha 184, 187
DJALOGU ma' Alla 579
għall-paċi
il-ħerqa għalih 225
il-kwalitajiet tiegħu 227
jista' jsir 226
xi jfixklu 229
isir fuq livell nazzjonali 229
fuq livell internazzjonali 230
DJAR TAT-TFAL — rapport 1981 61
rapport 1982 502
ġabra fil-parroċċi 1983 506
diskors ta' l-isqof 505
ċirkolari 504
DNUBIET — maħfra tagħhom 565
DONI ta' l-Ispirtu s-Santu 98
DRITTIJIET TAL-BNIEDEM — stqarrija ta' l-isqfijiet 44
DULURI, festa tagħha (ċirkulari) 511

EGĦDEWWA tas-Salib 282
EPIFANIJA — xi tfisser 92
omelija ta' l-Arċisqof 254
EWROPA — it-tiġdid spiritwali ta' 221
kif laqgħat il-*Familiaris consortio* 220
EWKARISTIJA — is-sagrament tal-Ġisem u d-Demm tal-Mulej 543
is-saċerdot u l-Ewkaristija 546
sinjal ta' mħabba 544

FAKULTAJIET lill-konfessuri tul il-Ġublew 545
FAMILIARIS CONSORTIO — siltiet 377
FAMILJA NISRANIJA — Kristu jgħammar fiha 83
Knisja fid-dar 64
FAMILJA TA' NAZARET 83
FERĦ — x'nagħmlu biex ikun kbir 77
FIDI — ħtieġa tagħha 60
stqarrija tagħha 279, 327
fi Kristu rxoxt 295, 298
FIDWA — bidu tagħha 234
il-misteru tagħha 240
x'inhi 235
FRANĠISK (San) — bniedem ta' ferħ u ta' mħabba 33
u t-triq tas-salib 35
u l-Knisja 39
messaġġ ta' l-Arċisqof fuqu 47

ĠESU' — inkarnazzjoni tiegħu 127
min hu 95
is-sejħa tiegħu 571
tana d-dinjità ta' wlied Alla 84
it-tnissil tiegħu 125
it-twelid fil-faqar 83
il-missjoni tiegħu 89
(ara wkoll KRISTU)
ĠID TAD-DINJA — użu tiegħu 604
ĠIMGĦA TA' SAGRIFIĊĊJU 512
ĠUBLEW u t-tbatija 238
ċelebrazzjoni tal-Knisja kollha 239
bolla li tniedih 320
għall-paċi 241
pastorali ta' l-isqfijiet 514
ritwal 551
tħabbira 222
u s-saċerdoti 546
sena ta' Grazzja 633
ĠURNATA MISSJUNARJA — ċirkulari 60
ĠUŻEPP (San) ĦADDIEM — ċirkulari 510
ĠWANN (San) BATTISTA — it-tqaddis tiegħu 128
il-missjoni tiegħu 132
ĠWANN (San) TAS-SALIB — teologu u mistiku 198
tagħlim tiegħu għal-lum 199
bniedem tas-sema u ta' Alla 201

GĦALLIEMA KATTOLIĊI — dmirijiethom 637
GĦAQDA ŻGĦAŻAGĦ INKAPAĊITATI 244
GĦARAJJES ĠODDA — diskors lilhom mill-Arċisqof 250

ĦADD — aspett psikoloġiku tiegħu 462
aspett pastorali tiegħu 465
bħala mpenn pastorali 461
u l-mistrieħ mix-xogħol 456
teoloġija tiegħu 454
(ara wkoll JUM IL-MULEJ)
ĦAJJA TA' DEJJEM 624
— inħejju ruħna għaliha 587
ĦAMIS IX-XIRKA — ċirkulari 513
omilija 509
ĦAQQ TA' ALLA — nħejju ruħna għalih 627
ĦNIENA — il-pastorali tagħha 157
x'inhi 161
ĦNIENA TA' ALLA — kobor tagħha 621
ĦUTNA FI KRISTU mejtin 334

IMPRIŻA — kull waħda trid tkun komunità ta' ħajja 216
INNIJIET — ktieb ġdid 69
ISTITUT KATTOLIKU (rapport 1982) 497

JEANNE JUGAN (Beata) — omelija ta' l-Arċisqof 53
JUM IL-MULEJ — kif inqaddsuh 454
il-ħarsien tiegħu f'Malta 467
(ara wkoll ĦADD)
JUM NAZZJONALI — ċirkulari 511

KATEKISTI — dixxipli u appostli ta' Kristu 208
huma kollox għal kulħadd 210
KELMA TA' ALLA — mhux dejjem milqugħa 104
KMANDAMENTI — ħarsien tagħhom 607
KNISJA — dmirijietna lejha 522
għarusa ta' Kristu 98
il-ġmiel glorjuż tagħha 309
kif tinbena 523
il-misteru tagħha fid-dinja 306
opra ta' Kristu u omm l-insara 521
sens teoloġiku ta' l-għaqda fiha 528
l-Ewkaristija sinjal tagħha 530
KNISJA MALTIJA — messaġġ tal-Papa 517
"KNISJA MISSJUNARJA" — messaġġ ta' l-Arċisqof 46
KODIĊI L-ĠDID — Kostituzzjoni apostolika 330
KOMMENTATUR MARA 68
KOMUNITAJIET TA' TALB 243
KONVERSJONI — il-bniedem jagħraf id-dinjità tiegħu biha 223
sejħa għaliha 237
KRISTU nilbsuh 168
paċi u firda fih 574
is-sliem tagħna 574
sultan tal-ħolqien kollu 630

KRISTU RE — diskors ta' l-Arċisqof 249
KUMMISSJONI DJOĊESANA APPOSTOLAT TAL-LAJĊI (rapport 1982) 492
KUMMISSJONI DJOĊESANA FAMILJA (rapport 1982) 498
KUMMISSJONI EMIGRAZZJONI U TURIŻMU (rapport 1982) 468
KUMMISSJONI ĦIDMA SPEĊJALI U KARITATIVA (rapport 1982) 472
KUMMISSJONI KOMUNIKAZZJONI SOĊJALI (rapport 1982) 479
KUMMISSJONI KATEKETIKA NAZZJONALI (rapport 1982) 485
KUNGRESS MARJAN U MARJOLOĠIKU 644
KUNSILLI PARROKKJALI (rapport 1981) 63

LITURĠIJA (rapport 1982 tad-Delegat) 483
LITURĠIJA TAL-KELMA 100

MAGĦMUDIJA tal-Mulej 95
taghna 96
MADONNA TA' CARAFA — purċissjoni 260
MARIJA — bniedma ġdida 379
imbierka fost in-nisa 128
kantiku tagħha 130
u l-Knisja 145
fil-Liturġija 373
membru tal-poplu mifdi 137
Omm Alla 89
Omm il-ħniena 166, 601
fil-pjan tas-salvazzjoni 143
tiġdid fid-devozzjoni lejha 374
tip ta' mara 375
tlugħ tagħha fis-sema 592
fil-Knisja 539
mara ġdida 540
eżempju għalina 541
u l-Ewkaristija 544
MARIALIS CULTUS — ġabra fil-qasir 371
siltiet minnha 372
MASS MEDIA — 312
u l-Kattoliċi 180
messaġġ tal-Papa dwarhom 554
MASSIMILJANU KOLBE (San) 248
MĦABBA NISRANIJA 105
MILIED — aħbar ta' ferħ 83
messaġġ ta' l-Arċisqof 251
MISSJONI TA' L-APPOSTLI 311
MISTRIEĦ TAL-ĦADD — spiritwali 458
legali 458
MIXI tagħna fid-dinja 285

MIŻŻEWĠIN fi Kristu 537
il-pjan ta' Alla għalihom 536
appostolat tagħhom fil-familja 537
MOVIMENT TA' KANA (rapport 1982) 500
MULEJ — inħejju ruħna biex niltaqgħu miegħu 71
inħejjulu t-triq 74, 121
tħejjija għall-miġja tiegħu 80

ORDO POENITENTIAE — kif inħaddmuh 451
direttivi prattiċi 55
preżentazzjoni 445
OTTAVARJU GĦALL-GĦAQDA TA' L-INSARA 1983 1

PAĊI — djalogu għall-paċi 89
djalogu għall-paċi sfida għal żminijietna 225
promozzjoni tagħha u l-Mass media 534
jum il-paċi — komunikat stampa 19
diskors ta' l-Arċisqof 225

PAJŻANI TAS-SEMA 283
PAPA — ittra lill-isqfijiet fil-ftuħ tal-Missjoni djoċesana 115
diskors lill-isqfijiet fil-viżta ad limina 170
PASTORALI TAL-ĦADDIEMA (rapport 1982) 501
PATT ĠDID 282
PAWL (San) — direttivi għall-festa tiegħu 345
PROXXMU — min hu 576

QGĦAD 28
— problemi tiegħu 214
QUDDIES — ċensiment 58

RADD IL-ĦAJR — dmir 612
RANDAN — pastorali ta' l-isqfijiet 342
direttivi 344
eżerċizzi 340
REED SEA EVENT — historicity 275
interpretation 276
RELIĠJUŻI — sejħa tagħhom ġejja minn Alla 188
spirtu missjunarju tagħhom 193
fedeltà lejn Alla 190
ħajja fil-komunità 192
RIEDA TA' ALLA — x'inhi għalina 599
RIKONĊILJAZZJONI 289
— il-kobor tas-Sagrament ta' 291
RUŻARJU — xahar tiegħu (ċirkulari) 59
servizz għat-tħejjija tal-festa 380
jitkellmu l-esperti fuqu 386
ma' ħames koppji 397
fil-ħajja tal-familja 402

SAĊERDOT — bniedem ta' djalogu 534
ħajja ta' qadi fl-imħabba 535
identità tiegħu 532
x'jistenna minnu l-poplu nisrani 533
SAGRIFIĊĊJU TAL-QUDDIESA 561
SAGRILEĠĠ (ċirkulari għat-tpattija tiegħu) 261
SALVAZZJONI ta' Alla 119
pjan tagħha 81
radd ta' ħajr għaliha 130
sejħa tal-ġnus għaliha 594
tama f'Alla għaliha 112
SEGRETARJAT GĦALL-EDUKAZZJONI (rapport 1982) 495
SELMUN — messaġġ għall-ftuħ tal-kappella ġdida 245
SKEJJEL SEKONDARJI — diskors lill-istudenti tagħhom mill-Arċisqof 507
SOLIDARJETA' — appell għaliha 217
bejn in-nazzjonijiet 27
fid-dinja tax-xogħol 22
għall-ġustizzja soċjali 26
meħtieġa mibnija fuq ix-xogħol 25
u t-Trade unions fil-libertà 31
maż-żgħażagħ qiegħda 29
SPIRTU S-SANTU — doni tiegħu 98
l-ewwel miraklu tiegħu 314
il-ħidma tiegħu fina 310
jegħleb il-ħażen kollu 311

TALB — dmir ewlieni tal-Knisja 424
ħbiberija ma' Alla 417
ħtieġa tiegħu għal kull bniedem 421
magħmul bl-umiltà 418
qawwa tiegħu 582
tweġiba fi Kristu 425
nisrani 428
taqsim tiegħu 428
TEOLOĠIJA — rabta tagħha mal-maġisteru 183
x'tistudja 182
TEREŻA (Santa) ta' Ġesù — messaġġ ta' l-Arċisqof 45
leħenha jiddi fil-Knisja 174
għajn ta' talb nisrani 175
imħabbitha għall-Knisja 178
Kristu dejjem quddiemha 177
TEŻOR FIS-SEMA — naħżnuh 585
TRIBUNAL EKKLEŻJASTIKU (rapport 1982) 481
TRINITA' — nimmeditaw il-misteru 317
sinjali tagħha 318

UFFIĊĊJU KLERU (rapport 1982) 489
UFFIĊĊJU LAJĊI — direttivi 66
UFFIĊĊJU RELIĠJUŻI (rapport 1982) 490
ULIED — edukazzjoni tagħhom 205
UMILTA' — x'inhi 596

VALURI NSARA — inħarsuhom 110
VIŻTA PASTORALI — tħabbira tagħha 258
VOKAZZJONI SAĊERDOTALI — inġedduha fina 547
VOKAZZJONIJIET 303
— appell tal-Papa għall-Jum 518

WEGĦDIET TA' ALLA 123, 134

XJENZJATI — messaġġ lilhom tal-Papa 42
XJUĦIJA — milja tal-ħajja 17
XJUĦ u l-familja 16
fis-soċjetà 17
XOGĦOL — għall-bniedem u tal-bniedem 213
il-fehma nisranija tiegħu 213
l-għan ta' l-I.L.O. 21
igħaqqad 23
evanġelju tiegħu 212
kif inqaddsuh 419
is-sens tal-ħajja tiegħu 24

ŻGĦAŻAGĦ — l-ideali tagħhom 524
le għall-filosofiji qarrieqa 525
ŻWIEĠ — misteru tiegħu 536
qdusija tiegħu 97
il-liġi tiegħu miktuba fil-qalb mill-Ispirtu 202
il-qagħda tiegħu fl-Ewropa 219